

SVENSKA BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

SBF

2022 ver.01

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 400:01

Ärende: INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Datum: 2022-01-01

SFF bestämmelser fallskärmshoppning

Innehållsförteckning

	<u>Ändringsdatum</u>	<u>Sid</u>
400 :01 Innehållsförteckning	2022-01-01	1–3
400 :02 Ändringslista	2022-01-01	4

Allmänt

401 :01 Tilldelning, uppdatering, ägare och handläggning	2022-01-01	5
401 :02 Godkända skolfält	2010-01-01	6

Grundläggande bestämmelser

402 :01 Grundläggande bestämmelser	2022-01-01	
402 1.1 Allmänna villkor		7–8
402 1.2 Begreppsförklaringar		8–10
402 1.3 Licensbestämmelser		10–13
402 1.4 Instruktörsbestämmelser		13–16
402 1.5 Korrigeringar åtgärder		16–17
402 1.6 Underrättelse- och rapportskyldighet		17
402 :02 Hälsa, medicin och stimulantia	2022-01-01	18–20

Verksamhetsbestämmelser hoppning

402 :03 Bestämmelser för luftfartyg och förare	2010-01-01	21–22
402 :04 Bestämmelser för landningsområden	2010-01-01	23
402 :05 Formationshoppning	2022-01-01	24
402 :06 Friflygning, fristil och Speed-skydiving	2016-06-01	25–26
402 :07 Vingoverall (wingsuit)	2018-02-01	27–30
402 :08 Frifallsfotografering	2016-05-01	31–32
402 :09 Kalottformation	2010-01-01	33–34
402 :10 Hoppning med övrig utrustning	2010-01-01	
1. Skysurfing		35–36
2. Tubhoppning		37
3. Frifallsboll (Vladi-ball)		38
4. Vapen		38
402 :11 Uppvisningshoppning	2022-01-01	39–40
402 :12 Ballonghoppning	2010-01-01	41
402 :13 Vattenhoppning	2010-01-01	42–43
402 :14 Höghöjdshoppning	2010-01-01	44–45
402 :15 Mörkerhoppning	2010-01-01	46–47
402 :16 Inskolning till nytt fallskärmssystem	2010-01-01	48
402 :17 Högfartslandningar (HFL-kurva)	2022-01-01	49–51
402 :18 Vingtyp och belastningsbestämmelser (Jesperkurvan)	2010-01-01	52–53
402 :19 Hoppning efter uppehåll	2022-01-01	54–55

Bestämmelser utrustning

403 :01 Fallskärmsmateriel	2022-01-01	56–58
403 :02 Elevhoppares utrustning	2022-01-01	59–60
403 :03 Backsystem	2010-01-01	61

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 400:01

Ärende: INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Datum: 2022-01-01

Instruktioner	<u>Ändringsdatum</u>	<u>Sid</u>
404 :01 Åtgärd vid olycka	2020-03-06	62–67
404 :02 Hoppledartjänst	2020-03-06	68–69
404 :03 Hoppmästartjänst	2020-03-06	70–72
404 :04 Liftchefstjänst	2020-03-06	73–74
404 :05 Kursledartjänst	2010-01-01	75
404 :06 Tandeminstruktörstjänst	2016-05-01	76–79
404 :07 AFF-instruktörstjänst	2022-01-01	80–81
404 :08 Beräkning av uthoppspunkt	2010-01-01	82–86
404 :09 Höghöjdshoppning	2010-01-01	87–90
404 :10 Nödförfaranden	2020-03-06	91–92
404 :11 Kalottinstruktörstjänst	2013-05-01	93–96
Utbildningsplaner för hoppare och instruktörer		
405 :01 Instruktörsutbildning	2010-01-01	97–100
405 :02 BAS-utbildning	2010-01-01	101–102
405 :03 Hoppledarutbildning	2010-01-01	103–105
405 :04 Hoppmästarutbildning	2010-01-01	106–109
405 :05 Kursledarutbildning	2010-01-01	110–112
405 :06 Tandeminstruktörsutbildning	2010-01-01	113–123
405 :07 AFF-instruktörsutbildning	2010-01-01	124–127
405 :08 Kalottinstruktörsutbildning	2018-01-01	128–130
405 :09 Pilot BAS-HP-Swoop utbildning	2010-01-01	131–133
Utbildningsplaner för elever		
406 :01 Grundutbildning fallskärmshoppning	2010-01-01	134–137
406 :02 Konventionell stegringsplan	2010-01-01	138–145
406 :03 AFF stegringsplan	2010-01-01	146–153
406 :04 SFU Svensk Fallskärmsutbildning	2016-05-01	154–181
406 :05 Fallskärmspackarutbildning	2022-01-01	182
Ansökningar och förnyelser		
407 :01 Elevbevis, Licenser och I-behörigheter	2022-01-01	183–184
407 :02 Skoltillstånd	2010-01-01	185
407 :03 NOTAM	2010-01-01	186
Rutiner och blanketter		
408 :01 Fallskärmsrapport	2022-01-01	187
408 :02 Hoppproportering	2022-01-01	188
408 :03 Medicinsk tjänstbarhetsbedömning (Läkarintyg)	2022-01-01	189
408 :04 Hälsodeklaration Tandepassagerare	2022-01-01	190–191
408 :05 Ansökan om avsteg från användande av AAD	2022-01-01	192
Transportstyrelsens föreskrifter fallskärmshoppning		
409 :01 LFS 2008:22	2010-01-01	193–197
Kvalitetssäkring		
410 :01 Riktlinjer för kvalitetssäkring av fallskärmsklubb	2022-01-01	198–200

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 400:01

Ärende: INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Datum: 2022-01-01

Processbeskrivningar			<u>Ändringsdatum</u>	<u>Sid</u>
411	:01	Handläggningsprocedurer	2012-01-01	201
411	:02	Dokumenthanläggning och arkivering	2022-01-01	202
411	:03	Licenser, kompetensbevis	2022-01-01	203
411	:04	Händelserapporter	2012-01-01	204
411	:05	Utredning av händelse	2012-01-01	205
411	:06	Korrigerande åtgärder	2012-01-01	206
411	:07	Ansvarsförhållanden styrande struktur	2022-01-01	207
411	:08	Procedur kvalitetssäkring fallskärmsklubb	2022-01-01	208
411	:09	Typgodkännande av fallskärmsmateriel	2012-01-01	209
411	:10	Utfärdande av materielvarning och materielmeddelande	2012-01-01	210

BILAGOR

404	:01	bilaga 1	Åtgärder vid olycka - bilaga 1 till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka	2015-06-20	212
404	:01	bilaga 2	Åtgärder vid olycka - bilaga 2 till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka	2015-06-20	213
405	:03	bilaga 1	Utbildningskort Hoppledare	2017-06-12	214–215
405	:04	bilaga 1	Utbildningskort Hoppmästare	2012-01-01	216–219
405	:04	bilaga 2	Utbildningsinstruktion steg 1 Hoppmästare	2012-01-01	220–222
405	:05	bilaga 1	Utbildningskort Kursledare	2012-01-01	223–224
405	:06	bilaga 1	Utbildningskort Tandeminstruktör	2016-05-01	225
405	:07	bilaga 1	Utbildningskort AFF-instruktör	2010-01-01	226
407	:01	bilaga 1	Behörighetsbevis / Hoppjournal elevhoppare	2022-01-01	227–228
407	:03	bilaga 1	Ansökningsblankett NOTAM	1996-12-16	229
408	:01	bilaga 1	Fallskärmsrapport	2022-01-01	230–231
408	:01	bilaga 2	Händelseregistrering	2022-01-01	232–233

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **400:02**

Ärende: **ÄNDRINGSLISTA**

Datum: **2022-01-01**

1. ÄNDRINGSLISTA SBF

1.1 ÄNDRINGAR

Ändringar införda sedan SBF 2020 version 0.1, 2020-03-20.

401:01	2
402:01	1.2.15, 1.2.19, 1.2.21, 1.2.29-30, 1.3.1.7, 1.4.2.6, 1.4.3.4, 1.4.4.2-5
402:02	2.2.2
402:05	5.1.1
402:11	11.2.2, 11.3.1, 11.4.1.2, 11.4.2.1-3, 11.4.3.1-2, 11.4.4.1-3
402:17	17.4.8, 17.9.1
402:19	19.3
403:01	1.3, 5.1-2
403:02	4.1-4, 7.2
404:06	3.4
405:05	bilaga 1
406:01	4.1
406:05	1.1-2
407:01	4.2-3, bilaga 1
408:01	1.1 – 3.3, bilaga 1-2
408:02	1.1, 2.3
408:04	
408:05	
410:01	13.
411:02	1.1
411:03	1.2
411:07	1.2
411.08	1.1

1.2 MARKERINGAR

Ändringarna är dessutom markerade i aktuell text med lodrät markering i vänstermarginal.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **401:01**

Ärende: **TILLDELNING, UPPDATERING, ÄGARE OCH HANDLÄGGNING** Datum: **2022-01-01**

1. UPPBYGGNAD

Alla kapitel i SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF) är uppbyggda på ett decimalsystem. Decimalsystemet består av ett huvudnummer (3 siffror) samt ett undernummer (2 siffror). Alla kapitel i SBF börjar med siffran 4.

| 2. TILLDELNING

Alla SFF instruktörer utbildas i SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF). Alla personer som bedriver sportfallskärms hoppning skall känna till och följa SBF kapitel 402.

Aktuell version av SBF finns publicerad på www.sff.se. När hoppning bedrivs, ska SBF vara tillgänglig.

3. UPPDATERING

Rättningar utfärdade av SFF ingår i SBF från och med utfärdandedatum. Datumet är skrivet i sidhuvudet på varje blad i SBF.

4. ÄGARE

Ägare av denna handbok är Svenska Fallskärmsförbundet och handläggs av RI och USK.

5. HANDLÄGGNING AV ÄRENDEN

Vid handläggning av ärenden som går inom ramen för Svenska Fallskärmsförbundets myndighetsdelegat från Transportstyrelsen skall Förvaltningslag (1986:223) tillämpas.

Vidare handläggningsprocedurer återfinns under SFF handläggningsprocedurer SBF kapitel 411.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **401:02**

Ärende: **SKOLFÄLT**

Datum: **2010-01-01**

AF 1 Boden	Malmby Flygfält
Arboga Flygplats	Moheds Flygplats
Arvidsjaur Flygplats	Morup Larslanda
Arvika/Westlanda Flygplats	Optands Flygplats
Dala-Järna Flygplats	Orsa/Tallhed Flygplats
Degernässlätten	Paittasjärvi (is)
Eslöv Flygplats	Revingehed/Svarta hål
Eksjö Garnisons övningsfält	Rommehed Flygplats
Everöds Flygplats	Runn (is)
Feringe Flygplats	Rörberg Flygplats
Flugebyn	Skärstad Flygplats Motala
Gotland/Stånga Flygfält	Skövde Flygplats
Gryttjom	Stockholm/Skavsta Flygplats
Gällivare/Kavaheden Flygplats	Stockholm/Tullinge Flygplats
Göteborg/Säve Flygplats	Storsjön, Östersund (is)
Halmstad Flygplats F14	Strömstad/Näsinge
Heden Flygplats	Såtenäs Flygflottilj F7
Hemavan Flygplats	Tavelsjön (is)
Hornavan (is)	Tierp
Hultsfreds Flygplats	Umeå Flygplats
Jukkasjärvi/Torneälven (is)	Visby Flygplats
Kalixfors Flygplats	Vårgårda Flygplats
Kalmar Flygplats	Västerås/Hässlö Flygplats
Karlskoga Flygplats	Västerås/Johannisbergs Flygplats
Kiruna Flygplats	Västgöta Flygflottilj (F6)
Lidköping/Hovby Flygplats	Åmsele Flygplats
Linköping/Malmen Flygplats	Åresjön (is)
Ljungbyheds Flygfält	Örebro Flygplats
Luleå/Kallax Flygplats (F21)	Örnsköldsvik/Gideå Flygplats
Långmyran Flygplats	Östersund Frösön F4

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

1. GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

1.1 ALLMÄNNA VILLKOR

- 1.1.1 Alla personer som bedriver sportfallskärms hoppning skall känna till och följa Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) Bestämmelser Hoppning, kapitel 402.
- 1.1.2 I de fall det föreligger skilda tolkningar mellan SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF) och av SFF utfärdade bestämmelser, instruktioner eller protokoll gäller de senast utfärdade.
- 1.1.3 Chefsinstruktör (CI) i respektive fallskärmsklubb kan lokalt tillämpa hårdare krav och bestämmelser. Ökade krav skall dock ej inverka på fordringar för utfärdande av licenser, instruktörsbehörigheter och på krav ställda i SFF fastställda utbildningsplaner.
- 1.1.4 Vid elev- och uppvisningshoppning skall landningsmärke vara utlagt på plats som anges av hopplederen. Landningsmärket skall ha en färg som bryter mot omgivningen och skall synas från en höjd av 4000 m.
- 1.1.5 Fallskärms hoppning inom kontrollerat luftrum får ej utföras utan att berörd flygkontrolltjänst lämnat färdtillstånd.
- 1.1.6 Före hoppstart eller efter längre väderuppehåll under dagen, skall vindvisering med hjälp av t. ex. streamer, ballong eller andra uppgifter om vindförhållanden utföras.
- 1.1.7 Maximal markvind vid fallskärms hoppning med vingfallskärm får högst vara:
 - 6 m/s vid hoppares 5 första hopp
 - 8 m/s vid hoppares sjätte till och med tjugonde hopp
 - 11 m/s vid övrig hoppning
- 1.1.8 Hoppning får ej ske utan visuell markkontakt. Avsiktlig moln genomgång får ej genomföras.
- 1.1.9 Uthopp skall planeras så att fallskärm ej utlöses över folkmassa. Definitionen på utlösning (drag) av sportfallskärm är när loop friläggs. Lägsta höjd för utlösning av sportfallskärm är 700 m över marken.
- 1.1.10 Höjdmätare skall användas vid fallskärms hoppning.
- 1.1.11 Hjälms skall vara påtagen från och med att flygplanet sätts i rörelse, till och med 300 m höjd över marken samt under hela fallskärms hoppet. Frifallsfotografer med hjälm som har kamera och eller videomontage, väljer själv om denna skall vara påtagen vid start och landning med flygplan. Hänsyn skall här tas till montagens storlek och utseende. Kamerahjälm som ej är påtagen vid start och landning måste dock säkras, till exempel i hoppares bröstrem eller i ett eventuellt säkerhetsbälte.
- 1.1.12 Skor av typen gymnastisko eller grövre skall bäras vid fallskärms hoppning. Hyskor, hakar eller dylikt som ökar upphakningsriken är ej tillåtet.
- 1.1.13 Hoppare med lägst B-licens får använda valfri typ av sko.
- 1.1.14 Hoppare som har minst 400 bokförda och signerade fallskärms hopp efter stegringsplan får avstå från att använda skor.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:01**

Ärende: **GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER**

Datum: **2022-01-01**

- 1.1.15 Kniv lämplig för fallskärmshoppning (hook-knife) skall bäras vid fallskärmshopp.
- 1.1.16 Handskar skall bäras när temperaturen på uthoppshöjd understiger 0°C. Handskarna skall vara av sådan typ och passform att åtgärd vid felfunktion ej försvåras. Tumvantar är ej tillåtna.
- 1.1.17 Hoppklädsel skall vara sådan att frifall och åtgärder vid felfunktion ej försvåras.
- 1.1.18 Vid sporthoppning i Sverige skall alla hoppare använda fallskärmsutrustning utrustad med en luftvärdig, påslagen räddningsutlösare (AAD). Svenska hoppare skall använda en i Sverige typgodkänd räddningsutlösare (AAD). Vid verksamhet där användande av räddningsutlösare är en ökad risk, kan hoppare efter ansökan enligt 408:05 beviljas avsteg från AAD-kravet under verksamheten.
- 1.1.19 Hoppare med mindre än 1000 fallskärmshopp efter fullgjord utbildningsplan skall följa angiven vingbelastningstabell ("Jesperkurvan", se 402:18).
- 1.1.20 Elevhoppare skall använda angiven vingbelastningstabell (se 403:02, kapitel 4).
- 1.1.21 Vid byte eller förvärv av nytt system skall hopp utföras enligt 402:16 för att göra sig väl förtrogen med det nya systemet.
- 1.1.22 Högsta höjd för utlösning av sportfallskärm är 1500 m över marken. Avsteg från detta kan medges från lokal flygkontrolltjänst eller Luftfartsverket via NOTAM.
- 1.1.23 Vid hoppning från höjder över 3000 m gäller att syrgas skall användas i flygplanet under varje tidsperiod över 30 min på flyghöjder mellan 3000 och 4000 m, samt för hela tiden på flyghöjd över 4000 m. Hoppning från högre höjd än 4000 m skall bedrivas enligt 402:14 (instruktion 404:08).
- 1.1.24 Horisontell separation skall alltid tillgodoses i syfte att skapa säkerhetsavstånd vid drag. Separation erhålls genom att deltagande hoppare senast vid brythöjd trackar eller deltar från centrum av formationen. Vid tracking eller delta skall hoppare hålla sig inom sin sektor och horisontellt förflytta sig så snabbt och flackt som möjligt.
- 1.1.25 Före utlösning av fallskärm skall varje enskild hoppare förvissa sig om att kollisionsrisk ej föreligger genom att kontrollera luftrummet i det möjliga synfältet. Därefter ges dragsignal till andra hoppare genom att vinka med armarna 1–2 sek.
- 1.1.26 Vid hoppning där uthopp sker över öppet vatten djupare än 1 m skall flytväst bäras.
- 1.1.27 Vid hoppning med avsedd landningsplats inom 50 m från öppet vatten djupare än 1 m skall flytväst bäras
- 1.1.28 Vid hoppning med avsedd landning inom 1 km från öppet vatten djupare än 1 m skall elevhoppare och tandempassagerare bära flytväst och övriga hoppare skall bära flythjälpmiddel.
- 1.1.29 Hoppare med mindre än 1500 fallskärmshopp efter fullgjord utbildningsplan skall följa angiven HFL-kurva vid landningar enligt 402:17.

1.2 BEGREPPSFÖRKLARINGAR

- 1.2.1 **Fallskärmshoppning** omfattar verksamhet där utövare lämnar luftfartyg i avsikt att under fritt fall eller under sportfallskärm utföra idrottslig övning, tävling, rekreation eller i syfte att genomföra utbildning eller instruktion.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

- 1.2.2 **Elev** är person som genomgår grundutbildning enligt 406:01.
- 1.2.3 **Elevhoppare** är person som har rätt att utföra fallskärmshopp enligt stegringsplan (406:02), AFF stegringsplan (406:03) eller SFU stegringsplan 406:05
- 1.2.4 **Elevbevis** är handling som utvisar att elevhoppare fullgjort grundutbildning enligt 406:01.
- 1.2.5 **Licens** är en av SFF utfärdad handling som visar hoppares kvalifikationer enligt punkt 1.3.
- 1.2.6 **Instruktörsbehörighet** utfärdas av SFF och utvisar behörighet enligt punkt 1.4.
- 1.2.7 **Hoppmästare** (HM) är instruktör, enligt 404:03, vilken har rätt att inom ramen för respektive utbildningsplans kriterier utbilda elevhoppare enligt stegringsplan (406:02), AFF stegringsplan (406:03) eller SFU stegringsplan 406:05.
- 1.2.8 **Liftchef** är hoppare, enligt 404:11, ansvarig för förberedelse av liften för flygning och fällning samt tjänstgöring i flygplanet.
- 1.2.9 **Hoppledare** (HL) är instruktör, enligt 404:02, vilken på fältet leder och ansvarar för hoppverksamheten. Hoppledare skall finnas vid all fallskärmshoppning.
- 1.2.10 **Kursledare** (KL) är instruktör, enligt 404:04, vilken har rätt att grundutbilda elev.
- 1.2.11 **Tandeminstruktör** (T) är instruktör vilken har rätt att utföra tandemfallskärmshopp med passagerare enligt 404:05.
- 1.2.12 **AFF-instruktör** (AFF) är instruktör som har AFF- och HM -behörighet. Denne har rätt att utbilda enligt 404:06.
- 1.2.13 **Kalott-instruktör** (KI) är instruktör som har KI- och HM- behörighet. Denne har rätt att utbilda enligt 404:10.
- 1.2.14 **Chefsinstruktör** (CI) är HM, HL och KL, vilken i fallskärmsklubb ansvarar för utbildnings- och säkerhetsarbetet samt för hoppverksamheten.
- 1.2.15 **Riksinstruktör** (RI) är av SFF styrelse utsedd instruktör, är HM, HL och KL, vilken har huvudansvar för utbildnings- och säkerhetsarbetet samt för all civil hoppverksamhet i landet. RI är godkänd av Transportstyrelsen och ansvarar för åtagandena enligt delegationsavtalet mellan Transportstyrelsen och Svenska Fallskärmsförbundet.
- 1.2.16 **Fallskärmspackare** är person utbildad enligt SFF Materielhandbok 611:03 och godkänd av fallskärmskontrollant. Fallskärmspackare har rätt att packa sportfallskärm. Fallskärmspackare under 18 år får ej vara ansvarig packare av sportfallskärm för annans bruk.
- 1.2.17 **Fallskärmskontrollant** är person utbildad enligt SFF anvisningar och godkänd av SFF. Fallskärmskontrollant är behörig att examinera fallskärmspackare, besiktiga, packa och reparera sport- och reservfallskärmar samt system i den omfattning som kontrollantbehörigheten visar.
- 1.2.18 **Kontrollantbehörighet** utfärdas av SFF och utvisar behörighet enligt SFF Materielhandbok.
- 1.2.19 **Fallskärmsmekaniker** är person godkänd av SFF Materielkommitté enligt kraven i SFF Materielhandbok, avsnitt 601:04. Fallskärmsmekaniker är behörig att besiktiga och göra tillsyn på räddningsfallskärmar samt utföra prov på och reparationer av räddningsfallskärmsmateriel enligt SFF Materielhandbok, avsnitt 601:04.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

- 1.2.20 **Fallskärmsjournal** är intyg utfärdat av fallskärmskontrollant på godkänd sport- och reservfallskärm med tillhörande system. Fallskärmsjournal utställs av den person som gör besiktningen. Handlingen förvaras i fallskärmsystemet på därför avsedd plats och uppvisar förutom besiktningsdatum även packningsdatum för reserven.
- 1.2.21 **Skolfält** är landningsområde där elevhoppning är tillåten. Skolfält finns listade i 401:02 och beskriven i 402:04 4.3.1–2.
- 1.2.22 **Skoltillstånd** är tillstånd för utbildning av elevhoppare på skolfält och utfärdas av RI till fallskärmsklubb.
- 1.2.23 **Åldersgräns** för elevhoppare är lägst 15 år. För de som ej fyllt 18 år erfordras skriftligt medgivande från målsman, vilket arkiveras i respektive klubb. För tandempassagerare är lägsta ålder 12 år.
- 1.2.24 **Medicinsk tjänstbarhetsbedömning** är en läkarundersökning enligt SFF formulär, se 408:03.
- 1.2.25 **Hoppjournal** är handling i vilken fallskärms hopp bokförs. Endast bokförda och signerade hopp får tillgodoräknas för licens, licensförnyelser och behörigheter samt utmärkelser. Bokförda och signerade hopp som utförts under militärtjänst eller utomlands får räknas vid kvalificering/förnyelse för/av licens.
- 1.2.26 **Markvind** är vindhastighet vid landningsområdet på 2 – 10 m ovan mark.
- 1.2.27 **AFF** är förkortning av *Accelerated Freefall* och är grundutbildning enligt 406:01 där AFF-instruktör enligt AFFstegringsplan 406:03 även utbildar under frifall.
- 1.2.28 **BAS** är en vidareutbildning av fallskärms hoppare som kan genomföras efter fullgjord stegringsplan (406:02) eller stegringsplan AFF (406:03). BAS-kursens innehåll är bland annat av säkerhetsmässig karaktär.
- 1.2.29 **FS** är förkortning av *Formation Skydiving* och är övning eller tävling i formationshoppning där formationer görs med magen mot marken.
- 1.2.30 **VFS** är förkortning av *Vertical Formation Skydiving* och är övning eller tävling i formationshoppning där formationer görs med huvudet eller fötterna mot marken.
- 1.2.31 **RSL** är förkortning av *Reserve Static Line* och innebär reservutlösningarna som med hjälp av huvudfallskärmens dragkraft vid losskoppling från bärande eller delvis bärande fallskärm, avser att öppna reservens hölje.
- 1.2.32 **HFL** är förkortning av högfartslandning vilket betyder svängar som medvetet görs i syfte att öka hastigheten på fallskärmen inför landning.
- 1.2.33 **SFU** är förkortning av Svensk Fallskärmsutbildning och är grundutbildning enligt 406:01 där AFF-instruktör enligt SFU stegringsplan 406:05 även utbildar under frifall. Hoppmästare utbildar elev enligt tillämpliga delar av 406:05.

1.3 LICENSBESTÄMMELSER

1.3.1 ALLMÄNT

- 1.3.1.1 Svensk medborgare med hemvist i Sverige skall inneha svensk licens.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:01**

Ärende: **GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER**

Datum: **2022-01-01**

- 1.3.1.2 Licens utfärdas av SFF efter ansökan, godkänd av respektive fallskärmsklubbs CI och är giltig under ett kalenderår. Elevbevis utfärdas av respektive fallskärmsklubbs CI och är giltig under ett kalenderår. Hoppare utan giltigt licenskort/elevbevis äger ej rätt att utföra fallskärmshopp.
- 1.3.1.3 För utfärdande av licens/elevbevis krävs att avgift till SFF och fallskärmsklubb samt ansvars- och olycksfallsförsäkring är betald för det år som licens/elevbevis skall gälla.
- 1.3.1.4 Vid ansökan om högre licensgrad får hoppare utöva det som den ansökta licensen ger rätt till, under förutsättning att respektive fallskärmsklubbs CI godkänt ansökan enligt 407:01.
- 1.3.1.5 För elevhoppare är ett hopp godkänt när det utförts enligt respektive stegringsplans mål och krav samt signerats av instruktör.
- 1.3.1.6 Licens från annat land utfärdad av nationell fallskärmsorganisation berättigar hoppare att hoppa i Sverige. Licensen skall innehålla följande:
- Orden *Fédération Aéronautique Internationale*
 - FAI:s logotyp
 - Orden *International Parachutist/Skydiving Certificate*
 - Innehavarens namn
 - Födelsedatum
 - Nationalitet
 - Innehavarens namnteckning
 - Utfärdandedatum
 - Licensgrad

Konvertering av utländsk fallskärmslicens till svensk licens kan göras efter samråd med RI.

- 1.3.1.7 För en person som är stadigvarande bosatt i Sverige gäller dock ovan under högst 12 månader, varefter utbyte till svenskt licens ska ske (LFS 2008:22, 7§)
- 1.3.1.8 Hoppare avstängd i något land äger ej rätt att utföra fallskärmshopp i Sverige. Elev avstängd i annat land får efter särskild bedömning av CI och RI grundutbildas i Sverige.

1.3.2 FORDRINGAR FÖR UTFÄRDANDE

1.3.2.1 Allmänt

Endast de fallskärmshopp som utförts efter att stegringsplan är fullgjord får tillgodoräknas för att uppfylla nedanstående krav för B-licens eller högre.

1.3.2.2 Precisionslandning

Krav för precisionslandning är att resultatet mäts i förhållande till landningsgrop eller annan av hoppledaren utsedd landningsplats.

1.3.2.3 Packutbildning

För utfärdande av B-licens eller högre krävs utbildning till fallskärmspackare, enligt SFF Materielhandbok kap 611:03.

1.3.2.4 **Elevbevis:** genomgått fullständig grundutbildning enligt 406:01

1.3.2.5 **A-licens:** fullgjort en av stegringsplanerna (406:02), (406:03) eller (406:05)

1.3.2.6 **B-licens:** 100 manuella hopp, 10 FS-hopp, varav hälften med minst 3 personer
45 min ackumulerad frifallstid

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

10 landningar inom 15 m Packutbildning enligt MHB 611:03

1.3.2.7 **C-licens:** 200 manuella hopp, varav 50 FS-hopp, varav hälften med minst 3 personer
1,5 tim ackumulerad frifallstid
50 landningar inom 15 m varav 25 landningar inom 5 m
1 år i sporten från första hoppet räknat

1.3.2.8 **D-licens:** 400 manuella hopp, varav 100 FS-hopp varav 25 FS-hopp med minst 3 personer
3 tim ackumulerad frifallstid
2 år i sporten från första hoppet räknat

1.3.3 FORDRINGAR FÖR FÖRNYELSE

1.3.3.1 Allmänt

För att förnya senaste licens skall respektive förnyelsekrav uppfyllas året innan licensen skall gälla. Då krav för senaste licens ej uppfylls, erhålls den licensgrad för vilken krav uppfylls. Vid uppehåll längre än 2 månader, se 402:19.

1.3.3.2 **Elevbevis:** genomgått fullständig grundutbildning

1.3.3.3 **A-licens:** fullgjort stegringsplan (406:02) eller AFF stegringsplan (406:03)

1.3.3.4 **B-licens:** 20 manuella hopp

1.3.3.5 **C-licens:** 30 manuella hopp

1.3.3.6 **D-licens:** 40 manuella hopp

1.3.3.7 **SURF** Hoppare med surfbefogenhet skall göra 15 surfhopp/år för att förnya sin surfbefogenhet.

1.3.3.8 Återuppträdning

Om den förnyade licensen har lägre grad än tidigare, kan hoppare erhålla sin tidigare licensgrad genom att under året uppfylla ovanstående krav.

1.3.4 BEFOGENHETER

1.3.4.1 **Allmänt** Högre licensgrad ger innehavare rätt att utöva allt som lägre licensgrader berättigar till.

1.3.4.2 **Elevbevis:** rätt att utföra fallskärmshopp under utbildning samt efter minst 10 godkända hopp delta vid klubbävling i precision.

1.3.4.3 **A-licens:** rätt att delta i alla grenar vid klubbävlingar
använda integralhjälm utan visir
genomgå BAS-utbildning
genomgå HL-utbildning efter CI:s godkännande

1.3.4.4 **B-licens:** hoppa på landningsområde med storlek enligt punkt 402:04, 4.3.2
delta i rekordförsök
delta i vissa nationella och internationella tävlingar
hoppa uppvisning enligt punkt 402:11, 11.4.2.3
utföra vattenhopp enligt 402:13
utföra mörkerhopp enligt punkt 402:15
använda mjuk hjälm avsedd för hoppning

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

använda integralhjälm med uppfällbart visir
använda valfri typ av skor

- 1.3.4.5 **C-licens:** hoppa på landningsområde med storlek enligt punkt 402:04, 4.4.2
deltaga i alla nationella och internationella tävlingar
hoppa uppvisning enligt punkt 402:11, 11.4.2.4
utföra ballonghopp enligt 402:12
utföra frifallsfotografering enligt 402:08
hoppa tillsammans med tandemekipage efter tandeminstruktörs medgivande
utföra FS-hopp i mörker enligt 402:15, 15.6
utföra höghöjdshopp enligt 402:14
utföra hopp med vingoverall, enligt 402:07
använda integralhjälm med fast visir
genomgå HM- och KL-utbildning efter CI:s godkännande
- 1.3.4.6 **D-licens:** genomgå T- och AFF-utbildning efter CI:s godkännande
genomgå surfkurs enligt 402:10, 10.1
utföra hopp utan skor

1.4 INSTRUKTÖRSBESTÄMMELSER

1.4.1 ALLMÄNT

- 1.4.1.1 Instruktörsbehörighet utfärdas av RI efter fullgjord och godkänd instruktörsutbildning och är tillsammans med giltig licens gällande under ett kalenderår. Hoppare utan giltig behörighet äger ej rätt att verka som instruktör.
- 1.4.1.2 Respektive instruktörsbehörighet gäller från det att instruktörsutbildning enligt kapitel 405 är fullgjord och godkänd.
- 1.4.1.3 Innehavare av utländsk behörighet äger ej automatiskt rätt att verka som instruktör i Sverige. Dock kan denne efter granskning av RI och lösande av svensk licens få genomgå SFF instruktörsutbildning i lämplig omfattning för att sedan få verka som instruktör i Sverige.
- 1.4.1.4 Instruktör är skyldig att tillse att utbildning och hoppverksamhet bedrivs i enlighet med gällande bestämmelser. Den enskilde instruktören lyder under sin klubbs CI.
- 1.4.1.5 I varje klubb skall finnas en namngiven CI, vilken väljs av klubben. Valbara kandidater skall inneha HM-, HL- och KL-behörighet, samt vara godkända av RI. CI lyder i sin verksamhet under RI. CI ansvarar för det lokala säkerhetsarbetet vilket innebär ledning och organisering av utbildnings- och hoppverksamhet i enlighet med gällande bestämmelser och instruktioner. CI skall tillse att enhetlig utbildning och bedömning tillämpas. Denna kvalitetssäkras genom att CI kallar till och genomför minst tre instruktörsmöten per år. Följande punkter är obligatoriska på dagordningen:
- Information från CI och RI
 - Förslag och synpunkter till CI och RI
 - Materiel; nyheter och eventuella varningar
 - Incidenter; lokala och nationella
 - Överbryggande kunskapsspridning mellan instruktörer gällande utb. och operativ tjänst
- 1.4.1.6 Protokoll från instruktörsmöte skall skickas till RI senast en kalendermånad efter genomfört möte. CI skall vidare tillse att klubbens övriga rapportering till SFF fungerar, samt vid behov till RI inkomma med förslag på ändringar eller tillägg i gällande bestämmelser.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

- 1.4.1.7 Fallskärmsklubb som saknar godkänd CI äger ej rätt att förnya licenser eller att bedriva fallskärmsutbildning och -hoppning.
- 1.4.1.8 CI eller av denne utsedd instruktör skall närvara vid CI-möte vilket RI kallar till minst en gång per kalenderår. CI skall därefter kalla sina instruktörer för att gå igenom gällande och eventuellt tillkommande bestämmelser. RI kan vid behov kalla till allmänna instruktörmöten vilket också skall ske då minst hälften av alla verksamma instruktörer begärt detta.
- 1.4.1.9 Hoppares klagomål över instruktör skall framföras till klubbens CI. Om klagomålen rör denne skall klagomålen framföras till RI. Klagomål på RI framförs till SFF styrelse.
- 1.4.1.10 I SFF organisation skall finnas en namngiven och av Transportstyrelsen godkänd Riksinstruktör. RI lyder i sin verksamhet i linje med Transportstyrelsens delegationsavtal med SFF och på uppdrag av SFF styrelse. RI ansvarar för det nationella säkerhetsarbetet vilket innebär ledning och organisering, tillsyn samt kvalitetssäkring av operativa frågor i hoppverksamhet i enlighet med gällande bestämmelser och instruktioner. RI skall verka för att säkerhetsarbete fortskrider kontinuerligt och att enhetlig utbildning och bedömning tillämpas. Denna kvalitetssäkras genom att RI kallar till och genomför minst ett chefsinstruktörmöte per år. RI ansvarar för att haveriutredningar genomförs vid tillämpliga haverier.

RI skall till Transportstyrelsen årsvis rapportera resultat om verksamhetsår till Transportstyrelsen. Denna rapport skall delges Transportstyrelsen senast vid utgången av kvartal 2 i efterföljande verksamhetsår. Rapporten skall minst innehålla:

- Verksamhetsberättelse
- Verksamhetsplan

1.4.2 FORDRINGAR FÖR ATT PÅBÖRJA INSTRUKTÖRSUTBILDNING

1.4.2.1 Allmänt

Endast erfaren hoppare med gott omdöme, ansvarskänsla, pedagogiskt sinne och ledarförmåga kan komma i fråga för instruktörsutbildning. Respektive CI skall till RI skriftligen intyga hopparens lämplighet. Hoppare skall också uppfylla vidstående fordringar för respektive instruktörsutbildning innan den påbörjas.

- 1.4.2.2 **HM:** 18 år och C-licens
BAS-kurs
2 år i sporten (räknat från första hopp)
- 1.4.2.3 **HL:** 18 år och BAS-kurs
2 år i sporten (räknat från första hopp)
- 1.4.2.4 **KL:** C-licens
HM minst 12 mån enligt 404:03
- 1.4.2.5 **T:** D-licens
HM-utbildning steg 1 och 2
700 hopp
7 tim ackumulerad frifallstid
100 hopp inom 12 mån före tandemutbildning
giltigt läkarintyg för tandeminstruktör
godkänt lämplighetsintyg för tandeminstruktör

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

1.4.2.6 **AFF:** D-licens
HM minst 12 mån enligt 404:03
| 500 hopp, varav 100 FS-hopp med greppade exitar (maghoppning)
8 tim ackumulerad frifallstid

1.4.2.7 **KI:** D-licens
HM-utbildning steg 1 och 2
SFF Pilotkurser BAS-HP-Swoop

1.4.3 FORDRINGAR FÖR FÖRNYELSE

1.4.3.1 Allmänt

För förnyelse av instruktörsbehörighet krävs att man följt utvecklingen lokalt och inom SFF avseende hopptechnik, utbildningsmetodik, hoppmateriel, bestämmelser och instruktioner. Konkret innebär detta att varje instruktör (HM, HL, KL, T och AFF) årligen skall delta på minst två (2) av de minst tre (3) instruktörsmöten som utlyses av klubbens CI.

1.4.3.2 För att förnya senaste instruktörsbehörighet skall respektive förnyelsekrav uppfyllas året innan licensen skall gälla. Dessutom krävs att tillhörande licensgrad är giltig det år behörigheten skall gälla (punkt 1.4.2). Då kravet för senaste behörighet ej uppfylls, erhålls den behörighet för vilken kraven uppfylls.

1.4.3.3 **HM:** ha verkat som HM enligt målsättning i 405:04

1.4.3.4 **HL:** ha verkat som HL enligt målsättning i 405:03

HL kan förnyas utan att vara kopplat till förnyelse av hopplicens.
Krav för HL-behörighet ska vara uppfyllda enligt målsättning i 405:03.

1.4.3.5 **KL:** inneha HM-behörighet och ha verkat som KL enligt målsättning i 405:05

1.4.3.6 **T:** ha dokumenterat samtliga tandemhopp
ha gjort 20 tandemhopp + 40 övriga hopp, eller 40 tandemhopp
Deltagit på förekommande Tandem-möte/seminarium.
Tandeminstruktör som under ett år uppfyller förnyelsekraven ovan, men ej har verkat som HM enligt 405:04, får endast förnya T-behörighet

1.4.3.7 **AFF:** inneha HM-behörighet
ha dokumenterat samtliga AFF-hopp
ha gjort 15 AFF-hopp + 50 FS-hopp, eller 30 AFF-hopp

1.4.3.8 **KI:** inneha HM-behörighet
Verkat enligt målsättning i 405:08

1.4.4 ÅTERUPPGRADERING AV INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHET

1.4.4.1 Allmänt

För återuppgradering av instruktörsbehörighet krävs att tillhörande licensgrad är giltig det år behörigheten skall gälla (punkt 1.4.2).

1.4.4.2 **HM, HL och KL:** Instruktör som ej uppfyllt förnyelsekrav för sin tidigare instruktörsbehörighet kan återfå tidigare behörighet genom att under ledning av CI uppfylla fordringar enligt punkt 1.4.3.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

1.4.4.3 **T och AFF:** Behörigheten kan förnyas efter samråd med CI och RI.

1.4.4.4 **T och AFF** som ej uppfyllt förnyelsekravet under ett år:
- minst två examinationshopp med examinator utsedd av RI
För T-behörighet, se även 404:5 kap 3.5.

1.4.4.5 **T och AFF** som ej uppfyllt förnyelsekraven under två på varandra följande år:
- minst två examinationshopp med examinator utsedd av RI
- tillämpliga delar av teori- och praktikutbildning inkl. teoriprov
För T-behörighet, se även 404:5 kap 3.5.

1.4.5 BEFOGENHETER

1.4.5.1 Allmänt

Respektive instruktörsbehörighet berättigar innehavaren att verka enligt respektive instruktörsutbildning, kapitel 405 och respektive instruktion, kapitel 404.

1.5 KORRIGERANDE ÅTGÄRDER

1.5.0 ALLMÄNT

Med syftet att ge utrymme för korrigerande åtgärder med målsättningen att skapa säkrare fallskärmshoppning, kan enskild hoppare eller verksamhet beläggas med tillfällig operativ avstängning. Vid ärende av allvarigare karaktär kan interimistisk tillsvidare avstängning från fallskärmsverksamhet ske i väntan på sammanställning av underlag, utredning och beslut från Transportstyrelsen.

1.5.1 TILLFÄLLIG OPERATIV AVSTÄNGNING

Hoppare kan beläggas med tillfällig operativ avstängning från fallskärmsverksamhet av HL under maximalt 48 tim då hoppare visat prov på vårdslöshet, olämpligt uppträdande, dåligt omdöme eller underlåtenhet att följa gällande bestämmelser och av HL givna instruktioner.

CI kan besluta om tillfällig avstängning längre än 48 tim, vilket omgående samt skriftligen skall rapporteras till RI för vidare handläggning.

1.5.2 SKRIFTLIG VARNING

Hoppare/instruktör kan tilldelas varning av CI/RI vid bristfällig rapportering, vårdslöshet, olämpligt uppträdande, dåligt omdöme eller underlåtenhet att följa gällande bestämmelser. Tilldelad varning skall skriftligen rapporteras av CI till RI.

1.5.3 INTERIMISTISK TILLSVIDARE AVSTÄNGNING FRÅN FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Interimistisk tillsvidare avstängning från fallskärmsverksamhet sker i väntan på sammanställning av underlag, utredning och beslut från Transportstyrelsen. Transportstyrelsen beslutar om licens, eller instruktörsbehörighet skall dras in eller korrigeras.

Interimistisk tillsvidare avstängning från fallskärmsverksamhet kan ske om hoppare eller verksamheten har:

- tilldelats 3 varningar,
- visat grov vårdslöshet,
- uppträtt mycket olämpligt,
- visat mycket dåligt omdöme,

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:01

Ärende: GRUNDLÄGGANDE BESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

- underlåtit att följa gällande bestämmelser
- i samband med hoppning använt preparat upptagna på Riksidrottsförbundets dopinglista.

Interimistisk tillsvidare avstängning från fallskärmsverksamhet beslutas av RI och är giltig i väntan på beslut från Transportstyrelsen, se SBF kapitel 411:05 (Svenska Fallskärmsförbundet handläggnings procedurer)

1.5.4 ÖVERKLAGANDE

Överklagande av korrigerande åtgärd skall ske till den instans som den indragande befattningshavaren lyder under.

1.6 UNDERRÄTTELSE- OCH RAPPORTSKYLDIGHET

1.6.1 ALLMÄNT

- 1.6.1.1 Underrättelse skall lämnas då någon i samband med fallskärmshopp avlider eller får allvarlig kroppsskada eller då betydande skada uppstår på egendom.
- 1.6.1.2 Rapportskyldighet föreligger vid ovan angivna händelser, personskada som nödvändiggör läkarbehandling, samt vid avvikelse från normala förlopp vid fallskärmshoppning, t.ex. störning vid utlösnings- eller utvecklingsförlopp av fallskärm.
- 1.6.1.3 Händelseregistrering. Den fylls i om det inträffat en händelse som kan användas för lärande och utveckling av enskilda såväl verksamhet, det kan vara positivt, negativt, neutralt. Om det finns lärande men varken renderade i reservdrag eller personskada, En händelseregistrering skall då skrivas på avsett formulär.
- 1.6.1.4 Fallskärmshoppare är skyldig att själv underrätta och lämna rapport. Är denne ur stånd att uppfylla skyldigheten skall den om möjligt fullgöras av hoppledare.

1.6.2 PROCEDURER

- 1.6.2.1 Underrättelse skall omedelbart lämnas till SFF RI genom telefon, e-post eller på annat lämpligt sätt.
- 1.6.2.2 Rapport skall snarast möjligt, dock senast inom 3 veckor från händelsen, insändas till SFF RI. Rapporten skall innehålla samtliga uppgifter som anges i SFF fallskärmsrapport, 408:01, Bilaga 1.
- 1.6.2.3 Händelseregistrering insänds till SFF RI. Rapporten skall innehålla uppgifter som anges i SFF fallskärmsrapport, 408:01, Bilaga 2.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:02

Ärende: HÄLSA, MEDICIN OCH STIMULANTIA

Datum: 2022-01-01

2. HÄLSA, MEDICIN OCH STIMULANTIA

2.1 ALLMÄNT

2.1.1 Den som avser att hoppa fallskärm skall vara fri från sjukdom eller skada som kan utgöra en ökad risk. Framför allt syn, rörelseapparat, hjärta/lungor och mental kapacitet/mognad är avgörande för säker fallskärmshoppning. Detta innebär till exempel att en ej opererad axelluxation är diskvalificerande, liksom vissa diagnoser inom NPS- och AST-grupperna. Med anledning av de speciella fysiska och fysiologiska förhållanden som gäller vid fallskärmshoppning är kraven strängare än för andra sporter och tjänstbarhetsbedömning med läkarundersökningen är av mycket stor vikt.

2.2 TJÄNSTBARHETSBEDÖMNING MED LÄKARUNDERSÖKNING

2.2.1 En tjänstbarhetsbedömning med läkarundersökning, enligt SFF formulär ”Medicinsk tjänstbarhetsbedömning för fallskärmshoppare” (408:03), skall genomgå före påbörjad grundutbildning. Elev skall inkomma med giltigt tjänstbarhetsintyg före första hopp, giltigt intyg skall vara utfärdat inom 12 mån före första hopp. Om tiden från sista hopp överstiger 3 år skall ny tjänstbarhetsbedömning genomgå.

2.2.2 För hoppare över 70 år skall ny tjänstbarhetsbedömning genomgå var 24:e mån.

2.2.3 Den som för första gången ansöker om tandembehörighet skall inkomma med giltigt tjänstbarhetsbedömning med läkarundersökning, enligt SFF formulär ”Medicinsk tjänstbarhetsbedömning för fallskärmshoppare”.

2.2.4 Tandeminstruktör förnyar tjänstbarhetsbedömning:

- <40 år var 5:e år
- 40–50 år var 24:e månad
- >50 år var 12:e månad

2.2.5 Läkarundersökning för svensk militär fallskärmstjänst gäller som ”Medicinsk tjänstbarhetsbedömning för fallskärmshoppare” (408:03).

2.3 HÄLSOTILLSTÅND

2.3.1 Fallskärmshoppning får inte utföras om hopparen är medveten om sådan förändring i sitt hälsotillstånd att hoppning inte kan utföras på ett säkert sätt. Hoppare är skyldig att meddela om sådan förändring skett. Sådana förändringar kan gälla t. ex. häftiga smärtanfall, svindel, yrsel, medvetstlöshet, hjärtsjukdom, gall- eller njursjukdom, sviter av hjärnskakning, sjukdomar eller skador i rörelseapparaten med funktionsnedsättningar, psykiska besvär eller medicinering.

2.3.2 Om förändringen av hälsotillståndet är varaktig eller allvarlig är hopparen skyldig att genomgå tjänstbarhetsbedömning med läkarundersökning och för hoppladare eller CI uppvisa skriftligt godkännande för fortsatt hoppning. Tveksamma fall hänvisas till förbundsläkaren.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:02

Ärende: HÄLSA, MEDICIN OCH STIMULANTIA

Datum: 2022-01-01

2.4 SYNKRAV

- 2.4.1 Korrigerad syn skall vara lika med eller bättre än 0.7 för vardera ögat och 1.0 binokulärt. Om refraktionen överskrider +5,0 dioptrier, -6,0 D, astigmatism 2,0 D eller anisometri 2,0 D skall flygspecialögonläkarundersökning göras.
- 2.4.2 Om ögonkirurgi genomgått skall skriftligt godkännande från ögonläkare skickas till SFF genom klubbs CI.

2.5 TANDBEHANDLING

- 2.5.1 Hoppning får inte utföras samma dag eller inom 12 tim efter utförd tandbehandling med bedövning eller andra smärtstillande medel. Vid utdragning eller andra kirurgiska ingrepp skall tandläkaren tillfrågas hur många dagars uppehåll i hoppningen som bör gälla.

2.6 VACCINATION

- 2.6.1 Hoppning bör ej utföras samma dag som vaccination. Om inga biverkningar uppstått kan hoppning återupptas dagen efter vaccination. Om biverkningar uppstår av vaccinet bör dessa först diskuteras med behandlande läkare innan hoppning återupptas.

2.7 ALKOHOL

- 2.7.1 Förtäring av alkohol samt dess efterverkningar nedsätter reaktions- och omdömesförmåga samt minskar motståndskraften mot påfrestningar såsom syrebrist, acceleration samt fysisk och psykisk belastning. Efterverkningar av kraftig alkoholförtäring kan dröja kvar upp till 48 tim. Kombinationer av alkoholförtäring och bristande sömn, sömnmedel, lugnande medel eller liknande är särskilt skadliga.
- 2.7.2 Alkoholförtäring får ej ske under de närmaste 8 tim före hopp. I samband med måltidär intag av dryck med en alkoholhalt av högst 2,2 volymprocent ej att betrakta som alkoholförtäring.
- 2.7.3 Under tiden mellan 24 och 8 tim före hoppning skall stor försiktighet iakttagas i fråga om alkoholförtäring. Sker alkoholförtäring under tidsrymden 24 till 8 tim före hoppning skall i uttrycket ”stor försiktighet” bl.a. läggas den innebörden, att förtäringen inte får vara större än att vederbörande vid hoppstart skall kunna köra bil utan att begå straffbar förseelse enligt svensk lagstiftning angående trafiknykterhet.

2.8 STIMULANTIA OCH DOPING

- 2.8.1 Det åligger respektive hoppare att inför hoppning få klartecken från behandlande läkare om aktuell medicinering är förenlig med hoppning, se SBF 402:02 punkt 2.2.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:02

Ärende: HÄLSA, MEDICIN OCH STIMULANTIA

Datum: 2022-01-01

2.8.2 Preparat upptagna på RF:s dopinglista får ej användas i samband med hoppning. Nedan anges effekter av preparat som inte är tillåtna, endera som primär verkan av en substans eller som biverkan/sidoeffekt av en substans.

Övriga substanser som inte är tillåtna i samband med hoppning är:

- Substanser som påverkar centrala nervsystemet som verkan eller som biverkan/sidoeffekt, oberoende av om de har lugnande eller uppiggande effekt.
- Substanser som påverkar eller förvränger synuppfattningen.
- Substanser som påverkar eller förvränger hörseluppfattningen.
- Substanser som påverkar balansfunktionen.
- Substanser som försämrar förmågan att agera eller reagera genom att påverka rörelseapparaten.
- Substanser som försämrar lungornas funktion.
- Substanser som försämrar hjärtats eller blodkärlets funktion.

Vad gäller tillfälligt använda läkemedel, kosttillskott, hälsokostpreparat eller gaser som faller under kriterierna ovan skall det ha gått minst ett dygn sedan intag för de läkemedel som kan tas flera gånger per dag, och minst två dygn för läkemedel som bara kan tas en gång per dag.

För kontinuerligt använda läkemedel som faller in under beskrivningen ovan gäller att de inte är förenliga med hoppning. Droger och övriga ämnen som faller under kriterierna ovan är inte förenliga med hoppning. "Inte förenlig med" innebär att bruk eller missbruk enligt ovanstående kommer innebära att personen kan hindras från fallskärmsverksamhet enligt SBF 402:01 punkt 1.5 och är inte godkänd för hoppning förrän beslut i ärendet är fattat av RI och förbundsläkare.

Med substanser menas läkemedel, droger, hälsokostpreparat, kosttillskott och andra ämnen eller gaser som kan intas via munnen, näsan, rektalt, genom huden, injiceras eller inhaleras.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:03

Ärende: BESTÄMMELSER FÖR LUFTFARTYG OCH FÖRARE

Datum: 2011-01-01

3. BESTÄMMELSER FÖR LUFTFARTYG OCH FÖRARE

3.1 ALLMÄNT

- 3.1.1 Ombord på luftfartyg får vid utförande av fallskärmshopp endast medfölja personer, vilka av hoppledaren bedöms erforderliga för hoppets genomförande.
- 3.1.2 Personer ombord på luftfartyg, med undantag för bemannad ballong, där avsikten är fallskärmshoppning skall antingen vara fastspända eller bära fallskärm.
- 3.1.3 Tillstånd att hoppa från tvåsitsigt luftfartyg kan meddelas av CI till hoppare med lägstB-licens.
- 3.1.4 Fällning från luftfartyg med en fällningshastighet lägre en 40knop (74 km/h) jämföras med SBF 402:12 punkt 12.3.2 (uthoppshöjder för ballonghopp)

3.2 LUFTFARTYG

- 3.2.1 Fallskärmshopp får utföras från luftfartyg som är godkänd för flygning utan dörr. Godkännandet skall framgå av godkänd flyghandbok eller supplement till denna.
- 3.2.2 Samtliga luftfartyg som normalt används för att fälla fallskärmshoppare skall vara försedd med godkänd dörr avsedd för hoppning, t.ex. tygdörr eller jalousidörr. Godkännandet skall framgå i supplement till flyghandbok.
- 3.2.3 Bemannad ballong får användas för fallskärmshoppning utan särskilt arrangemang eller supplement till flyghandbok.
- 3.2.4 Ultralätt flygplan får ej användas för fallskärmshoppning.

3.3 FLYGFÖRARE

- 3.3.1 Förare av luftfartyg, från vilket fallskärmshopp utförs, skall vara godkänd för uppdraget och utbildad enligt 3.3.4 av flygchef inom flygföretag och/eller av för flygverksamheten ansvarig person inom fallskärmsklubb. Därjämte skall flygtidskraven enligt punkt 3.3.2 vara uppfyllda. CI anmäler godkänd förare till SFF, vilket medför behörighet att genomföra hoppflygning i hela Sverige. Hoppledare skall tillse att förare är informerad om eventuella lokala regler, samt de i pilotinstruktionen sammanförda bestämmelserna.
- 3.3.2 Förare av flygplan från vilket fallskärmshopp utförs skall inneha lägst A-certifikat eller motsvarande, samt ha en total flygtid av minst 200 tim för enmotoriga flygplan. För flermotoriga flygplan samt flygplan som kan föra 10 hoppare eller fler, lägst A-certifikat och en rekommendation på minst 500 tim total flygtid. Helikopterförare skall ha 500 flygtimmar och minst 50 flygtimmar på aktuell typ. Ballongförare skall ha en total flygtid av minst 100 tim.
- 3.3.3 Förare på enmotorigt flygplan, skall vid flygning där avsikten är att fälla hoppare alltid bära godkänd räddningsfallskärm. Förare på tvåmotorigt flygplan och helikopter äger rätt att frångå denna regel.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:03**

Ärende: **BESTÄMMELSER FÖR LUFTFARTYG OCH FÖRARE**

Datum: **2011-01-01**

- 3.3.4 Utbildningsplan för förare av hoppflygplan innehåller en generell del, samt en specifik del, vilken i sin tur är uppdelad i ett teoretiskt och ett praktiskt avsnitt.
- 3.3.5 I den generella delen skall följande moment ingå:
- Orientering om olika instruktörsgrader och befogenheter för fallskärmshoppare, samt genomgång av ansvarsfördelningen inom lokal klubb och SFF.
 - Orientering om utbildningsplan för fallskärmshoppare.
 - Genomgång av hoppflygningsprofiler, inklusive spotting.
 - Genomgång av nödförfaranden, inklusive nödhopp av pilot.
- 3.3.6 Den specifika, teoretiska delen skall innehålla följande moment:
- Genomgång av det aktuella flygplanets handhavande och begränsningar.
- 3.3.7 Den specifika, praktiska delen skall innehålla följande moment:
- Flygning och landning med fullastat flygplan.
 - Hoppflygningsprofil, stigning och plané.
 - Hoppflygning med vana hoppare.
- 3.3.8 Utländska hoppflygplan med utländsk besättning, där flygplan och befälhavare är godkända att bedriva hoppflygning i det egna landet, har generellt även tillstånd att bedriva motsvarande verksamhet i Sverige, med beaktande av vad som regleras under 3.3.1.

3.4 HELIKOPTER

- 3.4.1 Endast fällning med manuellt utlösta fallskärmar är tillåten, undantaget större transporthelikoptrar utrustade med akterramp där hoppning sker från denna.
- 3.4.2 Innan fällning ur aktuell helikoptertyp sker skall rutiner rörande ilastning, fällning, uthopp och nödhopp gås igenom i samråd med piloten.
- 3.4.3 Elevhoppning får endast utföras om helikoptern är utrustad med ramp och om hoppning sker från denna.
- 3.4.4 Fällning sker först efter pilotens klartecken.

3.5 BALLONG

- 3.5.1 Endast varmluftsballong försedd med parachute-ventil får användas för fällning av fallskärmshoppare.
- 3.5.2 Före flygning skall genomgång av flygning och fällning ske med hoppare, hoppledare och ballongförare.
- 3.5.3 Vid fällning skall ballongen ha en anpassad sjunkhastighet så att ballongen efter fällningen får en minimal vertikal stighastighet. Avhopp får inte ske förrän ballongföraren ger överenskommet klartecken.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:04**

Ärende: **BESTÄMMELSER FÖR LANDNINGSOMRÅDE**

Datum: 2010-01-01

4. BESTÄMMELSER FÖR LANDNINGSOMRÅDE

4.1 ALLMÄNT

4.1.1 Landningsområde för fallskärmshoppning benämns skolfält eller hoppfält.

4.2 KRAV

4.2.1 Markägartillstånd skall finnas för alla landningsområden.

4.2.2 På landningsområde skall följande finnas:

- Flygradio för kontakt mellan HL/markpersonal och flygförare
- Bil (bilen bör medge sjuktransport)
- Telefon eller annat sambandsmedel
- Sjukvårdsutrustning (bår och komplett utrustning för första hjälpen)
- Båt (vid hoppning med avsedd landningsplats inom 1 km från vatten)

4.2.3 Vid hoppning med avsedd landningsplats inom 1 km från vatten djupare än 1 m skall hoppare fått en genomgång av 402:13.

4.3 SKOLFÄLT

4.3.1 Med skolfält avses landningsområde avsett för elevhoppning. Skolfält skall vara godkänt av RI, se 401:02.

4.3.2 Landningsområde för elevhoppning skall utgöras av en så långt möjligt cirkulär yta med en radie av minst 200 m. Utanför landningsområdet skall finnas en säkerhetszon av minst 200 m bredd, där det inte får finnas vatten djupare än 1 m, kraftledningar, byggnader högre än en våning eller därmed jämförbara hinder.

4.4 HOPPFÄLT

4.4.1 Landningsområde som är avsett för hoppning, dock ej elevhoppning, godkännes av CI.

4.4.2 Hoppfält skall ha en storlek av minst 50 m x 50 m med fri inflygningsriktning och alternativa landningsplatser.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:06

Ärende: FRIFLYGNING, FRISTIL OCH SPEED-SKYDIVING

Datum: 2022-01-01

5. FORMATIONSHOPPNING

5.1 ALLMÄNT

5.1.1 Formationshoppning betecknar ett avsiktligt manövrerande av två eller flera hoppare vid alla olika hoppdiscipliner med syfte att ta grepp eller flyga i nära formation under fritt fall.

5.1.2 Denna instruktion är skriven i syfte att reducera riskerna för bl.a. kollisioner och dålig höjd-samt separationskontroll.

5.2 KRAV

5.2.1 För att få delta i formationshoppning fordras att man har avslutat konventionell- eller AFF stegringsplan. Formationshopp under stegringsplan är utbildningshopp.

5.3 UTFÖRANDE

5.3.1 PLANERING

5.3.1.1 Alla formationshopp skall vara planerade. Alla deltagande hoppare skall delges planeringen före hopp, så kallad briefing. Briefingen skall minst omfatta följande punkter:

- Uthoppshöjd
- Uthoppsordning
- Avsedda formationer
- Bryt- och draghöjd
- Alternativ (t.ex. för annan uthoppshöjd än planerat, missade formationer, tummel)

5.3.2 BRYTHÖJD

Brythöjden skall beräknas så att varje enskild hoppare hinner utföra god separation utan stress. Hänsyn skall tas till antal hoppare, kunskapsnivå hos deltagande hoppare samt formationens komplexitet. Brythöjden bestäms utifrån den hoppare i formationen som har den högsta planerade draghöjden. Vid formationshopp med upp t.om. 8 deltagare skall brythöjden vara minst 400 m ovanför högsta planerade draghöjd. Vid formationshopp med fler än 8 deltagare skall brythöjden vara minst 500 m ovanför högsta planerade draghöjd. Vid t.ex. rekordförsök får andra och flera olika brythöjder användas för att underlätta separationen.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:06

Ärende: FRIFLYGNING, FRISTIL OCH SPEED-SKYDIVING

Datum: 2022-01-01

6. FRIFLYGNING, FRISTIL OCH SPEED-SKYDIVING

6.1 ALLMÄNT

- 6.1.1 Friflygning är gemensamt begrepp för bl.a. head-down, sittflygning, fristil och speed skydiving där avsikten sällan är frifall med magen neråt.
- 6.1.2 Denna instruktion är skriven i syfte att reducera riskerna för bl.a. vådautlösning, frifallskollision och dålig höjd- samt separationskontroll.
- 6.1.3 Speed skydiving är en verksamhet där målsättningen är uppnå så hög vertikal hastighet som möjligt. Det åstadkommer hopparen genom att lägga sig i det närmaste ett vertikalt dyk med armarna längs sidorna i avsikt att falla så fort det går. Speed skydiving är även en tävlingsgren.

6.2 KRAV

- 6.2.1 Följande allmänna krav skall vara uppfyllda:
- Hoppare skall inneha lägst A-licens
 - Utlösningssystem får inte vara placerat på benrem
 - Akustisk höjdvarnare skall användas
 - Bärremmar, pilotlina och flikar skall vara säkrade och skyddade mot exponering i höga farter
 - Notera att både äldre och en del nya utrustningar inte är konstruerade att exponeras i hög fart då bärremmar och pilotlina lätt exponeras
- 6.2.2 Följande krav skall vara uppfyllda för speed skydiving:
- Hoppare skall inneha lägst C-licens.
 - Genomgått SFF-BAS kurs.
 - Hoppare skall inneha färdigheten att flyga ett stabilt brant dyk med kontrollerad "heading" i minst 2000 m.

6.3 UTFÖRANDE

- 6.3.1 Utrustning
Hoppare rekommenderas använda räddningsutlösare och hård hjälm.
- 6.3.2 Utrustning speed skydiving
- Hoppare ska använda räddningsutlösare och hård hjälm.
 - Utlösningssystem skall vara BOC.
 - Akustisk höjdvarnare skall användas.
 - Bärremmar, pilotlina och flikar skall vara säkrade och skyddade mot exponering i höga farter
 - Utrustning skall vara av modern konstruktion där tillverkaren tagit hänsyn till exponering av hög fart.
- 6.3.3 Planering
För ett säkert genomförande rekommenderas nybörjare att hoppa med erfaren friflygare. Alla friflygningshopp skall vara säkerhetsplanerade. Alla deltagande hoppare skall delges planeringen före hopp, sk. briefing. Briefingen skall minst omfatta följande punkter:
- Uthoppshöjd
 - Uthoppsordning
 - Åtgärder vid höjdseparation
 - Drag- och brythöjd
 - Alternativ (t.ex. för otillräcklig höjd, separation och tummel)

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:06

Ärende: FRIFLYGNING, FRISTIL OCH SPEED-SKYDIVING

Datum: 2022-01-01

Alla speed skydiving-hopp skall vara säkerhetsplanerade.

Fallhastigheter överstigande 100 m/s kräver särskild hänsyn taget till fallskärmsmateriel och förmågan att anpassa höjdmedvetenhet till den minskade frifallstiden pga. den höga fallhastigheten, samt att dyk sker 90 grader mot "Line of flight".

6.3.4 Brythöjd

Brythöjden skall beräknas så att varje enskild hoppare hinner utföra god separation utan stress.

Hänsyn skall tas till antal hoppare, kunskapsnivå hos deltagande hoppare samt hoppets komplexitet.

Brythöjden skall vara minst 500 m ovanför den högsta planerade draghöjden.

Brythöjden i speed skydiving, d.v.s. övergång till magflygning med uppbromsning skall vara minst 500 m ovanför den högsta planerade draghöjden.

6.4 SÄRSKILDA KRAV SPEED SKYDIVING

6.4.1 Utbildning och säkerhet

För ett säkert genomförande skall nybörjare få instruktion av erfaren speed-hoppare.

Erfarenspeedhoppare räknas speedhoppare med 100 speed-hopp och lägst D-licens.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:07

Ärende: VINGOVERALL (WINGSUIT)

Datum: 2018-02-01

7. VINGOVERALL (WINGSUIT)

7.1 ALLMÄNT

7.1.1 Med vingoverall menas overall försedd med vingar mellan armar och kropp samt mellanbenen. Vingarna är av "fallskärmtyp", dvs. de har ett toppskinn och ett bottenskinns och skapar en vingprofil när de luftfylls.

7.1.2 Vingoverallshoppning ställer krav på såväl hoppare som utrustning. Hopparen skall vara väl förtrogen med de problem och situationer som kan uppstå vid vingoverallshoppning.

7.1.3 Definitioner av erfarenhetsklasser vid vingoverallshoppning är:

- Beginner: 0–50 vingoverallshopp.
- Intermediate: 51–200 vingoverallshopp.
- Advanced: +200 vingoverallshopp varav minst 100 av dessa på en overall i intermediate-kategorin.

Definitionerna syftar till vilka val av vingoveraller som är tillgängliga.

7.2 KRAV

7.2.1 Hoppning med vingoverall får efter utbildning enligt punkt 7.3, genomföras av hoppare med lägst C-licens och 300hopp.

7.2.2 Före första hopp med vingoverall skall hoppare genomgått utbildningsplan under ledning av Advanced vingoverallshoppare enligt SBF 402:07 punkt 7.3. Hopparen som genomför utbildningen med adepten måste ha minst 25st vingoverallshopp de senaste 12 månaderna, varav 5st vingoverallshopp de senaste tre månaderna.

Genomfört 10st dedikerade trackinghopp, varav 5st under de senaste 3 månaderna.

Fodringar för respektive Erfarenhetsklass:

- Beginner: Lägst 300 hopp, C-licens, 0–50 vingoverallshopp.
- Intermediate: Lägst 350 hopp, C-licens, 51–200 vingoverallshopp.
- Advanced: Lägst D-licens +200 vingoverallshopp varav minst 100 av dessa på en overall i intermediate-kategorin.

7.3 UTBILDNING

Utbildnings genomförs enligt 7.3.1 och 7.3.2 under ledning av från CI godkänd, erfaren vingoverallshoppare som uppnått Advanced i erfarenhet. *Godkännande skall framgå i skriftligt intyg från utfärdande CI.*

7.3.1 Före första hopp.

- Allmän genomgång av utrustningens sammansättning och montering, hur komponenterna skall monteras och hanteras. Särskilt fokus bör ske på likheter/skillnader mellan olika modeller samt kritiska moment vid montering, samt vilka delar som påverkar ditt utrustningsval såsom storlek på pilotfallskärm och längd på pilotlina, RSL.
- Val av fallskärmtyp skall betonas.
- Genomgång av vingoverallstypiska egenskaper, såsom montering av vingar,

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:07

Ärende: VINGOVERALL (WINGSUIT)

Datum: 2018-02-01

- ärmhantering samt hur det kompletta paketet samspelar.
- Genomgång av hur flygning skall gå till, Exitposition, drag av fallskärm och procedurer under fallskärm.
- Genomgång av Nödprocedurer i frifall ("Recovery Positions") och under kalott. (särskild vikt läggs på aktuell dräkt)
- Planering av flygplansprocedur.

7.3.2 UTBILDNINGSPLAN FÖR VINGOVERALLHopp 1: Planera och flyg din plan

Trackhopp **utan** vingoverall

1. "Vingoverallsexit".
2. Öva "Recovery position"
2. Tracka 90 grader ut från line of flight. 2 dummy-drag.
3. Tracka 90 grader tillbaka mot fältet. 2 dummy-drag. 4. Vinka av på 1700 m. Drag på 1500 m.

Mål: Skapa känsla för vinklar och förmåga att planera sin flygning och följa planen.

Hopp 2: Planera och flyg din plan i Wingsuit

Vingoverallshopp med intro/beginners overall:

Genomförs tillsammans med utbildande hoppare:

1. Öva "Recovery position"
2. Öva Reservdrag "dummy drag" x 2
2. Flyg 90 grader ut från line of flight. 2 dummy-drag.
3. Flyg 90 grader tillbaka mot fältet. 2 dummy-drag.
4. Vinka av på 1700m. Drag på 1500 m.

Mål: Bekanta sig med overall och dess egenskaper. Hoppet filmas av utbildande hopparesom sedan tillsammans med adepten utvärderar hoppet konstruktivt.

Hopp 3: Anpassa framåthastighet.

Vingoverallshopp med intro/beginners overall:

Genomförs tillsammans med utbildande hoppare:

1. Flyg 90 grader ut från line of flight. Instruktören flyger upp bredvid och bromsar. Eleven följer. Instruktören gasar. Eleven följer.
2. Flyg 90 grader tillbaka mot fältet. Instruktören flyger upp bredvid och bromsar. Eleven följer. Instruktören gasar. Eleven följer.
3. Vinka av på 1700m. Drag på 1500 m.
4. Öva nödprocedurer under skärm.

Mål: Befästa färdighet att manövrera sig med overallen. Hoppet filmas av utbildandehopparesom sedan tillsammans med adepten utvärderar hoppet konstruktivt.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:07

Ärende: VINGOVERALL (WINGSUIT)

Datum: 2018-02-01

Hopp 4: Anpassa fallhastighet.

Vingoverallshopp med intro/beginners overall:

Genomförs tillsammans med utbildande hoppare:

1. Flyg 90 grader ut från line of flight. Instruktören sjunker. Eleven följer. Instruktören hissar. Eleven följer.
2. Flyg 90 grader tillbaka mot fältet, Instruktören sjunker. Eleven följer. Instruktören hissar. Eleven följer.
3. Vinka av på 1700m. Drag på 1500 m.
4. Öva nödprocedurer under skärm. (simulera att man "cutter" armvinge och genomför reservdrag. Öva nödprocedurer under skärm.

Mål: Befästa färdighet att manövrera sig med overallen. Hoppet filmas av utbildandehoppare som sedan tillsammans med adepten utvärderar hoppet konstruktivt.

Hopp 5: Instabilitet och rollar.

Vingoverallshopp med intro/beginners overall:

Genomförs tillsammans med utbildande hoppare:

1. Flyg 90 grader ut från line of flight. Roll, hitta tillbaka till heading igen.
2. Flyg 90 grader tillbaka mot hoppfältet. Roll, hitta tillbaka till heading igen.
3. Öva "Recovery position" x2
4. Genomför Reserv dummy-drag x2
5. . Vinka av på 1700m. Drag på 1500 m.
6. Öva nödprocedurer under skärm. (simulera att man "cutter" armvinge och genomför reservdrag.)

Mål: Befästa färdighet att manövrera sig med overallen. Hoppet filmas av utbildandehoppare som sedan tillsammans med adepten utvärderar hoppet konstruktivt

7.4 UTRUSTNING

7.4.1 Hopparen skall vara utrustad med akustisk höjdvarnare.

7.4.2 Vingoveraller delas in i kategorier. Val av overall görs utifrån erfarenhet av vingoverallsflygning från flygplan. Se punkt 7.1.3

Tillverkarens definition av overallskategori gäller med vissa förtydliganden.

Beginner 0–50 vingoverallshopp: Vingoverall avsedda för nybörjare där armvingen kanfästa in mellan midjan och knä. Benvingen får EJ gå längre än till hälarna.

Intermediate 50–200 vingoverallshopp: Vingoverall där armvingen kan fästa in mellanmidjan och mitten av vaden. Benvingen får EJ gå längre än 10 cm nedanför hälen.

Advanced +200 vingoverallshopp: Vingoverall i valfri storlek.

7.4.3 Riggen skall vara utrustad med BOC (bottom of container) och Throw out-utlösningssystem. Pilotskärmen får ej ha Bungee kollapssystem.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:07

Ärende: VINGOVERALL (WINGSUIT)

Datum: 2018-02-01

7.4.4 Vinghopparen skall vara väl förtrogen med den fallskärm som hoppas. Under alla vingoverallshopp rekommenderas en icke elliptisk fallskärm med en relativt låg vingbelastning.

7.5 UTFÖRANDE

7.5.1 PLANERING

7.5.1.1 Vid genomgång före hopp skall vingoverallshopparen göra andra hoppare medvetna om vadsom gäller under hoppet beträffande innehåll, tecken för bryt, separations- och utlösningshöjder.

7.5.2 SÄKERHET

7.5.2.1 Hoppare som flyger vingoverall skall före hoppet planera sin flygning så att han eller hon ej befinner sig över andra hoppare eller andra grupper.

7.5.2.2 Hoppare som flyger vingoverall skall säkerställa att vingoverallen inte hindrar eller försvårar åtkomst av reserv- och/eller losskopplingshandtag.

7.5.2.3 Alla försök till planerad relativ flygning mellan frifallande hoppare i vingoverall och tandemekipage under skärm är förbjudna ("swoopa tandem").

7.5.3 UTLÖSNING AV FALLSKÄRM

7.5.3.1 Utlösning av fallskärm skall under de första tjugo (20) hoppen med vingoverall ske på lägst 1000 m. Med tanke på att denna typ av hoppning medför en dokumenterat ökad risk för lågfartsfelfunktion på huvudkalott, rekommenderas dock denna draghöjd även för erfarna vingoverallshoppare.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:08**

Ärende: **FRIFALLSFOTOGRAFERING**

Datum: 2010-01-01

8. FRIFALLSFOTOGRAFERING

8.1 ALLMÄNT

- 8.1.1 Med frifallsfotografering menas all fotografisk verksamhet som sker i samband med ett fallskärmshopp.

8.2 KRAV

- 8.2.1 C-licens.

8.2.2 TANDEMFOTOGRAAF

- 8.2.3.1 För att fotografera tandemhopp krävs tandeminstruktörens godkännande samt 50 frifallsfotohopp. Tandemfotograf ska före hopp briefas enligt 404:05 punkt 3.8.

8.2.3 SKYSURF-FOTOGRAF

- 8.2.4.1 För att fotografera Skysurfing ska fotograf använda räddningsutlösare på aktuell utrustning, samt ha skysurfarens medgivande.

8.3 UTRUSTNING

- 8.3.1 Frifallsfotograf skall vara försedd med akustisk höjdvare i hjälmen.

- 8.3.2 Hjälmen/montaget skall så långt som möjligt vara fritt från vassa kanter och utstickande hörn. Om det föreligger ökad upphakningsrisk skall hjälmen/montaget vara försett med ett losskopplingssystem. Losskopplingssystemet skall provas på marken. Detta görs genom att en person anbringar en dragande/ lyftande kraft på hjälmen/montaget samtidigt som hjälmen/montaget losskopplas av fotografen. Hjälmen eller montaget losskopplingssystem skall ej vara beroende av belastningsriktning för full funktion. Losskopplingssystemet bör kunna aktiveras med en hand, dock oberoende av vilken hand. Ur skadesynpunkt bör vikten på hjälmen ej överstiga 4 kg. Dessutom bör höga och framtunga montage undvikas då detta ger en ökad belastning på nacken i öppningsögonblicket.

- 8.3.3 Hjälmen med dess montage skall vara godkänd av CI.

- 8.3.4 Avsteg från kravet på losskopplingssystem för hjälmar/montage speciellt tillverkade för frifallsfotografering där ökad upphakningsrisk kan föreligga kan ges av RI.

- 8.3.5 Det är viktigt att inse att en komplett utrustning för en kameraman ofta bildar ett system och att det är nödvändigt att se till att de olika delarna fungerar inte bara var för sig utan även tillsammans.

- 8.3.6 Vingförsedda kameraoveraller finns i en mängd olika utföranden, varför hopparen måste tillse att de fungerar ihop med rigg och utlösningssystem. Många overaller har stora vingarsom kan blockera utlösningssystem för huvudskärm. Detta gäller såväl BOC som ROL.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:08**

Ärende: **FRIFALLSFOTOGRAFERING**

Datum: 2010-01-01

Vidare bör beaktas att stora vingar även kan blockera losskopplings- och reservhandtag vid tummel. Hopparen bör även kontrollera att vingarna inte är så spända att de hindrar en reservdragsprocedur eller att de förhindrar hopparen att nå sina styrhandtag.

8.3.7 Är riggen försedd med RSL, skall denna användas med eftertanke vid all kamerahoppning. Det kan finnas en ökad upphakningsrisk vid losskoppling och utveckling av reservfallskärm vid instabilt läge. Denna upphakningsrisk skall dock värderas mot att RSL kan vara gynnsam även vid kamerahoppning och utförande av nödprocedur. Kameramontagets utformning avseende upphakning skall ligga till grund för riskbedömning vid RSL användande.

8.3.8 Fallskärmen bör packas för ett mjukare öppningsförlopp än vid normal hoppning p.g.a. att en hård öppning kan resultera i nackskador även vid låg hjälmvikt.

8.4 UTFÖRANDE

8.4.1 PLANERING

8.4.1.1 Vid genomgång före hopp skall så väl fotograf som övriga hoppare göras medvetna på vad som gäller under hoppet beträffande innehåll, tecken för bryt, separations- och utlösningshöjder.

8.4.1.2 Det normala förfarandet vid bryt är att fotografen övertar platsen för formationens centrum medan övriga hoppare separerar.

8.4.2 UTLÖSNING AV FALLSKÄRM

8.4.2.1 En overall med vingar kan medföra att en annan kroppsställning än den normala behövs för att bibehålla en stabil fallställning. Vid utlösning av fallskärm bör hopparen därför kompensera så att vingen på vänster arm inte tar luft då risken för ryggläge är stor.

8.4.2.2 Hopparen bör i öppningsögonblicket sträva efter att hålla huvudet något nedböjt då detta minskar upphakningsrisken i huvudfallskärmens bärremmar. Det är också bra med en sittande attityd i samband med drag och utvecklingsförlopp då detta minskar skillnaden mellan kroppsställningen i frifall och kroppsställningen i utvecklingsförloppet.

8.4.3 FELFUNKTIONER

8.4.3.1 Flera driftstörningar och felfunktioner kan leda till att kameramontaget förhindrar hopparen från att lyfta huvudet och göra en fallskärmskontroll. Detta innebär att en reservdragsprocedur kan behöva genomföras utan att hopparen sett vad som är fel.

8.4.4 RESERVDRAGSPROCEDUREN

8.5.3.1 Vid losskopplingsögonblicket skall hopparen böja huvudet något framåt för att minska upphakningsrisken när huvudfallskärmens bärremmar släpper. Utlös reservfallskärmen och stöd om möjligt huvudet/hjälm med händerna för att motverka skador på nacke vid en hård öppning. Om upphakning någon gång inträffar av kamerahjälmen så skall den ovillkorligen kopplas loss.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:09

Ärende: KALOTTFORMATION

Datum: 2010-01-01

9. KALOTTFORMATION

9.1 ALLMÄNT

- 9.1.1 Med kalottformationshoppning (CF) menas avsiktlig kontakt mellan två eller flera hoppare ifullt bärande fallskärmar.
- 9.1.2 CF ställer stora krav på hoppare och utrustning. Hoppare skall kunna behärska sin fallskärm mycket väl samt vara väl förtrogen med de problem och situationer som kan uppstå under CF.

9.2 KRAV

- 9.2.1 CF får endast utföras av hoppare som har minst 100 bokförda och signerade fallskärmshopp efter stegringsplan.
- 9.2.2 Innan CF-hoppning påbörjas skall utbildning enligt punkt 9.3 genomföras.
- 9.2.3 De två första hoppen skall vara CF-2 med hoppare som har minst 25 hoppers erfarenhet av CF.

9.3 UTBILDNING

- 9.3.1 CF-utbildning får hållas av hoppare som har minst 25 hoppers erfarenhet av CF.
- 9.3.2 CF-grunderna går igenom teoretiskt inför första hoppet. De skall omfatta följande moment:
- Utrustning
 - Dockningsförfarande
 - Åtgärder under formationsflygningen
 - Separationsförfarande
 - Åtgärder vid insnärjning
 - Åtgärder vid fallskärmskollaps

9.4 UTRUSTNING

9.4.1 FALLSKÄRM

- 9.4.1.1 För all form av CF-hoppning skall för ändamålet lämpliga och likvärdiga fallskärmar användas.

9.4.2 ÖVRIG UTRUSTNING

- 9.4.2.1 Två (2) knivar av typen ”*Jack the Ripper*” eller motsvarande skall användas. Följande utrustning är förbjuden och får icke användas:
- Räddningsutlösare som har en utlösningshastighet under 35 m/s
 - SOS-system
 - RSL.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:09**

Ärende: **KALOTTFORMATION**

Datum: 2010-01-01

9.5 UTFÖRANDE

9.5.1 GENOMGÅNG FÖRE HOPP

9.5.1.1 Varje CF-hopp skall föregås av noggrann markträning och genomgång. Genomgången skall innehålla:

- Flygriktning
- CF-formationer
- Dockningsordning
- Lägsta dockningshöjd
- Separationshöjd och separationsförfaranden
- Åtgärder i samband med fallskärmskollaps/insnärjning

9.5.2 SEPARATIONSHÖJD

9.5.2.1 En CF-formation skall vara upplöst på lägst 800 m höjd eller bibehållas till landningen, med undantag för övergång från side-by-side till downplane och bryt av downplane. Formationer med högst tre deltagare vilka flyger stabilt, får landas. Vid större formationer är sjunkhastigheten för stor för att en säker landning skall kunna ske.

9.6 ÖVRIG INFORMATION

9.6.1 Det är ej tillåtet att koppla ihop sig med en annan CF hoppare genom att binda, eller på annat sätt konstruera en anordning för sammankoppling. Detta med anledning av den ökade risken för att hamna i kraftig rotation, intrassling eller andra omständigheter som kan försvåra ett eventuellt nödförfarande.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:10

Ärende: HOPPNING MED ÖVRIG UTRUSTNING

Datum: 2010-01-01

10. HOPPNING MED ÖVRIG UTRUSTNING

10.1 SKYSURFING

10.1.1 Med skysurfing menas fallskärmshoppning med för ändamålet konstruerad bräda kopplad till fötterna.

10.1.2 KRAV

10.1.2.1 Skysurfing får utföras av hoppare innehavande D-licens som genomgått utbildning enligt 10.1.3 eller har särskild behörighet enligt 10.1.4.

10.1.3 UTBILDNING

10.1.3.1 FÖRKUNSKAPSKRAV

500 hopp varav minst 50 friflygnings- eller fristilshopp, CI:s godkännande samt färdigheter enligt nedan:

- Flyga i ryggläge
- Hålla en *standup* i 2000 m
- Svängar i *standup*
- Sträckta volter vilka skall kunna stoppas i stående

Färdigheterna skall kunna visas med videofilm. Intresseanmälan skickas till SFF.

10.1.3.2 UTBILDNINGSSINNEHÅLL

En skysurfutbildning skall innehålla följande:

- Kontroll av freestyleförmåga (förkunskapskrav)
- Materielkännedom (surfbräda)
- Säkerhetsrutiner
- Frifallsteknik avseende normalförhållanden som uthopp, svängar och drag
- Frifallsteknik avseende återtagande av stabilitet
- Nödprocedur i frifall, drag och under fallskärm
- Landningsteknik
- Säkert byte till större bräda
- Grundläggande och särskilda bestämmelser för skysurfing

10.1.4 SÄRSKILD BEHÖRIGHET

10.1.4.1 Svensk hoppare som genomgått svensk utbildning i skysurfing får behörighetsbevis utfärdat av SFF. Svensk hoppare som genomgått utländsk utbildning i skysurfing får behörighetsbevis utfärdat av SFF efter att ha uppfyllt nedan krav:

- Uppfyllt förkunskapskrav enligt 10.1.3.1
- Genomgått utbildning med innehåll enligt 10.1.3.2
- Videinspelning av exit, återtagande av stabilitet, start-stopp-svängar och drag i stående
- Surfbräda enligt 10.1.5.3
- För SFF uppvisa video, loggbok, utbildningsbevis och surfbräda

10.1.4.2 Utländsk hoppare skall kunna styrka utförande av 300 hopp och 10 skysurfhopp samt att surfbräda skall uppfylla kraven enligt 10.1.5.3.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:10

Ärende: HOPPNING MED ÖVRIG UTRUSTNING

Datum: 2010-01-01

10.1.5 UTRUSTNING

10.1.5.1 FALLSKÄRM

Fallskärm bör inte vara av extrem högprestandatyp eftersom vådautlösning kan inträffa när hopparen ligger mycket långt ifrån ”stabil på heading”, och en snabbt roterande felfunktion är svår att bemästra med surfbräda fastkopplad på fötterna.

10.1.5.2 HOPPARENS UTRUSTNING

- Kraftig kniv lämplig för fallskärmshoppning
- Akustisk höjdvare
- Räddningsutlösare
- Utlösningssystem får ej vara placerat på benrem
- Ej inkopplad RSL
- Ej SOS-system

10.1.5.3 BRÄDA

Lämplig brädstorlek beror på hopparens kroppsstorlek. Som startbräda är det lämpligt med storleken 0,26 m x 0,80 m. Med ökad erfarenhet kan storleken ökas. Brädan är mer lätthanterlig om den har låg vikt. Surfbrädan skall ha ett losskopplingssystem som medger frikoppling trots hög belastning, det lämpligaste är ett utlösningssystem av två- eller treringstyp. Det skall gå att nå losskopplingshandtaget utan att behöva böja ben eller rygg. Brädan skall vara fabrikstillverkad.

Om förhållandet mellan brädans yta och vikt är större än 0,7 g / cm² skall den vara försedd med en bromsfallskärm som utlöses automatiskt vid losskoppling eller om brädan lossnar oavsiktligt. Bromsfallskärmen skall inte kunna utlösas innan båda fötterna lossnar från brädan. Bromsfallskärmen skall ligga i ett separat hölje som försluts med t. ex. loop och vajerså att risken för vådautlösning minimeras.

10.1.6 SÄKERHETSBESTÄMMELSER

10.1.6.1 UTHOPPSHÖJD

Under utbildning (brädhopp nr 1 - 10):	lägst 3500 m
Övriga brädhopp:	lägst 2000 m

10.1.6.2 FASTKOPPLING AV BRÄDA

Brädan kopplas fast på lägst 2000 m i flygplanet.

10.1.6.3 LÄGSTA DRAGHÖJD

Under utbildning (brädhopp nr 1 - 10):	lägst 1500 m
Övriga brädhopp:	lägst 1000 m

10.1.6.4 FORMATIONSHOPPNING

Hoppare skall ha gjort minst 50 brädhopp med aktuell brädstorlek före formationshoppning med bräda.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:10

Ärende: HOPPNING MED ÖVRIG UTRUSTNING

Datum: 2010-01-01

10.2 TUBHOPPNING

10.2.1 ALLMÄNT

10.2.1.1 Med tubhoppning menas att man med rekommenderat F-111-material konstruerar en tub som sedan används i friflygningsammanshang.

10.2.1.2 Tubhoppning ställer krav på såväl hoppare som utrustning. Hopparen skall vara väl erfaren friflygningshoppare samt vara väl förtrogen med de problem och situationer som kan uppstå under tubhoppning.

10.2.2 KRAV

10.2.2.1 Tubhoppning får utföras av hoppare som innehar C-licens samt genomgått utbildningsplan för tubhoppning.

10.2.2.2 För att få hoppa tillsammans med tubhoppare krävs B-licens samt tubhopparens medgivande.

10.2.3 UTBILDNING

10.2.3.1 Nedanstående friflygningsfärdigheter skall uppvisas för CI via video. Saknas video skallhoppnen göras tillsammans med en av CI utsedd instruktör.

- Hopp 1: Uthopp på 3–4000 m. Stabilt fall i *headdown*. Tuben kopplas loss på lägst 1800 m.
- Hopp 2: Uthopp på 3–4000 m. Frifall med varierande kroppsställning, där hopparens samtidigt uppmärksammar tubens beteende. Tuben kopplas loss på lägst 1800 m.
- Hopp 3: Uthopp på 3–4000 m. Delta samt tracking på omväxlande rygg och mage. Tuben kopplas loss på lägst 1500 m.

10.2.4 UTRUSTNING

10.2.4.1 Tubhopparen skall inneha akustisk höjdvare.

10.2.4.2 Tuben skall vara rund med en diameter på 30–80 cm och öppen rakt igenom. Tubens ringskall vara tillverkad av ett lätt material ex. gummi eller plast.

10.2.4.3 Tuben skall vid ihopkoppling vid fötterna vara försedd med ett losskopplingssystem av treringsmodell. *Cutkudden* skall vara placerad vid höften eller högre upp. Losskopplingssystemet skall vara godkänt av SFF Kontrollant samt klubbens CI.

10.2.5 UTFÖRANDE

10.2.5.1 Vid genomgång före hopp skall såväl tubhoppare som andra hoppare göras medvetna om tecken för bryt, samt om separations- och utlösningshöjd.

10.2.5.2 SÄKERHET

Hoppare som flyger tillsammans med tubhopparen skall hålla sig borta från tubens ovansida, detta med hänsyn till en eventuell losskoppling av tuben.

10.2.5.3 UTLÖSNING AV FALLSKÄRM

Planerad utlösning av fallskärm får ej göras med tuben förankrad vid kroppen.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:10**

Ärende: **HOPPNING MED ÖVRIG UTRUSTNING**

Datum: 2010-01-01

10.3 FRIFALLSBOLL (Vladi-Ball)

10.3.1 ALLMÄNT

10.3.1.1 Frifallsboll är ett hjälpmedel som används främst vid friflygning för att flyga relativt en fast referens. Övningshjälpmedlet är konstruerat att frigöra sin tyngd som består av små blykulor vid en viss höjd. Fallhastigheten på de lössläppta delarna är ca 20 km/h.

10.3.1.2 Bollmästare är hoppare som är ansvarig för bollen under hoppet.

10.3.2 KRAV FÖR BOLLMÄSTARE

- Vid magflygning med frifallsboll: 500 FS-hopp
- Vid friflygning med frifallsboll: 800 friflygarhopp
- CI:s godkännande
- HL skall informeras före hopp
- Uthopp med boll får endast ske över obebyggt område, vilket skall kontrolleras före uthopp

10.3.3 UTRUSTNING

10.3.3.1 Frifallande boll skall vara utrustad med mekanisk eller elektronisk höjdmätare och anordning, vilken automatiskt aktiverar frigöring av tyngder för frifallsbollens fallhastighet. Inblandade hoppare skall bära akustisk höjdvare.

10.3.4 GENOMFÖRANDE

10.3.4.1 Bollmästaren ansvarar för bollen under hoppet.

10.3.4.2 Endast bollmästaren hanterar bollen fysiskt under hoppet.

10.3.5 SÄKERHET

10.3.5.1 Hoppare som hoppar med frifallsboll skall hoppa sist på finalen.

10.4 VAPEN

10.4.1.1 Vapen får medföras vid fallskärms hopp efter CI:s godkännande.

10.4.1.2 Vid medförande av vapen skall följande procedur följas:

- Kontrollera vapnet, gör ”patron ur”, avlägsna magasin och transportsäkra
- Förse pipa (kornet) med skydd i form av skyddande påse eller dylikt för att undvika rivskador och minska upphakningsrisker
- Anbringa vapnet så att pipan kommer i höjd med örat och kolven så högt upp att sittande ställning kan intagas i luftfartyg
- Säkra vapnet med en extra rem kring midjan
- Justera axelremmen så att den smiter åt runt ryggen
- Tag på fallskärmsutrustningen och spänn åt benremmarna
- Justera sidoläget på vapnet och spänn bröstremmen över vapnet
- Kontrollera att losskoppling och reservdrag ej hindras av vapnet

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:11

Ärende: UPPVISNINGSHOPPNING

Datum: 2022-01-01

11. UPPVISNINGSHOPPNING

11.1 ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

- 11.1.1 Vid fallskärmshoppning som är att anse som flyguppvisning skall, oberoende av om uppvisningen är att anse som offentlig tillställning på allmän plats eller inte, även bestämmelserna i LFS 2007:28 iakttas.
- 11.1.2 Fallskärmshoppning som är offentligt utlyst är flyguppvisning. Även annan fallskärmshoppning som sker över eller i omedelbar närhet av tätbebyggt samhälle eller större folksamling, eller som kan antas vara av större intresse för allmänheten, är flyguppvisning enligt luftfartsförordningen (LFS 1986:171).
- 11.1.3 Vid varje fallskärmsuppvisning skall finnas en av arrangören utsedd ansvarig person, uppvisningsledare, vilken skall inneha ett särskilt behörighetsbevis utfärdat av Transportstyrelsen. Arrangör och uppvisningsledare kan vara en och samma person.

11.2 UPPVISNINGsledare

- 11.2.1 Uppvisningsledare för fallskärmshoppning skall inneha giltigt behörighetsbevis.
- 11.2.2 Ansökan till Transportstyrelsen av behörighetsbevis för uppvisningsledare görs genom länk på SFF hemsida www.sff.se.
- 11.2.3 Uppvisningsledaren är skyldig att tillse att alla de i tillståndet givna förutsättningarna är uppfyllda vid uppvisningstillfället. Lämpligast är därför att uppvisningsledaren personligen finns på plats på marken under uppvisningen.

11.3 ANSÖKAN OM ATT GENOMFÖRA UPPVISNING

- 11.3.1 Tillstånd till uppvisning begärs hos lokal polismyndighet. Till ansökan skall bifogas skalförsedd karta med landningsplatsen och alt. landningsplatser markerade, samt markägarens skriftliga tillstånd.
- 11.3.2 Om fallskärmsklubben är arrangör görs en fullständig ansökan. Är hoppningen bara en del i en större flyguppvisning görs en gemensam ansökan.

11.4 SÄKERHETSBESTÄMMELSER

11.4.1 ALLMÄNT

- 11.4.1.1 Uppvisningsledaren samråder med CI och godkänner lämpliga uppvisningshoppare, val av fallskärmar, landningsområden samt vindgränser med hänsyn till aktuella förutsättningar och förhållanden.
- 11.4.1.2 Vindvisering skall utföras med största omsorg. Kasta gärna dubbla drivarremсор samt även på tänkt uthoppspunkt för kontroll av densamma.

11.4.2 LANDNINGsområde

- 11.4.2.1 Landningsområde för uppvisning godkännes av Uppvisningsledaren.
- 11.4.2.2 Landningsområdet ska ha fri inflygningsriktning och alternativa landningsplatser.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:11

Ärende: UPPVISNINGSHOPPING

Datum: 2022-01-01

11.4.2.3 Landningsområden vid uppvisning:

- A) **Skolfält:** en så långt möjligt cirkulär yta med en radie av minst 200 m. Utanför landningsområdet skall finnas en säkerhetszon av minst 200 m bredd, där det inte får finnas vatten djupare än 1 m, kraftledningar, byggnader högre än en våning eller därmed jämförbara hinder.
Krav: lägst B-licens och minst 20 fallskärmshopp under senaste tremånadersperiod.
- B) **Hoppfält:** minst 50 m x 50 m med fri inflygningsriktning och alternativa landningsplatser.
Krav: lägst C-licens och minst 20 fallskärmshopp under senaste tremånadersperiod.
- C) **Litet landningsområde:** Landningsområdet kan jämfört med B) Hoppfält ovan, minskas ytterligare och utgöras av ett landningsområde om 1000 kvm med ett eller flera intilliggande och lämpligt belägna alternativa landningsområden.
Krav: lägst D-licens.
- D) **Tandemuppvisning:** minst en fotbollsplans storlek, med minst en alternativ landningsplats av samma storlek i vindlinjen.
Krav: Behörighet TU.

11.4.3 VINDFÖRHÅLLANDEN

11.4.3.1 Markvinden bör inte överstiga 6 m/s, men kan uppgå till max 8 m/s om förhållanden är goda, se 11.4.1.1.

11.4.3.2 Markvinden får uppgå till 11 m/s om det finns en alternativ landningsplats i lä om avsett landningsområde. Se även 11.4.1.1.

11.4.4 HOPPING MED FLAGGA ELLER RÖK

11.4.4.1 Vid flagghopp får tyngder användas för att sträcka flaggan om funktionen har godkänts av CI, dokumenterats och blivit testad. Funktionen för viktad flagga skall innefatta möjlighet till losskoppling av vikt och flagga utan ökad risk för skador på egendom eller människor. Vikten skall bestå av sand eller annat material som sprids i luften vid losskoppling och som inte påverkar miljön (t.ex. bly som är förbjudet).

11.4.4.2 Flagga utan vikt skall fästas mellan fot och bärremmar. Använd elastiskt fäste vid foten för att tillåta rörlighet vid landning.

11.4.4.3 Alternativa fästansordningar för flaggor i t.ex. fallskärmslinor, görs i samråd med CI och fallskärmskontrollant.

11.4.4.4 Flagghållare och rökhållare är tillåtna under förutsättning att de ej utgör någon risk för skada på någon eller något under uppvisningens genomförande.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:12**

Ärende: **BALLONGHOPPNING**

Datum: 2010-01-01

12. BALLONGHOPPNING

12.1 ALLMÄNT

12.1.1 Flytväst rekommenderas vid all hoppning från ballong.

12.2 KRAV

12.2.1.1 Fallskärms hopp från ballong får endast utföras av hoppare som innehar lägst C-licens.

12.2.1.2 HL skall alltid finnas på marken på hoppfält då hoppning bedrivs. Vid ballonghoppning kan HL dock undantagsvis delegera larmansvaret till en av ballongföraren godkänd person på marken som står i radiokontakt med ballongen.

12.3 UTFÖRANDE

12.3.1 GENOMGÅNG

12.2.1.3 Före flygning skall genomgång av flygning och uthopp ske med hoppare, hoppledare och ballongförare så att inga oklarheter föreligger.

12.3.2 UTHOPPSHÖJD

12.3.2.1 Lägsta uthoppshöjd är 1000 m. Minsta fördröjning före drag av fallskärm skall vara 5 sek.

12.3.2.2 Hoppares första ballonghopp skall ske från lägst 1200 m.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:13**

Ärende: **VATTENHOPPNING**

Datum: 2010-01-01

13. VATTENHOPPNING

13.1 ALLMÄNT

13.1.1 Vattenhoppning är hoppning med planerad landning i vatten djupare än 1 m.

13.2 KRAV

13.2.1 Hoppare med lägst B-licens får utföra vattenhopp.

13.2.2 CI skall godkänna landningsområde för vattenhopp. Området skall vara besiktigt medavseende på hinder, vattendjup och bottenbeskaffenhet.

13.2.3 Klubbens CI skall ha godkänt att vattenhoppning får ske vid aktuellt tillfälle.

13.2.4 Hopparen skall vara simkunnig.

13.3 UTRUSTNING

13.3.1 Vid vattenhoppning kan hoppet genomföras utan höjdmätare under förutsättning att frifallet inte överstiger 10 sek.

13.3.2 Hopparen skall vara försedd med flytväst vilken skall kunna blåsas upp automatiskt medelst en patron och manuellt. Klädsel och fotbeklädnad skall vara så lätt som möjligt. Vid låga vattentemperaturer rekommenderas våtdräkt. Våtdräkt bör vara täckt av hoppoverall eller ett lager kläder. Vid val av utrustning bör beaktas att hopparen vid landning i vatten snabbt skall kunna frigöra sig från selen varför step-in-sele ej bör användas. Viktväst eller viktbaltes skall ej bäras.

13.4 HOPPLEDARE

13.4.1 Hoppledaren skall före hoppningen försäkra sig om att vattendjup och bottenbeskaffenhet är tillfredsställande. Före hopptillfället skall hoppledaren hålla briefing med pilot, hoppare och personal för upplockning. Vid briefing skall speciellt beaktas frågor kring landningsmärke placering, vindriktning och styrka, upplockning, båtars placering och vattentemperatur. Vidare skall beaktas frågor om radiosamband mellan hoppledare, båt och luftfartyg.

13.5 UPPLOCKNING

13.5.1 Upplockning kan ske antingen med båt eller med helikopter. Fallskärmsmaterielen bör vara försedd med flytutrustning.

13.5.2 Båt skall vara försedd med motor. Minst en av båtarna skall vara snabbgående. Varje båt skall vara utrustad med bl.a. båtshake, dragg och kniv. Personalen i båtarna skall bära flytväst. Två man skall finnas i varje båt varav minst en man skall vara fallskärmskunnig.

13.6 PROCEDURER

13.6.1 Hopparen skall ha tränat hela hoppproceduren på land.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:13**

Ärende: **VATTENHOPPNING**

Datum: 2010-01-01

- 13.6.2 Vid hoppning med bröstmonterad reserv skall den efter utveckling av huvudfallskärm krokas loss så att den hänger i ena sidans nedhållningsrem.
- 13.6.3 Inför landning i vatten gäller följande:
- Bröstremmen skall knäppas upp
 - Flytvästen skall blåsas upp manuellt på lägst 400 m
 - Landning skall ske mot vinden för att undvika att fallskärmen lägger sig över hopparen
 - Direkt efter att hopparen landat skall benremmarna släckas
 - Bärgning av rund fallskärm görs med början av toppen
 - För vingfallskärm gäller att bärgning skall göras med början från fallskärmens bakkant
 - Vid hopp i saltvatten gäller att fallskärmarna noggrant skall sköljas i sötvatten. Torkningskall sen ske i skugga
- 13.6.4 Inför ofrivillig vattenlandning gäller dessutom:
- Stäng av räddningsutlösare
 - Koppla loss RSL
 - Ta av goggles och handskar
 - Koppla loss huvudfallskärmen efter landning
 - Simma bort från fallskärmen och mot närmaste räddning
 - Lossa benremmarna och lämna riggen för bättre rörelsefrihet

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:14

Ärende: HÖGHÖJDSHOPPNING

Datum: 2010-01-01

14. HÖGHÖJDSHOPPNING

14.1 ALLMÄNT

14.1.1 Med höghöjdshoppning avses fallskärmsbrottning från höjder över 4000 m. Följandeindelning gäller med alla höjder i kapitlet angivna i m över havet:

- Medelhög höjd: 4001 m - 6000 m
- Hög höjd: 6001 m - 9000 m
- Extremt hög höjd: 9001 m –

14.1.2 Höghöjdshoppning medför ökad risk. Den kräver god planering och ett mycket gott omdöme för att riskerna inte ska bli större än vid normal hoppning. Vid fallskärmsbrottning från höjder över 9000 m är risknivån markant högre varför hoppning från dessa höjder ej bör utföras.

14.1.3 Utförlig instruktion höghöjdshoppning se (404:08)

14.2 KRAV

14.2.1 ALLMÄNNA KRAV

14.2.2 Allmänna krav för höghöjdshoppning:

- C-licens
- Samordning med ansvarig flygtrafikledning
- Fallskärmsfrigörare av *single release*-typ skall användas
- Ombord på flygplanet skall finnas ett syrgasförråd som är så stort att det täcker behovet för den avsedda höjden, samt en reserv motsvarande minst 25% av mängden som beräknas åtgå
- Syrgasen skall vara flygsyrgas ”Aviator's Breathing Oxygen”

14.2.1.1 I flygplanet skall en av hopparna vara utsedd hoppmästare. Ombord skall även finnas en utsedd syrgasmästare som ansvarar för syrgasutrustningen.

14.2.2 HÖJDBEROENDE KRAV

14.2.2.1 Medelhög höjd 4001 - 6000 m

- Höjdmätare och akustisk höjdvarnare
- Minst två hopp från 4000 m inom de senaste 30 dagarna före det aktuella hopptillfället
- Varje hoppare i flygplanet skall ha tillgång till syrgasmask med slang och syrgasregulator. Maskerna skall antingen vara anslutna till flygplanets syrgassystem ellertill ett icke flygplansbundet syrgassystem som är personligt eller gemensamt

14.2.2.2 Hög höjd 6001 - 9000 m

- Samverkat med SFF RI
- Anmälan till Transportstyrelsen för upprättande av NOTAM senast två veckor före hopp
- Särskild höjdmätare godkänd för avsedd höjd och akustisk höjdvarnare
- Räddningsutlösare
- Flytväst
- Minst en av hopparna bör ha radio eller transponder
- Minst två hopp från 4000 m med komplett syrgasutrustning av den typ som skall

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:14

Ärende: HÖGHÖJDSHOPPNING

Datum: 2010-01-01

användas vid hoppning från hög höjd inom de senaste 30 dagarna före det aktuella hopptillfället

- Varje hoppare i flygplanet skall ha separat syrgasmask med slang och syrgasregulator. Maskerna skall antingen vara anslutna till flygplanets syrgassystem eller till ett icke flygplansbundet syrgassystem som är personligt eller gemensamt och som ger 100 % syrgas från 7000 m höjd
- Varje hoppare skall ha ett syrgassystem för syrgasförsörjning från uthoppshöjden och nertill 3000 m efter det att hopparen separerat från det syrgassystem som använts i flygplanet. Syrgasbehovet skall beräknas utifrån att hopparen har bärande fallskärm på uthoppshöjden.

14.2.2.3 Extremt hög höjd 9001 m -

- Enligt punkt 14.2.2.2
- Godkänt undertryckkammarprov (typ två enl. Försvarets bestämmelser) inom ett år före hopp
- Vid hoppning skall syrgasmasken vara så väl tillpassad att såväl flygplanets som hopparens syrgassystem medger ett andningsövertryck enligt nedan:
 - 9001 - 14000 m höjd = 4 kPa
 - 14001 - 16000 m höjd = 6,6 kPa och tryckdräkt skall användas
 - 16001 - 18000 m höjd = 9,3 kPa och kroppstäckande tryckdräkt skall bäras
- Vid hoppning från högre höjd än 18000 m krävs en mycket avancerad utrustning varför hopp från dessa höjder endast kan göras under mycket speciella omständigheter

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:15

Ärende: MÖRKERHOPPNING

Datum: 2010-01-01

15. BESTÄMMELSER FÖR MÖRKERHOPPNING

15.1 ALLMÄNT

- 15.1.1 Mörker är tillstånd som anses råda under den tid mellan solnedgång och soluppgång då på grund av nedsatt dagsljus ett framträdande obelyst föremål inte tydligt kan urskiljas på avstånd över 8 kilometer.

15.2 KRAV

- 15.2.1 NOTAM skall ha utfärdats, se 407:04. Beträffande mörkerhoppning i kontrollzon/terminalområde kan hoppning ske utan NOTAM efter färdtillstånd från berörd flygkontrolltjänst.
- 15.2.2 Hoppare som ska utföra mörkerhopp skall inneha lägst B-licens.
- 15.2.3 Hoppare skall vara väl förtrogen med hoppfältet.
- 15.2.4 Vid mörkerhopp skall landningsplats och vindstrut vara belysta.
- 15.2.5 Formationshopp under mörker får endast utföras av hoppare med lägst C-licens.
- 15.2.6 Klubbens CI skall godkänna att mörkerhoppning sker vid aktuellt hopptillfälle.

15.3 UTRUSTNING

- 15.3.1 Höjdmätare skall vara belyst. Belysning för att kontrollera fallskärmen skall finnas. Om flera hoppare befinner sig i luften samtidigt skall hjälm vara försedd med positionsljus som är synligt 360 grader runtom hopparen i det horisontella planet. Kemiskt ljus eller så kallad *strobelight* är användbart och rekommenderas till all ovan nämnd belysning.

15.4 HOPPLEDARE

- 15.4.1 Före hopptillfället skall hoppledaren hålla briefing med markpersonal, piloter och hoppare. Vid briefing skall speciellt beaktas frågor kring belysningen på marken och vad gäller belysningen av landningsbana för flygplanet vid landning och start. Vidare skall radio finnas för samband mellan hoppledare och flygplanet.

15.5 PROCEDURER

- 15.5.1 Höjdvindarna är ofta starka nattetid. Skaffa uppgifter om vindar och vindriktning.
- 15.5.2 Hoppmästare skall i dagsljus sträva efter att finna lämpliga utgångspunkter, som kommer att lysa under mörkret (t. ex. större gårdar). Observera hur dessa ljuskällor ligger i förhållande (riktning och avstånd) till landningsmärket.
- 15.5.3 Speciell streamer för vindvisering nattetid kan göras på flera sätt. T. ex. kan en ficklampa med hjälpskärm fungera som en streamer. Det är viktigt att i dagsljus fastställa streamerns sjunkhastighet. Vid nattvisering är det lämpligt att markera streamerns nedslagsplats med ljus.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:15**

Ärende: **MÖRKERHOPPNING**

Datum: 2010-01-01

15.6 FORMATIONSHOPPNING I MÖRKER

15.6.1 ALLMÄNT

15.6.1.1 Formationshoppning under mörker ställer mycket stora krav på deltagande hoppares skicklighet och omdöme. För formationshoppning under mörker gäller förutom tidigareangivna krav även följande:

15.6.2 KRAV

15.6.2.1 C-licens. Genomfört mörkerhopp tidigare.

15.6.2.2 Inblandade hoppare skall ha utfört det planerade formationshoppet i dagsljus. Detta skall ha gjorts inom 48 tim före hoppet.

15.6.2.3 Lägsta brythöjd är 600 m över högsta planerade draghöjd.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:16

Ärende: INSKOLNING TILL NYTT FALLSKÄRMSSYSTEM

Datum: 2010-01-01

16. INSKOLNING TILL NYTT FALLSKÄRMSSYSTEM

16.1 ALLMÄNT

- 16.1.1 Med ”utrustning” menas här antingen ett komplett fallskärmssystem eller delar av sådant, till exempel kast-iväg-pilot, kollapsbar pilotfallskärm eller slider. Med ”ny” menas vidare utrustning som är ny för hopparen, men inte nödvändigtvis nyttillverkad.
- 16.1.2 Vid hoppning med ny utrustning skall varje hoppare vara väl förtrogen med denna, dess funktion och eventuella för- och nackdelar jämfört med annan utrustning.

16.2 UTFÖRANDE

- 16.2.1 Vid hopp med ny typ av utlösningssystem, skall instruktör lägst HM utbilda hopparen om funktion och handhavande. Hopparen skall sedan med lämplig övningsmetod öva handgrepp och motorik i sådan mängd att risken för fel handhavande under hoppning ej föreligger. Lämplig övningsmetod skall så långt det är möjligt medge simulering av riktigadrag.
- 16.2.2 Vid hoppning med ny huvudfallskärm, skall varje hoppare anstränga sig att lära sig så mycket som möjligt om den aktuella fallskärmen innan den prövas i luften. Detta bör framförallt ske genom läsande av tillverkarens manual, samt att man via egna observationer tillägnar sig kunskaper om fallskärmens karaktär, prestanda samt förväntade egenskaper under olika typer av vindförhållanden, styrutslag och landningar.
- 16.2.3 Hoppare som byter till annan huvudfallskärm bör om möjligt se till att få sina första landningar videofilmade. Med hjälp av erfaren skärmflygare kan landningsteknikensedan utvärderas.
- 16.2.4 Under de tre första hoppen med ny huvudfallskärm skall hopparen fokusera sin uppmärksamhet på att lära känna utrustningen. De tre hoppen skall inkludera, men inte nödvändigtvis begränsas till, följande punkter:
- Utlösning av huvudfallskärm på 1200–1500 m
 - Hantering av eventuell kollapsbar slider
 - Svängar åt båda håll, genom hela registret från fullt bromsade till helt obromsade, samt svängar med hjälp av både främre och bakre bärremmar.
 - Öva flärad landning på höjd med observation på stallpunkt
 - Precisionslandning med återhållsam inflygningsteknik
 - Vid packning öva på att hantera eventuell kollapsbar slider och pilotfallskärm, samt system för bromsning av styrlinor.
- 16.2.5 Vid hoppning med för hopparen nytt komplett system, skall hopparen före första hopp vara väl förtrogen med utrustningens samtliga komponenter. Under de tre första hoppen skall hopparen fokusera sin uppmärksamhet på att lära känna utrustningen. Hoppen skall i tillägg till 16.2.4, innehålla följande punkter:
- Markträning av utlösning av huvudfallskärm och reservdragsförfarande före varje hopp
 - Uthopp på lägst 2000 m
 - Simulerat drag av huvudskärm, samt simulerad reservdragsprocedur minst två gånger under det fria fallet.
 - Simulerad reservdragsprocedur hängandes under fallskärm

Not. Simulerad reservdragsprocedur markeras med en flat hand på respektive handtag

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:17

Ärende: HÖGFARTSLANDNINGAR - HFL

Datum: 2022-01-01

17. HÖGFARTSLANDNINGAR (HFL)

17.1 ALLMÄNT

- 17.1.1 Alla högfartslandningar (HFL) är avancerade manövrar. Med HFL menas svängar som medvetet görs i syfte att öka hastigheten på fallskärmen inför landning.
- 17.1.2 Behörigheten att genomföra HFL styrs av det antal grader hopparen svänger inför landning.

17.2 KRAV HFL UPP TILL 90° ROTATION

- 17.2.1 HFL upp till 90° får endast utföras av hoppare som:
- 17.2.2 Genomfört minst 500 signerade och loggbokförda hopp efter färdig utbildningsplan.
- 17.2.3 Har minst två år i sporten räknat sedan första hopp.
- 17.2.4 Genomfört teoretisk och praktisk examinering "Pilot HP" samt "Pilot -Swoop" enligt SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.

17.3 KRAV HFL 90° - 180° ROTATION

- 17.3.1 Genomgår praktisk handledning av kalottinstruktör med HFL-BAS behörighet (se 404:10).
- 17.3.2 Tidigare har utfört minst 100 loggbokförda och signerade hopp på aktuell fallskärm.
- 17.3.3 Utfört minst 50 hopp under de senaste 3 månaderna.
- 17.3.4 Kravet på 50 hopp de senaste 3 månaderna gäller endast då hopparen första gången lär sig högfartslandningar.
- 17.3.5 Utfört minst 100 hopp med maximalt 90 graders rotation med samma kalottstorlek och typ.
- 17.3.6 Kravet med 100 hopp på aktuell fallskärm med maximalt 90 graders rotation gäller då hopparen första gången lär sig eller avser att öka graden av rotation vid HFL med aktuell kalott-typ, eller en mindre kalottstorlek. Tabell enligt 402:17.17.6 skall följas.
- 17.3.7 Fram till dess att hopparen uppfyller ovan nämnda krav, skall alla svängar nära markavbrytas i så god tid att landning sker på rak final.

17.4 KRAV HFL 180° - 270° ROTATION

- 17.4.1 HFL överstigande 180° rotation får endast utföras av hoppare som:
- 17.4.2 Genomfört minst 1000 signerade och loggbokförda hopp efter färdig utbildningsplan.
- 17.4.3 Genomfört teoretisk och praktisk examinering "Pilot HP" enligt SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.
- 17.4.4 Genomfört teoretisk och praktisk examinering "Pilot -Swoop" enligt SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.
- 17.4.5 Genomgår praktiskt handledning av kalottinstruktör med HFL-PC behörighet. (se 404:10)

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:17**

Ärende: **HÖGFARTSLANDNINGAR - HFL**

Datum: 2022-01-01

- 17.4.6 Tidigare har utfört minst 100 loggboksförda och signerade högfartslandningar på aktuell fallskärm.
- 17.4.7 Tidigare har utfört minst 200 loggboksförda och signerade högfartslandningar med 90 graders rotation.
- 17.4.8 Tidigare har utfört minst 50 loggboksförda och signerade högfartslandningar med 180 graders rotation.

17.5 KRAV HFL-MULTIROTATION

- 17.5.1 2000 hopp efter genomförd utbildningsplan
- 17.5.2 Etablerad kunskap om hur aktuell fallskärm svarar på nödbroms.
- 17.5.3 Ha gjort minst 500 st. konsekventa 270° HFL. Med konsekventa HFL menas; på avsedd höjd, plats och med samma teknik. Minst 200 av dessa ska vara låglifter med fokus enbart på HFL-övningen. Rekommenderat totalt antal 270° HFL, minimum 1500 st.
- 17.5.4 Ha utfört 270° HFL inför landning under en period av minst 3 år
- 17.5.5 Utföra minst 50 st. multirotaion svängar på höjd med den teknik som avses användas vid landning.
- 17.5.6 Besitta teoretisk kunskap om hur svängtekniken vid multirotaion skiljer sig från 270°
- 17.5.7 Genomgår praktiskt handledning av kalottinstruktör med HFL-MR behörighet. (se 404:10)

17.6 UTBILDNING OCH EXAMINERING

- 17.6.1 Teoretisk utbildning inför examinering "Pilot BAS, HP, Swoop och HFL" genomförs enligt särskild utbildningsplan och under ledning av en av Kalottinstruktör.
- 17.6.2 Godkänd examinering signeras av instruktör i hopparens loggbok.
- 17.6.3 Utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5 kan beställas från SFF kansli. SBF utbildningsunderlag se SBF kapitel 405:09 samt HFL-handledare 404:10
- 17.6.4 Handledare för HFL Grön, Orange och Röd ZON skall anges i och signeras av i hoppares loggbok.

17.7 SÄKERHET

- 17.7.1 Alla högfartslandningar skall alltid ske med yttersta försiktighet. Andra fallskärmar och vindförhållanden måste hela tiden beaktas.
- 17.7.2 Högfartslandningar får aldrig planeras så att de utgör en fara för andra människor – vare sig på marken eller i luftrummet – eller för annans egendom.
- 17.7.3 Alla högfartslandningar skall genomföras på ett särskilt avgränsat utsett område vilket skall vara angivet i hoppfältets instruktion för landningsområden. Om hoppfältets belägenhet ej medger delning skall detta framgå i hoppfältets instruktion för landningsområden och skall vara känt av alla hoppare på aktuellt fält.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:17

Ärende: HÖGFARTSLANDNINGAR - HFL

Datum: 2022-01-01

17.8 HÖGFARTSLANDNINGSTABELL (HFL-kurva)

17.8.1 Lathund för högfartslandande fallskärmshoppare med färre än 1500 hopp och genomför förändringar i sitt val av huvudfallskärm.

Grön ZON Max 90° rotation	Orange ZON Max 180° rotation	Röd ZON +180 Max 270° rotation
För hoppare som har: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 500 hopp efter utb. plan. ✓ Genomfört Pilotkurserna - BAS, HP, Swoop. ✓ Har en utsedd HFL-BAS Handledare. ✓ 50 hopp på aktuell fallskärm. ✓ Byter till mindre huvudfallskärm. ✓ Byter till snabbare typ av huvudfallskärm. 	För hoppare som har: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 100 hopp i grön zon. ✓ Har en utsedd HFL-PC Handledare. 	För hoppare som har: <ul style="list-style-type: none"> ✓ 1000 hopp efter utb. plan. ✓ 200 hopp i grön Zon. ✓ 50 hopp i orange Zon. ✓ Har en utsedd HFL-PC Handledare. ✓ 100 hopp på aktuell fallskärm.
Vid förändring av Huvudfallskärm	Vid förändring av Huvudfallskärm	Vid förändring av Huvudfallskärm
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Byte till mindre fallskärm. ✓ Byte till snabbare fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Byte till mindre fallskärm. ✓ Byte till snabbare fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Byte till mindre fallskärm. ✓ Byte till snabbare fallskärm.
Åtgärd	Åtgärd	Åtgärd
Genomför ytterligare 100 hopp i Grön Zon Innan eventuell avancering sker till Orange Zon.	Gå tillbaka till Grön Zon i 100 hopp. Sedan tillbaka till Orange Zon.	Genomför 100 hopp i stegrande komplexitet i Grön och Orange Zon. Gå sedan om möjligt tillbaka till Röd Zon.

- **HFL- BAS handledare:** Erfaren Kalottinstruktör som idag aktivt utför HFL i lägst Röd Zon.
- **HFL-PC handledare:** Kalottinstruktör med minst 500 HFL i Röd Zon.

| 17.9 CANOPY PILOTING TÄVLING

- | 17.9.1 Vid tävling i Canopy Piloting skall säkerhetsbestämmelserna i SFF Tävlingshandbok följas inkl.:
- TÄVLINGSINTYG CANOPY PILOTING
 - TÄVLINGSORDER CANOPY PILOTING

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:18

Ärende: VINGTYP OCH BELASTNINGSBESTÄMMELSER

Datum: 2012-06-01

18. VINGTYP OCH BELASTNINGSBESTÄMMELSER

18.1 ALLMÄNT

- 18.1.1 Hoppare med mindre än 1000 bokförda och signerade fallskärmshopp efter slutförd utbildningsplan skall följa nedanstående storlekstabel för huvudfallskärm. Tabellen anger två olika värden:
- a) rekommenderad huvudskärmstorlek, och
 - b) (inom parentes) minsta tillåtna huvudskärmstorlek,
- mätt i kvadratfot (sqft) i förhållande till hopparens totalvikt och antal hopp. Vid val av storlek på reservfallskärm, bör tillverkarens rekommendationer följas.

18.2 KRAV HÖGPRESTANDAFALLSKÄRM

- 18.2.1 För att får flyga fallskärmstyp klass HP (högpresstandafallskärm klassad enligt SFF Materielhandbok 605:01) gäller följande:
- 300 hopp efter utbildningsplan
 - SFF BAS-Kurs
 - Praktiskt och teoretiskt prov Pilot-BAS
 - Praktiskt och teoretiskt prov Pilot-HP
- 18.2.2 Utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5 kan beställas från SFF kansli.

18.3 GENOMFÖRANDE VINGUTBILDNING

- 18.3.1 Teoretisk utbildning inför examinering "Pilot -HP" ombesörjs i första hand av varje enskild hoppare genom självstudier. Instuderingsmaterial med förslag på praktiska övningar tillhandahålls kostnadsfritt av SFF via förbundets hemsida (www.sff.se). Praktisk och teoretisk examinering genomförs enligt separat instruktion (www.sff.se) tillsammans med av CI utsedd instruktör. Godkänd examinering signeras av instruktör i hopparens loggbok.

18.4 LATHUND BELASTNINGSBESTÄMMELSER

18.4.1 VINGBELASTNINGSTABELL

I nedanstående tabell skall du titta på din totala vikt i kg, dvs. inklusive utrustning, viktväst m.m. Normal vikt för utrustning är typiskt 10 kg.

18.4.1.1 Exempel

Kroppsvikt	80 kg
Utrustningens vikt	10 kg
Övrig utrustning	5 kg (t.ex. viktvästar och annan utrustning som medförs av hopparen)
Totalvikt	95 kg (vikt när hopparen är fullt påklädd med all utrustning på sig)
hopp efter utbildningsplan:	250
Rekommenderad kalottstorlek:	190 ft ²
Minsta tillåtna kalottstorlek:	160 ft ²

18.4.2 Förklaringar

Antal hopp efter utbildningsplan: Det antalet bokförda och signerade hopp som hopparen har gjort totalt efter fullgjord utbildningsplan.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:18

Ärende: VINGTYP OCH BELASTNINGSBESTÄMMELSER

Datum: 2022-01-01

Totalvikt	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	110	115	120
Antal hopp															
1	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	190 (156)	190 (167)	210 (178)	210 (189)	230 (200)	230 (211)	230 (222)	230 (230)	230 (230)	230 (230)	230 (230)
20	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	190 (154)	190 (165)	210 (176)	210 (187)	230 (198)	230 (209)	230 (220)	230 (230)	230 (230)	230 (230)	230 (230)
40	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	190 (160)	210 (171)	210 (182)	210 (192)	210 (203)	210 (210)	220 (210)	230 (210)	230 (210)	230 (210)
60	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	190 (156)	190 (166)	210 (177)	210 (187)	210 (198)	210 (208)	220 (210)	230 (210)	230 (210)	230 (210)
80	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	170 (150)	190 (152)	190 (162)	210 (172)	210 (182)	210 (193)	210 (203)	210 (210)	210 (210)	230 (210)	230 (210)
100	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	170 (150)	170 (150)	190 (158)	190 (168)	210 (178)	210 (188)	210 (198)	210 (208)	210 (210)	230 (210)	230 (210)
120	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	170 (145)	190 (154)	190 (164)	210 (174)	210 (183)	210 (193)	210 (203)	210 (210)	230 (210)	230 (210)
140	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	170 (141)	190 (151)	190 (160)	190 (170)	210 (179)	210 (188)	210 (198)	210 (207)	230 (210)	230 (210)
160	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	170 (138)	190 (147)	190 (156)	190 (166)	210 (175)	210 (184)	210 (193)	210 (202)	230 (210)	230 (210)
180	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	150 (135)	170 (144)	190 (153)	190 (162)	210 (171)	210 (180)	210 (189)	210 (198)	210 (207)	210 (210)
200	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (123)	150 (132)	170 (141)	170 (150)	190 (158)	190 (167)	210 (176)	210 (185)	210 (193)	210 (202)	210 (210)
220	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (129)	170 (138)	170 (146)	190 (155)	190 (163)	210 (172)	210 (181)	210 (189)	210 (198)	210 (207)
240	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (126)	150 (135)	170 (143)	190 (152)	190 (160)	190 (168)	210 (177)	210 (185)	210 (194)	210 (202)
260	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (124)	150 (132)	170 (140)	170 (148)	190 (157)	190 (165)	210 (173)	210 (181)	210 (190)	210 (198)
280	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (121)	150 (129)	170 (137)	170 (145)	190 (154)	190 (162)	190 (170)	210 (178)	210 (186)	210 (194)
300	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (127)	150 (135)	170 (143)	190 (150)	190 (158)	190 (166)	210 (174)	210 (182)	210 (190)
320	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (124)	150 (132)	170 (140)	170 (148)	190 (155)	190 (163)	190 (171)	210 (179)	210 (186)
340	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (122)	150 (129)	150 (137)	170 (145)	170 (152)	190 (160)	190 (168)	190 (175)	210 (183)
360	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (127)	150 (135)	170 (142)	170 (149)	190 (157)	190 (164)	190 (172)	210 (179)
380	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (125)	150 (132)	170 (139)	170 (147)	170 (154)	190 (161)	190 (169)	210 (176)
400	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (122)	150 (130)	150 (137)	170 (144)	170 (151)	190 (158)	190 (166)	190 (173)
420	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (127)	150 (134)	170 (142)	170 (149)	190 (156)	190 (163)	190 (170)
440	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (125)	150 (132)	170 (139)	170 (146)	190 (153)	190 (160)	190 (167)
460	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (123)	150 (130)	150 (137)	170 (143)	170 (150)	190 (157)	190 (164)
480	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (121)	150 (128)	150 (132)	170 (141)	170 (148)	190 (155)	190 (161)
500-600	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	135 (120)	150 (126)	150 (132)	150 (139)	170 (145)	170 (152)	170 (159)
601-800	120 (96)	120 (96)	120 (96)	120 (99)	120 (104)	135 (107)	135 (109)	135 (114)	135 (117)	140 (120)	150 (124)	150 (128)	170 (132)	170 (140)	170 (145)
801-1000	100 (89)	100 (94)	100 (96)	110 (99)	110 (99)	115 (99)	115 (99)	120 (104)	120 (107)	130 (109)	130 (109)	140 (117)	140 (119)	150 (124)	150 (129)

Vingbelastningstabell

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 402:19

Ärende: HOPPNING EFTER UPPEHÅLL

Datum: 2022-01-01

19. HOPPNING EFTER UPPEHÅLL

19.1 ALLMÄNT

- 19.1.1 Hoppning efter uppehåll skall alltid börja med repetitionshopp enligt nedanstående tabell.
- 19.1.2 Elev skall alltid efter mer än 2 månaders uppehåll sedan senaste hopp, under ledning av KL, repetera reservdragsprocedur och uthopp. Reservdragsprocedur skall genomföras upphängd i sele där eleven prövas i olika driftstörnings- och felfunktionsscenarioer. KL skall vidare säkerställa att eleven förstår och kan förklara innebörden av prioriteringsordningen "Dra, Dra på rätt höjd, Dra stabilt!".

19.2 DEFINITIONER

- 19.2.1 Senaste hopp: repetition av senast föregående godkända hopp.
- 19.2.2 Teorirepetition: utbildning enligt 19.1.2.
- 19.2.3 Repetitions hopp:
- Ensamn hopp med följande hoppsekvens:
 - Uthopp på lägst 1500 m
 - Simulerat drag av huvudfallskärm
 - Simulerat reservdragsförfarande
 - Utlösning av huvudfallskärm på lägst 1000 m
 - Hantering av eventuell kollapsbar slider
 - Simulerad losskoppling och reservdrag
 - Öva flärad landning med observation på stallpunkt

19.3 HOPPUTFÖRANDE

Licens / Tid	2–6 mån	6–12 mån	1–2 år	2–3 år	3–5 år	>5 år
Elev automat/dummy (hopp 1–6)	Teorirepetition Hopp 3, eller senaste hopp om hopp 3 ej gjorts tidigare.	Teorirepetition Hopp 1	Teorirepetition Hopp 1	Hel utbildning	Hel utbildning	Hel utbildning
Elev manuell hopp 7–12	Teorirepetition Två automat/dummy Senaste hopp	Teorirepetition Två automat/dummy Senaste hopp	Teorirepetition Två automat/dummy Hopp 7 Senaste hopp	Hel utbildning	Hel utbildning	Hel utbildning
Elev manuell hopp 13–24	Teorirepetition Hopp 7 Hopp 12 Senaste hopp	Teorirepetition Ett automat/dummy Hopp 7 Hopp 12 Senaste hopp	Teorirepetition Två automat/dummy Hopp 7 Hopp 12 Senaste hopp	Hel utbildning	Hel utbildning	Hel utbildning
AFF-elev	Senaste nivå	Nivå 1 eller 2 Senaste hopp	Hel utbildning	Hel utbildning	Hel utbildning	Hel utbildning
A-licens	• 1 repetitions hopp	• Teorirepetition • 2 repetitions hopp • 5 ensamn hopp	• Teorirepetition • 2 repetitions hopp • 5 ensamn hopp	1–50 Hopp: Hel utbildning >50 hopp: Teorirepetition 2 repetitions hopp 5 ensamn hopp	51–200 hopp: Teoriprova + Hopp 7-9,14,17, 24 Alt. AFF i samråd med CI	<200 hopp: Hel utbildning. >200 hopp: Teorirepetition 2 repetitions hopp 5 ensamn hopp
B-D licens	---	Teorirepetition och repetitions hopp anpassad efter erfarenhetsnivå och tid sedan senaste fallskärms hopp skall göras i samråd med CI.				

Not: Licens i kategori innebär den innehavda eller den högsta tidigare innehavda licensen. Observera att ingenting av innehållet i ovanstående tabell hindrar en CI att kräva fler repetitions hopp av en hoppare efter uppehåll om behov av detta anses finnas.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **402:19**

Ärende: **HOPPNING EFTER UPPEHÅLL**

Datum: **2022-01-01**

19.3.1 För fallskärms hoppare som återvänder efter långt uppehåll, krävs grundlig repetition, inte bara repetitions hopp. Utveckling inom fallskärms hoppning sker snabbt och repetitions utbildning behöver göras för att säkerställa att den återvändande hopparen blir uppdaterad inom minimum följande områden:

- Egen fallskärms utrustning inkl. AAD, RSL och MARD
- Lastning och rutiner i flygplanet
- Nödförfarande i flygplan
- Exitordning och flygriktningar i fritt fall
- Skärmflygning och landning
- Reservdrags procedur
- Lokala regler och instruktioner

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **403:01**

Ärende: **FALLSKÄRMSMATERIEL**

Datum: **2022-01-01**

1. ALLMÄNT

- 1.1 Fallskärmsutrustning skall behandlas så att skador och onödig förslitning undviks. Undvik att packa på olämpliga underlag t.ex. uppställningsområden och taxibanor på flygfält. Betong- och asfaltunderlag ger lätt slipskador på utrustningen, dessutom är underlaget ofta förorenat av olja, broms- och hydraulvätska, som kan verka nedbrytande på nylon och andrasyntetmaterial.
- 1.2 Extrautrustning som HL bedömer kunna öka risken för driftstörning får ej användas.
- 1.3 Skyddsglasögon (goggles) rekommenderas vid all fallskärmschoppning om inte hjälm med visir används. De får ej begränsasynfältet för mycket, speciellt inte i riktning snett nedåt.
- 1.4 Hoppklädsel skall vara sådan att frifall och åtgärder vid felfunktion ej försvåras.

2. BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSMATERIEL

- 2.1 Fallskärmsmateriel skall vara typgodkänd av SFF. Förteckning över typgodkänd utrustning finns upprättad i SFF Materielhandbok. Ansökan om typgodkännande av ny materiel görs påblankett enligt Materielhandboken och sänds till Materielkommittén.
- 2.2 Fallskärmsutrustning skall bestå av två luftvärdiga fallskärmar anslutna till samma sele, varav en skall vara reservfallskärm. Reservfallskärm skall vara tillverkad så att den motsvarar kraven i Federal Aviation Administration (FAA) Technical Standard Order (TSO)C23.
- 2.3 Fallskärmsmateriel som används av svensk licensinnehavare i Sverige skall vara besiktigad och godkänd av svensk fallskärmskontrollant. Dessutom skall reservfallskärmen vara packad av fallskärmskontrollant. Efter besiktning och granskning av medföljande handlingar utställer fallskärmskontrollant fallskärmsjournal som luftvärdighetsbevis.
- 2.4 Utländsk licensinnehavare får i Sverige hoppa med fallskärmsmateriel packad och besiktigad enligt de regler som gäller i det land hopparen löst sin fallskärmslicens, med tillägget att användande av räddningsutlösare (AAD) enligt 402:01 punkt 1.1.19 skall tillämpas. Utländsk hoppare kan också använda fallskärmsmateriel som uppfyller kraven för användande av svensk licensinnehavare.
- 2.5 Reparation och modifiering av fallskärmsmateriel skall utföras av SFF godkänd verkstad eller person.
- 2.6 Vid packning, tillsyn, förvaring, provning, reparation eller kassation skall förfallskärmsstypen av tillverkaren eller av SFF utfärdade anvisningar iakttagas.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 403:01

Ärende: FALLSKÄRMSMATERIEL

Datum: 2022-01-01

3. BESIKTNING AV FALLSKÄRMSUTRUSTNING

3.1 Fallskärmsutrustning skall för att vara godkänd för fallskärmsshopning besiktigas vidföljande tillfällen:

Årsbesiktning:

- a) Före godkännandet (ankomstbesiktning)
- b) Om mer än 12 månader förflutit sedan senaste årsbesiktning
- c) Då utrustning skadats/utsatts för något som kan antas vara av betydelse för dess luftvärdighet
- d) Efter reparation
- e) Efter användande av reservfallskärm

Delbesiktning:

- a) skall utföras om mer än 6 månader, men inte mindre än 5 månader, förflutit sedan reservompackning.

3.2 Besiktning skall utföras av fallskärmskontrollant och journalföras i fallskärmsjournal samt fallskärmskontrollantjournal.

4. PACKNING

4.1 Packning av sportfallskärm får endast utföras av därtill behörig person. Se SFFmaterielhandbok (MHB 601:03).

4.2 Packning av reservfallskärm får endast utföras av fallskärmskontrollant.

4.3 Packning av reservfallskärm är giltig i 6 månader från ompackningsdatum med möjlighet till förlängning i ytterligare 6 månader. Packningen skall vara plomberad och journalförd i fallskärmsjournal. Förlängningen är giltig i 6 månader och kan utföras tidigast 5 månader efter packdatumet.

4.4 Ompackningsperiod för utländsk fallskärmsutrustning som används i Sverige är högst 12 månader.

4.5 Hoppare skall på uppmaning av hoppledare uppvisa fallskärmsjournal.

5. MILITÄR FALLSKÄRMSUTRUSTNING

5.1 Militär fallskärmsutrustning journalförs i GRÖN fallskärmsjournal och uppfyller krav enligt SBF och MHB.

5.2 Militär fallskärmsutrustning med grön fallskärmsjournal får endast användas av militär personal.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **403:01**

Ärende: **FALLSKÄRMSMATERIEL**

Datum: **2022-01-01**

6. HANTERING OCH FÖRVARING

- 6.1 Information om fallskärmsutrustnings hantering, förvaring och rengöring finns i SFF materialhandbok (MHB 603:03) och alternativt i tillverkarens produktinformation.
- 6.2 Kassering av fallskärmsmateriel finns beskrivet i SFF materielhandbok (MHB 603:05).

7. HJÄLM

- 7.1 Hård hjälm skall vara av lätt vikt och tillverkad/lämplig för fallskärmshoppning. Hjälmen skall täcka hjässa, tinningar och bakhuvud men får ej gå så långt ner i nacken att bakåtböjning av huvudet försvåras. Hakremmen skall vara monterad såatt minimal upphakningsrisk föreligger.
- 7.2 Integralhjälm med fast visir avsedd för hoppning skall vara försedd med akustiskhöjdvarnare.
- 7.3 Kamera- och videomontage på hjälm får efter godkännande av CI användas enligt 402:08 av hoppare med lägst C-licens. Hjälmens totala vikt bör ej överstiga 4 kg och skall vara försedd med akustisk höjdvarnare.
- 7.4 Mjuk hjälm avsedd för hoppning ("*frap-hat*") får användas av hoppare med lägst B-licens.

8. HÖJDMÄTARE

- 8.1 Höjdmätaren ska på ett tydligt, visuellt och korrekt sätt visa höjden under hela hoppet.

9. FLYTVÄST

- 9.1 Med flytväst menas godkänd flytväst enligt flytvästens tillverkare med dennes hänvisning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 403:02

Ärende: ELEVHOPPARES UTRUSTNING

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Egenskaper en elevhoppares utrustning skall ha är:

- God passform
- Enhetlig handtagsplacering
- Säkert utvecklingsförlopp
- Låg sjunkhastighet
- Förlängda styrlinor för att försvåra stallning

1.2 För uppgifter om runda utbildningsfallskärmar och bröstmonterade reserver kontaktas RI.

2. ELEVSYSTEM

2.1 Elevsystem skall ha en enhetlig placering av handtaget för utlösning av huvudskärmen påbotten av huvudcontainern (BOC, *Bottom of Container*).

2.2 Elevsystem skall alltid ha god passform med avseende på storlek.

2.3 Elevsystem skall vara utrustade med tvåhandtagssystem för losskoppling av huvudfallskärm/ utlösning av reservfallskärm.

2.4 Elevsystem skall vara försett med RSL.

2.5 Elevsystem skall vara försett med en räddningsutlösare.

3. UTLÖSNINGSSYSTEM

3.1 Konstruktionen för automatisk utlösningssystem kan vara på två olika sätt. Antingen utdragsrem ansluten med kardborre till hjälpskärm försedd med eller utan fjäder eller genom hoppmästarassisterad utlösning av hjälpskärm utan fjäder i samband med uthopp.

3.2 Utdragsrem skall besiktigas och handhas tillsammans med systemet. Utdragsremmens längd och infästningar i såväl flygplan som utrustning skall kontrolleras enligt 404:03.

3.3 Kardborre på utdragsrem skall ersättas efter ca 100 hopp. Rekommenderat värde för lossdragningskraften är ca 40 kp.

3.4 Manuell utlösning av huvudfallskärm får ske med handtag som aktiverar fjäderförsedd pilotskärm eller med pilotskärm av hand deploy-typ utan fjäder.

3.5 Utlösningskraften får ej vara större än att hopparen kan dra handtag med en hand.

3.6 Vid tveksamma fall skall detta kontrolleras upphängd i sele.

3.7 System som används för AFF-utbildning rekommenderas vara försett med ytterligare etthandtag på motsatt sida för utlösning av huvudfallskärm.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 403:02

Ärende: ELEVHOPPARES UTRUSTNING

Datum: 2022-01-01

4. FALLSKÄRMSUTRUSTNING

- 4.1 En huvudfallskärm för elever skall vara avsedd för elevhoppning enligt tillverkaren.
- 4.2 Max tillåten vingbelastning för elevskärmar skall följa tillverkarens rekommenderade maxvikter för kategorin ”elev” (*student*).
- 4.3 Observera att elevens uthoppsvikt inte får överstiga tillverkarens angivna maxvikt för elev för aktuell utrustning. Detta gäller hela fallskärmssystemet, inklusive sele och reservfallskärm.
- 4.4 Med termen ”uthoppsvikt” (exit weight) avses total vikt, inklusive all utrustning. Normalvikt för Elevutrustning är 15 kg + övrig utrustning 5 kg.
Exempel: en elev som väger 70 kg, får alltså en uthoppsvikt på 90 kg.

5. HJÄLM

- 5.1 Elever skall använda hård öppen hjälm med en maxvikt på 750 gram. Hjälmen skall täcka hjässa, tinningar och bakhuvud men får ej gå så långt ner i nacken att bakåtböjning av huvudet försvåras. Hakremmen skall vara monterad så att minimal upphakningsrisk föreligger.

6. SKOR

- 6.1 Elever skall använda sko med för fotled och fot, stabila, stödjande och dämpande egenskaper. Hyskor, hakar eller dylikt som ökar upphakningsrisken är ej tillåtet. Sko med tunn sula är ej tillåtet. Sko utan stöd för fotled men med dämpande sula skall kompletteras med fotledsskydd.

7. ÖVRIG UTRUSTNING

- 7.1 Heltäckande overall av bomull eller annat ej helt vindtätt tyg med god passform skall användas. Klädseln har stor betydelse för elevens förutsättningar att göra stabila uthopp och fria fall.
- 7.2 Skyddsglasögon (goggles) avsedda för fallskärmshoppning skall användas. De får ej begränsa synfältet för mycket, speciellt inte i riktning snett nedåt.
- 7.3 Föremål som t.ex. nycklar eller plånbok får ej finnas i fickor då risken för skador ökar. Fickor skall vara stängda och kragar vara invikta och knäppta.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **403:03**

Ärende: **BACKUPSYSTEM**

Datum: **2010-10-01**

1. ALLMÄNT

- 1.1 Räddningsutlösare (AAD), Reserve Static Line (RSL) och fallskärmsutlösare är tekniska lösningar som här innefattas i begreppet backupsystem.
- 1.2 Räddningsutlösares syfte är att aktivera reservfallskärm.
- 1.3 RSL syfte är att aktivera reservfallskärm vid losskoppling av huvudfallskärm från systemet.
- 1.4 Fallskärmsutlösare är avsedd för att aktivera sportfallskärm.

2. RÄDDNINGSLÖSARE

- 2.1 Vid elevhoppning skall räddningsutlösare anpassad för elevhoppning användas och vara typgodkänd enligt SFF materielhandbok (MHB 603:06).
- 2.2 Vid tandemhoppning skall räddningsutlösare anpassad för tandemhoppning användas och vara typgodkänd enligt SFF materielhandbok (MHB 603:06).
- 2.3 Vid annan fallskärmshoppning än elev- och tandemhoppning då en räddningsutlösare erfordras skall räddningsutlösaren vara typgodkänd enligt SFF materielhandbok (MHB603:06).

3. RSL (Stevenslina)

- 3.1 Vid elev- och tandemhoppning skall godkänt RSL-system användas.
- 3.2 Vid kalottformationshoppning (CF) och skysurfing skall RSL-systemet ej användas.

4. FALLSKÄRMSUTLÖSARE

- 4.1 För godkända fallskärmsutlösare se SFF materielhandbok (MHB 608:01).

5. JOURNALFÖRING

- 5.1 Räddningsutlösare journalförs i fallskärmsjournal i vilken man kan utläsa: tillverkare, typ, tillverkningsdatum, tillverkningsnummer, samt godkännandedatum och datum för senaste batteribyte

6. BESIKTNING

- 6.1 Samtliga räddningsutlösare och fallskärmsutlösare skall besiktigas enligt materielhandboken. (MHB 603:07). Besiktning skall utföras av tillverkaren eller av en av SFF godkänd verkstad.

7. ÖVRIGT

- 7.1 För utförligare information om material och fallskärmssystem, se SFF Materielhandbok.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:01

Ärende: ÅTGÄRD VID OLYCKA

Datum: 2020-03-06

Checklista allvarlig olycka. Förvara gärna inplastad kopia i manifestet.

- 0. TA DET LUGNT!
- 1. LARMA 112 Se bilaga 1
- 2. RÄDDA
- 3. SÄKRA
- 4. INFORMERA Se bilaga 2
- 5. UNDERRÄTTA
- 6. SAMLA INFORMATION
- 7. ÖVERLÄMNING AV INFORMATION
- 8. RAPPORTERING
- 9. REPETERA
- 10. UTVÄRDERA & FÖRBÄTTRA

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:01

Ärende: ÅTGÄRD VID OLYCKA

Datum: 2020-03-06

Denna instruktion skall enbart ses som ett stöd för Hoppledare (HL). Det står HL fritt att genomföra de åtgärder hon finner nödvändiga och ingenting i denna instruktion skall tolkas såatt det förhindrar HL att använda sitt eget goda omdöme.

Efterhand HL genomför åtgärderna bör detta markeras med kryss i rutan framför respektivepunkt.

I FÖRSTA HAND GÄLLER ATT RÄDDA OCH OMHÄNDERTA OCH I ANDRA HAND UNDERLÄTTA EN EVENTUELL UTREDNING

0. TA DET LUGNT!

Ta ett djupt andetag. Följ därefter denna instruktion noga.

1. LARMA 112

Tag fram bilaga 1 där det finns stödpunkter för larmning. Larma själv ambulans eller utse lämplig person som gör detta. Ge denne ett exemplar av bilaga 1, samt instruktioner avseendetyp av olycka och antal skadade.

Om olyckan inbegriper flygplanskrasch skall JRCC (Sjö och Flygräddnings Centralen) larmasnås via 112. Se bilaga 1.

2. RÄDDA

Utse personal som ger första hjälpen. Medtag sjukvårdsväska. Se till att chockade tas omhand.

Utse någon som till HL rapporterar olyckans omfattning och vilka åtgärder som bedöms nödvändiga. Om avståndet till olycksplatsen är stort bör radio eller annat sambandsmedel medtagas för att man ska kunna rapportera till HL.

Vid allvarlig olycka och dödsfall bryts hoppningen tills det värsta är över. Tänk på att, vid radiosamband med flygplanet använda så neutrala ord som möjligt. Detta för att minska risken för ryktesspridning runt olyckan eftersom radiosamtal alltid kan avlyssnas.

3. SÄKRA

Säkra olycksplatsen. Håll undan obehöriga från skadade samt fallskärmsmateriel. Avgränsa området. Om materielen av räddningstekniska skäl måste flyttas eller hanteras skall den, om möjligt, dessförinnan fotograferas alternativt videofilmas.

I annat fall skall materielen lämnas på plats till dess att polis eller utredningsman anlant. Dockfår materielen flyttas, efter fotografering/videofilmning, om utredningsman dröjer och väderförhållanden gör att materielen kan påverkas. I det fallet bör även en måttskiss över olycksplatsen upprättas.

Se till att alla enskilt skriver ned vad de sett och hört om olyckan, säkra denna info.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:01

Ärende: ÅTGÄRD VID OLYCKA

Datum: 2020-03-06

4. INFORMERA

Tag fram bilaga 2 där stödpunkter för information finns. Informera själv eller utse lämplig person att informera alla, även besökande icke hoppare som sett olyckan. Ge informatör ett exemplar av bilaga 2. Utse dessutom en lämplig pressansvarig som tar hand om eventuella journalister. Det kan med fördel vara samma person som sköter information till både åskådare och journalister så att det ej sprids flera olika versioner.

5. UNDERRÄTTA

Fallskärmsolycka som Luftfartsinspektionen avser utreda definieras såsom:

- A. Olyckshändelse med dödsfall
- B. Olyckshändelse med **allvarliga** personskador, som sannolikt innebär **minst** 48 tim sjukhusvistelse.
- C. Olyckshändelse som tyder på allvarliga tekniska fel på reservfallskärm och övrig räddningsutrustning.

Vid fallskärmsolycka skall följande underrättas:

SFF RI:

070 - 660 07 74 RI JOURTELEFON

ri@sff.se

021- 41 41 10 SFF Kansli

070 - 223 62 02 RI-tjänstemobil

CI: _____

Vid fallskärmsolycka gäller **RI JOURTELEFON**

ORDF: _____

Vid underrättelse skall Du kunna uppge:

- A. Plats
- B. Tid
- C. Eget namn, funktion och hur Du kan nås
- D. Typ av olycka
- E. Åtgärder Du vidtagit

Vid olycka typ A och B skall också lokal polismyndighet underrättas: Polisen i _____ -

_____ - _____

Polisen i _____ - _____

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **404:01**

Ärende: **ÅTGÄRD VID OLYCKA**

Datum: **2020-03-06**

6. SAMLA INFORMATION

- A. Namn, adress och telefonnummer till vittnen t.ex. HM (hoppmästare) och pilot.
- B. Samla in de skrivna vittnesuppgifterna de enskilt skrivit ned om olyckan.
- C. Meteorologiska betingelser t.ex. vind och moln.
- D. Fallskärmsjournal och eventuell elevpackjournal.
- E. Licenser t.ex. HM och hoppare.
- F. Flygdagbok, registreringsbevis för flygplan och pilotens certifikat. Be piloten om hjälpmed detta.

7. ÖVERLÄMNING AV INFORMATION

- A. Anmäl dig med namn och funktion till polis eller utredningsman. Anteckna även dennes namn om det blir nödvändigt att kontakta senare.
- B. Informera om de åtgärder du vidtagit.
- C. Kontrollera om polis eller präst underrättar anhöriga eller om detta skall utföras av lämplig klubbmedlem.
- D. Överlämna insamlade uppgifter, även de enskilt nedskrivna vittnesuppgifterna.
- E. Bitråd polis/utredningsmans genomgång av fallskärmsmateriel.

8. RAPPORTERING

Skriv Fallskärmsrapport i enlighet med SBF 408:01.

9. REPETERA

Läs igenom hela instruktionen igen. Kontrollera att du fått med alla berörda punkter. Tänkefter om det finns några andra åtgärder som bör genomföras.

10. FÖRBÄTTRA

Föreslå till CI eventuella förbättringar på denna instruktion som skulle underlätta för HL vid olycka.

BILAGA 1 Till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka

LARMNING

Larmning av ambulans kan ske på följande sätt:

- A. Med telefon: SOS-alarmering telefon 112, alternativt direkt till akutmottagning på lokalt sjukhus, telefon _____
- B. Med mobiltelefon
- C. Med flygradio: Anropa flygplanet på _____ MHz och låt piloten kontakta flygtrafikledning.
- D. Med bil

Vid larmning av ambulans skall du kunna ge följande information:

- A. Plats: (vägbeskrivning) _____

- B. Eget namn, HL:s namn och hur du kan nås.
- C. Typ av skador och antal skadade.

Om olyckan inbegriper flygplanskrasch skall JRCC(Sjö och flygräddningscentralen) larmas.

JRCC nås på telefonnummer 112, begär Flygräddningen, eller direkt på tel. 031-64 80 60, alternativt faxa på 031-69 84 96. Var beredd på att ge JRCC

följande information:

- A. Plats
- B. Tid
- C. Eget namn, HL:s namn och hur du kan nås
- D. Typ av olycka
- E. Åtgärder HL vidtagit, t. ex. larmning av ambulans
- F. Begär instruktioner av JRCC

Rapportera till HL när larmningen är genomförd.

Var beredd att möta ambulans på lämplig plats för vägvisning till olycksplatsen.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:01

Ärende: ÅTGÄRD VID OLYCKA

Datum: 2015-06-20

BILAGA 2 Till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka

OBS! Ge kort och koncis information om fakta, spekulera inte i orsaker. Hänvisa tillutredningen.

Kontakta lokal krishanteringsgrupp, telefon _____
och be dem komma till platsen snarast.

INFORMATION TILL HOPPARE OCH ANHÖRIGA

- A. Samla alla närvarande på lämplig plats.
- B. Redogör för händelsen. Betänk publikens varierande insikt i fallskärms hoppning d v sanpassa språk för den som är minst insatt.
- C. Redogör för vilka åtgärder som vidtagits.
- D. Förklara för de församlade vikten av att den information som kommer ut är korrekt.
- E. Om möjligt, ge även tidpunkt och sätt att få mer information efterhand somräddningsarbetet fortskrider.
- F. Om olyckan blivit känd, se till att alla närvarande tar kontakt med sina anhöriga.

INFORMATION TILL MEDIA

- A. Hänvisa alla journalister till den som utsetts till pressansvarig.
- B. Ta ansvar för händelsen genom att redovisa fakta på ett proffsigt sätt.
- C. Redogör för vilka åtgärder som vidtagits.
- D. Om möjligt, ge även tidpunkt och sätt att få mer information efterhand somräddningsarbetet fortskrider.
- E. Lämna aldrig ut, eller bekräfta, inblandades identitet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:02

Ärende: HOPPLEDARTJÄNST

Datum: 2020-03-06

1. ALLMÄNT

- 1.1 Hoppledare (HL) innehar behörighetsbevis med beteckningen HL på licenskort utfärdat av SFF.
- 1.2 HL skall alltid finnas på marken på hoppfält då hoppning bedrivs. Vid ballonghoppning kan HL dock undantagsvis delegera larmansvaret till en av ballongföraren godkänd person på marken som står i radiokontakt med ballongen.
- 1.3 HL leder, organiserar samt ansvarar för verksamheten på hoppfält, då fallskärms hoppning förekommer. HL skall tillse att gällande bestämmelser och instruktioner efterlevs.
- 1.4 Då elevhoppning bedrivs, skall HL i de fall där denne ej är behörig hoppmästare (HM) eller kursledare (KL), tillse att sådan instruktör finns tillgänglig för utbildningsverksamheten.
- 1.5 HL kan och bör vid behov delegera sina tjänstgöringsuppgifter till:
 - Instruktör för utbildning, bedömning och feedback av hopp samt signering av utförd hopp i hoppjournal
 - Hoppmästare för visitation
 - Liftchef för förberedelse av liften för flygning och fällning samt tjänstgöring i flygplanet
 - Fallskärmspackare för övervakning och kontroll av packning

2. HOPPLEDARES SKYLDIGHETER

- 2.1 Försäkra sig om att hoppfältet är godkänt för aktuell hoppning.
- 2.2 Försäkra sig om att berörda instanser är kontaktade och att hoppning är tillåten vid den aktuella tidpunkten.
- 2.3 Försäkra sig om pilots behörighet samt vid behov informera denne om principer för flygning och fällning av hoppare.
- 2.4 Tillse att flygplan är godkänt samt enligt gällande bestämmelser i ordningställt för fallskärms hoppning med avseende på:
 - Kniv, anpassad för vådautlösning och nödhoppssituationer
 - Fungerande hoppdörr och i förekommande fall spoiler
 - Skarpa kanter – tejpad
 - Ratt för dubbelkommando - borttagen eller frikopplad
 - Räddningsfallskärm till piloten då sådan krävs
- 2.5 Före hoppning ha kontrollerat att all materiel är av godkänd typ och i funktionsdugligt skick.
- 2.6 Försäkra sig om att varje hoppare är behörig att utföra aktuellt hopp.
- 2.7 Utse en liftchef till varje lift.
- 2.8 Före och under pågående hoppning tillsammans med hoppmästare och pilot sörja för uthoppspunkts beräkning.
- 2.9 Tillsammans med liftchef veta liftsammansättning och uthoppningsordning för varje lift.
- 2.10 Då andra aktiviteter förekommer på hoppfältet under pågående hoppning, informera samt själv vara informerad om rörelser i luften.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **404:02**

Ärende: **HOPPLEDARTJÄNST**

Datum: **2020-03-06**

- 2.11 Genomföra erforderliga förberedelser och åtgärder i händelse av olycka eller skada.
- 2.12 Då hoppare bryter mot bestämmelser eller instruktioner agera enligt 402:01 punkt 1.5.
- 2.13 Rapportera avvikelser från normalt händelseförlopp eller personskada på därför avseddblankett.
- 2.14 Föra statistik på den genomförda hoppningen enligt 408:02.
- 2.15 Tillse att alla utbildningshopp bedöms och att respektive hoppare får feedback efter hopp.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:03

Ärende: HOPPMÄSTARTJÄNST

Datum: 2020-03-06

1. ALLMÄNT

- 1.1 Hoppmästare (HM) innehar behörighetsbevis med beteckningen "HM" på licenskort utfärdat av SFF.
- 1.2 Då elevhoppning förekommer skall HM finnas på hoppfältet.
- 1.3 HM ansvarar för utbildning av elevhoppare enligt SFF stegringsplaner.
- 1.4 HM befogenhet sträcker sig till frifallshoppning tillsammans med elev enligt konventionell stegringsplan utbildningshopp 22-24 Samt SFU hopp 7-15. För att medfölja AFF elev i frifall krävs AFF-instruktörsbehörighet.
- 1.5 HM tjänstgör under hoppledaren (HL) och följer dennes anvisningar. HM kan och bör vid behov samarbeta med kursledare (KL) och övriga HM.
- 1.6 HM-behörighet ger även behörighet att verka som liftchef, 404:11.
- 1.7 HM kan, om det bedöms lämpligt, verka som både HM och liftchef samtidigt.

2. HOPPMÄSTARES SKYLDIGHETER

2.1 IORDNINGSTÄLLANDE AV UTRUSTNING FÖR ELEVHOPPNING

- Kniv i flygplanet skall finnas, anpassad för vådautlösning och nödhoppssituationer.
- Fästanordning för utdragsrem – hållbar.
- Tillse att utdragsremmar har rätt längd för flygplanet (se punkt 3.1).
- I förekommande fall, drivvarmsor i tillräckligt antal.

2.2 KOMMUNIKATION HM - LIFTCHEF

HM med elev enl. 1.3 ovan, som inte är utsedd liftchef, samverkar med liftchefen.

2.3 LEDNING OCH UTBILDNING AV ELEVHOPPARE

2.3.1 Förberedelser

Kontrollera utbildningsståndpunkt enligt stegringsplan och komplettera med vidareutbildning vid behov.

Genomgång av följande säkerhetspunkter:

- Väder- och vindförhållanden, vindstrut och uthoppspunkt.
- Fallskärmskontroll från uthopp till landning.
- Åtgärder vid nödsituationer i flygplanet.
- Hanterande av räddningsutlösaren.
- Uthopps- och ilastningsordning.
- Fällningskommandon.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:03

Ärende: HOPPMÄSTARTJÄNST

Datum: 2020-03-06

2.3.2 Visitation

Framsida:

- Kontrollera att selen är rätt tillpassad – basremmarnas justering.
- 3-ringsfrigörarna – sitter i samma höjd, korrekt monterade, loopen oskadad.
- RSL och ev. MARD – korrekt instoppad och kopplad.
- Bröstrem – rätt träd och fäst, ej för hårt dragen.
- Höjdmätare – stadigt på plats och nollställd.
- Kniv – på plats.
- Handtag – cutkudde rätt placerad, ej invikt.
- Handtag – reservhandtag rätt i fickan/på plats, ej invikt.
- Räddningsutlösare – kalibrerad, inställd för elev och på rätt höjd.
- Handtag huvudfallskärm – rätt placerad, lätt åtkomlig
- Eventuell magrem – rätt träd och fäst.
- Benremmarna – ej snodda, rätt träd, fria änden säkrad.

Baksida, reservfallskärmscontainer:

- Bra helhetsintryck.
- Sprintarna rätt instoppade.
- Räddningsutlösarvajer rätt monterad på sprint.
- Plomb intakt.
- Losskopplingsvajer rätt monterad.
- Reservvajer löper fritt i skyddsslang.
- RSL rätt monterad.
- Loopar och öljetter oskadade och ej lösa.
- Skyddslocket till reserven stängt.
- Bärremsskydd stängda.

Baksida, huvudfallskärmscontainer:

- Bra helhetsintryck.
- Kontroll av sprint, lina till hjälpfallskärm respektive utdragsrem, kardborreband, hjälpfallskärm respektive karbinkrok.

Övrig elevutrustning:

- hjälm – rätt typ och storlek, remmens spänne och infästning.
- Glasögon – hela, rena, tillräckligt hårt spända.
- Handskar – ej för tjocka, ej för stora, ej tumhandskar.
- Kängor/skor – gummisulor, höga skaft rekommenderas, hyskor eller utstående spännen ej tillåtna.
- Fotledsskydd – skall användas om skor ej har stödjande skaft.
- Overall – heltäckande (ej tudelad) utan utstående knappar eller spännen. Inte för stor och vid att den skymmer handtag eller höjdmätare.

2.3.3 Ilastning

- Ilastning i omvänd hoppordning.
- Ordning på alla utdragsremmar.
- Fritt runt flygplanet.
- Hoppdörren stängd.
- Hopparnas placering med hänsyn tagen till vikt och balans.
- Klartecken till pilot.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:03

Ärende: HOPPMÄSTARTJÄNST

Datum: 2020-03-06

2.3.4 Flygning

- Kontrollera att eleverna har hjälm påtagen innan flygplanet börjar taxa.
- Var uppmärksam på elevernas beteende, utrustning och utdragsremmar under helaflygningen.
- Orientera/informera om vad som skall hända respektive vad som händer.

2.3.5 Fällning

- Förbered eleverna.
- Styra in flygplanet.
- Kommendera elev till färdigställning.
- Fäll elev enligt lokal föreskrift.
- Notera utförande.

2.3.6 Efter hopp

- Kontrollera elevernas hopp, fallskärmsflygning och landning med hoppledaren.
- Ge eleverna feedback och förbered dem inför nästa hopp.

3. UTDRAGSREMMENS LÄNGD

3.1 Vid hopp från flygplan där utdragsrem används, som ej är tillmätt för flygplanstypen, måste utdragsremmens längd kontrolleras innan ilastning sker.

3.2 Utdragsremmen lossas från utrustningen så att utdragsremmen är sträckt från fästpunkt i flygplanet till sprint. Med påtagen utrustning skall hopparen, vänd mot stabilisatorn, kunna nå framkanten på densamma men inte längre.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:04

Ärende: LIFTCHEFSTJÄNST

Datum: 2020-03-06

1. ALLMÄNT

- 1.1 I varje lift ska en ansvarig hoppare utses som liftchef av HL.
- 1.2 Uppgiften för liftchef omfattar förberedelse av liften för flygning och fällning samt tjänstgöring i flygplanet.
- 1.3 Liftchef innehar antingen HM-behörighet eller är utbildad liftchef lokalt av CI.
- 1.4 Förteckning över behöriga liftchefer skall finnas tillgänglig för HL i respektive klubb.
- 1.5 Liftchef kan verka i annan klubb efter kompletterande utbildning.
- 1.6 Procedurer för liftchef bestäms lokalt av CI med hänsyn till flygplanstyp och lokala förutsättningar. Exempel på procedurer, se nedan.

2. LIFTCHEFS PROCEDURER

2.1 Vid ilastningsplats - instruktion och indelning av liften:

- Inräkning enligt loadsheet
- Uthoppsordning
- Ev. förändring i finalriktning
- Uthopps- och draghöjder
- Avstånd mellan grupper
- Landningsriktning med fallskärm
- Orientera ev. gäster om lastrutiner samt specifika nödrutiner
- Säkert närmande av flygplan

2.2 Tjänstgöring i flygplan:

- Upprättar kontakt med piloten så denne vet vem som är liftchef
- Räknar in enligt loadsheet
- Rapportera antal, finaler och ev. avvikande draghöjd till piloten (loadsheets)
- Placeringar i flygplanet med hänsyn till vikt och balans
- Säkerställ att regler och ev. lokala bestämmelser följs, t.ex. säkerhetsbälten, hjälmar, dörr etc.
- Följer pilotens anvisningar
- Avgör om väderförutsättningar ej tillåter hopp. Go/No Go

3. NÖDPROCEDURER

3.1 Pilotens respektive liftchefs ansvar

Vid störning på flygplanet, beordrar pilot något av nedan:

- ”Emergency exit” / ”Nöd hopp”
- ”Remain seated” / ”Stanna kvar”
- ”We are landing” / ”Vi landar” (nödländning)

Liftchef säkerställer att pilotens order verkställs.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **404:04**

Ärende: **LIFTCHEFSTJÄNST**

Datum: **2020-03-06**

3.2 Nödprocedurer på marken

Efter en nödlandning beordrar piloten:

“Emergency – open seat belts – get out!” / ”Nödläge – öppna säkerhetsbälten – urlasta!”

Liftchef säkerställer att liften:

- Urlastar bakåt bort från propeller och bort från eventuell brand (mot vinden)
- Samlas på säkert avstånd från flygplanet, minst 200 m
- Räknas in (stå kvar så att liftchef kan räkna in alla.)

3.3 Nödrutiner för Tandem, AFF/SFU eller HM med elev

Liftchefen har inte ansvar för de nödrutiner som gäller för Tandem, AFF/SFU eller HM med elev. Där gäller de rutiner som finns för respektive instruktör och verksamhet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **404:05**

Ärende: **KURSLEDARTJÄNST**

Datum: **2010-01-01**

1. ALLMÄNT

- 1.1 Kursledare (KL) innehar behörighetsbevis med beteckningen "KL" på licenskort utfärdat av SFF.
- 1.2 KL ansvarar för grundutbildningsverksamheten av elever. KL skall tillse att gällande bestämmelser och instruktioner för grundutbildning efterlevs.

2. KURSLEDARES SKYLDIGHETER

- 2.1 Försäkra sig om att elever är utbildade enligt 406:01.
- 2.2 Försäkra sig om att elev är godkänd för hopp genom att kontrollera och genomföra följande:
 - Godkänt läkarintyg.
 - Anmäld till SFF kansli före första hopp.
 - Inneha av CI utfärdat elevbevis enligt 407:01 bilaga 1.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2016-05-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Tandeminstruktör (T) innehar behörighetsbevis med beteckningen "T" på licenskort utfärdat av SFF.
- 1.2 Tandemuppvisningshoppare (TU) innehar behörighetsbevis med beteckningen "TU" på licenskort utfärdat av SFF. TU-behörighet utfärdas av SFF tandemansvarig/RI till tandeminstruktör med minst 500 bokförda och signerade tandemhopp efter genomfört Tandemuppvisningsprov enligt SBF 404:05 punkt 5, under ledning av SFF tandemansvarig/RI eller av dessa utsedd instruktör.
- 1.3 Tandeminstruktör med 300 bokförda och signerade tandemhopp får efter SFF tandemansvarig eller CI:s rekommendation utföra tandemhoppning på hoppfält enligt punkt 404:05.3.3.
- 1.4 Med tandemhoppning menas att två personer är kopplade till samma tandemfallskärmssystem.
- 1.5 All tandemhoppning skall ske i fallskärmsklubbs regi.
- 1.6 Passagerare är per definition en elev. Elev är person som utför tandemhopp med avsikt på utbildning.
- 1.7 Passagerare är tillfällig medlem i fallskärmsklubb då betalning mottagits och hälso- och ansvarsförklaring undertecknats enligt 408:04. Passageraren omfattas genom medlemskapet av SFF Hoppförsäkring.
- 1.8 Passagerare skall förutom passagerarbriefing före hopp göras uppmärksam på risker, ansvarsförhållanden och försäkringsvillkor. Uppkommer tveksamhet avseende hälsa skall läkare konsulteras.
- 1.9 Undertecknad hälso- och ansvarsförklaring skall arkiveras i minst 3 år.

2. UTRUSTNING

- 2.1 Tandemfallskärmssystemet skall vara typgodkänt av SFF. Systemet skall av fallskärmskontrollant vara besiktigt och reserven ompackad enligt SBF 403:01
- 2.2 Tandemfallskärmssystemet skall utöver tillverkarens standardutförande vara försett med räddningsutlösare.
- 2.3 Tandeminstruktör eller kontrollant skall göra grundlig okulärbesiktning av utrustningen efter vart20:e hopp, eftersom slitaget på tandemutrustning är stort. Se även respektive tillverkarens manual för det tandemsystem som används.
- 2.4 Tandeminstruktör skall använda akustisk höjdvärnare vid samtliga tandemhopp.
- 2.5 Handmonterad videokamera "s.k. Handycam" är tillåten vid tandemhoppning i Sverige för Tandeminstruktörer med minst 1500 fallskärmshopp, godkänd av RI. Se SBF 404:05, 6.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2016-05-01

3. TANDEMINSTRUKTÖRS SKYLDIGHETER

3.1 Lägsta uthoppshöjd vid tandemhoppning är 2000 m.

3.2 Lägsta höjd för utlösning av huvudfallskärmen är 1500 m.

3.3 Tandemhoppning skall ske på godkänt skolfält enligt förteckning 401:02. Tandemhoppning som genomförs på *ej* godkända skolfält och andra landningsfält med minsta storlek 200x200 m jämförs med kraven enligt punkt 404:05.1.3. All hoppning på ytor mindre än 200x200 m jämförs med kraven vad gäller tandeminstruktörs kompetens för uppvisning och får därför endast genomföras av tandeminstruktör med uppvisningsbehörighet (TU) 404:05.1.2

3.4 Tandemhoppning på annat sätt än beskrivet i SFF:s Tandeminstruktörskompendiet får *ej* genomföras, t.ex. kalottformationshoppning, mörkerhoppning, skysurfing etc. utöver ovanstående skall Tandeminstruktör:

- Under ledning av CI utsedd Tandeminstruktör; Genomföra periodisk träning på nödprocedurer minst 1 gång per år.

3.5 Vid tandemhoppning efter uppehåll, skall tandeminstruktör alltid genomföra hopp enligt nedanstående schema innan normal tandemhoppning får återupptas:

- 3–6 månaders uppehåll sedan senaste tandemhopp:
- Ett hopp med erfaren hoppare med lägst B-licens som passagerare. Hoppet skall genomföras med normal falldrill och drag av huvudskärm på normal draghöjd.
- 6–12 månaders uppehåll sedan senaste tandemhopp:
- Två hopp med erfaren hoppare med lägst B-licens som passagerare. Hoppet skall genomföras med normal falldrill och drag av huvudskärm på normal draghöjd.
- 12–24 månaders uppehåll sedan senaste tandemhopp:
- Minst ett hopp med en av SFF godkänd tandemexaminator som passagerare. Hoppet skall genomföras enligt examinatorns instruktioner.
- Mer än 24 månader sedan senaste tandemhopp: Ny tandemutbildning enligt 405:06

3.6 Beroende på typ av hoppflygplan, väljer tandeminstruktör själv om passagerare skall krokas fast i pilotens sele direkt efter ilastning eller först senare. Hopkrokning på minst 2 fästpunkter skall dock vara genomförd senast då planet befinner sig på lägsta möjliga nödhoppshöjd, eller då flygplansdörr öppnas för fällning av hoppare.

3.7 Tandeminstruktör skall förbereda/briefa passagerare före hopp.

3.8 För hoppare som medföljer tandemhopp skall kraven ställas enligt följande:

- Medföljande hoppare:
C-licens och tandeminstruktörens godkännande.
- Frifallsfotografering:
C-licens, tandeminstruktörens godkännande samt 50 frifallsfotohopp.

Medföljande hoppare och fotografer skall före hopp briefas på

- Exit
- Höjder
- Dockning och separation
- Dynamik vid utlösning av fallskärm
- Intrassling i *Drouge* – “*Clear Right*”
- Landningsplats

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2016-05-01

- 3.9** Greppade uthopp med medföljande hoppare eller frifallsfotograf får ej göras.
- 3.10** Tandeminstruktör skall vid samtliga tandemhopp i frifall efter utlösande av bromsfallskärm omgående utföra handtagskontroll av primära och sekundära huvudhandtag samt losskopplingshandtag, reservhandtag och för systemet aktuella sekundärreservhandtag.

4. KONVERTERING AV UTLÄNDSK/MILITÄR TANDEMBEHÖRIGHET

- 4.1** Endast hoppare med svensk licens och svensk tandembehörighet äger rätt att utföra tandemhopp i Sverige. I specifika utbildningssituationer kan dock RI efter ansökan beviljaavsteg från regeln.
- 4.2** Hoppare som innehar utländsk eller militär tandembehörighet kan efter lösande av svensklicens konvertera behörigheten genom att i samråd med RI utför tillämpliga delar av:
- Uppfylla de svenska kraven för att påbörja tandemutbildning.
 - Genomföra uttagningstesterna för tandemutbildning.
 - Genomföra läkarundersökning för tandeminstruktör.
 - Genomföra skriftliga och praktiska prov.
 - Genomföra ett eller flera examinationshopp enligt tandemansvariges bedömning.

5. TANDEM UPPVISNING BEHÖRIGHETSPROV.

- 5.1** För att bli godkänd TU enligt 404:05 1.2 skall följande landningar genomföras.
- 5.2** 4 st. tandemlandningar i följd inom 5 m från landningsmärke utpekat av CI eller av CIutsedd instruktör. Godkända hopp antecknas i loggbok.
- 5.3** 1 st. landning på yta om 50 x 50m med inflygning över 5 m högt hinder. Hinder kan markeras av vindstrut, skogskant eller motsvarande och är placerat i landningsområdets yttrekant. Passagerare skall vid detta hopp vara fallskärmshoppare med lägst B-licens.

6. TANDEM HANDYCAM (HC).

6.1 Allmänt

- 6.1.2** Frifallsfotografering med handmonterad kamera vid tandeminstruktörstjänst får utföras av RI godkända tandeminstruktörer med minst 500 tandemhopp och som fyller krav under punkt 6.3.

6.2 Utrustning

- 6.2.1** Handmonterad kamera som har dimensionerna som motsvararande kameratypen GoPro(4,5cm x 6cm x 3cm).
- 6.2.2** Handmontaget får ej negativt påverka tandeminstruktörens möjligheter att utföra korrekta handgrepp.
- 6.2.3** Handmontage för varje enskilt HC godkännande skall godkännas av SFF-RI.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2016-05-01

6.3 KRAV

6.3.1 Samtliga rutiner enligt SBF 404:05 TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST skall följas och ej påverkas av att instruktör bär handkamera.

6.3.2 För att bli godkänd att börja använda HC skall följande grundkrav vara fyllda:

- 1500 fallskärmshopp
- 3 år som tandeminstruktör
- 500 tandemhopp
- 200 tandemhopp senaste 24 månaderna,
 - varav 100 tandemhopp senaste 12 månaderna,
 - varav 25 tandemhopp senaste 3 månaderna

6.4 Förnyelsekrav- HC

6.4.1 För att förnya Tandem HC utan att tillämpa grundkrav och inskolning enligt 404:05 6.6 skall följande kriterier vara fyllda:

- 40 Tandemhopp senaste 12 månaderna
 - Varv 10 st. Tandem HC hopp.

6.5 Tandem- HC efter uppehåll.

6.5.1 Vid minst 3 månaders uppehåll från senaste Tandem HC hopp skall tandeminstruktör genomföra 5 st. vanliga tandemhopp utan handmonterad kamera innan HC tillåts användas igen.

6.6 Inskolning Tandem- HC

6.6.1 Tandeminstruktör som börjar hoppa HC skall före hopp med tandemutrustning ta del av SFF kompendium för HC samt genomföra minst 2 st. solohopp med sportutrustning för att bekanta sig med HC. Solohoppet syftar till att etablera handgrepp och rutiner för handmontaget och kamerans användande.

6.6.2 Minst 2 st. hopp med tandemutrustning skall genomföras med passagerare som har lägst giltig B-licens för att bekanta sig med HC.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:07

Ärende: SFU & AFF INSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Accelerated Freefall (AFF) och Svensk Fallskärm utbildning (SFU) är grundutbildning enligt 406:01 där AFF-instruktör enligt AFF stegringsplan 406:03 och SFU stegringsplan 406:05 även utbildar under frifall.
- 1.2 AFF-instruktör innehar behörighetsbevis med beteckningen ”AFF” i kombination med ”HM” eller ”KL”.
- 1.3 AFF-instruktör får efter att ha blivit godkänd på AFF-examinering verka som AFF-instruktör enligt följande:
 - Genomgång före aktuell nivå med elevhoppare enligt AFF-stegringsplan.
 - Nivå hopp 1–8 enligt AFF-stegringsplan samt 1–6 SFU stegringsplan.
 - Genomgång efter aktuell nivå enligt utbildnings- och färdighetskrav i AFF-stegringsplan och SFU stegringsplan.
- 1.4 Elevhoppare som konverterar från konventionell stegringsplan skall kompletteringsutbildas med avseende på AFF-stegringsplan 406:03 och påbörja utbildningsplanen från nivå 1 eller 2.
- 1.5 Hoppare med utländsk AFF-behörighet får efter lösande av svensk licens och RI:s godkännande hoppa som sekundär instruktör med AFF-elevhoppare under nivå 1–3. Primärinstruktör skall i dessa fall inneha svensk AFF-behörighet, enligt 405:07.

2. UTRUSTNING

- 2.1 Elevhoppares utrustning skall följa 403:02 och rekommenderas dessutom vara försedd med backup-handtag för att möjliggöra för AFF-instruktör att utlösa huvudfallskärm från två sidor.

3. AFF-INSTRUKTÖRS SKYLDIGHETER

- 3.1 Försäkra sig om att elev är utbildad enligt 406:01.
- 3.2 Försäkra sig om att elev är godkänd för hopp genom att kontrollera och genomföra följande:
 - Godkänt läkarintyg.
 - Anmäld till SFF kansli före första hopp.
 - Inneha av CI utfärdat elevbevis enligt 407:01 bilaga 1.
- 3.3 AFF-instruktör är ansvarig för att AFF-hoppning enligt 405:07 och SFU 406:05 efterlevs.
- 3.4 AFF-hoppning efter uppehåll från AFF-instruktörstjänst i frifall **mer än 3 månader**
 - Genom fallskärmshoppning ackumulerat 10 min frifallstid alt. minst 60 min vindtunnelflygning FS/VFS, de senaste 3 månaderna.
 - Minst 1 st. skilldive med instruktör, enligt SFF tekniska krav enligt 405:07.
- 3.5 Efter AFF-examinering bör AFF-instruktör med KL-behörighet eller HM-behörighet, med mer än 1 års erfarenhet av HM-tjänst, genomföra 10 st. nivåhopp tillsammans med erfaren AFF-instruktör innan hoppning enligt hela AFF stegringsplan genomförs.
- 3.6 Efter AFF-examinering skall AFF-instruktör med endast HM-behörighet vilken har mindre än 1 års erfarenhet av HM-tjänst, i rollen som utbildande och utvärderande instruktör genomföra 20 st. nivåhopp 1–3, innan hoppning enligt hela AFF stegringsplan genomförs.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:07

Ärende: SFU & AFF INSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2022-01-01

4. KONVERTERING AV UTLÄNSK AFF BEHÖRIGHET

4.1 För att konvertera en utländsk AFF-behörighet till svensk, skall hopparen göra följande:

- Uppfylla de svenska kraven för påbörjande av AFF-instruktörsutbildning enligt 402:01 punkt 1.4.2.6.
- Genomföra och godkännas på teoretiskt prov.
- Genomföra tre godkända examinationshopp med en av SFF godkänd examinator.

Nivåhoppnen skall genomföras från genomgång före hopp till genomgång efter hopp med tillhörande bedömning och motivering av "G" eller "U" för eleven enligt 405:07 kap 6.2. och SFU 406:05.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:08

Ärende: BERÄKNING AV UTHOPPPUNKT (SPOTTING)

Datum: 2010-01-01

1. ALLMÄNT

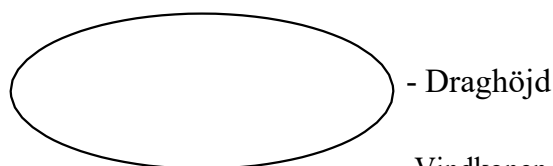
- 1.1 För att undvika en för liten separation mellan hoppare på samma final och utlandningarkrävs förståelse för hur vindar påverkar oss i frifall och under fallskärm.

2. BERÄKNING AV UTHOPPPUNKT

2.1 VINDKONEN

Den sträcka som en hoppare tillryggalägger i fallskärm från en viss höjd vid 0 m/s vind bildar radien på den upp- och nedvända kon som kallas vindkon. Radiens längd beror på fallskärmens prestanda och aktuell höjd över marken. Vindkonen begränsar det område en hoppare måste befinna sig inom för att ha möjlighet att komma till sin planerade landningsplats. Oavsett vilken vind som råder är basen på konen cirkulär och diametern densamma.

Vid beräkning av vindkonens form måste en mängd faktorer tas hänsyn till, t. ex. vindens avtagande närmare marken och ostabila vindförhållanden. Vindkonen får, när man tar hänsyn till alla faktorer, en komplicerad form. En praktisk diameter på vindkonen är ca 2000 m på draghöjd, vilket normalt brukar vara 600–800 m. Följande bilder illustrerar en förenklad konform sedd från sidan.

Vindkonen är symmetrisk. Hopparen kan färdas lika långt i skärmen oavsett riktning.

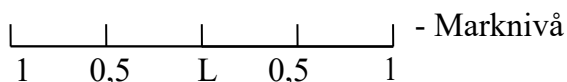
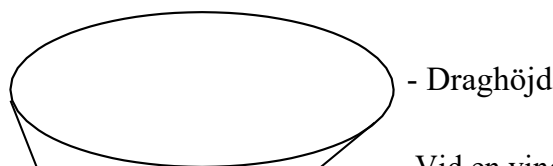

Bild 1 - vind 0 m/s, L är landningsplatsen.

Vid en vindstyrka som är lika med kalottens halva framåtfart, skevar vindkonen en halv radie mot vinden.

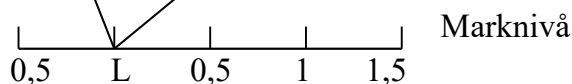

Bild 2 - vind = halva skärmfarten.

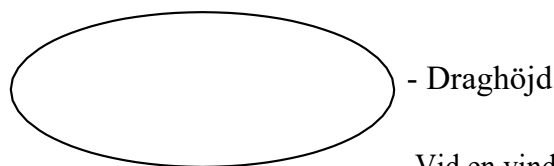

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

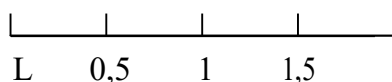
Kapitel: 404:08

Ärende: BERÄKNING AV UTHOPPSPUNKT (SPOTTING)

Datum: 2010-01-01

Vid en vindstyrka som är lika med kalottens hela framåtfart, skevar vindkonen en hel radie mot vinden.

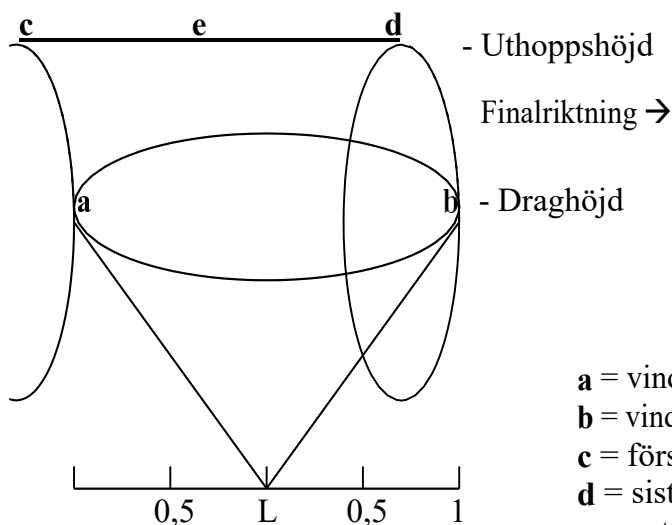
Marknivå

Bild 3 - vind = skärmfart.

En tumregel är att vindens styrka är ungefär dubbelt så stark och vriden ca 40° åt höger på draghöjd jämfört med markvinden. Över draghöjd finns ingen liknande tumregel för var ifrån vinden blåser och med vilken styrka.

2.2 FINALLÄNGD

Sträckan mellan första och sista uthoppsspunkt (bild 4 mellan punkt **c** och **d**) är alltid likalång som vindkonens diameter.

- a** = vindkonens bakre gräns
- b** = vindkonens främre gräns
- c** = första uthoppsspunkt
- d** = sista uthoppsspunkt
- e** = optimal uthoppsspunkt

Bild 4

Vid uthopp påverkas hopparen av framåtkastet. Längden på framåtkastet beror på flygplanets framåtfart över marken och hopparens luftmotstånd. Framåtkastets längd kan variera, generellt kan man räkna med ca 300 m +/- 100 m. Framåtkastet gör att uthoppet bör tidigareläggas för att hamna inom vindkonens gränser.

2.3 FINALPLACERING

Vid vindstilla placeras finalen enligt bild 4. Vid vind under frifallet måste man ta hänsyn till hopparnas avdrift. Bestäm vindens medelriktning och styrka under frifall. Multiplicera hopparnas frifallstid med vindstyrkan. Detta ger avdriften i frifall. Avdriftens längd

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:08

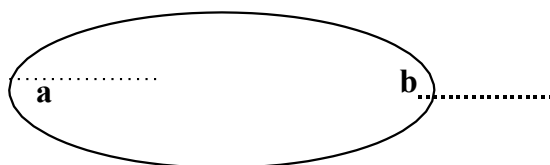
Ärende: BERÄKNING AV UTHOPPSPUNKT (SPOTTING)

Datum: 2010-01-01

(horisontellt) läggs till från punkt **a** och **b** mot höjdvindens riktning enligt bild 5. Första uthoppspunkt är **c** och sista är **d**, optimal är **e**.

Ex: Vind 20 m/s och frifallstid 60 sek. ger avdrift = $20 * 60 = 1200$ m.

Avdrift c e d

Finalen har förskjutits mot vinden lika lång sträcka som hopparna kommer att driva under frifallet.

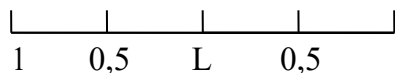

Bild 5

När höjdvindsriktning och markvindsriktning ej överensstämmer så flyttas fällningssträckan tvärs markvinden för att kunna flyga final rakt mot höjdvinden. Detta innebär att hopparna kommer att hänga mellan **a** och **b**.

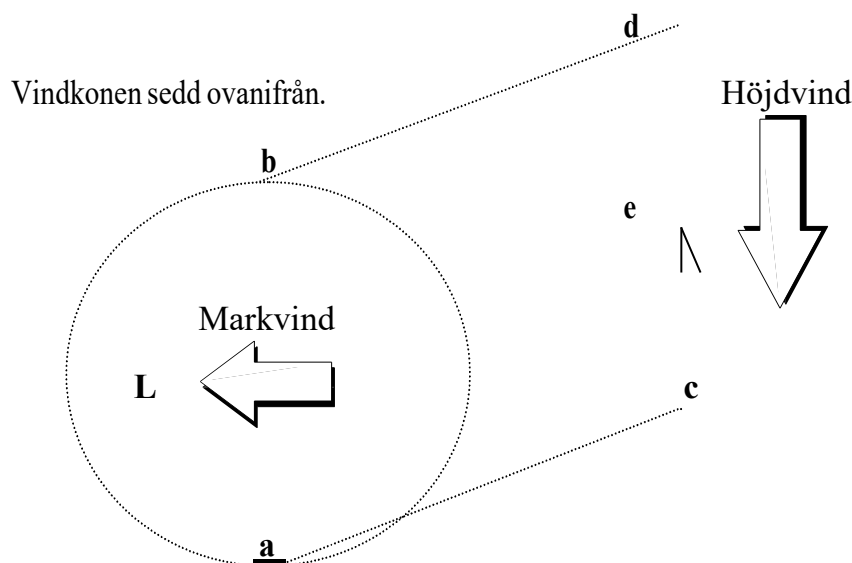

Bild 6 - punkterna **a**, **b**, **c**, **d** och **e** motsvarar de i bild 4.

2.4 SEPARATION MELLAN HOPPARE

För ett säkert separationsavstånd mellan hoppare på samma final måste planets hastighet över marken beaktas. Separationsavståndet beräknas genom att multiplicera tid mellan uthopp med planets hastighet över marken. Tiden mellan uthopp avgörs av vinden på uthoppshöjd. Ju starkare motvind desto längre tid mellan uthopp. Vindens variation under frifallet påverkar ej separationsavståndet, eftersom alla påverkas på samma sätt.

Ex: Om planets fart är 45 m/s (= 87,5 kt) och motvinden på uthoppshöjd är 10 m/s (bild 7) så blir planets hastighet över marken 35 m/s. För att få en separation på t. ex. 300 m så blir tiden mellan uthopp ungefär 9 sek. ($300/35=8,6$). Givetvis måste man anpassa denna separation efter vilka som hoppar. T. ex. 10-manna FS kräver längre sträcka till nästa hoppare än en ensamhoppare. Om man istället väntar 5 sek. så blir separationen endast 175 m ($35*5=175$).

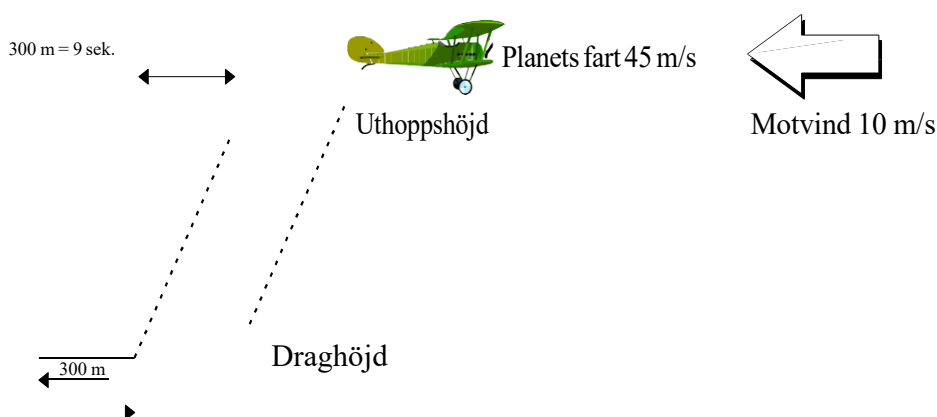

Bild 7 - tid mellan uthopp: $300 / (45-10) = 9$ sek.

Ex: Om motvinden på uthoppshöjd är 25 m/s (bild 8) så krävs istället 15 sek. ($300/(45-25)=15$) mellan uthopp för att få en separation på 300 m.

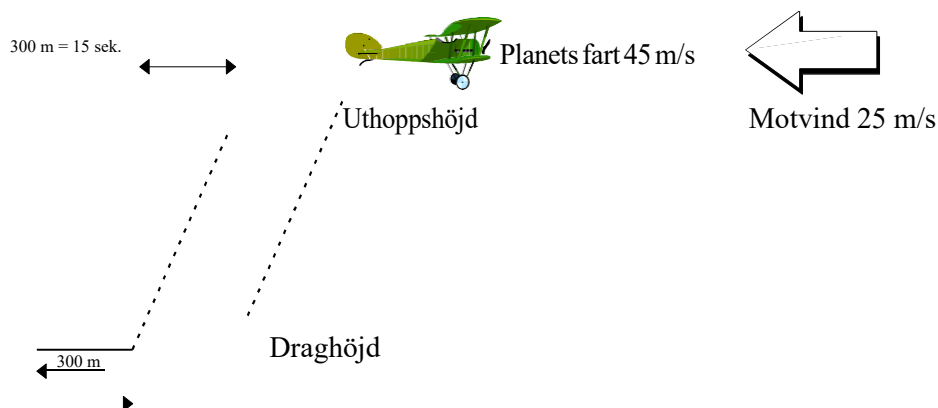

Bild 8 - tid mellan uthopp: $300 / (45-25) = 15$ sek.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:08

Ärende: BERÄKNING AV UTHOPPSPUNKT (SPOTTING)

Datum: 2010-01-01

2.5 MEDVINDSFINAL

Om man lägger finalen mot höjdvinden då det blåser 180° mot markvinden finns det risk för att första hoppare, som då hänger längst bort från landningsplatsen i vindkonen, efter drag vänder hemåt och därmed färdas mot nästa hoppare. Detta innebär att separation i det horisontella planet krymper. Därför kan det vara lämpligare att lägga finalen antingen med eller tvärs höjdvinden.

Om finalen läggs med höjdvinden kommer flygplanet att färdas fortare över marken varförtiden mellan uthopp skall minskas.

Ex: Om planets fart är 45 m/s och medvinden på uthoppshöjd är 10 m/s så blir planets hastighet över marken 55 m/s. För att få en separation på t. ex. 300 m så skall tiden mellanuthopp vara 5,45 s ($300/55=5,45$).

3. SPOTTING

För att kunna veta över vilken punkt på marken man befinner sig används horisonten som referens. Med hjälp av denna kan man titta rakt ner, d v s lodat blicken. Spottarens uppgift är att med hjälp av lodad blick få flygplanet att jämfört med marken flyga från **c** till **d** enligt exemplet i bild 6. Detta kan kräva ändring av flygväg med hjälp av kursändringar åt höger och/eller vänster.

Flygplanets nosriktning kan vara en annan än förflyttningen över marken eftersom piloten tvingas ta hänsyn till höjdvinden för att kunna flyga en bestämd sträcka över marken. Det är enklare att spotta rakt mot vinden på uthoppshöjd, eftersom man då slipper ta hänsyn till avdrift som beskrivet i föregående mening.

För att uthopp skall ske över uthoppspunkt måste spottaren också ta hänsyn till tid för utklättring för respektive hoppare eller grupp. Varje hoppare eller grupp måste dock självaavgöra om uthopp sker inom fällningssträckan (**c** till **d** i bild 6). Om fällningssträckans sluthar passerats skall ny final tas.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:09

Ärende: INSTRUKTION HÖGHÖJDSHOPPNING

Datum: 2010-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Bestämmelser och instruktioner i detta kapitel omfattar endast höghöjdshoppning i dagsljus och med en draghöjd som ej är högre än 3000 m. Höghöjdshoppning med draghöjd på uthoppshöjd och/eller i mörker kräver särskild kunskap och erfarenhet från Arméns Fallskärmsjägarskola. Detta beskrivs ej på grund av omfattande instruktioner. Särskilt tillstånd kan lämnas efter ansökan.

1.2 FYSIOLOGI

1.2.1 Fallskärms hoppning från höjder över 4000 m medför speciella fysiologiska problem. Dessa kan delas upp i fyra delar: syrebrist, nedkylning, tryckfallssjuka och hyperventilation. Nedan beskrivs dessa och vilka åtgärder som kan vidtagas för att motverka problemen.

1.2.2 **Syrebrist** beror på att ju högre höjd desto lägre blir syrets partialtryck. Detta gör att kroppen inte får den mängd syre som behövs. Det är främst hjärnan och ögonen som störs. Vanliga symptom på syrebrist är: lätt berusningskänsla, försämrad omdömesförmåga, synstörningar t.ex. minskat synfält, försämrat färgseende, finmotoriska störningar, muskelryckningar och så småningom medvetlöshet.

1.2.3 Vid befarad syrebrist ska hopparen om möjligt andas ren 100 % syrgas och snarast uppsöka höjd under 3000 m. Är hopparen kvar i flygplanet då detta sjunker genom 3000 m ska dennestanna kvar ombord fram till landning.

1.2.4 **Nedkylning** beror på att temperaturen minskar med ökad höjd. Vid nedkylning ökar kroppens ämnesomsättning för att kompensera för den sjunkande kroppstemperaturen. Ökningen av ämnesomsättningen ökar behovet av syre.

1.2.5 Vid risk för nedkylning ska hopparna klä sig väl för att undvika avkylning. Vid hoppning från höga höjder måste heltäckande klädsel med god isolering bäras.

1.2.6 **Tryckfallssjuka** är de extremt höga höjdernas problem. Tryckfallssjuka inträffar sällan eller aldrig på höjder under 6000 m och den uppkommer genom att den i blodet lösta kvävgasen frisätts och ger upphov till smärtor från lederna.

1.2.7 Vid symptom på tryckfallssjuka skall höjden snarast minskas och den drabbade återföras till marknivå. Även om symptomen upphör vid minskad höjd får hopparen ej hoppa och skall snarast uppsöka läkare.

1.2.8 **Hyperventilation** är ett med syrebrist besläktat problem, som i sig inte är ett specifikt höghöjdsproblem då hyperventilation också kan uppkomma vid marknivå. Hyperventilation är ofta ett symptom på stress och innebär att man andas mer än vad som behövs för det arbete som görs. Symptomen på hyperventilation liknar de som uppstår vid syrebrist. Symptomen försvinner om man minskar andningsfrekvensen eller håller andan.

2. FÖRBEREDELSE ALLMÄNT

2.1 All höghöjdshoppning skall föregås av träning. Träningen skall utföras med all utrustning påtagen för att simulera de verkliga problemen i form av masker, klumpiga kläder etc. och omfatta alla skeden i hoppet. Träningen skall fortgå tills alla moment klaffar perfekt. Utandenna markträning kommer oundvikligen oklarheter och missförstånd att uppstå.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:09

Ärende: INSTRUKTION HÖGHÖJDSHOPPNING

Datum: 2010-01-01

- 2.2 Sambandet inne i flygplanet är försvårat p.g.a. maskerna. Därför skall om utrustningen kräver det hoppmästaren och syrgasmästaren upprätta ett handsignalsystem för att täcka nödvändiga kommandon, frågor och svar mellan nämnda och hopparna samt flygplanetsbesättning. Dessutom skall finnas griffeltavla, block eller motsvarande för skriftliga meddelanden.

3. FÄLLNINGSBERÄKNING

- 3.1 De långa fria fallen i samband med höghöjdshoppning medför att utlösningpunkterna måstemed hänsyn till vindarna under det fria fallet. Vindvärdena upp till uthoppshöjd skall inhämtas före hoppet.

- 3.2 Uthoppspunkten beräknas på följande sätt:
Framåtkastet uppskattas till ca. 600 m. Frifallshastigheten sätts till 60 m/s. För varje vindskikt bestäms drivningen genom att beräkna vindhastigheten multiplicerat med tiden i vindskiktet.

4. KONTROLLER

- 4.1 Före ilastning gör hoppmästaren sedvanlig kontroll av hopparnas utrustning. Syrgasmästaren kontrollerar syrgassystemet, varvid speciellt följande kontrolleras:

- Trycket i systemet, ventiler och masker, maskens anslutningar.
- Anslutningar vid snabbkopplingar och/eller brytkopplingar.
- Regulatorer och indikatorer.
- Bärbara enheter "walkaround bottle" och nödflaskor "bailout bottles".

- 4.2 Syrgasen medför en högre brandrisk. Det medför att förutom ett skärpt iakttagande avrökförbud skall flygplanet jordas vid all träning med utrustningen.

5. PROCEDURER

5.1 MEDELHÖG HÖJD 4001 - 6000 M

5.1.1 Allmänt

- Syrgasmästare ansvarar för syrgassystemet och dess användning. Denne kan vara hoppare.
- Hoppmästare ansvarar för kontroll av uthoppspunkt.
- Hoppare skall kunna andas syrgas i flygplanet från syrgassystemet från och med 4000 m.

5.1.2 Hopprocedur

Syrgasmästaren ansvarar för att hopparna kan börja andas syrgas senast på 4000 m. När två minuter återstår till uthopp signalerar hoppmästaren "två minuter". Hoppmästaren och hopparna repeterar "två minuter" och kontrollerar sin fallskärmsutrustning. När 30 sek. återstår till beräknad uthoppspunkt förbereds utklättring på HM:s kommando, syrgasen stängs av och kontrolleras av syrgasmästaren. Syrgasmästaren ger klartecken till hoppmästaren. Då hoppmästaren har uppfattat detta och man nått uthoppspunkten ges klartecken för hopp. I händelse av att man måste ta om finalen måste hoppare ges möjlighet att andas syrgas igen och proceduren upprepas.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:09

Ärende: INSTRUKTION HÖGHÖJDSSHOPPING

Datum: 2010-01-01

5.2 HÖG HÖJD 6001–9000 M

5.2.1 Allmänt

- Syrgasmästare ansvarar för syrgasset och dess användning. Denne kan varahoppare.
- Reserve Static Line (RSL) skall vara urkopplad.
- Hoppmästare ansvarar för att samtliga visiteras före uthopp.
- Varje hoppare skall andas 100 % syrgas under hela flygningen fram till uthoppspunkten.
- Vid skifte från flygplanets syrgasset till uthoppssystemet skall skiftet mellansystemen göras så att hoppare ej andas omgivningsluft.

5.2.2 Hopprocedur

Hoppmästaren signalerar ”final” varvid hopparna gör sig beredda och osäkrar eventuella fallskärmsutlösare. När två minuter återstår till uthopp, signalerar hoppmästaren ”två minuter”. Då aktiverar samtliga sin uthoppflaska och då det finns tryck, kopplas flygplanets eller det gemensamma syrgasset från. Syrgasmästaren ger klartecken till hoppmästare när systemen är kontrollerade. Då denne uppfattat detta och uthoppspunkten nått, ges klartecken för hopp. I händelse av fel på uthoppflaska har hoppare två minuter på sig att koppla in reservflaska. Saknas reservflaska skall hoppare behålla koppling till flygplanets eller det gemensamma syrgasset och hoppa av på högst 6000 m alternativt säkra fallskärmsutlösaren och medfölja flygplanet till landning. Syrgas i en uthoppflaska räcker endast till en final. Vid vådautlösning eller ofrivillig utlösning av fallskärm är risken stor för mycket kraftig utlösningsschock. I sådant fall kan syrgasmask eller tillhörande utrustning för tillgång till syre lossna.

5.3 EXTREMT HÖG HÖJD 9001 M -

5.3.1 Allmänt

- Syrgasmästaren skall enbart tjänstgöra som tekniker och sålunda ej hoppa.
- Varje hoppare skall börja andas 100 % syrgas från flygplanets syrgasset senast 30 minuter före start och under hela flygningen fram till uthoppshöjden.
- Vid skifte från flygplanets syrgasset till uthoppssystemet skall skiftet mellan systemen göras så att hopparen ej andas omgivningsluft.

5.3.2 Hopprocedur

Några standardrutiner finns ej utan får göras upp från fall till fall.

6. UTLÖSNINGSCHOCK / RESERVDRAGSPROCEDUR

6.1 ALLMÄNT

I tunnare luft faller man fortare såväl i fritt fall som under bärande fallskärm. Den ökade fartskillnaden ökar belastningen på människa och utrustning. Därför är följande mycket viktigt:

- Huvudfallskärm utlöses mellan 5 och 10 sek. efter uthopp eller på högst 3000 m.
- Reservfallskärm skall utlösas direkt efter losskoppling eller på högst 2000 m.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:09

Ärende: INSTRUKTION HÖGHÖJDSHOPPNING

Datum: 2010-01-01

7. EXEMPEL PÅ LITTERATUR

Medicinsk aspekt

Människans höjdtolerans A. Åström. Flyg- och navalmedicinska Nämnden, Karolinska 1956
Hur har ni det med syret? (hyperventilering) Flygrevyn nr. 2 1970
Hypoxia part I Parachutist, oktober 1966 Hypoxia part II Parachutist, november 1966
Le saut en parachute a haute altitude. Les Hommes Volants no 18 1967
Fundamentals of Aerospace Medicine, Lea & Febiger 1985

Teknisk beskrivning av utrustning

Aircrew Survival Equipmentman 3 & 2 (US NAVY) 1967

Beskrivning av hopp

32 000' in an Apache Parachutist, oktober 1969
Höghöjdshoppning, Svensk Fallskärmsport nr. 1 1981

Fullständiga redogörelser om höghöjdshoppning

Des sauts a haute altitude. (rapport) Biscarosse 1966
U.S.P.A part 115. High Altitude Doctrine, 1968

Diverse

Into the Tropopause Parachutist, maj 1967
Physiological Manual (USAF) 1969
Specialarbete "Höghöjdshoppning" SFF Spångberg & Bjurqvist 1990

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:10

Ärende: NÖDFÖRFARANDEN

Datum: 2020-03-06

1. ALLMÄNT

- 1.1 Ingenting i denna instruktion hindrar fallskärmschoppare att med andra metoder rädda liv.
- 1.2 Nödprocedurer i flygplan och på marken bestäms lokalt med hänsyn till flygplanstyp och lokala förutsättningar. Exempel på nödprocedurer, se nedan.

2. NÖDPROCEDURER FLYGPLAN

2.1 NÖDHOPP – EMERGENCY EXIT

Nöd hopp från flygplan genomförs i samråd med pilot - liftchef eller då piloten beordrar: NÖDHOPP/EMERGENCY EXIT.

2.2 STANNA KVAR – REMAIN SEATED

Pilot kan behöva utvärdera läget vid en störning på flygplanet innan nästa beslut fattas. Pilot beordrar:

STANNA KVAR – REMAIN SEATED.

Sitt stilla kvar i planet och invänta ytterligare information/instruktion från pilot.

2.3 VI LANDAR – WE ARE LANDING

Nödlandning – Pilot beordrar:

VI LANDAR – WE ARE LANDING.

Sitt kvar, kroka fast, hjälm på, inta säker ställning/skyddsställning.

Förbered för landning utanför fältet. Var beredd på att utrymma/hjälpa kamrater ut.

2.4 VAL AV FALLSKÄRM VID NÖDHOPP

- 2.4.1 Fallskärmsval vid nödhopp är beroende på höjd och utrustning enligt nedanstående tabell.

	Under 700 m	Över 700 m
Utdragsrem	Huvudfallskärm	Huvudfallskärm
Manuell	Reservfallskärm	Huvudfallskärm
JAD	Reservfallskärm	Huvudfallskärm
AFF-elev	Reservfallskärm	Enligt AFF-instruktör
Tandem	Reservfallskärm	Enligt tandeminstruktör
Övriga	Reservfallskärm	Huvudfallskärm

3. NÖDPROCEDURER PÅ MARKEN

3.1 URLASTNING

Pilot beordrar:

Nödläge – öppna säkerhetsbälten – urlasta! / Emergency – open seatbelts – get out!

Liftchef säkerställer att liften:

- urlastar bakåt bort från propeller och bort från eventuell brand, mot vinden
- samlas på säkert avstånd från flygplanet, minst 200 m
- räknas in - stå kvar så att liftchef kan räkna in alla

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:10

Ärende: NÖDFÖRFARANDEN

Datum: 2020-03-06

4. RESERVDRAGSPROCEDUR

4.1 ALLMÄNT

4.1.1 Det finns två olika metoder för utlösning av reservfallskärmen, beroende på vilket systemsom används:

- Manuell losskoppling av huvudskärm före reservens utlösande.
- Direkt utlösande av reserven om system med *single operated-system* (SOS) används.

4.1.2 SOS-system är ej tillåtet på elevutrustning. Efter genomgången utbildningsplan får dock hopparen fritt välja system för utlösande av reservfallskärmen, men det system som har valts skall konsekvent användas.

4.1.3 Väljer hopparen att byta system för utlösande av reservfallskärm skall instruktion 402:16 följas.

4.2 PROCEDUR

4.2.1 Grundutbildning av reservdragsprocedur genomförs enligt boken *Hoppa Fallskärm*.

4.2.2 För att reservfallskärmen skall ha tid att utvecklas rekommenderas att losskoppling och reservdrag genomförs på lägst 300 m.

4.3 ÖVNING

4.3.1 Reservproceduren skall förutom grundutbildningen fortsättningsvis övas såväl mentalt som praktiskt.

4.3.2 Vid all övning bör hopparen ha fullständig hopputrustning påtagen för att ge realistiska betingelser.

4.3.3 Lämpligt är att öva reservdragsprocedur i samband med ompackning och då genomföra reservdraget fullt ut.

4.3.4 Avsiktlig losskoppling

För att få göra avsiktlig losskoppling i särskilt tillverkad utrustning med tre fallskärmar fordras att följande krav är uppfyllda:

- Hopparen skall ha lägst C-licens.
- Hopparen skall ha tränat losskoppling i därför avsedd utrustning under ledning av instruktör utbildad på systemet.
- Vindstyrkan får ej överstiga 5 m/s.
- Den första fallskärmen skall utlösas på lägst 1500 m.
- Losskoppling av den första fallskärmen skall ske på lägst 1000 m och drag av nästa fallskärm skall ha skett på lägst 700 m.
- Hoppfältet skall uppfylla kraven på skolfält.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:11

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2013-05-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Kalottinstruktör (KI) innehar behörighetsbevis med beteckningen ”KI” på licenskort utfärdat av SFF.
- 1.2 KI behörigheter delas i följande kategorier:
 - **Kalottinstruktör** - Behörighet att utbilda i pilot: BAS- HP och Swoop.
 - **HFL-BAS handledare**-Kalottinstruktör utsedd av CI som idag aktivt utför HFL i lägstRöd Zon. HFL-BAS ger behörighet att handleda hoppare i Grön zon enligt 402:17.17.6
 - **HFL-PC handledare** - Kalottinstruktör utsedd av CI med minst 500 HFL i röd zon. HFL-PC ger behörighet att handleda hoppare i Grön, Orange och Röd Zon enligt 402:17.17.6
 - **HFL-MR handledare** -Kalottinstruktör utsedd av RI och som aktivt utför multiroterande HFL ger behörighet att handleda hoppare i multiroterande HFL.
- 1.3 KI ansvarar för utbildning i kalottantering. KI skall tillse att gällande bestämmelser och instruktioner för kalottutbildning efterlevs.

2. KALOTTINSTRUKTÖRS SKYLDIGHETER

- 2.1 Försäkra sig om att hoppare som genomgår Pilotkurser blir utbildade enligt 405:09
- 2.2 Försäkra sig om att hoppare som genomgår HFL handledning uppfyller krav på antal hopp och uppvisad lämplighet avseende teknisk kompetens samt gott omdöme avseende HFL verksamhet.

3. HANDELEDARINSTRUKTION HFL-BAS OCH HFL-PC

- 3.1 Denna instruktion syftar till att kalottinstruktörer med HFL-BAS och HFL-PC skall kunna förbereda, utbilda, leda, organisera och bedöma Fallskärms hoppare vilka avser att utveckla sig inom HFL.
- 3.2 **UTBILDNINGSSINNEHÅLL**
- 3.3 Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla fallskärms hoppare i att på ett så säkert sätt som möjligt genomföra progression inom HFL. Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kurstillfälle, dispositionen av ämnena är ungefär som översiktstabellerna visar.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:11

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2013-05-01

3.4 Översiktstabell teoripass för samtliga HFL utbildningar

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Teoripass	
• Värderingar och attityder	<ul style="list-style-type: none">• Varför vill jag högfartslanda?• Hur farligt är det?• Vilken kunskap har jag?• Vad är min faktiska kunskap och hur tar jag reda på den?
• Grundläggande utbildningspunkter vid HFL utbildning	<ul style="list-style-type: none">• Utvägar om det går fel.• Bygga fart med främre. Fallskärmens reaktion på styrutslag vid högre fart.• Olika svänggrader, planering, teknik för svängen. • Prioriteringar<ol style="list-style-type: none">1. Först konsekvent sväng på höjd2. Konsekvent sväng på "rätt" höjd3. Landningsplats

3.5 Tabell tekniska färdigheter för att börja med 90° HFL. Grön Zon 402:17.17.7

Ämnesrubrik	Beskrivning
Färdigheter	<ul style="list-style-type: none">• 500 hopp efter genomförd utbildningsplan• Veta hur den egna fallskärmen svarar på nödbroms• Vara van vid att planera landningsvarv och följa planen på höjd, ha god förståelse för vikten av att ha en landningsplan som följs.• Kunna precisionslanda efter att man byggt fart med dubbla främre.• Kunna avbryta och planera om, med gott resultat, efter oväntad händelse.• Behärska selsväng.• "Pitcha" med bakre bärremmar inför landning.• Utföra minst 50 st. 90° svängar, på höjd med den teknik som senare avses användas vid landning.• Observera höjdförlust före och efter 90° sväng på höjd• Vara väl förtrogen med den utrustning man hoppar med, medvikt på kalott-typ och höjdmätare.• Minst 5st. filmade landningar med efterföljande debrief tillsammans med erfaren kalottinstruktör

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:11

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2013-05-01

3.6 Tabell tekniska färdigheter för att börja med 180° HFL. Orange Zon 402:17.17.7

Ämnesrubrik	Beskrivning
Färdigheter	<ul style="list-style-type: none">• 600 hopp efter genomförd utbildningsplan• Veta hur den egna fallskärmen svarar på nödbroms• Ha gjort minst 100 st. konsekventa 90° svängar. Med konsekventmenas; på avsedd höjd och plats samt med samma teknik.• Få minst 5 st. filmade landningar (med 90° sväng) med efterföljande debrief tillsammans med HFL-PC handledare• Kunna precisionslanda efter att man genomfört en 90° sväng• Pitcha på bakre inför landning efter en 90° sväng• Utföra minst 50 st. 180° svängar på höjd med den teknik som avses användas vid landning• Observera höjdförlust före och efter 180° sväng på höjd• Ha utforskat sitt manöverutrymme inom 90° svängen, dvs påbörjat på olika initieringshöjder och noterat resultatet av detta• Kunna redogöra för hur synintrycken varierar vid olika vindförhållanden.• Ha utfört minst 5 st. planerade avbrutna 90° svängar

3.7 Tabell tekniska färdigheter för att börja med 270° HFL. Röd Zon 402:17.17.7

Ämnesrubrik	Beskrivning
Färdigheter	<ul style="list-style-type: none">• 1000 hopp efter genomförd utbildningsplan• Veta hur den egna fallskärmen svarar på nödbroms• Ha gjort minst 100 st. konsekventa 180° svängar. Med konsekvent menas; på avsedd höjd, plats och med samma teknik.• Få minst 5 st. filmade landningar med efterföljande debrief tillsammans med erfaren kalottinstruktör• Kunna redogöra för hur synintrycken varierar vid olika vindförhållanden.• Kunna precisionslanda efter att man genomfört en 180° sväng• ”Pitcha” på bakre inför landning efter en 180° sväng• Ha utfört minst 5 st. planerade avbrutna 180° svängar• Utföra minst 50 st. 270° svängar på höjd med den teknik som avses användas vid landning• Observera höjdförlust före och efter 270° sväng på höjd• Ha utforskat sitt manöverutrymme inom 180° svängen, dvs påbörjat på olika initieringshöjder och noterat resultatet av detta• Utföra minst 10 st. 180° svängar med enbart sele, valfritt om dettasker på höjd eller vid landning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:11

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSTJÄNST

Datum: 2013-05-01

3.8 Tabell tekniska färdigheter för att börja med multiroterande HFL. HFL-MR

Ämnesrubrik	Beskrivning
Färdigheter	<ul style="list-style-type: none">• 2000 hopp efter genomförd utbildningsplan• Veta hur den egna fallskärmen svarar på nödbroms• Ha gjort minst 500 st. konsekventa 270° svängar. Med konsekventa menas; på avsedd höjd, plats och med sammateknik. Minst 200 av dessa ska vara låglifter med fokus enbart på CP-övningen. <i>Rekommenderat totalt antal 270°svängar, MINIMUM 1500 st.</i>• Ha utfört 270° svängar inför landning under en period av minst 3 år• Utföra minst 50 st. multiroterade svängar på höjd med den teknik som avses användas vid landning• Besitta teoretisk kunskap om hur svängtekniken vid multiroterade skiljer sig från 270°• Kunna redogöra för den <i>faktiska</i> vinsten av multiroterade (hur mkt mer fart/längre swoop etc. blir det) och hur/om den skiljer sig från en 270° för hans/hennes landningar <p>Tekniska färdigheter för att börja med teamhooks av olika slag</p> <ul style="list-style-type: none">• Ha gjort minst 300 st. konsekventa svängar av den typ som avses göra i teamhooken• Ha ett konsekvent och välbeprövat inflygningsvarv• Piloten som leder skall kunna flyga en tydlig och <i>förutbestämd</i> färdplan utan avvikelser• Ha förståelse för och kunna redogöra för hur man lämpligast flyger ett landningsvarv tillsammans• Ha förståelse för och kunna redogöra för var turbulensen befinner sig bakom piloten som leder• Kunna modifiera den egna svängen (medans den utförs) för att anpassa den efter piloten som leder svängen• Veta sitt spann vad gäller initieringshöjd av den egna svängen samt ha kapacitet att avbryta om piloten som leder påbörjar svängen för lågt• Ha kapacitet att utföra sin högfartslandning säkert samtidigt som en mycket god uppsikt både i svängen och i swoopen bibehålls

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:01

Ärende: INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 RI ansvarar på uppdrag av SFF styrelse för instruktörsutbildningen. Utbildningen omfattar såväl teori som praktik och bedrivs uppgiftsrelaterad för respektive utbildningstyp.
- 1.2 Utbildningssäsongen pågår i huvudsak från höst till vår och antal anmälda deltagare styr antal kurstillfällen. RI sammanställer kursutbudet i en kurskalender vilken publiceras senast under 4:e kvartalet varje år.

Instruktörsutbildningen syftar till att på chefsinstruktörs begäran utbilda fallskärmshoppare till instruktörer. Det generella anmälningskravet är att endast hoppare med gott omdöme, ansvarskänsla, pedagogiskt sinne och ledarförmåga kan komma i fråga för instruktörsutbildning. Hoppare skall också uppfylla nedanstående fordringar för respektive utbildning och examinering innan den påbörjas.

Utb.	Fordringar	Utb.	Fordringar	Utb.	Fordringar	Fordringar
BAS	<ul style="list-style-type: none"> • Genomförd stegringsplan 	HM	<ul style="list-style-type: none"> • Genomförd BAS-kurs • C-licens • 18 år fyllda • 2 år i sporten 	HL	<ul style="list-style-type: none"> • Genomförd BAS-kurs • 18 år fyllda • A-licens • 2 år i sporten 	<ul style="list-style-type: none"> • Genomförd HM-kurs • D-licens • 18 år fyllda • 2 år i sporten

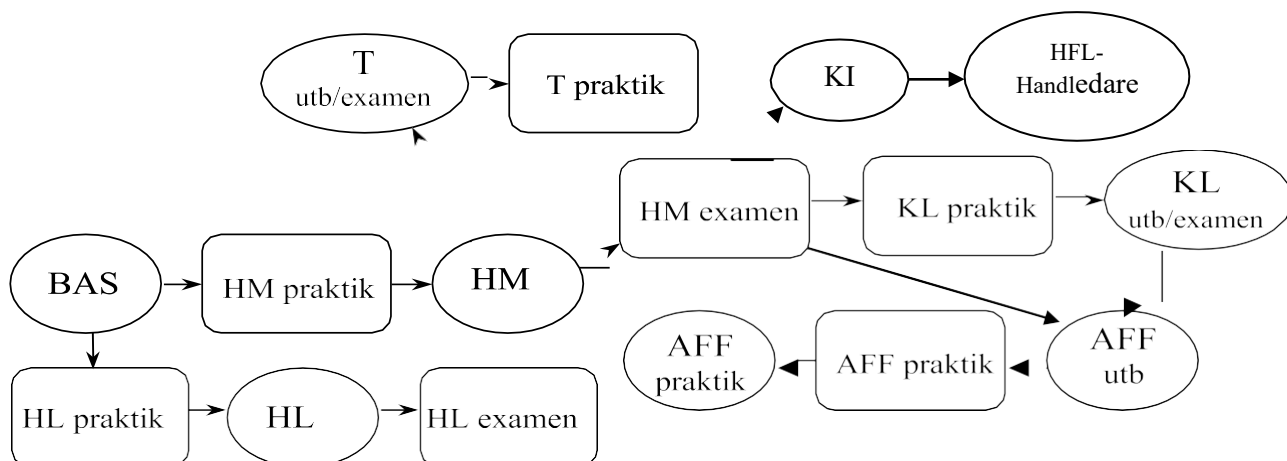
Utb.	Fordringar	Utb.	Fordringar	Utb.	Fordringar
KL	<ul style="list-style-type: none"> • Godkänd HM-utb. • verkat som HM \geq 1 år • C-licens 	T	<ul style="list-style-type: none"> • Godkänd HM-utb. • D-licens • Godkänd lämplighetsprövning • Giltigt läkarintyg för tandem • 700 hopp, varav minst 100 inom 12 månader före T-utbildning • 7 tim frifallstid 	AFF	<ul style="list-style-type: none"> • Godkänd HM- utb. • D-licens • 500 hopp, varav 100 FS-hopp med greppad exit • 8 tim frifallstid

2. ANMÄLAN

- 2.1 Respektive CI anmäler skriftligen hoppare till kurs eller examinering enligt kurskalender. Anmälan skall ske med/på utbildningskort där sådan bilaga finns. Anmälan till andra utbildningar görs på enklaste sätt eller enligt instruktion i kurskalender. Samtliga anmälningar uppfattas som ett intygande om hopparens lämplighet. Den anmälda skall påbegäran kunna uppvisa personlig hoppjournal vid kurs- och/eller examinationsstart.

3. SCHEMATISK BILD ÖVER INSTRUKTÖRSUTBILDNINGEN

4. HUVUDMÅLSÄTTNING

- 4.1 Att utbildningarna är anpassade för situation, uppgift och ansvar. De syftar också till att bredda och öka säkerhetstänkandet samt sprida kännedom om Svenska Fallskärmsförbundet och dess roll som frivillig försvarsorganisation.
- 4.2 Att verka för samordnade utbildningsinsatser för att säkerställa en hög kompetensnivå inom samtliga verksamheter.
- 4.3 Att verka för en säkerhetsnivå lika med eller högre än i de bäst utvecklade fallskärmsnationerna.

5. UTBILDNINGSMETODER

- 5.1 De utbildningsmetoder som tillämpas är övergripande följande:
 - Upplevelsebaserad
 - Problemlösande
 - Förmedlande
 - Helhetsbaserad
- 5.2 Dessutom förekommer rollspel i mer eller mindre utsträckning på samtliga utbildningar. Syftet är att under en övnings- eller prövningssituation, så långt som möjligt, efterlikna en verklig utbildnings- och instruktörssituation. Övningar och prövningar genomförs med hjälp av kursens deltagare, som genom detta får agera såväl utbildare som elev. Den anspänning deltagaren upplever genom att rollspela utbildare skapar mer eller mindre press och stress. Om prestationen beroende på detta blir låg och resultatet av den genomförda övningen inte blir bra, beror det sannolikt på att anspänningsnivån hos deltagaren inför en utbildningssituation/-roll varit för hög och därmed kanske inte deltagaren passar som utbildare.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:01

Ärende: INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

6. KURSLEDNING

- 6.1 RI väljer årligen instruktörer att bedriva SFF:s instruktörsutbildningar och examineringar. Rekrytering sker utifrån utbildningsbehov och lämplighet. Kunskap, kompetens och egenskaper är de områden där lämpligheten bedöms.

KUNSKAP	KOMPETENS	EGENSKAPER
<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv kännedom om sporten och instruktörsutbildning • Redogöra för SFF:s syfte med regler, bestämmelser och organisation • God teknisk kunskap om utrustning • Befäst kunskap om ledarskap och pedagogik 	<ul style="list-style-type: none"> • Situationsanpassad ledare • Pedagog • Erfaren utbildare • Förmåga att göra avdömningar • Förmåga att tillrättavisa • Konflikthantering 	<ul style="list-style-type: none"> • Gott omdöme • Ansvarskänsla • Ödmjuk • Tydlig • Strukturerad • Kommunikativ

7. KURS RÄTTIGHETER

- 7.1 Endast SFF utfärdar instruktörsbehörigheter. Instruktörsutbildningar genomförda enligt instruktörshandboken, och i förekommande fall examinering, under ledning av kursledare uppdragna av RI berättigar godkänd kursdeltagare till instruktörsbehörighet enligt genomförd kurs.
- 7.2 Viss instruktörsutbildning som har separat examineringstillfälle, kan genomföras under ledning av instruktör som har särskilt tillstånd utfärdat av SFF. Efter utförd sådan utbildning kan sökande examineras av kursledare/examinator utsedd av RI. Blir sökande godkänd kan vederbörande få instruktörsbehörighet enligt genomförd examinering.

8. KVALITETSSÄKRING OCH EGENKONTROLL

- 8.1 Genom att RI under verksamhetsår tillsammans med Utbildnings- och säkerhetskommittén (USK) utvärderar utbildningsresultat på sammankallade USK-möten kan RI genomföra nödvändiga förändringar på respektive utbildning under pågående säsong.
- 8.2 En gång om året, företrädesvis under höst, sammankallar RI handledare och kursledare för instruktörsutbildning till konferens/utbildning. Denna utvärderar föregående säsong per utbildning och genomför anpassningar och förändringar relaterat till respektive instruktörsgrad. Genom detta säkerställs:
- Att instruktörsutbildningens kvalitet ökas genom värdering mot respektive utbildnings målsättning och hur kandidaterna lever upp till målsättningen.
 - Genom att de som, på RI:s uppdrag, utbildar instruktörer är delaktiga i värderingsprocessen ökar de sin kompetens och erfarenhet att arbeta mot gemensamma mål.
- 8.3 En gång om året, företrädesvis under senare delen av året, sammankallar RI samtliga chefsinstruktörer till CI-möte. Den stående punkten "Instruktörsutbildning" innehåller redovisning av utfallet av godkända och underkända per utbildning samt kontroll av måluppfyllnad hos de som godkänts för praktisk verksamhet i fallskärmsklubb. Genom detta säkerställs:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:01**

Ärende: **INSTRUKTÖRSUTBILDNING**

Datum: **2010-01-01**

- Att instruktörsutbildningens kvalitet kvitteras genom samtliga CI:s möjlighet till reflektion, synpunkter och feedback utifrån uppdraget att utbilda instruktörer.
- Att CI genom delaktighet i utvärderingsprocessen ökar sin kompetens och erfarenhet att välja ”rätt man på rätt plats” enligt det generella uttagskravet i punkt 1.3 och efter respektive fordring.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:02

Ärende: BASUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Att skapa förutsättningar för fallskärms hoppare att utveckla säkerhetsmedvetande genom ökad kunskap och förståelse för bestämmelser, utrustning och riskerna med sporten.

2. OMFATTNING

- 2.1 Två heldagars internatutbildning. Planeras vanligtvis under lördag och söndag.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Utbildningen anordnas på "neutral mark" d v s inte i fallskärmsklubb för att bli den omgivande miljön inte skall störa deltagarna och utbildningens diskussionsklimat. Praktiskating som t. ex. mat, logi och en bra utbildningslokal på samma plats är även det fördelaktigt för att inte störa fokusering och väsentligt deltagande under utbildningens genomförande.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 SBF 402:

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kursplats och innehåller då tider för kommandantur, raster, mat och samkväm. Dock är dispositionen av ämnena som tabellen visar. Tidsåtgången är ca. 15 utbildningstimmar.

Ämnesrubrik	Beskrivning
• SFF organisation	Organisationsbeskrivning i syfte att öka kunskapen om SFF.
• SFF:s roll som frivilligorganisation	Beskrivning av frivilligorganisationens uppdrag.
• Grundläggande bestämmelser	Gruppvisa genomgångar av regler samt redovisning i debattforum i syfte att öka acceptans och förståelse för säkerhetsmarginaler och bestämmelser.
• Fallskärmskontroll	Grundläggande utbildning i säker fallskärmskontroll i syfte att öka insikten om att hoppare bestämmer själv hur fallskärmen skall flyga och landa.
• Människa och utrustning	Kompletterande utbildning i handhavande och teknisk förståelse i syfte att motverka bristfälligt handhavande och ökad risk för nödsituationer.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:02

Ärende: BASUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
<ul style="list-style-type: none">• Fortsättningsutbildning	Beskrivning av instruktörsutbildningens omfattning i syfte att presentera möjligheter till vidare utveckling.
<ul style="list-style-type: none">• Additionseffekten	Presentation av individuell mental överbelastning till följd av ”för många bollar i luften” i syfte att öka insikten av egna begränsningar.
<ul style="list-style-type: none">• Vad göra med ”om och men”	Göra resultatet av olyckor tydlig genom autentiska olycksfoton och videoupptagningar för att skapa djup förståelse för att ingen annan än hopparen själv är ansvarig för sina handlingar. Syftet är att redogöra för att man kan dö trots att man gör allt rätt och riktigt.
<ul style="list-style-type: none">• Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.

6. MÅLUPPFYLLNAD

- 6.1 Deltagarna bedöms inte i termer av godkänt eller underkänt då det inte föreligger någon examination. Däremot står det kursledning för respektive BAS-utbildning fritt att ”markera” deltagare om vederbörande inte visat på insikt om budskapen. ”Markeringen” renderar i så fall att hopparen och dennes CI informeras om att vederbörande ej nått målet med utbildningen.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:03

Ärende: HOPPLEDARUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 En utbildad HL ska kunna förbereda, leda och organisera hoppdag, samt ha det övergripande ansvaret för all civil fallskärms hoppning på hoppfält.

2. OMFATTNING

- 2.1 Steg 1: Hoppare som uppfyller förkunskapskraven enligt 402:01, kapitel 1.4.2 ska anmälas som HL-aspirant till SFF kansli av CI senast den 1 juli året innan den teoretiska delen av utbildningen skall genomföras. Aspiranten skall sedan via CI:s försorg genomföra praktisk grundutbildning enligt punkt 5.1 nedan. Efter godkänd steg 1-utbildning äger aspiranten rätt att genomföra den teoretiska steg 2-utbildningen nästkommande år.
- 2.2 Steg 2: Minst två heldagars internatutbildning i SFF:s regi. Planeras i anslutning till fredag kväll, lördag och söndag.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Steg 1: Enligt CI:s och sökandes försorg.
- 3.2 Steg 2: Utbildningen anordnas av SFF på "neutral mark" dvs inte i fallskärmsklubb för att bli den omgivande miljön inte skall störa deltagarna och utbildningens diskussionsklimat. Praktiska ting som t.ex. mat, logi och en bra utbildningslokal på samma plats är även det fördelaktigt för att inte störa fokusering och väsentligt deltagande under utbildningens genomförande.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 Steg 1: SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF). Lokalt regelverk, samt checklista enligt aktuellt utbildningskort, 405:04, bilaga 1.
- 4.2 Steg 2: SBF.

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Steg 1: Aspirantperioden syftar till att förbereda HL-elev enligt kapitlet 404:02 Hoppedartjänst och 405:03 HL utbildning. Förberedelserna består i att med hjälp av studiefrågor öka kunskap och förståelse för innehållet i SBF, samt via handleddpraktik öka insikten och kunskapen om HL-tjänstgöring. Praktiken skall ske under ledning av en av CI utsedd, erfaren HL och omfatta minst 20 timmars hoppedartjänst uppdelat på minst tre hoppedardagar. Handledaren ansvarar för utbildning, genomförande och signering av varje utbildningsmoment på HL- aspirantens utbildningskort (405:04, bilaga 1). HL-aspirant som saknar signerat utbildningskort äger ej rätt att genomföra Steg 2-utbildning.
- 5.2 Steg 2: Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla HL-elev enligt kapitlet 404:02 Hoppedartjänst. Ämnena planeras tidsmässigt inför varjekursplats och innehåller då tider för kommandantur, raster, mat och samkväm. Tidsåtgången är ca 25 utbildningstimmar.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:03

Ärende: HOPPLEDARUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Teoritest	Test av kunskaper om SBF/Grundläggande Bestämmelser
• Målbild HL	Genom att deltagarna gemensamt sätter upp sin målbild av HL-personen och tjänsten definieras utbildningskravet.
• Föregångsmannaskap	Insikten om föregångsmannaskap ökas genom resultatet av målbildsövningen.
• SFF Friv	Försvarsinformation
• Utbildningsståndpunkt och erfarenhet	Utbildning i att ta reda på hoppares utbildningsståndpunkt och erfarenhet för rätt individuell åtgärd.
• Utbildningssituationen	Beskrivning av HL:s arbetsmiljö.
• Allvarlig olycka	Genomgång av HL:s åtgärder vid allvarlig olycka.
• Krishantering	Utbildning i krishantering.
• HL-arbete på marken	Vikten av att förbereda elever och hoppare i god tid före hopp i samarbete med instruktörer och pilot.
• Utbildningsövning 1	Gruppvisa övningar i hur man förebygger och hanterar situationer under en hoppdag.
• Ledarskap	Ökad insikt i att vara ansvarig chef.
• Konflikthantering	Ökad kunskap i hur man tacklar konflikter på ett för verksamheten bästa sätt.
• Problem på fältet	På ett säkerhetsmässigt och situationsanpassat sätt hantera och lösaproblem som kan uppstå på fältet.
• Utbildningsövning 2	Gruppvisa övningar i hur man som HL hanterar verksamhetens säkerhetsmässiga målsättning genom att hantera människor på olikasätt.
• SBF	Förståelse för SFF:s syfte med regler och bestämmelser.
• Sambandstjänst	Utbildning i hur man använder radio.
• Utbildningsövning 3	Gruppvisa övningar i radioanvändning.
• Praktisk spotting	Utbildning i hur man tar reda på var uthoppunkten bör vara.
• Tips och erfarenheter	Erfarenhetsutbyte avseende HL-tjänsten.
• Buller	Ökad förståelse för hoppningens utsatthet för klagomål och information om lämpliga förebyggande åtgärder.
• Väder	Grundläggande kunskap i hur man läser väder visuellt lokalt.
• Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:03

Ärende: HOPPLEDARUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 TEORI

För att bli godkänd på steg 2 skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov som omfattar utbildningen och SBF.

6.2 SLUTBEDÖMNING (STEG 2)

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt på följande områden, vilket utgör den sammanfattade bedömningen av deltagaren som införs på "HL-utbildningskort":

- Delaktighet under kursens gång
- Förmåga att utvecklas genom förekommande utbildningsövningar
- Visa prov på förmåga att kunna hantera rollen som HL

Godkännande på steg 2 innebär att HL-utbildningen är klar och vederbörande får verka som HL.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04

Ärende: HOPPMÄSTARUTBILDNING

Datum: 2011-01-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Kunna förbereda, utbilda, leda, organisera och bedöma elever i samband med hoppningen enligt stegringsplanens mål i såväl normala som onormala situationer.

2. OMFATTNING

- 2.1 Steg 1: En dags självstudier och en dags introduktion samt visitationsövning i regi av CI i respektive HM-elevs klubb enligt SBF 405:04 Bilaga 2
- 2.2 Steg 2: Fyra heldagars internatutbildning i SFF:s regi. Planeras vanligtvis i anslutning till lördag och söndag.
- 2.3 Steg 3: En till två dagars praktikutbildning under ledning av CI.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Steg 1: Enligt CI:s och sökandes försorg.
- 3.2 Steg 2: Utbildningen anordnas på "neutral mark" dvs inte i fallskärmsklubb för att bli i den omgivande miljön inte skall störa deltagarna och utbildningens diskussionsklimat. Praktiska ting som t.ex. mat, logi och en bra utbildningslokal på samma plats är även det fördelaktigt för att inte störa fokusering och deltagande under utbildningens genomförande.
- 3.3 Steg 3: I lokal klubb med den utrustning och i den organisation vederbörande skall tjänstgöra som HM.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 Steg 1: SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF). Klubbens exemplar av SBF
- 4.2 Steg 2: SBF och en komplett elevutrustning. Grundläggande Bestämmelserna.
- 4.3 Steg 3: SBF och klubbens elevutrustning. Klubbens exempel av SBF.

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Steg 1: Lokal introduktion syftar till att förbereda HM-elev enligt kapitlet 404:03 Hoppmästartjänst och 405:04 HM utbildning. Förberedelserna består i att med hjälp av studiefrågor öka kunskap och förståelse för innehållet i SBF. Introduktiontillsammans med CI, eller av denne utsedd KL, syftar till att öka insikten om HM-tjänstgöring. Genomförs med underlaget 405:04 Bilaga 2, genomgång av 404:03, 405:04, lokala instruktioner och föreskrifter i klubbens miljö och dess resurser. Grundlig materielrepetition och visitationsövningar av hoppklar elev i syfte att öka förmågan att hitta och rätta till fel som uppstår på elevutrustning.
- 5.2 Steg 2: Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla HM-elev enligt kapitlet 404:03 Hoppmästartjänst. Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kurstillfälle och innehåller tider för kommandantur, raster, mat och samkväm. Dock är dispositionen av ämnena ungefär som översiktstabellen visar. Tidsåtgången är ca. 35 timmar.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04

Ärende: HOPPMÄSTARUTBILDNING

Datum: 2011-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Målbild HM	Genom att deltagarna gemensamt sätter upp sin målbild av HM-personen och -tjänsten definieras utbildningskravet.
• Föregångsmannaskap	Insikten om föregångsmannaskap ökas genom resultatet av målbildsövningen.
• SFF Friv	Försvarsinformations
• Utbildningsståndpunkt	Övning i att ta reda på elevs utbildningsståndpunkt för rätt individuell utbildning.
• Utbildnings-situationen	Beskrivning av HM:s arbetsmiljö.
• Utbildnings-metodik	Utbildning i metoden VIÖP och dess användning.
• Utbildnings-övning 1	Gruppvisa övningar i att utbilda elev enligt stegringsplan.
• HM arbete på marken	Vikten av att förbereda elever i god tid före hopp i samarbete med andra instruktörer.
• Automatfällning	Utbildning och praktisk insikt i olika automatfällningsprocedurer.
• Last- och fällnings-planering	Genomgång och övning i att lasta och fälla hoppare i säkerhets- och bedömningsriktig ordning.
• Stegringsplan	Insikt och förståelse om syfte med stegringsplanens disposition samt om hoppens svårighetsgrad.
• Vingutbildning	Insikt och förståelse om syfte med vingutbildningens dispositioner samt om varje enskilt hopp.
• Utbildnings-övning 2	Gruppvisa övningar i att utbilda elev enligt stegringsplan.
• Visitation	Betydelsen av att visitation innebär att hopparens utrustning inte har bristfällig funktion.
• Stressade elever	Kunna hantera elevers olika förutsättningar beroende på rädsla, stress och nervositet.
• Flyga fallskärm	Fördjupad utbildning i fallskärmskontroll samt bedömning av elevernas fallskärmskontroll.
• Bedömnings-grunder	Genom förståelse för stegringsplanens frifallsmål öka förmågan att bedöma elevers färdigheter.
• Feedback	Grundläggande utbildning i principer för feedback.
• Utbildnings-övning 3	Gruppvisa övningar i att utbilda elev enligt stegringsplan.
• Elevbedömning	Genom exempelövningar öka erfarenheter av bedömning av färdigheter enligt stegringsplanen.
• SBF	Förståelse för SFF:s syfte med regler och bestämmelser.
• Säkerhets-genomgång	Exempel på ett föredrag om säkerhet, som kan genomföras av deltagarna efter smak och tycke.
• Utbildnings-övning 4	Gruppvisa övningar i att utbilda elev enligt stegringsplan.
• Praktisk spotting	Förberedelse av att HM skall spotta åt andra.
• Amatör-psykologi	Ökad förståelse om människans beteende och därmed insikt i anpassat ledarskap.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04

Ärende: HOPPMÄSTARUTBILDNING

Datum: 2011-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Tips och erfarenheter	Erfarenhetsutbyte avseende HM-tjänsten.
• Stress	Ökad förmåga att uppmärksamma symptom på stress.
• Problem påvägen upp	På ett säkerhetsmässigt och situationsanpassat sätt hantera problem som kan uppstå under flygplansfärd.
• Nödhop	Påvisa vikten av tveklöst agerande i syfte att rädda liv.
• Backupsystem	Ökad insikt om backupsystemens betydelse och utbildning i hantering för säker funktion.
• Sjukvårdstjänst ABC	Utbildning i ABC, hypoxi, fysiska förutsättningar, tillämpad stretching.
• Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.
• Personlig feedback	Skriftligt omdöme införs på "HM-utbildningskort", som överlämnas till respektive deltagare.

5.3 Steg 3: Innehållet i praktiken syftar till att slutligen förbereda, utbilda och komplettera HM-eleven inför uppgiften. Praktiken genomförs enligt 405:04 HM utbildningskort bilaga 1.

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 TEORI

För att bli godkänd på steg 2 skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov som omfattar ämnesrubrikerna:

- Utbildningsståndpunkt
- Utbildningsmetodik
- Automatfällning
- Last- och fällningsplanering
- Stegringsplan
- Vingutbildning
- Visitation
- Feedback
- SBF
- Amatörpsykologi
- Nödhop
- Backupsystem

6.2 ÖVNINGSPRAKTIK

För att bli godkänd på kursen skall deltagare ha klarat av att hitta, analysera och rätta tillbrister i övningsmomenten enligt ämnesrubrikerna:

- Utbildningsmetodik
- Visitation
- Utbildningsövning 3 och 4 (gällande utbildningsståndpunkt, situations- och individanpassad utbildning, bedömning och feedback)

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:04**

Ärende: **HOPPMÄSTARUTBILDNING**

Datum: **2011-01-01**

6.3 SLUTBEDÖMNING (STEG 2)

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt på följande områden, vilket utgör den sammanfattade bedömningen av deltagaren som införs på "HM-utbildningskort":

- Delaktighet under kursens gång
- Förmåga att utvecklas genom förekommande utbildningsövningar utan att hindras av rollspel
- Visa prov på förmåga att kunna utveckla sin roll som HM i såväl utbildnings- som nödsituationer

6.4 AVSLUTANDE PRAKTIK (STEG 3)

Godkännande på steg 2 innebär att man får påbörja steg 3. När HM-eleven har genomfört praktiken enligt "405:04 HM utbildningskort bilaga 1" och CI undertecknat och skickat utbildningskortet till SFF kansli är HM-utbildningen klar och vederbörande får verka som HM.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:05

Ärende: KURSLEDARUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Kunna grundutbilda elev till att klara alla uppkomna situationer under stegringsplanen utan att eleven skadar sig.

2. OMFATTNING

- 2.1 Steg 1: En dags självstudier och deltagande under en grundutbildning tillsammans med KL.
- 2.2 Steg 2: Minst fyra heldagars internatutbildning i SFF:s regi. Planeras vanligtvis ianslutning till lördag och söndag.
- 2.3 Steg 3: Planera och genomföra en grundutbildning tillsammans med KL.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Steg 1: Enligt CI:s och sökandes försorg.
- 3.2 Steg 2: Utbildningen anordnas på "neutral mark" dvs. inte i fallskärmsklubb för att bl.a. den omgivande miljön inte skall störa deltagarna och utbildningens diskussionsklimat. Praktiska ting som t.ex. mat, logi och en bra utbildningslokal på samma plats är även det fördelaktigt för att inte störa fokusering och deltagande under utbildningens genomförande.
- 3.3 Steg 3: I lokal klubb med den utrustning och i den organisation vederbörande skalltjänstgöra som KL.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 Steg 1: SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF). Klubbens exemplar SBF. "Hoppa Fallskärm".
- 4.2 Steg 2: SBF (Grundläggande Bestämmelser) och läroboken "Hoppa Fallskärm".
- 4.3 Steg 3: SBF och läroboken "Hoppa Fallskärm". Klubbens exemplar SBF

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Steg 1: Förberedelser tillsammans med CI, eller av denne utsedd KL, syftar till att öka insikten om KL-tjänstgöring. Genomförs i anslutning till deltagande vid en grundutbildning där styrdokument angående grundutbildning för lokal klubb äveningar.
- 5.2 Steg 2: Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla KL-elev enligt kapitlet 406 och "Hoppa Fallskärm"-boken. Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kurstillfälle och innehåller tider för raster, mat och samkväm. Dock är dispositionen av ämnena ungefär som översiktstabellen visar. Tidsåtgången är ca.35 tim.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:05

Ärende: KURSLEDARUTBILDNING

Datum: 2010-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Målbild KL	Genomgång av upplägget samt indelning i grupper. Handledarledd grupputbildning under eget ansvar.
• Utbildningsövning 1	Genom att respektive deltagare utbildar sin grupp, kan handledarledd utbildning situations- och individanpassas efter uppvisad kompetens.
• Utbildningsbehov	Respektive grupp identifierar utbildningsbehovet för kunskaps- och färdighetsutveckling.
• Förberedelser utbildningsövning 2	Handledarstöd under förberedelser skapar förståelse för vikten av förberedelser.
• SFF Friv.	Försvarsinformation.
• Utbildning enligt önskemål	Deltagarnas gruppvisa identifierade utbildningsbehov styr kursledningens förmedlade utbildningsinsats under en dag.
• Utbildningsövning 2	Respektive deltagare utbildar sin grupp i nyckelämnena ingående i en grundutbildning. Därefter ges feedback på utförande i utvecklingssyfte.
• Förberedelser utbildningsövning 3	Vikten av att ha en plan och att följa den får ökad betydelse.
• Utbildningsövning 3	Respektive deltagare utbildar sin grupp i nyckelämnena ingående i en grundutbildning. Därefter ges feedback på utförande i utvecklingssyfte.
• Förberedelser utbildningsövning 4	Vikten av rätt utbildningsmetod och hjälpmedel får ökad betydelse.
• Utbildningsövning 4	Respektive deltagare utbildar sin grupp i nyckelämnena ingående i en grundutbildning. Därefter ges feedback på utförande i utvecklingssyfte.
• Förberedelser utbildningsprovning	Deltagarna förbereder sig utan utbildningsstöd.
• Utbildningsprovning	Genomförandet ligger till grund för bedömning av om deltagaren uppfyllt målet.
• Slutgenomgång	Sammanfattning och avslut på ”bollar i luften”
• Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.
• Personlig feedback	Muntligt och skriftligt omdöme införs på ”KL-utbildningskort”, som delges respektive deltagare enskilt.

- 5.3** Steg 3: Repetera klubb rutiner för grundutbildning med CI eller av denne utsedd KL i syfte att sprida erfarenheter från nyutbildade. Praktiken genomförs enligt 405:05 KL utbildningskort bilaga 1.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:05**

Ärende: **KURSLEDARUTBILDNING**

Datum: **2010-01-01**

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 TEORI

För att bli godkänd på steg 2 skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov som omfattar kapitel 406, "Hoppa Fallskärm"-boken och grundläggande utbildningsmetodik.

6.2 ÖVNINGSPRAKTIK

För att bli godkänd på kursen skall deltagare ha klarat av att behärska, situationsanpassa och genomföra bedömning avseende:

- Förberedelser
- Utbildningsmetodik
- Måluppfyllnad

6.3 SLUTBEDÖMNING (STEG 2)

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt på följande områden, vilket utgör den sammanfattade bedömningen av deltagaren som införs på "KL-utbildningskort":

- Delaktighet under kursens gång
- Förmåga att utvecklas genom förekommande utbildningsövningar
- Visa prov på förmåga att kunna utveckla sin roll som KL, både som utbildare och instruktör

6.4 "UPPKÖRNINGS" PRAKTIK (STEG 3)

Godkännande på steg 2 innebär att man får genomföra steg 3. När KL-eleven har genomfört uppkörningen enligt "405:05 KL utbildningskort bilaga 1" och CI undertecknat och skickat utbildningskortet till SFF kansli är KL-utbildningen klar och vederbörande får verka som KL.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2018-01-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Kunna klara av alla uppkomna situationer under tandemhopp utan att passageraren eller instruktören skadas.

2. OMFATTNING

- 2.1 Steg 1: Minst 4–5 heldagars utbildning i SFF:s regi. Planeras vanligtvis i anslutning till lördag och söndag.
- 2.2 Steg 2: Genomföra tre tandemhopp enligt 405:06 T utbildningskort bilaga 1.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Steg 1: Utbildningen anordnas i fallskärmsklubb med nödvändiga resurser för hoppning.
- 3.2 Steg 2: I lokal klubb med den utrustning och i den organisation vederbörande skalltjänstgöra som tandeminstruktör.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 Steg 1: SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF), SFF tandeminstruktörskompedium samt respektive utrustningstillverkarens bruksanvisning.
- 4.2 Steg 2: SBF, SFF tandeminstruktörskompedium samt respektive utrustningstillverkarens bruksanvisning.

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Steg 1: Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda och utbilda tandeminstruktörselev (TIElev) enligt utbildningsmaterialet. Ämnena planeras tidsmässigt efter möjligheterna till att genomföra utbildnings- och provningshopp inom ramen för den avsatta utbildningsperioden. Dispositionen av ämnena är ungefär som översiktstabellen visar. Tidsåtgången är ca. 35 tim.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2018-01-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Målbild Tandem	Genomgång av upplägg och målsättning med tandemhoppning.
• Hälsö- och ansvarsdeklaration	Förutsättningar för tandemhoppning. Bestämmelser och hopptillstånd.
• Tandemutrustning	Utbildning och övningar i teknisk förståelse för tandemsystem genom handhavande och besiktning.
• Flygplansprocedur och nödhopsrutiner	Genomgång, instruktion och praktiska övningar gällande nödsituationer.
• Nödprocedurer frifall	Genomgång, instruktion och övning i nödprocedurer.
• Praktisk examination	Examination nödprocedurer hängande i sele med pax.
• Utbildningshopp 0	Ensamhopp med tandemutrustning.
• Passagerarbriefing	Utbildning och instruktion för hur man förbereder en passagerare för hopp.
• Tillpassning passagerarsele	Säkerhets- och bekvämlighetsfaktorer för passagerare.
• Problemlösning i fritt fall	Genomgång och instruktion i rätt handhavande för ryggläge, rotation, sidespinn, gungning och låsta händer.
• Utbildningshopp 0,1	Som passagerare.
• Utrusta och visitera tandempassagerare	Praktisk övning i tillpassning.
• Uthoppsteknik	Betydelse av säker uthoppsteknik för minskad risk för självinducerade problem.
• Utbildningshopp1-3	Som instruktör med komplett briefing, tillpassning, genomförande, falldrill enligt kompendiet och debriefing med normala förutsättningar.
• Fallskärmskontroll	Utbildning i fallskärmskontroll och styrning.
• Landningsteknik	Val av landningsplats och utbildning i landningstekniker.
• Efter hoppet	Betydelsen av ”ambassadörskapet” för sporten och kontakten med passageraren.
• Utbildningshopp 4-5	Som instruktör med komplett briefing, tillpassning, genomförande och debriefing med normala förutsättningar.
• Examinationshopp T5-T6-T7	Som instruktör med komplett briefing, tillpassning, genomförande och debriefing enligt SFF kompendiet för tandemhoppning.
• Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.
• Personlig feedback	Muntligt och skriftligt omdöme delges respektive deltagare enskilt och införs på 405:06 T utbildningskort bilaga 1.

5.2 Steg 2: Genomföra ytterligare tre tandemhopp enligt 405:06 T utbildningskort bilaga 1.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:06**

Ärende: **TANDEMINSTRUKTÖRSUTBILDNING**

Datum: **2018-01-01**

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 TEORI

För att bli godkänd på steg 1 skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov som omfattar SBF, SFF tandeminstruktörskompodium samt respektive utrustningstillverkarens bruksanvisning.

6.2 PRAKTIK

För att bli godkänd på kursen skall deltagare ha klarat av att praktisk examination samt godkända utbildningshopp enligt SBF 405:06 T utbildning utbildningshopp.

SLUTBEDÖMNING (STEG 1)

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt vilket införs på 405:06 T utbildningskort bilaga 1.

6.3 PRAKTIK (STEG 2)

Godkännande på steg 1 innebär att man får genomföra steg 2. När T-eleven har genomfört hoppen enligt 405:06 T utbildningskort bilaga 1 och CI undertecknat och skickat utbildningskortet till SFF kansli är T-utbildningen klar och vederbörande får verka som tandeminstruktör.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Förkortningar: HTK= Handtagskontroll: (Drouge, Release V, Release H, Cutt, Reserv, RSL.)

Antal hopp: 9 st. Fördelning: 1 st. Solo, 1 st. PAX-hopp, 7 st. Tandeminstruktör.	Uthoppshöjd: 3-4000 m	Draghöjd: Enligt program	Instruktör: Tandemkandidat
--	------------------------------	---------------------------------	-----------------------------------

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
0.	SOLOHOPP: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Flygplansprocedur med ”10” punkts kontroll. ➤ HTK i dörren. ➤ Stabilt ”float” uthopp från sittande ställning. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ 3x HTK i fritt fall. ➤ Drag på 1500m 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Uppleva tandemutrustningen under ett fallskärmshopp. ➤ Familisering med samtliga handtag under fritt fall. ➤ Familisering med styrverktyg för Tandemfallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Stabilt ”float” uthopp från sittande ställning. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK. ➤ Drag på rätt höjd. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Flygplansprocedur genomförd. ➤ Självständig HTK. ➤ Stabil och kontrollerad floatexit på heading. ➤ Max 45 graders avvikelse vid uthopp. ➤ Stabilt Drouge-kast
0.1 PAX	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Vara följsam under samtliga utb- hopp som PAX. ➤ ”Minnesanteckna” för feedback till sin T-instruktör. ➤ Förbered på att ge Feed-back i grupp. ➤ Nödåtgärder. Kastar drouge på 2500 m om det ej är gjort. ➤ Releasar HK på 1500 m om det ej är gjort. ➤ Drar reserv på 1000 m om ekipage befinner sig i fritt fall 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Familisering för förståelse för passagerares position. ➤ Utbildningshjälpmedel för Tandemkandidat. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seriös, följsam och konstruktiv. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Förtroende och trovärdig.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T1 Tan dem pilot	<p>STABIL HEADING:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur med "10" punkts kontroll.➤ HTK i dörren.➤ Stabilt "float" uthopp från sittande ställning.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ 2x HTK i fritt fall.➤ <i>Fritt fall med stabil heading.</i>➤ Drag på 1800m <p>Fallskärmsprocedur:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Lossa styrhandtag.➤ Funktionskontroll av fallskärm.➤ Orientera och ta heading➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka.➤ Öva landningsprocedur och flär.➤ Landa sittande på anvisat område.	<ul style="list-style-type: none">➤ Uppleva dynamiken vid tandemhopp med passagerare.➤ Etablera flygplansprocedur.➤ Stabilt uthopp från sittande ställning.➤ Hantera falldrill med HTK.➤ Hantera fallskärmsprocedur med selahantering och dess tidsförhållande.➤ Öva fallskärmsmanövrering och landning.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kontrollerat "float"-uthopp från sittande ställning: Max 180 graders avvikelse.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK.➤ Höjdmedvetenhet.➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800 m➤ Landa Sittande.	<ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur genomförd.➤ Självständig HTK.➤ Kontrollerad floatexit på heading.➤ Max 180 graders avvikelse vid uthopp.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK➤ Höjdkoll➤ Stabilt drag på rätt höjd.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T2 Tan dem pilot	<p>SVÄNGAR 90 + 90:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Flygplansprocedur med "10" punkts kontroll. ➤ HTK i dörren. ➤ Stabilt "float" uthopp från sittande ställning. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ 2x HTK i fritt fall. ➤ <i>Sväng 90 Vänster</i> ➤ <i>Sväng 90 Höger</i> ➤ Drag på 1800m <p>Fallskärmsprocedur:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lossa styrhandtag. ➤ Funktionskontroll av fallskärm. ➤ Orientera och ta heading ➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka. ➤ Öva landningsprocedur och flär. ➤ Landa inom 50 m, sittande på anvisat område. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Öva tandemhopp med passagerare. ➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur. ➤ Stabilt uthopp från sittande ställning. ➤ Hantera falldrill med svängar och HTK. ➤ Hantera fallskärmsprocedur med selhantering och dess tidsförhållande. ➤ Öva fallskärmsmanövrering och landning. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontrollerat "float" uthopp från sittande ställning: Max 180 graders avvikelse. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK. ➤ Start stopp svängar. ➤ Höjdmedvetenhet. ➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800 m ➤ Landa Sittande inom 50 m. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Flygplansprocedur genomförd. ➤ Självständig HTK. ➤ Kontrollerad floatexit på heading. ➤ Max 180 graders avvikelse vid uthopp. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK ➤ Höjdkoll ➤ Stabilt drag på rätt höjd. ➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T3 Tan dem pilot	<p>SVÄNGAR 360 + 360:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur med "10" punkts kontroll.➤ HTK i dörren.➤ Stabilt "float" uthopp från sittande ställning.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ 2x HTK i fritt fall.➤ <i>Sväng 360 Vänster</i>➤ <i>Sväng 360 Höger</i>➤ Drag på 1800 m <p>Fallskärmsprocedur:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Lossa styrhandtag.➤ Funktionskontroll av fallskärm.➤ Orientera och ta heading➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka.➤ Öva landningsprocedur och flär.➤ Landa inom 50 m, sittande på anvisat område.	<ul style="list-style-type: none">➤ Öva tandemhopp med passagerare.➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur.➤ Stabilt uthopp från sittande ställning.➤ Hantera falldrill med svängar och HTK.➤ Hantera➤ Fallskärmsprocedur med selahantering och dess tidsförhållande.➤ Öva fallskärmsmanövrering och landning.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kontrollerat "float" uthopp från sittande ställning: Max 90 graders avvikelse.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK.➤ Start stopp svängar.➤ Höjdmedvetenhet.➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800 m➤ Landa Sittande inom 50 m.	<ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur genomförd.➤ Självständig HTK.➤ Kontrollerad floatexit på heading.➤ Max 90 graders avvikelse vid uthopp.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK➤ Höjdkoll➤ Stabilt drag på rätt höjd.➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T4 Tan dem pilot	<p>SVÄNGAR 360 + 360:</p> <p><u>Uthoppshöjd: 3000 m</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur med ”10”punkts kontroll.➤ HTK i dörren.➤ Stabilt ”float” uthopp från sittande ställning.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ 2x HTK i fritt fall.➤ <i>Sväng 360 Vänster</i>➤ <i>Sväng 360 Höger</i>➤ Drag på 1800 m <p><u>Fallskärmsprocedur:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Lossa styrhandtag.➤ Funktionskontroll av fallskärm.➤ Orientera och ta heading➤ Lösgör nedhållningsremmar ochsätt tillbaka.➤ Öva landningsprocedur och flär.➤ Landa inom 50 m, sittande påanvisat område.	<ul style="list-style-type: none">➤ Öva tandemhopp med passagerare.➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur.➤ Stabilt uthopp fransittande ställning.➤ Hantera falldrill medsvängar och HTK.➤ Hantera fallskärmsprocedur med selahantering ochdess tidsförhållande.➤ Öva fallskärmsmanövrering och landning.	<ul style="list-style-type: none">➤ Kontrollerat ”float”-uthopp från sittande ställning: Max 45 graders avvikelse.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK.➤ Start stopp svängar.➤ Höjdmedvetenhet.➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800 m➤ Landa Sittande inom 50 m.	<ul style="list-style-type: none">➤ Flygplansprocedur genomförd.➤ Självständig HTK.➤ Kontrollerad floatexit på heading.➤ Max 45 graders avvikelse vid uthopp.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK➤ Höjdkoll➤ Stabilt drag på rätt höjd.<ul style="list-style-type: none">➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T5 Tan dem pilot	<p><u>EXAMINATIONSHOPP 1.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>Förbered passagerare med en full briefing. Hoppet skall utföras som om det är en skarp passagerare på magen.</i> ➤ Flygplansprocedur med "10"punkts kontroll. ➤ HTK i dörren. ➤ Stabilt "float" uthopp från sittandeställning. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK i fritt fall. ➤ Solen som heading <p><u>Fallskärmsprocedur:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Lossa styrhandtag. ➤ Funktionskontroll av fallskärm. ➤ Orientera och ta heading ➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka. ➤ Öva landningsprocedur och flär. ➤ Landa inom 50 m, sittande påanvisat område. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Öva tandemhopp med full briefing av passagerare. ➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur. ➤ Stabilt uthopp fransittande ställning. ➤ Hantera falldrill med svängar och medvetande om omgivning. ➤ Hantera fallskärmsprocedur med selahantering och dess tidsförhållande. ➤ Öva fallskärmsmanövrering och landning. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kontrollerat "float"-uthopp från sittande ställning: Max 45 graders avvikelse. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK. ➤ Heading mot solen. ➤ Höjdmedvetenhet. ➤ Kontrollerat stabilt ekipage ifritt fall. ➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800m ➤ Landa Sittande inom 50 m. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Seriös briefing med rätt sorts information: Passagerare är följsam men ställer trovärdiga frågor och förbereder att ge feedback efter hoppet. ➤ Självständig Flygplansprocedur genomförd. ➤ Kontrollerad floatexit på heading. ➤ Max 45 graders avvikelse vid uthopp. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK i fritt fall. ➤ Höjdkoll ➤ Behärskar fritt fallkontrollerat. ➤ Stabilt drag på rätt höjd. ➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T6 Tan dem pilot	<p><u>EXAMINATIONSHOPP 2.</u></p> <p>RYGG-EXIT/ instabil stabil.</p> <ul style="list-style-type: none">➤ <i>Förberedelser före hopp utanelevspel.</i>➤ Flygplansprocedur med "10"punkts kontroll.➤ HTK i dörren.➤ Uthopp i ryggläge➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK i fritt fall.➤ Solen som heading <p><u>Fallskärmsprocedur:</u></p> <ul style="list-style-type: none">➤ Lossa styrhandtag.➤ Funktionskontroll av fallskärm.➤ Orientera och ta heading➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka.➤ Öva landningsprocedur och flär.➤ Landa inom 50 m, sittande påanvisat område.	<ul style="list-style-type: none">➤ Öva tandemhopp med instabilt uthopp.➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur.➤ Stabilt uthopp fransittande ställning.➤ Hantera falldrill med svängar och medvetande om omgivning.➤ Hantera fallskärmsprocedur med selhantering och dess tidsförhållande.➤ Öva fallskärmsmanövrering och precisions landning.	<ul style="list-style-type: none">➤ Stabilt inom 5 sek.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK.➤ Heading mot solen.➤ Höjdmedvetenhet.➤ Kontrollerat stabilt ekipage ifritt fall.➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800m➤ Landa Sittande inom 50 m.	<ul style="list-style-type: none">➤ Självständig Flygplansprocedur genomförd.➤ Självständig HTK.➤ Instabil exit till stabilitet funnen upp till 5 sek.➤ Stabilt Drouge-kast.➤ HTK➤ Höjdkoll➤ Behärskar fritt fallkontrollerat.➤ Stabilt drag på rätt höjd.➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06

Ärende: TANDEMUTBILDNING UTBILDNINGSPLAN

Datum: 2017-05-01

Hopp-nr	PROGRAM	UTB-MÅL	KRAV	BEDÖMNINGSGRUNDER
T7 Tan dem pilot	EXAMINATIONSHOPP 3. FULLT FART UTAN DROUGE. ➤ <i>Förberedelser före hopp utanelevspel.</i> ➤ Flygplansprocedur med "10"punkts kontroll. ➤ HTK i dörren. ➤ Uthopp i ryggläge/instabil ➤ Stabil inom 5 sek. ➤ Kasta drouge på 2500 m ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK i fritt fall. ➤ <i>Solen som heading</i> Fallskärmsprocedur: ➤ Lossa styrhandtag. ➤ Funktionskontroll av fallskärm. ➤ Orientera och ta heading ➤ Lösgör nedhållningsremmar och sätt tillbaka. ➤ Öva landningsprocedur och flär. ➤ Landa inom 50 m, sittande påanvisat område.	 ➤ Öva tandemhopp med instabilt uthopp. ➤ Få förståelse för farterna och tidsuppfattning vid fritt fall utan drouge ➤ Fortsatt etablering av flygplansprocedur. ➤ medvetande om omgivning och höjdmedvetenhet	 ➤ Stabil inom 5 sek. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK. ➤ Heading mot solen. ➤ Höjdmedvetenhet. ➤ Kontrollerat stabilt ekipage i fritt fall. ➤ Stabilt drag på rätt höjd 1800 m ➤ Landa sittande inom 50 m.	 ➤ Självständig flygplansprocedur genomförd. ➤ Självständig HTK. ➤ Instabil exit till stabilitet funnen inom 5 sek. ➤ Stabilt Drouge-kast. ➤ HTK ➤ Höjdkoll ➤ Behärskar fritt fall kontrollerat. ➤ Stabilt drag på rätt höjd. ➤ Precisionslandning?

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:07

Ärende: SFU/AFF INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2016-05-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Kunna grundutbilda elev till att klara alla uppkomna situationer under SFU och AFF-stegringsplanen och under SFU och AFF-hoppning klara av alla uppkomna situationer utanatt elevhoppare eller instruktör skadas.

2. OMFATTNING

- 2.1 Steg 1: AFF-utbildning omfattar tre till fyra dagars utbildning och inkluderar tekniska flygövningar i vindtunnel eller fallskärmshoppning.
- 2.2 Steg 2: Ungefär en månads tid för deltagaren att efter egen försorg öva upp eventuella brister inför examinering.
- 2.3 Steg 3: AFF-examinering omfattar vanligtvis fyra dagar och inkluderarprövningshoppning.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Steg 1: Fallskärmsklubb med resurser i lämplig omfattning.
- 3.2 Steg 2: Enligt deltagarens försorg.
- 3.3 Steg 3: Som steg 1.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 SBF, Hoppa Fallskärmsboken och SFF:s AFF-instruktörskompendium. All nödvändig hoppputrustning som krävs för AFF-hoppning samt AFF-anpassad elevutrustning.

5. UTBILDNINGS- OCH EXAMINATIONSINNEHÅLL

- 5.1 Steg 1: AFF-utbildningen syftar till att förbereda, utbilda, öva och utveckla deltagaren inför examineringen. Utbildningen genomförs till stor del med rollspel där AFF-instruktör spelar och agerar elev i förberedande utbildning inför nivåhopp, hoppets genomförande och den efterföljande genomgången. Efter varje genomförd nivå utvärderas deltagarens prestation muntligt och skriftligt. Genom att jobba upplevelse- och problemlösande med efterföljande feedback får deltagaren individanpassad utbildning och blir även förberedd på hur examineringen genomförs. Nedanstående tabell visar de områden deltagaren utbildas och övas i.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:07

Ärende: SFU/AFF INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2016-05-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
<ul style="list-style-type: none">AFF-programmets utbildningsfilosofi	Genom koppling till hur AFF tillkom och varför den är tämligen oförändrad sedan starten grundas förståelse för utbildningsmetodiken.
<ul style="list-style-type: none">AFF-nivå 1–8	Få insikt och förståelse om syfte med nivåernas disposition samt om varje enskilt hopp.
<ul style="list-style-type: none">AFF-nivå 1–6	<ul style="list-style-type: none">Genomgång före hopp på respektive nivå samt ”fully dressed dirt dive”.Korrekt fullständig utrustningskontroll före ilastning och före uthopp.Flygplansprocedurer gällande ilastning, flygning, nödhopsprocedur, genomgång av hopp samt uthopp.Praktik fördelad som såväl primär som sekundär instruktör.Utbildning i frifall och säkerhet i såväl normala förhållanden som nödsituationerGenomgång efter hopp samt tillhörande bedömning och motivering av ”G” eller ”U”.
<ul style="list-style-type: none">Förberedelse inför hopp	Övning i hur man förbereder en elev till att genomföra ettnivåhopp.
<ul style="list-style-type: none">Utrusta och visitera AFF-elev	Genom att utrusta och visitera hitta och rätta till alla felaktigheter inför varje nivå.
<ul style="list-style-type: none">Spotting	Genom att vid varje hopp organisera lift och spotta öka färdigheter.
<ul style="list-style-type: none">Flygplansprocedur och uthoppsteknik	Gemensam genomgång varefter respektive övningshopp ger insikt och färdighet med bra metoder.
<ul style="list-style-type: none">Nödhopsrutiner	Säkerhetsgenomgång
<ul style="list-style-type: none">Frifalls-kommunikation	Teckenspråkets betydelse, användning och målsättning
<ul style="list-style-type: none">Problemlösning i fritt fall	Genomgång av hur man löser problem med tummel, rotation och backsliding.
<ul style="list-style-type: none">Teknikhopp	<ul style="list-style-type: none">Hejda flatspinn.Vända elev från ryggläge.Hejda kraftigt backslidande elev.På en höjd av 4000m hoppa ut 4 sek. efter AFF-instruktörsutbildare och innan 2500m ha dockat i ett mjukt sidebodygrepp.
<ul style="list-style-type: none">Bedömningsgrunder	Grunderna för bedömning av godkänt och underkänt.
<ul style="list-style-type: none">Genomgång efter hopp	Betydelsen av att gå igenom hopp enligt viss struktur med eleven i centrum gör att rätt bedömning görs.
<ul style="list-style-type: none">Ansvarsområden för primär och sekundär instruktör	Genomgång av hur ansvaret delas upp och hur man lever upp till det.
<ul style="list-style-type: none">Utvärdering	Respektive deltagare utvärderar skriftligen kursen i syfte att kunna värdera utbildningens kvalitet.
<ul style="list-style-type: none">Personlig feedback	Skriftligt omdöme införs på ”AFF-utbildningskort”, som överlämnas till respektive deltagare.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:07

Ärende: SFU/AFF INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2016-05-01

5.2 Steg 2: Eventuella brister som behöver övas upp inför examineringen varierar efter prestation på steg 1. Enligt respektives 405:07 AFF utbildningskort bilaga 1 ges instruktion och tips på lämplig träning inför examinering.

5.3 Steg 3: Examineringen genomförs i princip som utbildningen med kontinuerlig individuell feedback och omfattar teoretiskt prov och sex hopp varav ett teknikhopp.

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 TEORI

För att bli godkänd på steg 3 skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov som omfattar SBF, Hoppa Fallskärmsboken och SFF:s AFF instruktörskompendium.

6.2 PRAKTIK

- Följa SFU och AFF stegringsplan utbildningsmål samt upprätthålla utbildningskrav.
- Kunna redogöra rollfördelning och ansvar för primär respektive sekundär instruktör.
- Kunna redogöra för nödprocedurer.
- Kunna redogöra för hur hoppet skall gå till enligt AFF-principer.
- Kunna redogöra för hur hoppet har gått till enligt AFF-principer.
- Ge relevant feedback.

6.2.1 TEKNISKA KUNSKAPER

- Under minst 2 st. Dubbelnivåhopp, genom rollspel. Från ”full dress dirt dive” tills dess att hoppet och ev. debrief är genomfört eller att examinator meddelar ”time out”, lösa ev. uppkomna problem på ett relevant sätt och genomföra säker hoppling.
- Utbilda eleven under frifall.
- Ge eleven möjlighet till spelrum under frifall.
- Säkra drag.
- Under minst 2 st. enkelnivåhopp, genom rollspel. Från ”full dress dirt dive” tills dess att hoppet och ev. debrief är genomfört eller att examinator meddelar ”time out”, lösa ev. uppkomna problem på ett relevant sätt och genomföra säker hoppling.
- Utbilda eleven under frifall.
- Ge eleven möjlighet till spelrum under frifall.
- Säkra drag.

6.2.2 UNDER MINST 2 ST. SKILL HOPP UPPVISA FÄRDIGHETER.

- Säkra drag i samtliga hopp.
- Vända ryggläge.
- Stoppa spinn.
- Stoppa lätt spinn.
- Stoppa asymmetriskt spinn.
- Följa deltatrack.
- Dyka: Vänta 4 sek. i flygplanet därefter dyka ifatt och docka på nivå med låg fart på senast 2500 m.

Den sammanfattade bedömningen av deltagaren införs på 405:07 AFF utbildningskort bilaga 1.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:07

Ärende: SFU/AFF INSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2016-05-01

6.3 ÖPPEN EXAMINERING

- SFF tillhandahåller SFF-godkända AFF-examinatorer. Examinatorer kan hyras av SFF för en dagskostnad som regleras på årsbasis av SFF om dagen plus reseersättning och måltider. Varje påbörjad dag räknas som heldag. Examinator sörjer för att ansökan om ersättning kommer SFF tillhanda för hantering.
- Om en kandidat önskar examineras kontaktar denne antingen examinatorn direkt eller SFF för bokning av tid. Tid och plats för öppen examination samt godkännande från CI skall komma SFF RI och examinator tillhanda i god tid före examination.
- Kandidaten ombesörjer kameraflygare för dokumentation av samtliga hopp.
- Kandidaten ombesörjer samtliga hoppkostnader.
- Examinator tillhandahåller utvärderingsdokumentation samt tillser att dessa sänds in i original till SFF inklusive videomaterial. Om kandidaten önskar en kopia av sin utvärderingsdokumentation kontaktar denna SFF kansli.
- Examination skall ske genom ”coachad” examination, men med SFF krav för godkänt som bas för bedömning.

6.4 UTVÄRDERINGSGRUNDER FÖR GODKÄNNANDE, UNDERKÄNNANDE SAMT AVSKILJANDE TILL OCH MED DATUM

- Kandidat som uppvisat färdighet enligt SFF krav för godkänt får börja verka som fullvärdig AFF-instruktör.
- Kandidat som ej uppvisat godkänd färdighet i tekniska flygkrav, kan när som denne anser sig redo, genomföra en ny examination i tekniska flygkrav för att uppvisa färdighet enligt SFF krav för godkänt som bas.
- Kandidat som ej uppvisat godkänd färdighet i Instruktörskunskaper för utbildning enligt AFF-principer kan när som denne känner sig redo, genomföra en ny examination i ”utbildning enligt AFF-principer”
- Kandidat som ej uppvisat godkänd färdighet i varken tekniska flygkrav eller utbildning enligt AFF-principer vid ett examinationstillfälle kan tidigast nästföljande år genomföra en ny examination. Denna bedömning sker som en helhetsbedömning.

7. KONVERTERING AV UTLÄNDSK AFF BEHÖRIGHET

7.1 För att konvertera en utländsk AFF-behörighet till svensk, skall hopparen göra följande:

- Uppfylla de svenska kraven för påbörjande av AFF-instruktörsutbildning enligt 402:01.1.4.2.6
- Genomföra och godkännas på teoretiskt prov.
- Genomföra tre godkända examinationshopp (nivå 3, nivå 4 samt ett teknikhopp) med en av SFF godkänd examinator. Nivåhoppet skall genomföras från genomgång före hopp till genomgång efter hopp med tillhörande bedömning och motivering av ”G” eller ”U” för eleven enligt 405:07 kap 6.2.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:08

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2013-05-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Kunna förbereda, utbilda, leda, organisera och bedöma elever i samband med kalottkurser enligt SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.

2. OMFATTNING

- 2.1 Tre heldagars utbildning i SFF:s regi. Planeras vanligtvis i anslutning till lördag och söndag.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Utbildningen anordnas av SFF på en fallskärmsklubb eller på plats som fyller praktiska förutsättningar avseende utbildningslokaler och möjligheter till fallskärmshopp.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF).
4.2 SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.
4.3 Videokamera och debrief möjligheter.

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla KI-elev enligt kapitlet 404:10 Kalottinstruktörstjänst. Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kurstillfälle och innehåller tider för kommendantur, raster, mat och samkväm. Dock är dispositionen av ämnena ungefär som översiktstabellen visar. Tidsåtgången är ca 25 tim.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:08

Ärende: KALOTTINSTRUKTÖRSUTBILDNING

Datum: 2013-05-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Teoripass	
• Målbild KI	Genom att deltagarna gemensamt sätter upp sin målbild av KI-personen och -tjänsten definieras utbildningskravet.
• Den Mänskliga faktorn	Insikten om den omedvetna okunskapen och att den mänskliga faktorn går att påverka.
• Lyftkraft och "pitchad" landning	Aerodynamiken och hur den tillämpas praktiskt när vi flyger fallskärm.
• De fyra styrverktygen	Genomgång om hur man använder de olika styrverktygen och hur de kan appliceras på alla fallskärmsstorlekar.
• Coaching och kalottkurs	Genomgång av "coaching" före och efter hopp. Kameratekniker och känna igen vanliga utbildningsbehov.
• Praktik: Fallskärms-hoppning	
• Hopp 1	Precisionshopp
• Hopp 2	Halv broms. (Flyga hela hoppet på halv broms och sträva efter precision)
• Hopp 3	Landa på bakre bärremmarna.
• Hopp 4	Landa i sidvind
• Lång spott	Hoppa långt bort, uthopp på ca 2500 m
• Teoripass	
• Trafikvett	Säkerhet i lufttrafiken
• Förståelse för lufthavet	Hur den omgivande luften påverkar våra möjligheter att navigera.
• Precision	Landningsvarv, planering, skillnader i olika typer av landningsvarv.
• Teori prov	Prov
• Kursupplägg	Att planera och genomföra en kalottkurs.

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 Allmänt

Deltagit på hela kursen.

6.2 TEORI

För att bli godkänd på Kalottinstruktörskurs skall deltagare ha klarat 80% av frågorna i SFF:s skriftliga prov.

6.3 ÖVNINGSPRAKTIK

För att bli godkänd på kursen skall deltagare bedömts godkänd vid:

- Två st genomgångar efter hopp
- Genomfört samtliga 5 övningshopp.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:08**

Ärende: **KALOTTINSTRUKTÖRSUTBILDNING**

Datum: **2013-05-01**

6.4 SLUTBEDÖMNING

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt på följande områden, vilket utgör den sammanfattade bedömningen av deltagaren:

- Delaktighet under kursens gång
- Förmåga att utvecklas genom förekommande utbildningsövningar.
- Visa prov på förmåga att kunna utveckla sin roll som KI.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:09

Ärende: PILOT-BAS-HP-SWOOP UTBILDNING

Datum: 2013-05-01

1. MÅLSÄTTNING

- 1.1 Att efter genomgången Pilot- utbildning vara en säkrare och kompetentare fallskärmshoppare avseende fallskärmshantering SFF utbildningslitteratur ”FLYGAFALLSKÄRM” ISBN 978-91-633-2939-5.

2. OMFATTNING

- 2.1 Två till tre heldagars utbildning i fallskärmsklubbs regi.

3. UTBILDNINGSBETINGELSER

- 3.1 Utbildningen anordnas av lokal fallskärmsklubb på en plats som fyller praktiska förutsättningar avseende utbildningslokaler och möjligheter till fallskärmshopp.

4. UTBILDNINGSMATERIEL

- 4.1 SFF Bestämmelser Fallskärmsverksamhet (SBF).
4.2 SFF utbildningslitteratur ”FLYGA FALLSKÄRM” ISBN 978-91-633-2939-5.
4.3 Videokamera och debrief möjligheter.

5. UTBILDNINGSSINNEHÅLL

- 5.1 Innehållet i utbildningen syftar till att förbereda, utbilda och utveckla Kalott-elev enligt SFF utbildningslitteratur ”FLYGA FALLSKÄRM” ISBN 978-91-633-2939-5. Ämnena planeras tidsmässigt inför varje kurstillfälle och innehåller tider för kommandantur, raster, mat och samkväm. Dock är dispositionen av ämnena ungefär som översiktstabellen visar. Tidsåtgången är ca 25 tim.
- 5.2 I Observera att Pilot HP, Pilot tvåmanna och Pilot swoop kan bedrivas som självstudier, där deltagarna läser boken, skriver teoriprovet (om det gäller Pilot hp och/eller Pilot swoop) och sedan gör övningshopp med en kalottinstruktör som hjälper till att gå igenom hoppen både i förväg och i efterhand och iakttar landningen från marken för att bedöma den.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:09

Ärende: PILOT-BAS-HP-SWOOP UTBILDNING

Datum: 2013-05-01

Ämnesrubrik	Beskrivning
• Teoripass alla nivåer	
• De fyra styrverktygen	Kap 3, de fyra styrverktygen
• Vilka faktorer skapar lyftkraft	Kap 2, Aerodynamik
• Pilot BAS	
• Utrustning	Kap 1, Fallskärmens utveckling.
• Säkerhet i lufttrafiken	Kap 4, säkerhet i lufttrafiken
• Ta sig hem	Kap 4, säkerhet i lufttrafiken, Kap 5 att flyga hem till fältet.
• Lekplatsen	Kap 4, säkerhet i lufttrafiken
• Trafikvett	Kap 4, säkerhet i lufttrafiken
• Inflygningen	Kap 5, att flyga hem till fältet, Kap 6 Landningen.
• Landningen	Kap 6, Landningen
• Mentala förberedelser för bralandningar	Kap 8, Den mänskliga faktorn.
• Utelandningar	Kap 5, Att flyga hem till fältet. Kap6, Landningen. Kap 2, Aerodynamik.

• Pilot HP	
• Fallskärmsflygarterkniker	Kap 1, Fallskärmens utvecklingKap 6, Landningen.
• Hörnet- Vad är det?	Kap 6, Landningen
• När och varför landa på bakre och närinte?	Kap 3, De fyra styrverktygenKap 6, Landningen
• Lyftkraft och stall: repetition	Kap 2, Aerodynamik
• Relativ flygning och lång spot	Kap 5, Att flyga hem till fältet
• Hur landa precision?	Kap 5, Att flyga hem till fältetKap 6, Landningen
• Flygning i turbulent luft	Kap 2, Aerodynamik
• Att landa i sidvind	Kap 3, De fyra styrverktygenKap 6, Landningen
• Repetition trafikvett	Kap 4, Säkerhet i lufttrafiken.
• Utrustningsval	Kap 7, Utrustningsval
• Mentala förberedelser för bra landningar	Kap 8, Den mänskliga faktornKap 4, Säkerhet i lufttrafiken

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:09**

Ärende: **PILOT-BAS-HP-SWOOP UTBILDNING**

Datum: **2013-05-01**

• Pilot Swoop	
• Risker	Kap 4, Säkerhet i lufttrafiken
• Stresshantering	Kap 8, Den mänskliga faktorn
• Hörnet	Kap 6, Landningen
• Att börja swoopa	Pilot swoop
• För- och nackdelar utrustningsval	Kap 7, Utrustningsval
• Inflygning och planering	Pilot swoop
• Hur börja swoopa	Pilot swoop

6. MÅLUPPFYLLNAD OCH EXAMINERING

6.1 Allmänt

Deltagit på hela kursen.

6.2 TEORI

För att bli godkänd på skall deltagare ha klarat av frågorna i de skriftliga prov som finns i SFF utbildningslitteratur "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.

6.3 ÖVNINGSPRAKTIK

För att bli godkänd på kursen skall deltagare bedömts godkänd vid:

Praktiska fallskärmsövningar enligt "FLYGA FALLSKÄRM" ISBN 978-91-633-2939-5.

6.4 SLUTBEDÖMNING

Deltagaren bedöms slutligen i termer av godkänt eller underkänt på följande områden, vilket utgör den sammanfattade bedömningen av deltagaren:

- Delaktighet under kursens gång
- Förmåga att utvecklas genom förekommande utbildningsövningar.
- Visa prov på förmåga att kunna utveckla sin roll som KI.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:01

Ärende: GRUNDUTBILDNING FALLSKÄRMSHOPPNING

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Målet för grundutbildning i fallskärmshoppning är att eleven skall lära sig att hoppa på ett säkert sätt. Detta innebär bland annat förmåga att klara alla i utbildningen ingående hopp utan skador. Elev i grundutbildning benämns "elevhoppare". Utbildningsplanen benämns "stegringsplan".
- 1.2 Grundutbildning i fallskärmshoppning leds av KL och omfattar teoretisk och praktisk utbildning samt prov enligt denna instruktion. Efter att elev befunnits godkänd för hopp och elevbevis enligt 407:01 utfärdats får konventionell eller AFF-utbildning enligt stegringsplan påbörjas.
- 1.3 Grundutbildning skall planeras så att tid från första ordinarie kurstillfälle till den dag då hopp planeras medger självstudier, mental träning, eftertanke och mognad inför uppgiften under några kalenderdagar. Riktvärde är 30 lektionstimmar uppdelad över fyra dagar inom en total tid av fyra veckor före första hopp. Vid första hoppdag skall elev om möjligt beredas tillfälle att utföra minst två hopp.
- 1.4 Läromedel skall innefatta boken "Hoppa Fallskärm" från Himmelsdyk, ISBN nr 91-971444-1-X. Boken skall överlämnas i varje elevs ägo och ingå i det totala kurspriset. Utlåningsverksamhet får ej förekomma. Utöver kursboken, kan utbildningshjälpmedel för lokala förhållanden användas.
- 1.5 En KL får maximalt ha 12 elever per kurstillfälle, dock rekommenderas antalet till 8.
- 1.6 Kontroll av teoretiska och praktiska kunskaper samt färdigheter skall genomföras löpande. Dessutom skall skriftligt prov på innehållet i boken Hoppa Fallskärm genomföras senast innan första hopp utförs. Skriftligt prov med ett minimum av frågor finns att rekvirera från RI.
- 1.7 Personer som genomgått styrkt fallskärmsutbildning vid svensk eller utländsk civil eller militär fallskärmskola skall i tillämpliga delar genomgå grundutbildning och därefter påbörja stegringsplan på lämplig svårighetsgrad. Svensk värnpliktig fallskärmsjägare kan efter utbildning i tillämpliga delar börja på utbildningshopp nummer 6 enligt konventionell stegringsplan eller nivå I eller II enligt AFF-stegringsplan.

2. INTRODUKTION

- 2.1 Senast i samband med introduktionen vid första kurstillfället skall följande materiel utdelastill varje elev:
 - Boken "Hoppa Fallskärm".
 - Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) Bestämmelser Hoppning, kapitel 402.
 - Information om hoppförsäkring.
 - Blankett för läkarundersökning.
 - Klubbrelaterad information, t. ex. medlemsansökan.
- 2.2 Introduktionen skall dessutom innehålla minst nedanstående allmänna information:
 - Orientering om fallskärmssporten, SFF organisation och lokalklubben.
 - Orientering om frivilligorganisationen SFF och samarbetet med FJS.
 - Kursens uppläggning.
 - Orientering om grundläggande bestämmelser och hoppförsäkring.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **406:01**

Ärende: **GRUNDUTBILDNING FALLSKÄRMHOPPNING**

Datum: **2022-01-01**

- Information om att årlig avgift för förnyelse alltid tillkommer för varje kalenderår.
- Redogörelse för riskerna med hoppning så att det klart framgår att risken för dödsfall och skador är en realitet och att eleven själv ansvarar för beslut om hoppning efter godkänd grundutbildning.

3. TEORI

3.1 Teorilektionerna skall bedrivas enligt boken Hoppa Fallskärm. För den som går grundutbildning i AFF skall även kapitlet om AFF ingå och avvikelserna för nödhopp klargöras samt att avsnittet om automatisk utlösning kan utgå. Utbildning i följande ämnen skall genomföras för samtliga:

- Stegringsplan.
- Fallskärmsystemets uppbyggnad.
- Reserv- och huvudfallskärmens huvuddelar, funktion och beteende i luften.
- Packning av huvudfallskärm.
- Tillämpad aerodynamik.
- Funktion, kalibrering och användning av räddningsutlösare och RSL.
- Svenska Fallskärmsförbundet (SFF) Bestämmelser Hoppning, kapitel 402.
- Hälsa för fallskärms hoppare.

3.2 Under teorilektioner skall även ingå orientering och utbildning i lokala bestämmelser och ordningsregler för flygfält/-plats/hoppfält omfattande:

- Landningsstråk och landningsbana för flygplan.
- Fasta anläggningar och andra hinder vid hoppfältet.
- Hoppelarplatsens belägenhet och funktion.
- Landningsområde med eventuella begränsningar.
- Uppehållsplatser för anhöriga.
- Öppet vatten, sjöar och vattendrag.
- Kraftledningar och telefonledningar.
- Järnvägar, större trafikleder, tillfartsvägar och bilparkeringar.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:01

Ärende: GRUNDUTBILDNING FALLSKÄRMSHOPPNING

Datum: 2022-01-01

4. PRAKTIK

- 4.1 Med praktik menas övningar som efter teoretisk genomgång ger elev förutsättningar att själv utföra handgrepp, simuleringar samt repetitioner på områden där ett reflexartat handlingsmönster är nödvändigt för att överleva fallskärmshopp. Följande områden med tillhörande övningsmodell och hjälpmedel skall genomföras tills elev med simulerad händelse utför korrekt åtgärd utan tveksamhet eller fördröjning. Eleven skall genom:
- Tillpassningsövningar med komplett fallskärmsutrustning, själv kunna veta att vederbörande klarar visitation före hopp utan anmärkning.
 - Flygplansövningar, kunna tillämpa rätt åtgärder vid ilastning, placering och rörelse mht. massa och balans, nödprocedurer, uthopp och spotting.
 - Många och återkommande övningar på handgrepp för dummydrag och reservdragsförfarande, kunna utföra korrekt åtgärd utan tveksamhet eller fördröjning.
 - Många repetitioner och därefter provningar i reservdragssele, utan korrigeringar göra rätt åtgärder vid samtliga felfunktioner enligt boken Hoppa Fallskärm.
 - Falldrillsövningar med olika scenarion från uthopp till landning, få övning i och sammanhang för fallskärmshopp i realtid samt förståelse för tids- och rumsuppfattning.
 - Övningar i styrmodellen, kunna omsätta teoretisk fallskärmskontroll till praktik på första hoppet och förstå tillämpad aerodynamik samt kunna agera korrekt vid bärgning av fallskärm, landning i vatten, träd, kraftledning, tak och andra hinder.
 - Broms- och flärträning, fallskärmsställning samt rullning åt alla håll, få goda förutsättningar för att landa utan att skada sig.
 - Fallskärmspackning, få förståelse för fallskärmssystemets funktion samt färdighet i hantering av utrustning på ett säkert sätt.
- 4.2 Uppvärmning i form av lätt löpning och uppmjukning före praktikövningar förebygger skador och skapar bättre förutsättningar för motorik och koordination.
- 4.3 Utbildningsmetoden visa, instruera, öva och pröva (VIÖP) är mycket lämplig för alla praktiska övningar. Det är också lämpligt att varva teori och praktik under kursens gång.
- 4.4 Uthoppsträning från attrapp lik den flygplanstyp klubben har med landningsplats anpassad för antingen stående eller liggande avslutning skall användas under praktisk flygplansdrill för ilastning, placering och nödhopsåtgärder samt uthoppsteknik och kroppsbalans. Viktigt är att elev i början av övningarna tillåts bilda sig en uppfattning, en inre syn, av hur man kommer att presentera sin kropp mot den relativa vinden direkt efter uthopp och inte lägga för mycket energi på hur händer och fötter är placerade. Beroende på flygplanstyp bör om möjligt fullt utrustad elev också med motorpådrag på marken få uppleva ungefärlig känsla av det förestående hoppet. Uthoppsträning i simhall eller på annat simulerat sätt bör eftersträvas som komplement.
- 4.5 Tillämpad aerodynamik innebär genomgång av grunder för lyftkraftslagarna. KL skall bygga utbildningen kring hur fallskärm flyger med principen för lyftkraft som utgångspunkt och i varje styrövning komplettera förståelse med återkoppling till grunderna. Styrmodellen ger utmärkta tillfällen att påvisa resultat av styråtgärder. Förståelse för varför en fallskärm flyger och slutar flyga är viktigt i förberedelser för elev i att inte bara under stegringsplan flyga fallskärm utan även med sikte på den lilla och eventuellt högt vingbelastade fallskärm vederbörande i framtiden använder. Viktigt är också att utbilda i väderförutsättningar såsom turbulens, termik och hård vind samt trafikregler och hänsyn till andra hoppare i luften.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **406:01**

Ärende: **GRUNDUTBILDNING FALLSKÄRMSHOPPNING**

Datum: **2022-01-01**

- 4.6 Bromsad landning, med situationsanpassad flär som mål, definieras inför stegringsplan på följande sätt: Elev skall i trädtoppshöjd (ca 10–15 m) bromsa till hälften, fallskärmen skall dock röra sig framåt. På en manshöjd (ca 2 m) skall elev bromsa fullt, fallskärmen får dock aldrig röra sig bakåt i förhållande till marken.
- 4.7 Fallskärmspackningen syftar till att ge elev kännedom om hur viktigt det är att själv veta hur fallskärmen och hela systemet fungerar. Målsättningen är att eleven efter första hopp själv skall kunna packa fallskärmen utan mer hjälp än bekräftelse på att hon gör rätt. För att sprida övningarna över tiden rekommenderas att demonstrationspackning av en elevutrustning genomförs redan på introduktionen. Senast vid nästa kurstillfälle genomförs stationsutbildning med lämpligt innehåll enligt lokal packmanual. Fortsatt övningspackning och journalföring med avseende på de packkontroller klubben har skall övas.

5. PROV

- 5.1 Det skriftliga provet skall göras lättfattligt och utan komplicerade frågeställningar. Fördelaktigt är att använda studie- och diskussionsfrågor ur boken Hoppa Fallskärm som frågebank. Viktiga delar av provet är felfunktioner, fallskärmens funktion och styrning, reservfallskärmens utlösande och säkerhetsbestämmelser. Praktiska prov genomförs enligt praktikmoment beskrivna under punkt 4 med kravet att elev utan hjälp med korrekt utförande skall göra rätt situationsanpassad åtgärd. Alla praktiska prov skall utföras så att elevens förmåga att klara problemlösning under tidspress prövas.

6. HOPP

- 6.1 I samband med första hopp skall elev genomföra lätt uppvärmning och därefter öva uthopp och reservdrag med full fallskärmsutrustning påtagen. De skall också göras uppmärksamma på de för stunden rådande vindförutsättningarna.
- 6.2 Efter hopp är det viktigt att gå igenom elevernas upplevelser om hopp och fallskärmskontroll samt landning gemensamt så att alla får ta del av varandras erfarenheter. Ge personlig feedback för hoppet.
- 6.3 Planera in fler hopptillfällen med dina elever så att de kommer tillbaka och gör flera hopp och lättare kommer in i gemenskapen och sporten.

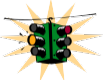
SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

1. STEGRINGSPLANEN

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
1 – 6	Stabilt fall. Dummydrag. Genomförs med rörelsen ”svanka-ta-dra”.	Eleven skall öva uthopp och redan från första hoppet drillas att genomföra normalt drag. Eleven skolas och uppmuntras att bekanta sig med fallskärmens flygegenskaper samt att på säker höjd genomföra landningsträning. Grundläggande trafikvett och tydligt flygmönster skolas in.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp med tydlig svank. ✓ Korrekt fallställning. ✓ Tydlig dragrörelse med bibehållen blick på heading. ✓ Kontrollerad landning mot vinden med fallskärmsställning. <p><i>Kraven på korrekt genomförande (dvs uppfyllande av alla ovanstående punkter) ökas succesivt i hopp 1–6. För godkänthopp nr. 6, krävs dock felfritt genomförande. Kraven på väl planerad flygning och säker landning ökas också successivt. OBS: Vid bedömning av landning läggs alltid tonvikt på säkerhet före korrekt riktning! Uppmuntra ingen att göra låga svängar...</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 1000 m			
<u>Draghöjd</u> Aut./D			
Öva att flära kalott på god höjd (500+). Tydligt trafikvarv medvind-bas-final. Landning mot vind i fallskärmsställning.			
<u>Hopp nr.</u> 7	Stabilt fall med manuellt drag på rätt höjd och med bibehållen fallställning och riktning (heading). Genomförs med rörelsen ”svanka-ta-dra. Räkna t.ex: 1000, svanka-1000, ta-1000, dra-1000.	Eleven skall i fritt fall genomföra ett väl kontrollerat drag på rätt höjd och med stabil fallställning. Vikten av rätt prioriteringsordning omsätts i praktik (dra – dra på rätt höjd – dra stabilt). Ökad kunskap om kalottkontroll och fallskärmens prestanda, med tonvikt på svängar och höjdförlust. Förståelse för fördelen och möjligheten med bromsade svängar.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Genomförs på samma dagsom godkänt hopp 6. ✓ Stabilt uthopp med tydlig svank. ✓ Stabil i flygriktningen med medvetenhet om ev. avvikelse ✓ Tydlig dragrörelse med bibehållen blick framåt (heading). ✓ Genomförande av vingutbildning 1. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Drag skall genomföras lugnt och på rätt tid efter uthopp enligt tidigare inlörd falldrill. Avvikelse från flygriktning kan accepteras om eleven uppvisar medvetenhet om detta.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 1200 m			
<u>Draghöjd</u> 1100 m			
 HM/KL-genomgång frifall och manuellt drag!	Vingutbildning 1: Obromsade och bromsade svängar. 360-graders sväng med höjdförlustkontroll. Styrning och manövrering med bakre bärremmarna. Tydligt trafikvarv medvind-bas-final. Landning mot vind.		

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
8	Uthopp och dragsom hopp 7.	Repetition av tidigare övning i syfte att befästa förmågan att genomföra ett kontrollerat drag på rätt höjd och med stabil fallställning.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp med tydlig svank. ✓ Stabil i flygriktningen med medvetenhet om ev. avvikelser. ✓ Tydlig dragrörelse med bibehållen blick framåt (heading). ✓ Genomförande av vingutbildning 2. ✓ Kontrollerad inflygning och landning.
<u>Uthoppshöjd</u> 1200 m	Vingutbildning 2: olika bromslägen i med- och motvind. Skråa. Öva att hitta "punkten som inte rör sig". Tydligt trafikvarv medvindh-bas-final. Landning mot vind.	Ökad kunskap om kalottkontroll och fallskärmens prestanda, med tonvikt på dess flygegenskaper i olika vindförhållanden. Ökad förståelse för möjligheten att påverka vingens glidtal.	<i>Kravet på flygriktning och stabilitet, samt ett lugnt och kontrollerat drag är relativt sett högre än för hopp 7.</i>
<u>Draghöjd</u> 1100 m			
<u>Hopp nr.</u> 9 – 10	Stabilt fall med manuellt drag på rätt höjd och med bibehållen fallställning och heading. Kontroll av höjd.	Eleven vänjs successivt vid längre, kontrolleradefrifall. Förmågan att läsa av höjdmätaren i frifall, samt vikten av höjdmedvetenhet tydliggörs. Förmågan att ut ett riktmärke (heading) som referens övas.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp med tydlig svank. ✓ Stabil i flygriktningen med max 180 graders avvikelser. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Tydlig dragrörelse med bibehållen blick på heading. ✓ Genomförande av vingutbildning 3. ✓ Kontrollerad inflygning och landning.
<u>Uthoppshöjd</u> 1200 m	Drag genomförs med rörelsen "svanka-ta-dra".	Förståelsen för hur headingkontroll påverkar stabilitet i flygriktning.	
<u>Draghöjd</u> 1000 m	Vingutbildning 3: Öva att hitta "punkten som inte rör sig". Bromsade svängar. Tydligt trafikvarv medvindh-bas-final.	Innebörden av "rätt prioritering" medvetandegörs.	
	OBS: I detta hopp görs sista svängen in på final med en bromsad sväng! Landning mot vind.	Ökad kunskap om kalottkontroll och fallskärmens prestanda med tonvikt på precisionslandning.	Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Lågt drag godkänns inte under några omständigheter.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
11 – 12	Stabilt fall med manuellt drag på rätt höjd och med bibehållen fallställning och heading. Kontroll av höjd. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Eleven vänjs vid längre, kontrollerade frifall. Fortsatt övning i höjdmedvetenhet och headingkontroll.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp med tydlig svank. ✓ Stabil i flygriktningen med max 180 graders avvikelse. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Tydlig dragrörelse med bibehållen blick på heading. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Lågt drag godkänns inte under några omständigheter.</p>
<u>Uthoppshöjd</u> 1500 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
13	Start/stopp svängar. 2 st. 90-graders svängar med kontroll av höjd mellan rörelserna. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Princip för svängar lärs in. Byte av heading med bibehållen höjdmedvetenhet övas.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp. ✓ Korrekt fallställning med bibehållen svank. ✓ Minst en sväng med tydligt start och stopp. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut; drag på rätt höjd prioriteras alltid före program. Tonvikt läggs på start-stopp sväng, dvs att exakt gradantal i sammanhanget är av mindre vikt.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 2000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
 KL/HM-genomgång svängar och spotting!			
14	Start/stopp sväng. 1-2 st 360-graders svängar med kontroll av höjd mellan rörelserna. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Ökad kunskap om hur man manövrerar sin kropp i frifall. Återgång till ursprunglig heading övas. Fortsatt övning av höjdmedvetenhet.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp. ✓ Korrekt fallställning med bibehållen svank. ✓ Minst en 360-sväng med tydligt start och stopp. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Tonvikt läggs på start-stopp sväng, d v s att exakt gradantal i sammanhanget är av mindre vikt.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 2000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			

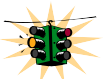

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
15	Start/stopp sväng.	Utökad tillämpning av manövreringskunskaper och återgång till ursprunglig heading. Eleven övas i mer precisa start/stop manövrar samt vidare träning av höjdmedvetenhet.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabilt uthopp. ✓ Korrekt fallställning med bibehållen svank. ✓ Två 360-svängar med tydlig start och stopp. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut; drag på rätt höjd prioriteras alltid före program. Tonvikt läggs på start-stopp sväng, dvs att exakt gradantal i sammanhanget är av mindre vikt.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 2000 m	2 st. 360-graders svängar med kontroll av höjd mellan rörelserna. Drag som tidigare.		
<u>Draghöjd</u> 1000 m	Trafikvarv och landning som tidigare.		
16	Dyk ut, bakåtvolt. Kontroll av höjd. Övningen avbryts på lägst 1200 m. Signalera för drag med vinkning. Drag i övrigt som tidigare.	Ny uthoppsteknik skolas in i syfte att ge eleven ökad kunskap om den relativa vindens påverkan. Förmågan att efter tummel i frifall snabbt återfå stabilitet övas. Vikten av tydlig signal före drag lärs in och övas.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inom max 5 sek. återfå stabilitet vid eventuellt tummel i exit. ✓ Minst en bakåtvolt. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Tonvikt läggs på snabb återgång till stabilt frifall, snarare än på korrekt genomförande av bakåtvolt.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 2000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
 KL/HM-genomgång dykutvolter, delta-track, vinkning före drag.	Trafikvarv och landning som tidigare.		
17	Dyk ut. Stabilt fall med simulerad reservdragsprocedur (med öppen hand!). Kontroll av höjd. Övningen avbryts på senast 1200 m. Vinkning och dragsom tidigare.	Eleven skall få en förståelse för cut- och reservhandtagens varierande position i frifall och under kalott, samt på säker höjd lära känna effekten av tyngdpunktsförskjutningen vid ett reservdrag i frifall.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inom max 5 sek. återfå stabilitet vid eventuellt tummel i exit. ✓ Korrekt fallställning med bibehållen svank vid simulerat reservdrag. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Genomförande av simulerat reservdrag under kalott. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Lågt drag godkänns inte under några omständigheter.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 2000 m	Simulerat reservdrag under kalott (med öppen hand!). Trafikvarv och landning som tidigare.		
<u>Draghöjd</u> 1000 m			

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
18	Dyk ut, delta. Övningen avbryts på senast 1200 m. Vinkning och drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Fortsatt övning på ny uthoppsteknik och snabb återgång till stabilt fall. Horisontell förflyttning på heading i syfte att skapa förutsättning för säkert drag i fri luft övas.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inom max 5 sek. återfå stabilitet vid eventuellt tummel i exit. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Tydlig förflyttning på heading. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Bibehållen riktning i delta värderas högre än distans.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
19	Dyk ut, tracking. Övningen avbryts på senast 1200 m. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Fortsatt övning på ny uthoppsteknik och snabb återgång till stabilt fall. Snabb horisontell förflyttning på heading i syfte att skapa förutsättning för säkert drag i fri luft övas vidare.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inom max 5 sek. återfå stabilitet vid eventuellt tummel i exit. ✓ Tydlig förflyttning på heading. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Bibehållen riktning i tracking är viktigare än distans.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
20	Dyk ut, tracking med 90-graders sväng. Övningen avbryts på senast 1200 m. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Snabb horisontell förflyttning med sväng och byte av heading i syfte att skapa förutsättning för säkert drag i fri luft övas vidare.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Inom max 5 sek. återfå stabilitet vid eventuellt tummel i exit. ✓ Tydlig förflyttning med minst ett tydligt byte av heading. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			

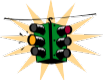

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
21	Dyk ut, en bakåtvolt, två 360-graders svängar, tracking. Övningen avbryts på senast 1200 m. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Eleven övas att genomföra ett helt program bestående av tidigare inlärd moment. Vikten av att prioritera höjd före program tydliggörs ytterligare.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Stabil exit. ✓ Minst en bakåtvolt och en 360-sväng. ✓ Tydlig horisontell förflyttning på heading. ✓ Höjdmedvetenhet. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut; ett icke fullständigt program som avbryts på rätt höjd kan alltså godkännas.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1000 m			
22	FS-hopp 1: Greppat uthopp. No-contact flygning med kontroll av fallställning. AFF-signaler används. Hissa/svanka övning ("Följ John"). Eleven signalerar för bryt på senast 1800 m. Tracking till 1400 m, vinkning på 1300 m. Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Grundläggande kunskaper om greppad uthopp övas. Eventuella brister i fallställningen korrigeras. Eleven övar sig att i frifall flyga på nivå relativt mot andra hoppare genom att ändra sin fallställning. Förmågan att dela uppmärksamheten mellan andra hoppare och höjdmätare övas. Vikten av separation och vinkning före drag tydliggörs.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Höjdmedvetenhet; eleven ska själv signalera för bryt på rätt höjd och prioritera detta före genomförande av program. ✓ Tydlig horisontell förflyttning på heading. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Om möjligt skall eleven under hopp 22–24 själv spotta och välja uthoppsspunkt. Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Passerar eleven 1200 m utan att vinka för drag, ger instruktören om möjligt AFF-tecknet för "dra fallskärmen" och drar sedan själv efter separation. På minst ett av hoppen 22–24 skall eleven precisionslanda inom 50 m från utsedd landningspunkt</i></p> <p><i>För hopp 21–24 gäller att dessa endast får utföras av erfaren FS-instruktör utsedd av HL. Instruktören måste dock inneha lägst HM-grad.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1200 m			
 KL/HM-genomgång FS-teknik och frifallstecken.			

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

<u>Hopp nr.</u>	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
23	FS-hopp 2: Greppat uthopp. Start/stopp 90-graders svängar med höjdkontroll och dockning. OBS: instruktören tar grepp! Eleven signalerar för bryt på senast 1800 m. Tracking till 1400 m vinkning på 1300 m Drag som tidigare. Trafikvarv och landning som tidigare.	Fortsatt korrigerigering av neutral fallställning. Grundläggande FS-tekniker övas. Särskilt tonvikt läggs på höjdmedvetenhet, svängarna, byte av heading och god separation inför drag.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Neutral fallställning. ✓ Höjdmedvetenhet; eleven ska själv signalera för bryt på rätt höjd och prioritera detta före genomförande av program. ✓ Tydlig horisontell förflyttning på heading. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och landning. <p><i>Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Se i övrigt krav för hopp 22.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1200 m			
24	FS-hopp 3: Ogreppat uthopp. Start/stopp 360-graders svängar och dockning. Eleven signalerar för bryt på senast 1800 m. Tracking till 1400 m, vinkning på 1300 m. Drag som tidigare. Normalt trafikvarv och landning inom 50 m från angiven landningspunkt.	Examinationshopp. Inga nya övningar skall ingå. Tonvikt läggs på höjdmedvetenhet, headingkontroll, säker separation, rätt prioritering (dra, dra på rätt höjd, dra stabilt) och säker samt välplanerad kalotthantering.	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Neutral fallställning. ✓ Höjdmedvetenhet; eleven ska prioritera höjd före program och själv signalera för bryt på rätt höjd. ✓ Tydlig horisontell förflyttning på heading. ✓ Stabilt drag av huvudfallskärm. ✓ Kontrollerad inflygning och <p><i>Om möjligt skall eleven själv spotta in flygplanet och själv välja uthoppsspunkt. Kravet på höjdmedvetenhet är absolut. Se i övrigt krav för hopp 22.</i></p>
<u>Uthoppshöjd</u> 3 – 4000 m			
<u>Draghöjd</u> 1200 m			

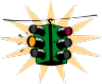

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

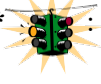
Kapitel: 406:02

Ärende: KONVENTIONELL STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

	<u>Program</u>	<u>Mål/syfte</u>	<u>Krav & bedömningsgrunder</u>
 Efterarbete	Debrief av examinationshopp, samt genomgång av vad som gäller för fortsatt hoppning – licensförnyelse, val av egen utrustning, AAD/RSL, höjdvarnare, prioritering/säkerhet, trafikregler, lokala rutiner etc.	Få eleven att känna sig välkommen som färdig hoppare. Öka chansen att han eller hon fortsätter hoppa – och fortsätter hoppa så säkert som möjligt.	✓ HM bör vara införstådd med att efterarbetet kräver tid!

***Aut./D**: Hopp med automatisk utlösning och dummydrag.

*: Symbolen betyder att ett nytt ”block” i stegringsplanen börjar. Här ska eleven ha ny grundlig genomgång/teori med KL eller HM och därefter få en signatur i loggboken/elevbeviset. Eleven ansvarar själv för att detta blir gjort. Saknas signatur, får eleven inte gå vidare innan sådan skaffas.

2. HOPP 7

Första hoppet med manuellt drag skall alltid genomföras samma dag som ett godkänt hopp 6. I de fall hopp 6 blir det sista hoppet under en hoppdag skall det repeteras nästföljande hoppdag.

3. VINGUTBILDNINGEN, HOPP 7–10

När du tränar att manövrera vingen skall du vara noga med att orientera dig så att du inte missar att ta dig till landningsplatsen. Kontrollera också höjden ofta och se dig om efter andra fallskärmar. Avbryt alla övningar på lägst 500 m och koncentrera dig på trafikvarvet (medvind-bas-final) och landningen.

4. FS-HOPP 1–3, HOPP 22–24

Hopp med erfaren FS-hoppare utsedd av HL. Instruktören skall inneha lägst HM-grad. Instruktören bör lära eleven de frifallstecken som används i AFF, då dessa är användbara för utbildning under frifallet. Instruktören skall vidare själv vara medveten om, samt göra eleven uppmärksam på vilka konsekvenser FS-hoppning kan få för höjdmedvetenheten hos hoppare med låg erfarenhet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 1: ARMARNA FRIA (två instruktörer)

INSTRUKTÖRER	ELEVHOPPARE
Utklättring	”I dörren”.
Nedräkning	Hotellcheck – “Check in, check out”.
Uthopp	”Upp – Ner – Svanka”.
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Sekundär, Primär.
Tre simulerade drag	Svanka – Se – Ta – ”Dra” (markera med öppenhand).
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Sekundär, Primär.
Fri tid	Kontrollera heading och höjd ungefär var 5:e sek.
Vinkning	Vinkning med armarna; på 1500 m signalerareleven höjdkontroll.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall ske på 1200 m.

Primär instruktör stannar kvar och kontrollerar att eleven drar senast när 1200 m passeras.

Not. När handtaget är ute flyttar primär instruktör på sig för att ge fjäderpiloten mer fri luft.

Sekundär instruktör stannar kvar och kontrollerar att skärmen har en normal utveckling.

Not. Assisterar om möjligt vid eventuellt reservdrag.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Stabil fallställning	– Medvetenhet om fallställning
– Höjdmedvetenhet	– Höjdmedvetenhet
– Fallskärmskontroll	– Drag på rätt höjd

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 2: SVÄNGAR 90° OCH FRAMÅTÅKNING (två instruktörer)

INSTRUKTÖRER	ELEVHOPPARE
Utklättring	"I dörren".
Nedräkning	Hotellcheck – "Check in, check out".
Uthopp	"Upp – Ner – Svanka".
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Sekundär, Primär.
Två simulerade drag	Svanka – Se – Ta – "Dra" (markera med öppen hand).
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Sekundär, Primär.
Svängar Framåtåkning	90° höger sväng, höjdkontroll. 90° vänster sväng, höjdkontroll. Framåtåkning ca 3 s, höjdkontroll.
Vinkning	Vinkning med armarna; på 1500 m signalerareleven höjdkontroll.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall vara på 1200 m.

Draget kontrolleras på samma sätt som nivå I

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Principer för svängar	– Starta/stoppa sväng
– Principer för framåtåkning	– Landning mot vinden
– Avslappnad fallställning med bra svank	– Ökad medvetenhet om fallställning
– Ökad höjdmedvetenhet	– Höjdmedvetenhet
	– Drag på rätt höjd

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 3: FRIFLYGNING (två instruktörer)

INSTRUKTÖRER	ELEVHOPPARE
Utklättring	"I dörren".
Nedräkning	Hotellcheck – Check in, check out".
Uthopp	"Upp – Ner – Svanka".
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Sekundär, Primär.
Ett simulerat drag	Svanka – Se – Ta – "Dra" (markera med öppenhand).
Två heel-clicks	Eleven slår ihop hälarna två gånger.
Instruktörerna släpper sina grepp på lägst 2000 m. Först sekundär på signal från primär, sedan primär på signal från sekundär	Eleven bibehåller fallställningen utan kursändring med samtidig uppmärksamhet på heading och höjd. Kontrollera heading och höjdungefär var 5:e sek.
Vinkning	Vinkning med armarna; på 1500 m signalerareleven höjdkontroll.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall ske på 1200 m.

Draget kontrolleras på samma sätt som nivå 1

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Stabil fallställning	– Frisläppt stabil fallställning i minst 10 s
– Headingkontroll	– Headingkontroll
– Spotting teori	– Landning mot vinden
	– Ökad medvetenhet om fallställning
	– Höjdmedvetenhet
	– Drag på rätt höjd

VINGUTBILDNINGSHOPP 1

– 360° svängar åt vänster och höger. Kontrollera fallskärmen och orientera mellan svängarna

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 4: SVÄNGAR OCH INFLYGNING (en instruktör)

INSTRUKTÖR	ELEVHOPPARE
Utklättring	"I dörren".
Nedräkning	Hotellchecken
Uthopp	"Upp – Ner – Svanka".
Observationscirkeln <i>Instruktören släpper grepp</i>	Heading, Höjd, Instruktören.
Svängar och framåtåkning till link med instruktören.	90° sväng mot instruktören, höjdkontroll. 90° sväng tillbaka, höjdkontroll. 90° sväng mot instruktören, höjdkontroll. Framåtåkning till link med instruktören, höjdkontroll. Fri tid Vid 1800 m skakar eleven på huvudet för att indikera "inga fler rörelser" och tar en heading, under instruktören, med marken som referens.
Handflash	Vinka med armarna; på 1500 m signalerar eleven höjdkontroll.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall vara på 1200 m.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Spotting praktik	– Frisläppt stabil fallställning
– Principer för svängar	– Headingkontroll
– Principer för framåtåkning	– Starta/stoppa sväng
– Fortsatt stabil fallställning	– Landning mot vinden
– Byte av referens för heading	– Ökad medvetenhet om fallställning
	– Höjdmedvetenhet
	– Drag på rätt höjd

VINGUTBILDNINGSHOPP 2

– Bromsade svängar åt vänster och höger

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 5: 360° SVÄNGAR OCH INFLYGNING (en instruktör)

INSTRUKTÖR	ELEVHOPPARE
Utklättring	"I dörren".
Nedräkning	Hotellchecken.
Uthopp	"Upp – Ner – Svanka".
Observationscirkeln	Heading, Höjd, Instruktören.
Svängar och inflygning till link med instruktören.	90° sväng mot instruktören, höjdkontroll. 360° högersväng, höjdkontroll. 360° vänstersväng, höjdkontroll. Inflygning till link, där instruktören tar grepp, höjdkontroll. Fri tid Vid 1800 m skakar eleven på huvudet för att indikera "inga fler rörelser" och tar en heading, under instruktören, med marken som referens.
Brytsignal	Eleven signalerar bryt genom att vinka med armarna på 1400 m.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall vara på 1200 m.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Spotting av eleven med hjälp av instruktören	– Snabbt bli stabil efter ogreppat uthopp
– <i>Eventuellt</i> : stabilt ogreppat uthopp	– Genomföra framåtåkning
– Kontrollerade 360° svängar	– Ge brytsignal
– Framåtåkning och dockning (offensivt)	– Frisläppt stabil fallställning
	– Headingkontroll
	– Starta/stoppa sväng
	– Landning mot vinden
	– Ökad medvetenhet om fallställning
	– Höjdmedvetenhet
	– Drag på rätt höjd

VINGUTBILDNINGSHOPP 3

– Lossa ena bromsen och häv svängen med bakre bärremmen

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 6: SOLO-UTHOPP, BAKÅTVOLTER OCH DELTATRACKING (en instruktör)

INSTRUKTÖR	ELEVHOPPARE
Utklättring dyk-ut	"I dörren"
Nedräkning	Hotellchecken
Uthopp	"Upp – Ner – Ut"
	Eleven skall snabbt bli stabil och bibehålla sin heading samt kontrollera höjden
Instruktören lägger sig framför eleven utan att greppa, nickar som klartecken till att eleven kan börja med bakåtvolt	En bakåtvolt, höjdkontroll, titta på instruktören. Efter nick från instruktören upprepas bakåtvolt. Programmet upprepas ner till lägst 2000 m där elev skakar på huvudet för att indikera "inga fler bakåtvolt".
Deltatracking	Deltaställning till deltrack ner till 1600 m.
Brytsignal	Eleven signalerar bryt genom att vinka med armarna på 1400 m.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall vara på 1200 m.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Spotta själv	– Snabbt stabil efter bakåtvolt
– Stabilt ogreppat uthopp	– Avbryta bakåtvolt på eget eller instruktörs initiativ på 2000 m
– <i>Eventuellt</i> : Stabil dykexit	– Snabbt bli stabil efter ogreppat uthopp
– Snabbt bli stabil och ta en heading	– Ge brytsignal
– Principer för bakåtvolt	– Frisläppt stabil fallställning
– Prioritera höjd framför programmet	– Headingkontroll
– Principer för deltracking	– Deltatracking mot heading med tydlig horisontell förflyttning
– Förståelse för hur nivå 6 och 7 liknar ett vanligt hopp avseende säkerhet	– Landning mot vinden
	– Ökad medvetenhet om fallställning
	– Höjdmedvetenhet
	– Dra på rätt höjd

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 7: EXAMINATIONSHOPP (en instruktör)

INSTRUKTÖR	ELEVHOPPARE
Utklättring dyk-ut	”I dörren”
Nedräkning	Hotellchecken
Uthopp	”Upp – Ner – Ut”
	Eleven skall snabbt bli stabil och bibehålla sin heading samt kontrollera höjden
Instruktören lägger sig framför eleven utan att greppa, nickar som klartecken till att eleven kan börja med bakåtvolt och svängar.	En bakåtvolt, heading och höjdkontroll. 360° höger sväng, höjdkontroll. 360° vänster sväng, höjdkontroll. Om programmet är klart före 2000 m har eleven fri tid.
Deltatracking	Delta till tracking ner till 1600 m.
Brytsignal	Eleven signalerar ”jag ska dra min skärm” genom att vinka med armarna på 1400 m.
Drag	Svanka – Se – Ta – Dra. Draget skall vara på 1200 m.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Spotta själv	– Snabbt stabil efter bakåtvolt samt genomföra en 360° sväng åt vardera hållet innan 2000 m
– Dyk ut soloexit	– Prioritera höjd före program genom att ge brytsignal på 2000 m
– Genomföra ett program sammansatt av bakåtvolt och 360° svängar	– Deltatracking på heading och med tydlig horisontell förflyttning
– Deltatracking på heading och med tydlig horisontell förflyttning	– Snabbt bli stabil efter ogreppt uthopp
	– Genomföra framåttäkning
	– Ge brytsignal
	– Frisläppt stabil fallställning
	– Headingkontroll
	– Starta/stoppa sväng
	– Landning mot vinden
	– Ökad medvetenhet om fallställning
	– Höjdmedvetenhet
	– Dra på rätt höjd

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:03

Ärende: AFF STEGRINGSPLAN

Datum: 2010-01-01

NIVÅ 8: FORTSÄTTNINGSPROGRAM (utan instruktör i frifall)

Elev betraktas fortfarande som elev ända tills krav för A-licens är uppfyllda. A-licens kan sökas efter att elev är klar med utbildningen (nivå 1–8), licensbestämmelser i övrigt finns i grundläggande bestämmelser 402:01.

Fortsättningsprogrammet innehåller tre ensamhopp varav ett från 1000–1200 m. Det kan vara stressande för eleven att göra ett hopp från 1000–1200 m då frifalls-vanan erhållits med mycket frifallstid, därför är det upp till instruktören i samråd med eleven att bestämma ordningsföljden på dessa tre utbildningshopp. Det finns heller inget som hindrar instruktören att lägga in fler övningshopp för att överbrygga ”rädslan” för ”låg”-hoppet, t. ex. ett hopp från 2000 m.

Höghopp 1, 3–4000 m	Eleven övar på eventuella svagheter, t. ex. sittande eller dykande uthopp, bakåtvolver, svängar och deltatracking, draghöjd 900 m.
Höghopp 2, 3–4000 m	Eleven övar på eventuella svagheter, t. ex. sittande eller dykande uthopp, bakåtvolver, svängar och deltatracking, draghöjd 900 m.
Låghopp, 1000–1200 m	Stabilt uthopp, stabil i drag, draghöjd 900 m.

Krav: Under dessa hopp skall eleven använda elevutrustning med räddningsutlösare

Efter fortsättningsprogrammet (nivå 8) är eleven klar och skall gå vidare med *Inskolning till nytt fallskärmsystem* 402:16.

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
– Spotta själv	– Med eget ansvar använda färdigheterna på ett sätt som medför säker fallskärmsshopning för eleven själv och andra.
– Stabilt uthopp	
– Genomföra förutbestämt program	
– Vinka och dra på rätt höjd	

VINGUTBILDNINGHOPP 4 OCH 5

- Styr och bromsa med bakre bärremmarna, var observant på stallpunkten
- Precisionslandning inom 50 m från landningsmärket

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

Allmänt:

SFU utbildning är en utbildningsplan utvecklad av Svenska Fallskärmsförbundet.

Grundutbildning inför första hopp sker i enlighet med SBF 406:01.

En eller två instruktörer vid nivå 1–2

Beroende på klubb rutiner och elevens insteg i SFU kan nivå 1–2 genomföras med en eller två instruktörer.

Notera att det alltid är krav på tandemhopp oavsett instegsmodell.

Förutsättningar för EN instruktör.

Nivå 1. Elev har genomfört godkänt insteg med tunnelträning enligt SFU-tunnel. Program oförändrat.
Nivå 2. Instruktör bedömer att eleven under nivå 1 haft en så pass stabil och kontrollerad fallställning att det är lämpligt att gå vidare med endast en instruktör. Eleven ska ha varit frisläppt i minst 5 sek. av en av instruktörerna. Program oförändrat.

Förutsättningar för TVÅ instruktörer.

Nivå 1: Enligt gällande SFU. Program oförändrat
Nivå 2: Beroende på fastställda klubb rutiner redan tillämpar dubbla instruktörer på nivå 2; AFF-instruktör anmäler ett behov av två instruktörer, detta efter sin bedömning av elevs utbildningsbehov efter analys av mål och kravuppfyllnad på nivå 1 inför nivå 2. Programändring för instruktör 2: AFF-2 släpper elev efter första observationscirkel och lägger sig som headingreferens och förstärkt teckengivare. Instruktörer kommer överens om teckengivning. Elevs program oförändrat.

Hoppning i SFU efter uppehåll

Teorirepetition och ny reservdragsexaminering gäller före samtliga hoppning efter uppehåll enligt tabell nedan.

SFU	2–6 mån	6–12 mån	12–24 mån	24 mån -
Hopp 1–6	Senast godkända nivå ^o	Hopp 2 Senast godkända nivå ^o	Hel utbildning	Hel utbildning
Hopp 7–13	Hopp 6 + Senast godkända nivå ^o	Hopp 2 Hopp 6 Senast godkända nivå ^o	Hopp 2 Hopp 6 Hopp 7 Senast godkända nivå ^o	Hel utbildning
Hopp 14–15	Hopp 7 Senast godkända nivå ^o	Hopp 6 Hopp 7 Senast godkända nivå ^o	Hopp 2 Hopp 6 Hopp 7 Senast godkända nivå ^o	Hel utbildning

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

Instegsalternativ i SFU för utbildning med en (1) AFF instruktör från hopp 1.

Mål

Målet med att låta elever flyga tunnel före första hoppet är att skapa grunder för en god fallställning, skapa förståelse och förmåga att använda heading, att kunna genomföra dummy- samt dragprocedur stabilt.

Syfte

Syftet med tunnelträningen är att låta eleven vistas i en miljö lik den verkliga utbildningsmiljön under realistiska former. Det skapar också en grundläggande fallställning inför SFU-hopp 1, vilket medger att eleven kan fokusera på programmet istället för den nya utbildningsmiljön, samt för att skapa förutsättningar att genomföra hela SFU med en instruktör från SFU hopp 1.

Krav

Kravet på utbildningen är att eleven aktivt arbetar med förbättring av fallställningen och svarar korrekt på teckengivning. Eleven skall tydligt visa att den kan bibehålla en heading alternativt välja en ny vid för stor avdrift. Eleven skall också kunna genomföra dummydrag samt dragprocedur med bibehållen korrekt fallställning.

Moment	Utbildningsmål	Krav för godkänt
Fallställning	Stabil och självständig, elev flyger frisläppt samt korrigerar fallställning aktivt.	Flyger stabilt med endast en ankringspunkt, svarar korrekt på teckengivning.
Heading	Tar en tydlig heading och korrigerar fallställning utefter detta.	Bibehåller heading alternativt väljer en ny om avdriften är för stor.
Dummydrag	Stabila dummydrag med bibehållen korrekt fallställning.	Stabila dummydrag med bibehållen korrekt fallställning.
Vinka-Svanka-Ta-Dra	Stabil dragrörelse med bibehållen korrekt fallställning.	Stabil dragrörelse med bibehållen korrekt fallställning.

Kvalitetssäkring

Utbildningen omfattar cirka 15 min tunneltid. Träningen bedöms av en SFF AFF-I och ett godkänt resultat skrivs in i loggbok innan SFU hopp 1.

Notera att det alltid är krav på tandemhopp oavsett instegsmodell.

NÖDÅTGÄRDER I FRIFALL

HOPP 1 – Om hoppet utförs med två instruktörer.

- En instruktör borta – Eleven fortsätter programmet som planerat. Eleven kommunicerar med den instruktör som är kvar.
- Båda instruktörerna borta – Eleven ska då dra sin fallskärm. Svanka, ta, dra. Oavsett omeleven är stabil eller inte. Att dra är viktigare än att vara stabil i detta läge.

HOPP 1 – Om hoppet utförs med en instruktör.

- Om instruktören är borta ska eleven dra sin fallskärm. Svanka, ta, dra. Oavsett om eleven är stabil eller inte. Att dra är viktigare än att vara stabil i detta läge.

HOPP 2 – Om hoppet utförs med två instruktörer.

- En instruktör borta – Eleven fortsätter programmet som planerat. Eleven kommunicerar med den instruktör som är kvar.
- Båda instruktörerna borta – Eleven ska då dra sin fallskärm. Svanka, ta, dra. Oavsett omeleven är stabil eller inte. Att dra är viktigare än att vara stabil i detta läge.

HOPP 2 – Om hoppet utförs med en instruktör.

- Om instruktören är borta ska eleven dra sin fallskärm. Svanka, ta, dra. Oavsett om eleven är stabil eller inte. Att dra är viktigare än att vara stabil i detta läge.

HOPP 3 – Utförs normalt med endast en instruktör.

- Om instruktören är borta och eleven har kontroll på situationen, vilket innebär att eleven har en stabil fallställning och är väl medveten om vilken höjd eleven är på. Eleven ska i detta läge dra på förutbestämd höjd.
- Om eleven blir ostabil ska eleven under 5 sek. försöka återfå stabil fallställning, om det ej kan uppnås räknar eleven ”ettusen, tvåtusen, tretusen” och sedan genast dra fallskärmen. Draghöjd gäller alltid före stabilitet.

HOPP 4–6 – Utförs normalt med endast en instruktör.

- Om instruktören är borta och eleven har kontroll på situationen, vilket innebär att eleven har en stabil fallställning och är väl medveten om vilken höjd hen är på. Eleven ska i detta läge dra på förutbestämd höjd.
- Om eleven blir ostabil ska eleven under 5 sek. försöka återfå stabil fallställning, om det ej kan uppnås räknar eleven ”ettusen, tvåtusen, tretusen” och sedan genast dra fallskärmen. Draghöjd gäller alltid före stabilitet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **406:04**

Ärende: **SFU STEGRINGSPLAN**

Datum: **2016-05-01**

BLOCK: INTRODUKTION FRIFALL

Inför tandemhoppet ska blockgenomgång ske med en instruktör.

Utklättring, nedräkning, uthopp

Gå igenom med eleven hur detta kommer gå till. Låt eleven key:a av ekipaget.

Observationscirkel

Förklara syftet med att hålla en heading (vara på rätt plats, stilla) och vikten av att hålla koll på höjden.

Simulerade drag

Förklara att eleven gör detta för att få en känsla för hur en dragrörelse går till och att i nästa hopp kommer ytterligare träning samt drag av egen fallskärm. Förklara skillnaden mellan att göra detta i ett tandemhopp kontra elevens senare hopp.

Frifallsövningarna

I detta moment får eleven känna på hur mycket muskelkraft det krävs för att hålla sin fallställning. Hjälp eleven i luften att placera armar och huvud i en bra position. Övningarna som eleven gör ska vara långsamma och utslagskraftiga. När eleven sträcker på benen så ska det vara med sådan kraft att det motsvarar att hålla upp sin egen vikt, som när man gör i "plankan". Informera eleven om att syftet med detta är att eleven ska få en känsla för vad olika "roderutslag" kan göra i frifall. Efter eleven testat detta ska eleven försöka hitta en normal fallställning. Assistera gärna eleven i dess rörelser (jobba inte mot framåttakningen vid bensträck etc.)

Draget

Förklara syftet med att eleven klappar instruktören på benet i detta hopp vilket är att indikera att eleven har höjdmedvetenhet och för att indikera att det är dags för drag av fallskärmen.

I fallskärm

Ge eleven kontroll tidigt och utbilda i fallskärmsmanövrering. Förklara skillnaden i prestanda mellan en tandemkalott kontra en elevkalott. (Tandemekipage, större pendel och annorlunda känsla i svängar och flär/broms) Kalottkontroll: "flyger / flyger inte" förklara hur man gör detta, även varför man kontrollerar luftrummet efter "kompisar" Prata om hur en flär går till och vikten av att flära.

Inflygning och landning

Instruera och gör tillsammans med eleven ett landningsvarv precis så som eleven själv sedan kommer göra. Medvind – Bas – Final, 300 m – 200 m -100 m. Inför landningen intar elev "fallskärmsställning" så gott det går och instruktören förklarar hela tiden hur man gör en landning, med blick, rörelse och flär.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

SFU TANDEMHOPP

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: Enligt tandem	Instruktör: Tandem
-----------------------	-------------------------	--------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Gör sig redo för uthopp. Uthoppshöjd: 3000–4000 m	Sätter sig i dörren med tandeminstruktör. Händerna i selen.
Nedräkning	Ger eleven klapp på axeln för att indikera att när redo att hoppa av.	Väntar på klartecken från tandeminstruktör. Klapp på axeln.
Uthopp	Låter eleven ”key:a” av ekipaget. Klappar eleven på axlarna för att ge tillåtelse att ta ut armarna.	Gör ut – in – ut, upp med blicken, svanka och vänta på klapp för att ta ut armarna.
Observationscirkel	Assisterar genom att ge AFF-tecken och eventuellt korrigera elevens huvud & armar. Kontrollerar att eleven läser av höjden.	Tar heading, kontrollerar höjden. Läser av höjden Se efter tecken från instruktör på höger sida, därefter vänster sida.
Tre simulerade drag	Assisterar elevens drag, hjälper till att hitta handtag och att placera vänster arm/hand, om nödvändigt.	Svanka – Ta – Dra, tre gånger. Rörelsen ska vara kontrollerad, långsam och handtaget markeras med öppen hand.
Observationscirkel	Assisterar genom att ge AFF-tecken och eventuellt korrigera elevens huvud & armar. Kontrollerar att eleven läser av höjden.	Tar heading, kontrollerar höjden. Läser av höjden Se efter tecken från instruktör på höger sida, därefter vänster sida
Frifallsövning	Assisterar eleven om nödvändigt	Sträcker ut armarna 90°, sträcker ut armarna rakt fram, tillbaka neutral, sträcker ut benen. Alla övningarna ska vara långsamma.
Fri tid / Frifall	Fortsätter assistera eleven i dennes frifall.	Kontrollerar heading och höjd ca var 5:e sek. Jobba aktivt med fallställning.
Vinkning	Kontrollerar att eleven vinkar på rätt höjd.	Vinkar med armarna på 2000 m, förberedelse för drag.
Drag av fallskärm	Drag enligt gällande regelverk.	Vid 1800 m, gör dragrörelse med klapp på instruktörens ben för indikering av drag.

VINGUTBILDNING

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Kalottkontroll	Ger eleven kontrollen över skärmen så tidigt som möjligt.	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet.
Pröva	Instruerar i med- och motvind, flär, bromsade svängar.	Provar att flära och styra fallskärmen med hjälp av instruktioner från instruktör.
Inflygning	Instruktören tar över skärmen och visar tydligt landningsvarv och inflygning med flär.	Höjdkontroller mellan övningarna.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> Förståelse för frifallsteknik. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivt arbete med fallställning, svar på teckengivning.
<ul style="list-style-type: none"> Höjdmedvetenhet. 	<ul style="list-style-type: none"> Dragindikering på rätt höjd.
<ul style="list-style-type: none"> Förståelse för orientering i kalott. 	<ul style="list-style-type: none"> Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
<ul style="list-style-type: none"> Praktisk förståelse för skärmflygning. 	<ul style="list-style-type: none"> Prova flär och styrning av fallskärm.
	<ul style="list-style-type: none"> Kunna peka ut fältet under fallskärm.

BLOCK 1: GRUNDER

Inför hopp 1 ska blockgenomgång utföras av en instruktör.

Block 1 täcks av grundkursen men ska repeteras av en instruktör för att säkerställa alla moment i kommande hopp.

Säkerställ att eleven har information om alla lokala föreskrifter och har fått information om aktuellt hoppfält.

Utklättring, nedräkning, uthopp.

Gå igenom med eleven hur detta kommer gå till ur aktuellt flygplan. Placering i planet, check-incheck-ut, placering i dörren, utklättring, uthopp.

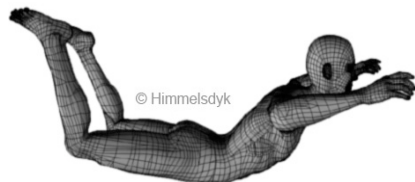
Observationscirkel.

Beskriv hur detta moment kommer att genomföras när det är 1 eller 2 instruktörer.

Heading, höjd, sekundär, primär.

Frifallsövningarna.

Repetera fallställning och markträna denna. Använd verktyg för att markträna fallställning, t.ex. hjälpa eleven hålla upp armar och ben när de ligger på en rullbräda och låta de trycka emot istället för att hålla upp. Förklara syftet med övningarna. Sträck på benen övningen ska ske långsamt och kraftfullt för att eleven ska förstå och hitta hur mycket muskelkraft det krävs för att placera benen rätt och känna att man rör sig framåt / lutar framåt vilket ska ge en känsla av vilka roderutslag man kan göra.

Headingkontroll

Förbered eleven med principer för svängar men utbilda i detta läge detta för korrigeringar och stopp av rotation, eleven behöver således inte titta när han svänger utan bara stanna eller korrigera. Syftet är att kunna hitta en neutral fallställning utan avdrift.

Simulerade drag

Markträna draget med all utrustning på många gånger innan hopp. Säkerställ att eleven kan göra ett korrekt drag på aktuell utrustning. I frifall var uppmärksam på hur eleven gör dragrörelsen. Instruktören ska med försiktighet assistera eleven att hitta handtaget för att undvika axelluxation.

Draget.

Belys att det är eleven själv som ska dra sin fallskärm och ni är där för att assistera eleven i detta.

Fallskärm.

Repetition av teoretiska kunskaper inför första fallskärmsfärden. Kontrollera att eleven har tillräckligt goda kunskaper för att kunna manövrera och landa sin fallskärm på ett säkert sätt. Förklara vikten av att landa i fallskärmsställning på rak final. Fallskärmsställning med benen ihop = 3ggr så starka ben. Rullning ger minskad risk för benbrott. Rak final, inga svängar under 100 m, med undantag för bromsade svängar för att undvika en farlig landning. Förklara risken med att landa i sväng.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 1: DRA – DRA PÅ RÄTT HÖJD

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 2 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	-------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Säkrar eleven, och ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in, check-ut. Gör sig redo för uthopp.	”check-in” mot primär, vänta på OK ”check-ut” mot sekundär, vänta på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Ett tydligt, upp - ner - ut, svanka, behåller blicken uppåt och intar grundfallställning med tydlig svank.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställning.	Tar en heading, kontrollerar höjden, tittar mot sekundär, inväntar tecken och gör korrigeringar. På tumme upp tittar mot primär och gör om samma procedur.
3 simulerade drag	Om nödvändigt assisterar elevens dragrörelse, hjälper till att hitta handtag och att placera vänster arm och hand rätt.	Svanka – Ta – Dra, 3 gånger. Rörelsen ska vara i lugn, kontrollerad hastighet och handtaget markeras med öppen hand.
Fri tid / Frifall	Primär instruktör ger tecken till sekundär att släppa eleven i 5 sek. Fortsätter assistera eleven i dennes frifall.	Kontrollerar heading och höjd ca var 5:e sek. Jobbar aktivt med förbättringar av fallställningen, uppmärksammar tecken.
Vinkning	Båda instruktörerna säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m..

Vingutbildning

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Pröva att flära	Pröva att flära 3 gånger. En flär (fullbroms), håll kvar, känn efter vad som händer. Under den andra flären, blunda och känn förflyttningen. Flär tre genomförs med blicken rakt fram.
Bromsa	Utforska skärmens hastighet, skillnaden mellan fullt uppsläpp, kvarts-, halv- och full broms.
Svängar	Prova 90°-svängar. Notera höjdförlust.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerade plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> Grundläggande fallställning. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktivt arbetat med förbättring av fallställning.
<ul style="list-style-type: none"> Höjdmedvetenhet. 	<ul style="list-style-type: none"> Svarar korrekt på teckengivning.
<ul style="list-style-type: none"> Fallskärmskontroll. 	<ul style="list-style-type: none"> Varit frisläppt av en instruktör i minst 5 sek. med en kontrollerad stabil fallställning.
<ul style="list-style-type: none"> Grundläggande fallskärmsstyrning. 	<ul style="list-style-type: none"> Drag på rätt höjd. Höjdmedvetenhet.
<ul style="list-style-type: none"> Grundläggande fallskärmlandning. 	<ul style="list-style-type: none"> Kalottkontroll, kompiskoll, höjdmedvetenhet, orientering.
<ul style="list-style-type: none"> Landning mot vinden. 	<ul style="list-style-type: none"> Provat flär på höjd.
	<ul style="list-style-type: none"> Landning på rak final.
	<ul style="list-style-type: none"> Landning i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 2: FALLSTÄLLNINGSTRÄNING - TVÅ INSTRUKTÖRER

Utförs med en eller två instruktörer beroende på bedömt behov hos eleven.

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1–2 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	---------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Säkrar eleven och ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in, check-ut. Gör sig redo för uthopp.	Tittar in mot primär instruktör, ”check- in”, vänta på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Tydligt, upp - ner - ut, svanka, behåller blicken uppåt och inta grundfallställning.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen, sekundär släpper sedan eleven.	Tar en heading, kontrollera höjden, titta mot instruktören, invänta tecken.
2 simulerade drag	Sekundär lägger sig framför eleven som heading. Primär assisterar elevens dragrörelse, hjälper till att hitta handtag och att placera arm/hand rätt.	Svanka – Ta – Dra, 2 gånger. Rörelsen ska vara i lugn, kontrollerad hastighet och handtaget markeras med öppen hand.
Benkontroll	Sekundär ligger framför eleven som heading, primär assisterar eleven om nödvändigt. Ger relevanta tecken.	Sträcker på benen, återgår till neutral fallställning. Repetera 3 gånger. Rörelsen ska vara långsam och kraftfull.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen.	Ta heading, kontrollera höjden, titta mot instruktören, invänta tecken.
Fri tid / Frifall	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen.	Kontrollerar heading och höjd ca var 5:e sek. Jobbar aktivt med att förbättra fallställning, och uppmärksamma tecken.
Vinkning	Primär säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m, och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet.
Pröva att flära	Pröva att flära 3 gånger. En flär (fullbroms), håll kvar, känn efter vad som händer. Under den andra flären, blunda och känn förflyttningen. Flär tre genomförs med blicken rakt fram.
Bromsa	Utforska skärmens hastighet, skillnaden mellan fullt uppsläpp, kvarts-, halv- och full broms.
Svängar	Prova 90°-svängar. Notera höjdförlust.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerade plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Principer för korrigeringar. (svängar)	• Uppnått godkänd fallställning inför nästa hopp.
• Principer för framåttäkning.	• Svarar korrekt på teckengivning.
• Avslappnad / Kontrollerad fallställning.	• Aktivt arbetat med förbättring av fallställning.
• Ökad höjdmedveten.	• Drag på rätt höjd.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **406:04**

Ärende: **SFU STEGRINGSPLAN**

Datum: **2016-05-01**

<ul style="list-style-type: none">• Grundläggande fallskärmsstyrning.	<ul style="list-style-type: none">• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
<ul style="list-style-type: none">• Grundläggande fallskärmlandning.	<ul style="list-style-type: none">• Provat flära och sväng med fallskärm på höjd.
<ul style="list-style-type: none">• Landning mot vinden.	<ul style="list-style-type: none">• Landning på rak final.
	<ul style="list-style-type: none">• Landning i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 2: FALLSTÄLLNINGSTRÄNING – EN INSTRUKTÖR

Utförs med en eller två instruktörer beroende på bedömt behov hos eleven.

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1–2 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	---------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Säkrar eleven och ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in och gör sig redo för uthopp.	Tittar in mot primär instruktör, ”check-in” vänta på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Tydligt, upp - ner - ut, svanka, behåller blicken uppåt och inta grundfallställning.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen.	Tar en heading, kontrollera höjden, titta mot instruktören, invänta tecken.
2 simulerade drag	Om nödvändigt assisterar elevens dragrörelse, hjälper till att hitta handtag och att placera arm/hand rätt.	Svanka – Ta – Dra, 2 gånger. Rörelsen ska vara i lugn, kontrollerad hastighet och handtaget markeras med öppen hand.
Benkontroll	Assisterar eleven om nödvändigt. Ger relevantatecken.	Sträcker på benen, återgår till neutral fallställning. Repetera 3 gånger. Rörelsenska vara långsam och kraftfull.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen.	Ta heading, kontrollera höjden, titta mot instruktören, invänta tecken
Fri tid / Frifall	Fortsätter assistera eleven i dennes frifall.	Kontrollerar heading och höjd ca var 5:e sek. Jobbar aktivt med att förbättra fallställning, och uppmärksamma tecken.
Vinkning	Säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m, och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Pröva att flära	Pröva att flära 3 gånger. En flär (fullbroms), håll kvar, känn efter vad som händer. Under den andra flären, blunda och känn förflyttningen. Flär tre genomförs med blicken rakt fram.
Bromsa	Utforska skärmens hastighet, skillnaden mellan fullt uppsläpp, kvarts-, halv- och full broms.
Svängar	Prova 90°-svängar. Notera höjdförlust.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerade plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Principer för korrigeringar. (svängar)	• Uppnått godkänd fallställning inför nästa hopp.
• Principer för framåttäkning.	• Svarar korrekt på teckengivning.
• Avslappnad / Kontrollerad fallställning.	• Aktivt arbetat med förbättring av fallställning.
• Ökad höjdmedveten.	• Drag på rätt höjd.
• Grundläggande fallskärmsstyrning.	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
• Grundläggande fallskärmlandning.	• Provat flära och sväng med fallskärm på höjd.
• Landning mot vinden.	• Landning på rak final.
	• Landning i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 3: FRIFLYGNING

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	-------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Säkrar eleven och ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in och gör sig redo för uthopp.	Tittar mot instruktör ”check-in” väntar på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Tydligt, upp - ner - ut, svanka, behåller blicken uppåt och intar grundfallställning.
Observationscirkel	Ger eleven relevanta tecken för att korrigera och förbättra fallställningen.	Tar heading, kontrollerar höjden, tittar mot instruktören, inväntar tecken.
1 simulerat drag	Om nödvändigt assisterar elevens dragrörelse, hjälper till att hitta handtag.	Svanka – Ta – Dra, 1 gång. Rörelsen ska vara i lugn, kontrollerad hastighet och handtaget markeras med öppen hand. Höjdkontroll.
Heel-clicks	Om nödvändigt assisterar eleven.	Intar och fokuserar på en bra, stabil fallställning. Slå ihop hämlarna 2 gånger. Höjdkontroll.
Frisläpp / Frifall	Släpper eleven på lägst 2000 m. Fortsätter assistera eleven i dennes frifall.	Bibehåller en stabil fallställning. Kontrollerar heading, höjd ca var 5:e sek.
Vinkning	Säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m, och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Pröva att flära	Pröva att flära 3 gånger. En flär (fullbroms), titta upp och reflektera över vad som händer med din position i förhållande till fallskärmen. Under den andra flären blunda och känn förflyttningen. Flär tre genomförs med blicken rakt fram.
Bromsa	Utforska skärmens hastighet, skillnaden mellan fullt uppsläpp, kvarts-, halv- och full broms.
Svängar	Prova 90°-svängar.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Stabil fallställning	• Stabil frisläppt fallställning i minst 10 sek.
• Headingkontroll	• Headingkontroll
• Teori spotting.	• Ökad medvetenhet om fallställningen.
• Ökad kunskap om fallskärmsstyrning.	• Höjdmedvetenhet.
• Ökad kunskap om fallskärmslandning.	• Drag på rätt höjd.
• Landning mot vinden.	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Provat flära och skärmens hastigheter på höjd.
	• Landning på rak final.
	• Landning i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **406:04**

Ärende: **SFU STEGRINGSPLAN**

Datum: **2016-05-01**

BLOCK 2: ORIENTERING, SVÄNGAR

I detta block är det fokus på att eleven ska kunna orientera sig i luften, förstå var man är i förhållande till marken, horisont och instruktörer.

Svängar

Teoretisk och praktisk genomgång av svängtekniker. Repetitionsövningar på marken med hjälpmedel.

Framåttäkning

Teoretisk och praktisk genomgång av teknik för framåttäkning. Repetitionsövningar på marken med hjälpmedel.

Fallskärm

Checka av att elevens kunskap om fallskärmstyrning och landning. Genomgång av landningsscenario, vatten, träd, el-ledningar etc.

Höjdmedvetenhet

Checka av elevens förståelse för höjdmedvetenhet.

Nödförfarande

Repetera kunskap om nödförfaranden med eleven.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 4: 90° SVÄNGAR

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	-------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Säkrar eleven och ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in och gör sig redo för uthopp.	Tittar mot instruktör, ”check-in”, väntar på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Gör ett tydligt, upp - ner - ut, svanka.
Observationscirkel	Släpper eleven.	Tar heading, kontrollerar höjden, tittar mot instruktören.
90° graders svängar	Är referens för eleven och om nödvändigt assisterar eleven. Ger eleven relevanta teckenför att korrigera och förbättra fallställningen.	90°-sväng mot instruktören, höjdkontroll. 90°-sväng från instruktören, höjdkontroll. Om höjd medger, fortsätter träna svängar med höjdkontroller. Vid 1800 m skakar eleven på huvudet för att indikera ”inga fler rörelser” och tar en heading bortom instruktören.
Vinkning	Säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m, och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Svängar	360°-svängar med styrhandtagen. En (1) sväng med fullt uppsläpp. En sväng på halvbroms. Kontrollera lufrummet innan, under och efter svängen. Notera höjdförlust.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerade plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Principer för svängar.	• Stabil frisläppt fallställning i minst 10 sek.
• Fokus på fallställning genom hela hoppet.	• Headingkontroll
• Fortsatt stabil fallställning.	• Start & Stopp av sväng i båda riktningar.
• Byte av referens för heading.	• Ökad medvetenhet om fallställningen.
• Ökad höjdmedvetenhet.	• Höjdmedvetenhet.
• Ökad kontroll under fallskärm.	• Drag på rätt höjd.
• Landning mot vinden.	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Svängövning i fallskärm (på ett av hoppen 4 eller 5.)
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 5: 360° SVÄNGAR

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	-------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklätring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in och gör sig redo för uthopp.	Tittar in mot instruktör, ”check-in” väntar på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Solouthopp stående. Gör ett tydligt, upp - ner - ut, svanka.
Observationscirkel	Lägger sig framför eleven.	Tar heading, kontrollerar höjden, tittar mot instruktören.
Framåtåkning	Inväntar elevens framåtåkning. Tar link på eleven. Avbryt och gå vidare i programmet efter ca. 10 sek. om link ej hunnit ske.	Gör en framåtåkning mot instruktören. Presenterar armar till instruktör. Om instruktör ger tecken till nästa övning gå vidare i programmet.
360° graders svängar	Lägger sig framför eleven och är referens. Om nödvändigt assisterar eleven.	360°-sväng. Höjdkontroll. 360°-sväng åt motsatt håll från föregående sväng. Höjdkontroll. Repeterar övningen. Vid 1800 m skakar eleven på huvudet för att indikera ”inga fler rörelser” och tar heading bortom instruktören.
Brytsignal	Säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på senast 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Svängar	360°-svängar med styrhandtagen. 1 Sväng med fullt uppsläpp. 1 Sväng på halvbroms. Kontrollera lufttrummet innan, under och efter svängen. Notera höjdförlust.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerade plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> Ogreppat uthopp. 	<ul style="list-style-type: none"> Snabbt stabil om instabil efter ogreppad exit.
<ul style="list-style-type: none"> Kontrollerade 360° frifallssvängar 	<ul style="list-style-type: none"> Stabil fallställning. Headingkontroll
<ul style="list-style-type: none"> Stabil fallställning med svängar. 	<ul style="list-style-type: none"> Genomförd framåtåkning.
<ul style="list-style-type: none"> Ökad kontroll under fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> Start & Stopp av sväng i båda riktningar.
<ul style="list-style-type: none"> Landning mot vinden. 	<ul style="list-style-type: none"> Ökad medvetenhet om fallställningen.
	<ul style="list-style-type: none"> Indikera bryt.
	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera höjd framför program.
	<ul style="list-style-type: none"> Drag på rätt höjd & ökad höjdmedvetenhet.
	<ul style="list-style-type: none"> Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	<ul style="list-style-type: none"> Svängövning i fallskärm (om ej utfört på hopp 4).
	<ul style="list-style-type: none"> Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

BLOCK 3: STABILITET

I detta block är det fokus på att eleven ska hitta en konsekvent stabil fallställning och kunna återgå till en stabil fallställning om efter instabilitet.

Repetera kunskap om prioriteringar i frifall. Dra, Dra på rätt Höjd, Dra stabil.

Bakåtvolt

Genomgång av teknik för att göra en bakåtvolt. Gå igenom syftet (Bli instabil och återta stabilt läge).

Framåtåkning

Repetera kunskaper om framåtåkning och återknyt detta till de benövningar som eleven gjort i tidigare hopp. Förklara syfte med att man måste kunna förflytta framåt i luften och att detta är grunden till mer avancerade övningar delta & tracking som kommer senare i utbildningen.

Del-examination

Gå igenom att detta är en hållpunkt i utbildningen där en AFF instruktör checkar av att elevens kunskap ligger på en sådan nivå att det är säkert att fortsätta utbildningen.

Reservdrag

Repetera reservdragsproceduren med eleven och förklara syftet med de simulerade reservdragen i frifall och under fallskärm (Hur handtagen är på olika ställen – därav vikten att ”SE”, ta, dra) Gör eleven medveten på att när denne gör reservdragsproceduren i frifall kommer fallställningen bli ”instabil” och förändring av fallställning kan inträffa. Syftet med hoppet är kopplat till syftet med bakåtvolt.

Brytsignal

Diskutera vikten av att använda sig av en brytsignal och varför man vinkar.

Fallskärm

Genomgång av hur man häver en sväng i fallskärm med bakre, briefa momentet hur eleven ska göra när han lossar på ett styrhandtag / toggle.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 6: BAKÅTVOLT, SIMULERAT RESERVDRAG

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1 (SFU/AFF)
-----------------------	------------------	-------------------------

DELEXAMINATION

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Svarar på elevens check-in och gör sig redo för uthopp.	Tittar in mot instruktör, ”check-in”, väntar på OK.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Solouthopp stående. Gör ett tydligt, upp – ner - ut, svanka.
Bakåtvolt	Lägger sig framför eleven. Ger nick för att indikera att elev kan påbörja övning.	Väntar på instruktörs nick för att påbörja övning. 1 Bakåtvolt följt av höjdkontroll.
Simulerat reservdrag	Referens för eleven och om nödvändigt assisterar eleven.	2 simulerade reservdrag följt av höjdkontroll.
2 simulerat drag av huvudfallskärm	Om nödvändigt assisterar elevens dragrörelse, hjälper till att hitta handtag.	Svanka – Ta – Dra, 2 gånger. Rörelsen ska vara i lugn, kontrollerad. Höjdkontroll.
Brytsignal	Säkrar eleven inför drag.	Vinkar med armarna på 1500 m, och förbereder sig för att dra sin fallskärm.
Drag av fallskärm	Om nödvändigt stabiliserar elev och assisterar vid drag.	Svanka – ta – dra. Draget skall vara på 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Simulerade reservdrag	Efter fullt utvecklad fallskärm göra två simulerade reservdrag
Häv rotation	Elev lossar endast <i>ena</i> styrhandtaget. Häv rotationen med bakre bärrem.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Ogreppat uthopp.	• Snabbt stabil om instabil efter exit.
• Stabil fallställning med kontrollerad heading.	• Stabil fallställning.
• Förståelse för reservdrag under fallskärm.	• Headingkontroll
• Kunskap hur man häver en rotation orsakad exempelvis av toggle som lossnat.	• Återta stabilitet efter bakåtvolt.
• Landning mot vinden.	• Genomfört dummy reservdrag.
	• Ökad medvetenhet om fallställning.
	• Ökad höjdmedvetenhet.
	• Ge brytsignal.
	• Prioritera höjd framför program.
	• Drag på rätt höjd.
	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Utfört hela vingutbildningsprogrammet i detta hopp.
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

BLOCK 4: ATT HOPPA MED ANDRA

I detta block är det fokus på att eleven ska lära sig att hoppa med andra. Förklara vilka tekniker som behövs för att flyga relativt varandra på mage och saker som man måste tänka på när man inte är ensam i luften.

Repetera kunskap om svängar och framåtåkning. Repetera reservdragsprocedur.

Visitation

Genomgång med eleven i visitationsprinciper, vad, hur man kollar och varför. Syftet är att succesivt bygga upp elevens visitationsteknik, säkerhetstänk och kunskap om utrustningen. Detta ska vara en stegrande inläring under resterande del av kursen där kraven ökar över tid men inte är absoluta, dvs. instruktören låter eleven vara delaktig i visitationen om möjligt låter eleven visitera instruktören.

Instruktören skall fortsatt göra en komplett visitation av eleven inför varje hopp.

Egen visitation innan uthopp

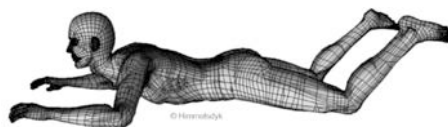
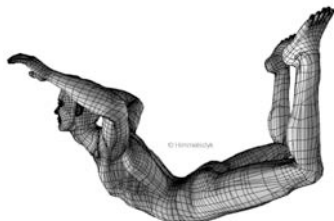
Genomgång av vad vi kontrollerar och varför före uthopp. Eleven skall lära sig egen kontroll av utrustning före uthopp enligt 3-3-3 principen. Tre handtag, Tre spännen, Tre ringar. Höjdmätare, hjälm och gogglar.

Dyk ut

Briefa tekniken för dyk ut.

Hissa, svanka

Utbilda eleven i tekniker för hur man gör när man hissar (faller långsammare) och hur man svankar för att ta sig ner (falla fortare)

Backa

Utbilda eleven i tekniker för att backa.

Line of Flight

Utbilda eleven i vad line of flight är och vad det har för betydelse vid olika typer av frifallsövningar, exempelvis delta och trackingövningar.

Delta

Utbilda eleven i teknik för att göra en delta (En långsammare teknik än tracking) förklara syftet med att lära sig framåtåkning, delta och sedan track/ track med sväng med den stegrande svårighetsgraden i de olika momenten. Headingkontrollen i delta/tracking övningarna och den riktning som ges måste vara på ett sådant sätt att övningen kan ske på ett säkert sätt. Förklara och visa eleven heading på karta över fältet och i de hopp där instruktör hoppar med elev kan instruktören med fördel peka ut heading under frifallet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

BLOCK 4: ATT HOPPA MED ANDRA

Tracking

Utbilda eleven i teknik för att göra en track, förklara också att detta kommer efter delta-övningarna och att målbilden är att lära sig tracka. Prata om syftet med tracking / separation. Headingkontrollen i track övningarna och den riktning som ges måste vara på ett sådant sätt att övningen kan ske på ett säkert sätt. Förklara och visa eleven heading på karta över fältet och i de hopp där instruktör hoppar med elev kan instruktören med fördel peka ut heading under frifallet.

Spotting

Baskunskaper för förståelse av i spotting i praktiken avseende tekniker och hur tanken är vidberäkning av uthoppspunkt. Tillämpas sedan praktisk i hoppen.

Lång spot

Informera om att detta händer och vad man gör när det händer, utbilda / repetera de tekniker someleven behöver för att ta sig hem till fältet.

Brytsignal, vända, vinka & draghöjder

Genomgång med eleven angående behovet av separation från varandra. Inledningsvis genom atteleven vänder 180 ° från instruktören innan vinkning och drag. Genomgång av nya "vink-" och draghöjder. Syftet med att vända och ändra höjderna är för att kunna kontrollera elevens höjdmedvetenhet, samt att förbereda eleven succesivt inför ett verkligt scenario och för hur det kommer att fungera praktiskt när eleven är färdigutbildad.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 7: DYK-UT, ATT TA SIG TILL PLATSEN

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1200 m	Instruktör: 1 (Lägst HM)
-----------------------	------------------	--------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklättring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Greppad eller ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Gör sig redo för uthopp.	Gör key på valfritt sätt.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Dyk ut. Gör en tydlig nedräkning: exempelvis, upp - ner - ut, svanka.
Följa instruktör	Lägger sig framför eleven och väntar på nick från elev. Påbörjar övning för att elev skall tillämpa; Hissar, svanka, framåtåkning och svängar. Vänta på eleven i mellan momenten.	Nickar för att påbörja program, följer/gör samma moment som instruktör. Kontrollera höjd mellan varje moment. Vid 1500 m skakar eleven på huvudet för att indikera ”inga fler rörelser”.
Brytsignal	Trackar iväg från elev.	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1300 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1200 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Lång spot	Praktisk tillämpning av flygtekniker vid ”lång spot”. Öva på att ta sig så långt som möjligt med så lite höjdförlust som möjligt. Tillämpningen beror på hur dagens vindförhållanden är.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Vara delaktig i spotting.	• Eleven skall snabbt bli stabil och bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
• Förflytta sig relativt en annan hoppare.	• Headingkontroll.
• Hissa, svanka svänga.	• Aktivt arbeta med fallställningen.
• Kunskap om hur man tar sig till fältet vid en lång spot.	• Prioritera höjd före program.
• Landning mot vinden.	• Vinka före drag.
• Förståelse för visitation	• Stabilt drag på rätt höjd.
• Pröva teknik för att ta sig långt under fallskärm.	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP ATT TA SIG TILL PLATSEN

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1100 m	Instruktör: Ingen instruktör i frifall
-----------------------	------------------	--

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Utklätring	Ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Uthopp	Elev hoppar solo, instruktör kan välja att hoppa efter och iakttä på håll, men elev ska uppleva frifallet solo.	Dyk-ut. Gör ut - in - ut, svanka. Blir stabil snabbt och kontrollerar höjden.
Frifallsteknik	N/A	Prövar teknikförbättringar från föregående hopp. Hissa, svanka, svänga
Brytsignal	N/A	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1300 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1100 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Lång spot	Praktisk tillämpning av flygtekniker vid ”lång spot”. Öva på att ta sig så långt som möjligt med så lite höjdförlust som möjligt. Tillämpningen beror på hur dagens vindförhållanden är.
Inflygning	Planera din inflygning och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Vara delaktig i visitation.	• Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
• Vara delaktig i spotting.	• Headingkontroll.
• Övning av förflyttningstekniker i frifall.	• Aktivt arbeta med fallställningen.
• Teknikförbättring från föregående hopp.	• Prioritera höjd före program.
• Kunskap om hur man tar sig till fältet vid enlång spot.	• Vinka före drag.
• Landning mot vinden.	• Stabilt drag på rätt höjd.
	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Prövat teknik för att ta sig långt under fallskärm.
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP ATT TA SIG TILL PLATSEN

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1100 m	Instruktör: 1 (Lägst HM)
-----------------------	------------------	--------------------------

DEL-EXAMINATION

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklättring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Gör sig redo för uthopp.	Gör key på valfritt sätt.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Ogreppad exit. Dyk ut.
Frifallsövning Volt och förflyttning	Lägger sig framför eleven. Vänta på nick från elev.	Ger instruktören nick, gör en bakåtvolt och tar sig sedan aktivt till instruktören. Kontrollerar höjd. Repeterar. Övningen avbryts på lägst 1500 m genom att eleven skakar på huvudet.
Brytsignal	Trackar iväg från elev.	Signalerar bryt, vänder 180° därefter ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1300 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1100 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Precisionslandning	Landa inom ett förutbestämt område 100×100 m.
Inflygning	Inflygning till landning på ¼ broms. Vid landning flära ut från ¼ broms till full broms.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> • Vara delaktigt i spotting. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv i dörren, förstå var uthoppunkten är och vad det betyder.
<ul style="list-style-type: none"> • Förflytta sig relativt en annan hoppare. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Teknikförbättringar från tidigare utbildningshopp. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
	<ul style="list-style-type: none"> • Headingkontroll.
<ul style="list-style-type: none"> • Kunskap om hur man tar sig till fältet vid en lång spot. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritera höjd före program.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vinka före drag.
<ul style="list-style-type: none"> • Landning mot vinden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilt drag på rätt höjd.
<ul style="list-style-type: none"> • Vara delaktigt i visitation. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
<ul style="list-style-type: none"> • Landa på en förutbestämd yta 100×100 m. 	<ul style="list-style-type: none"> • Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 10: DELTA

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1100 m	Ingen instruktör i frifall * Fälls av lägst HM
-----------------------	------------------	--

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklätring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	N/A	Gör key på valfritt sätt.
Uthopp	*Om instruktör ska hoppa med elev så är det för att observera utan att vara i närheten av eleven, ge eleven utrymme/tid innan uthopp.	Gör en dyk ut exit.
Deltaövning	*Om instruktör följer eleven är det passivt och observerar elevens teknik inför debrief. Alternativt markbedömning med kikare.	Gör en delta i 6 sek. (räkna tusental) på heading utsedd av instruktör, kontrollera höjd. Delta i 6 sek. (räkna tusental) på heading utsedd av instruktör, kontrollera höjd. Övningen avbryts på lägst 1500 m genom att eleven skakar på huvudet.
Brytsignal	*Är uppmärksam på brytsignal, elevens och övriga hoppares position innan eget drag.	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1300 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1100 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Precisionslandning	Landa inom ett förutbestämt område 100×100 m.
Inflygning	Inflygning till landning på ½ broms. Vid landning flära ut från ½ broms till full broms.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Vara delaktigt i spotting.	• Aktiv i dörren, förstå var uthoppunkten är och kunna ta beslut om GO/NO GO.
• Prova delta.	
• Förstå skillnad mellan neutral fallställning och delta samt lägga grunden för tracking.	• Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden. • Headingkontroll.
• Förstå vad ”line of flight” är samt tillämpning i frifall.	• Prioritera höjd före program. • Minst en rak, stabil delta i minst 5 sek.
• Lägga grunden för tracking.	• Vinka före drag.
• Landning mot vinden.	• Stabilt drag på rätt höjd.
• Vara delaktig i visitation.	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
• Landa på en förutbestämd yta 100×100 m.	• Landning på rak final i fallskärmsställning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 11: TRACKING

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1000 m	Instruktör: 1 (Lägst HM)
-----------------------	------------------	--------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklättring	Ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Gör en dyk ut exit.
Deltaövning	Följer eleven passivt och observerar elevens teknik inför debrief.	Trackar i 6 sek. (räkna tusental) på headingutsedd av instruktör, kontrollera höjd. Repetera. Övningen avbryts på lägst 1500 m.
Brytsignal	N/A	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1200 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1000 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Precisionslandning	Landa på en förutbestämd yta 50×100 m.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Vara delaktig i spotting.	• Aktiv i dörren, förstå var uthoppunkten är och kunna ta beslut om GO/NO GO.
• Principer för sväng i delta.	
• Utveckla tekniken med stöd av feedback från föregående hopp, stabil delta.	• Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
• Lägga grunden för tracking.	• Headingkontroll.
• Landning mot vinden.	• Prioritera höjd före program.
• Förstå skillnaden mellan delta och track samt när de olika teknikerna kan användas.	• Stabil tracking i minst 6 sek. med tydlig horisontell förflyttning.
• Delta med sväng.	• Vinka före drag.
• Landa på en förutbestämd yta 50×100 m.	• Stabilt drag på rätt höjd.
	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.
	• Vara delaktig i visitation.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 12: TRACKING - SOLO

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1000 m	Instruktör: 1 (Lägst HM)
-----------------------	------------------	--------------------------

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklämning	Ger elev ok att ställa sig i dörren.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Uthopp	Elev hoppar solo, instruktör kan välja att hoppa efter och iakttä på håll, men elev ska uppleva frifallet solo.	Dyk ut.
Trackövning	Instruktör betraktar från marken alternativt på håll i frifall. Sväng kan läggas in i programmet.	Trackar i 6 sek. (räkna tusental) på heading utsedd av instruktör, kontrollera höjd. Repetera. Övningen avbryts på lägst 1500 m. Fri tid för korrigeringar av frifallställning till brythöjd och drag.
Brytsignal	N/A	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1200 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1000 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Precisionslandning	Landa på en förutbestämd yta 25×100 m.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> • Vara delaktig i spotting. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktiv i dörren, förstå var uthoppunkten är och kunna ta beslut om GO/NO GO.
<ul style="list-style-type: none"> • Trackingkunskaper. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla tekniken med stöd av feedback från föregående hopp, stabil delta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
<ul style="list-style-type: none"> • Tydlig horisontell förflyttning 	<ul style="list-style-type: none"> • Headingkontroll.
<ul style="list-style-type: none"> • Landning mot vinden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritera höjd före program.
<ul style="list-style-type: none"> • Landa på en förutbestämd yta 25×100 m. 	<ul style="list-style-type: none"> • Minst en, rak, stabil, track i minst 6 sek. med tydlig horisontell förflyttning.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vinka före drag.
	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilt drag på rätt höjd.
	<ul style="list-style-type: none"> • Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	<ul style="list-style-type: none"> • Landning på rak final i fallskärmsställning.
	<ul style="list-style-type: none"> • Vara delaktig i visitation.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 13: TRACKING MED SVÄNG

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1000 m	Instruktör: 1 (Lägst HM)
-----------------------	------------------	--------------------------

DELEXAMINATION

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklättring	Ger elev ok att ställa sig i dörren. Ogreppad exit.	Ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Nedräkning	Gör sig redo för uthopp.	Gör key på valfritt sätt.
Uthopp	Är redo att följsamt lämna flygplanet då eleven väljer att hoppa av.	Ogreppad exit. Dyk ut.
Trackövning	Följer eleven passivt. Tillräckligt nära för att kunna göra en bedömning av tracken.	Gör en tracking i 6 sek. (räkna tusental) på heading utsedd av instruktör, sväng i tracking 45° vänster, sväng i tracking 45° höger kontrollera höjd. Övningen avbryts på lägst 1500 m. Fri tid för korrigeringar av frifall ställning till brythöjd och drag.
Brytsignal	Trackar iväg från elev.	Signalerar ”jag ska dra min fallskärm” genom att vinka med armarna på 1200 m.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1000 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet
Precisionslandning	Landa på en förutbestämd yta 75×75 m.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
• Vara delaktig i spotting.	• Aktiv i dörren, förstå var uthoppunkten är och kunna ta beslut om GO/NO GO.
• Utökade trackingkunskaper.	
• Uppvisa teknikförbättring efter feedback från föregående hopp.	• Eleven skall snabbt bli stabil, bibehålla sin heading samt kontrollera höjden.
• Tydlig horisontell förflyttning.	• Headingkontroll.
• Förstå hur tracking genomförs och när.	• Prioritera höjd före program.
• Förståelse för ”line of flight” samt tillämpningen av rörelser relativt denne.	• Minst en, rak, stabil, track i minst 6 sek. med tydlig horisontell förflyttning och kontrollerad riktningsförändring.
• Landning mot vinden.	• Vinka före drag.
• Landa på en förutbestämd yta 75×75 m.	• Stabilt drag på rätt höjd.
	• Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	• Landning på rak final i fallskärmsställning.
	• Visitation av instruktör.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

BLOCK 5: EXAMINATION

Kontrollera elevens utbildningsstatus och repetera de kunskaper som eleven själv vill repetera och det som instruktör upplever kan hjälpa eleven i examinationshoppet.

Låghoppet

Briefa eleven om låghoppet och förklara syftet med detta hopp.

Examination

Förklara att detta är en kvittoskrivning på elevens kunskaper och att det är en examination under utbildning vilket innebär att det inte finns något exakt facit utan att det är en lärande examination med kontroller att eleven har de verktyg man behöver för att självständigt kunna fortsätta sin fallskärms hoppning.

Efterarbete

I debrief av examinationshoppet ska ett samtal med eleven hållas angående fortsatt hoppning. Gå igenom skillnader på elevutrustning kontra sportutrustning och informera eleven att innan man hoppar med annan utrustning att få en genomgång på vad som gäller på det nya systemet. Kontrollera så eleven har fått svar på de frågor som finns kvarstående inför sin egna fallskärmskarriär. Elev tilldelas ett exemplar av SFS A-Special.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 14: LÅGHÖJDSHOPP

Uthoppshöjd: 1200 m	Draghöjd: 1000 m	Ingen instruktör i frifall * Fälls av lägst HM
---------------------	------------------	--

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklättring	Assisterar elev vid behov.	Spottar och när det är ok att hoppa ställer sig i dörren och gör sig redo för uthopp.
Uthopp	N/A	Valfri exit. Uthopp på 1200 m.
Brytsignal	N/A	Signalerar "jag ska dra min fallskärm" genom att vinka med armarna.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1000 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet.
Precisionslandning	Landa på en förutbestämd yta 75×75 m.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> Egen spotting. 	<ul style="list-style-type: none"> Aktiv i dörren, förstå var uthoppspunkten är och ta beslutom GO/NO GO.
<ul style="list-style-type: none"> Stabilt uthopp i Line of Flight. 	
<ul style="list-style-type: none"> Stabilt drag av fallskärm. 	<ul style="list-style-type: none"> Stabilt drag på rätt höjd.
<ul style="list-style-type: none"> Landa på en förutbestämd yta 75×75 m. 	<ul style="list-style-type: none"> Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	<ul style="list-style-type: none"> Höjdmedvetenhet.
	<ul style="list-style-type: none"> Korrekt visitation av instruktör.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:04

Ärende: SFU STEGRINGSPLAN

Datum: 2016-05-01

HOPP 15: PLANERING OCH GENOMFÖRANDE AV HOPP MED ANDRA

Uthoppshöjd: 3–4000 m	Draghöjd: 1000 m	Instruktör: 1–2 Lägst HM
-----------------------	------------------	--------------------------

EXAMINATION

MOMENT	INSTRUKTÖR	ELEV
Förberedelser	Svarar på frågor, ger eleven stöd utan att lösa dess uppgift. Hoppet ska göras med 1 - 2 instruktörer, helst 2.	Planerar uthoppshöjd och exit, hur exit ska göras och hur ni ska stå i dörren.
Program	Assisterar eleven att ta fram ett program utan att skapa det för eleven. Ger förslag i diskussion.	Ta fram ett program som innefattar de tekniker som eleven lärt sig i frifall, eleven bygger programmet.
Liftplanering	Assisterar utan att lösa uppgiften.	Gör en liftplanering när liften är klar, vart i liften ska ekipaget vara.
Visitation	Assisterar utan att lösa uppgiften.	Före ilastning ska eleven göra en visitation av egen samt instruktörers utrustning.
I flygplanet	Assisterar eleven vid behov.	Genomför egenkontroll av utrustning
Utklättring	Assisterar utan att lösa uppgiften.	Eleven avgör när det är dags att hoppa och indikerar "line-up".
Nedräkning & Uthopp	Enligt planerat program.	Enligt planerat program.
Frifall	Enligt planerat program	Enligt planerat program
Brytsignal	Bryter efter elevens brytsignal.	Signalerar bryt på förutbestämd höjd.
Drag av fallskärm	N/A	Svanka – ta – dra. Draget skall ske på 1000 m.

VINGUTBILDNING

MOMENT	ELEV
Kalottkontroll	Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering, styr mot fältet.
Precisionslandning	Landa på en förutbestämd yta om 75×75 m.
Inflygning	Planera inflygningen och gör korrigeringar, minimera antalet svängar.
Landningsvarv	Eleven ska vid 300 m vara på planerad plats för att påbörja landningsvarvet.

MÅL & KRAV

UTBILDNINGSMÅL	KRAV FÖR GODKÄNT HOPP
<ul style="list-style-type: none"> Egen beräkning samt kontroll av uthoppspunkt. 	<ul style="list-style-type: none"> Kontroll av uthoppspunkt.
<ul style="list-style-type: none"> Uppvisa förmåga och förståelse för vilka faktorer som måste tas i beräkningarna när man hoppar tillsammans med andra. 	<ul style="list-style-type: none"> Eleven skall snabbt bli stabil samt kontrollera höjden. Höjdmedvetenhet.
<ul style="list-style-type: none"> Landning mot vinden. 	<ul style="list-style-type: none"> Prioritera höjd före program.
<ul style="list-style-type: none"> Landa på en förutbestämd yta 75×75 m. 	<ul style="list-style-type: none"> Vinka före drag. Stabilt drag på rätt höjd.
	<ul style="list-style-type: none"> Kalottkontroll, kompiskoll, höjdkoll, orientering.
	<ul style="list-style-type: none"> Landning på rak final i fallskärmsställning.
	<ul style="list-style-type: none"> Godkänd visitation av instruktör.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 406:05

Ärende: FALLSKÄRMSPACKARUTBILDNING

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Fallskärmspackarutbildningen genomförs i 2 steg:

Steg 1) Utbildning för att få packa sin egen fallskärm utan packkontroller.

Krav: Genomförd utbildningsplan

Steg 2) Utbildning i syfte att erhålla packcertifikat som ger packaren de kunskaper och färdigheter som krävs för att, med hjälp av tillverkarens manualer för de aktuella typerna, på ett riktigt sätt packa och handha sin egen fallskärm samt utföra packkontroll av andras packningar.

Krav: A-licens, 20 signerade packningar, fallskärmspackarutbildning steg 1.

1.2 Fallskärmspackarutbildning steg 1 och 2 ovan kan slås ihop och hållas vid samma tillfälle.

2. LEDNING OCH GENOMFÖRANDE

2.1 Information rörande fallskärmspackarutbildnings genomförande och innehåll finns i SFF materielhandbok MHB 611:03.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:01

Ärende: ELEVBEVIS, LICENS OCH INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHET

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Det finns två typer av behörighetsbevis - elevbevis och licenskort. Elevbevis är behörighetshandling för elev första kalenderåret. Licenskort är behörighetshandling för licensgrad och instruktörsbehörighet.
- 1.2 Behörighetsbevis skall förnyas årligen. Detta sker genom erhållande av nytt behörighetsbevis. Utan giltigt behörighetsbevis äger innehavaren ej rätt att utföra fallskärmshopp respektive verka som instruktör. Förnyelse för det kommande året kan sketidigast 1 oktober.
- 1.3 Elevbevis utfärdas första kalenderåret av respektive klubbs CI. Behörighetsbevis förnyas av SFF på begäran av respektive klubbs CI.
- 1.4 Hoppare skall på anmodan kunna uppvisa behörighetsbevis innan hopp.

2. FORDRINGAR FÖR UTFÄRDANDE

2.1 ELEVBEVIS

För erhållande av elevbevis krävs att följande fordringar är uppfyllda:

- Genomgången grundutbildning för fallskärmshoppning enligt 406:01.
- Giltigt läkarintyg enligt 408:03 bilaga 1 skall finnas.
- Avgifter enligt 402:01 punkt 1.3.1 till SFF och lokal klubb erlagts för det år som avses.
- Av CI godkänd för fallskärmshoppning.

2.2 LICENS

För erhållande av licens krävs att följande fordringar är uppfyllda:

- Uppfyllt fordringarna enligt 402:01 punkt 1.3.2.
- Avgifter enligt 402:01 punkt 1.3.1 till SFF och lokal klubb erlagts för det år som avses.
- Av CI godkänd för fallskärmshoppning.

2.3 INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHET

För erhållande av instruktörsbehörighet krävs att följande fordringar är uppfyllda:

- Uppfyllt fordringarna enligt 402:01 punkt 1.4.
- Avgifter enligt 402:01 punkt 1.3.1 till SFF och lokal klubb erlagts för det år som avses.

3. FORDRINGAR FÖR FÖRNYELSE

3.1 ELEVBEVIS

Elevbevis förnyas som licenskort med licensgrad E efter första kalenderåret.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:01

Ärende: ELEVBEVIS, LICENS OCH INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHET

Datum: 2022-01-01

3.2 LICENS

För förnyelse av licenskort krävs att följande fordringar är uppfyllda:

- Uppfyllt fordringarna enligt 402:01 punkt 1.3.3.
- Kunna styrka fordringar genom behörighetsbevis och loggbok.
- Avgifter enligt 402:01 punkt 1.3.1 till SFF och lokal klubb erlagts för det år som avses.
- Utfört praktisk nödprocedurträning i samband med förnyelsen.
- Av CI godkänd för fallskärmshoppning.

3.3 INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHET

För förnyelse av instruktörsbehörighet krävs att följande fordringar är uppfyllda:

- Uppfyllt fordringarna enligt 402:01 punkt 1.4.
- Kunna styrka uppfyllandet av fordringar genom behörighetsbevis.
- Avgifter enligt 402:01 punkt 1.3.1 till SFF och lokal klubb erlagts för det år som avses.
- Av CI godkänd för utövande av instruktörsbefogenhet.

4. HANTERING

4.1 ELEVBEVIS

Blankett 407:01 bilaga 1 "Elevbevis" utfärdas av CI i respektive klubb före första hopp. Elevbeviset skall innehålla personuppgifter, närmast anhörig, utbildningsinformation, giltighetstid och vara undertecknat av CI.

4.2 ANMÄLAN NYA ELEVER

Kursanmälan av nya elever görs av Kursledare genom SFF rutin i SkyNet, <http://skynet2.sff.se>. Kursanmälan skall vara SFF kansli tillhanda före första hopp.

4.3 ANSÖKAN AV LICENS OCH INSTRUKTÖRSBEHÖRIGHETER

SFF medlemhantering SkyNet ska användas, <http://skynet2.sff.se>. Inloggningsuppgifter kan inhämtas på medlemssidan eller genom SFF-kansli.

Vid uppgiftshantering i SkyNet kan ansökan om återregistrering av licens, ansökan om högre licensgrad och ansökan om instruktörs behörighet göras.

När sökandes fullgjort ansökan i SkyNet, går den vidare till CI som kontrollerar att sökanden uppfyller fordringarna för sökt licensgrad eller instruktörsbehörighet och intygar med godkännande.

Licensen publiceras digitalt i SkyNet efter godkännande av CI och RI.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:02

Ärende: SKOLTILLSTÅND

Datum: 2010-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Skola för utbildning av fallskärmshoppare skall vara godkänd av SFF.

2. OMFATTNING

- 2.1 Tillståndet löper tillsvidare om inte förutsättningarna för tillståndet ändras. Om så skulle ske skall SFF RI kontaktas och förnyad ansökan göras.

3. ANSÖKAN

- 3.1 Ansökan om skoltillstånd görs hos SFF RI och skall omfatta uppgifter om:
- Geografisk plats.
 - Namngiven godkänd CI enligt 402:01 punkt 1.4.1.5.
 - Fullständiga personuppgifter om instruktörer.
 - Tydlig karta med inritad landningspunkt. Skalan skall framgå.
 - Kopia av markägares tillstånd.
 - Uppgifter på andra faktorer som har inverkan på hoppsäkerheten, t.ex. annan verksamhet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:03
Ärende: NOTAM

Datum: 1996-12-16

1. ALLMÄNT

- 1.1 NOTAM skall utfärdas när man bedriver verksamhet som inskränker på andras verksamhet eller om verksamheten är av sådan art att fara för andra kan tänkas föreligga.

2. ANSÖKAN

- 2.1 Vid fallskärms hoppning föreligger ett fåtal tillfällen där NOTAM skall sökas:

- Mörkerhoppning
- Avlysning av flygplatsen för annat flyg vid t. ex. stora fallskärmsstävlingar
- Vid höghöjdshoppning

Ytterligare något tillfälle kan förekomma, är du osäker kontrollera med närmaste flygtrafikledningsorgan. Vid samtliga tillfällen skall ansökan vara LFV tillhanda senast två veckor före den dag hoppning avses utföras.

- 2.2 Ansökan, 407:04 bilaga 1, skickas till följande adress: Luftfartsverket
Flygtrafiktjänsten AIS/IP601 79 NORRKÖPING

3. ÖVRIGT

- 3.1 Vid hoppning i kontrollerat luftrum kan det i vissa fall räcka med att kontakt tas med närmaste flygtrafikledningsorgan.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **408:01**

Ärende: **FALLSKÄRMSRAPPORT**

Datum: **2022-01-01**

1. ALLMÄNT

1.1 Underrättelse- och rapportskyldighet regleras av SFS 2010:500, 10 kap 8 §.

2. DEFINITION

2.1 Incident – en avvikelse från normala förlopp under fallskärmshopp.

2.2 Personskada – skada som erfordrar läkarvård.

2.3 Fallskärmsrapport – rapport inkl. utredning som skrivs vid reservdrag och/eller vid personskada.

2.4 Händelseregistrering – rapport inkl. utredning som skrivs vid tillfällena med incident utan kroppsskada, om det förelegat onormal störning av utlösning- eller utvecklingsförloppet av fallskärm, störning som upplevdes som farlig men ej renderade i utlösning av reservfallskärm eller annan upplevd ökad riskhändelse i samband med fallskärmsverksamhet.

3. RAPPORTERING

3.1 Hoppladaren skall tillse att Fallskärmsrapport eller Händelseregistrering skrivs och undertecknas. Rapport skall skrivas på härför avsett formulär (408:01 bilaga 1–2).

3.2 Rapport skickas till CI för delgivning, eventuell åtgärd, kommentar och underskrift. CI skickar rapport till SFF RI.

3.3 Rapport skall vara CI tillhanda senast en vecka efter händelse som föranleder rapporten. Därefter distribueras rapporten till SFF RI inom två veckor.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:02

Ärende: HOPPRAPPORTERING

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

- 1.1 Hopplista är dokument i pappersform eller manifestsystem där man noterar information om alla utförda hopp under ett hopptillfälle. Informationen sammanställs per dag och kvartal. Syftet är dokumentation av passagerare i luftfartyget samt underlag för statistik.
- 1.2 Alla fallskärms hopp skall rapporteras till SFF.

2. IFYLLANDE OCH DISTRIBUTION

- 2.1 När hoppning sker på flera platser samma dag skall skilda hopplistor upprättas.
- 2.2 Hoppledaren ansvarar för att hopplistan är korrekt ifylld samt CI tillhanda senast 14 dagar efter hopptillfället.
- 2.3 CI ansvarar för att kvartalsvis sammanställning rapporteras i SFF medlemssystem SkyNet senast 15 april, 15 juli, 15 oktober samt 15 januari efter avslutat kvartal.
- 2.4 Den kvartalsvisa sammanställningen fylls i på SFF medlemssystem SkyNet genom CI:s behörighet i systemet. Följande uppgifter skall alltid finnas med på sammanställningen:
 - Klubb
 - År och kvartal
 - Antal konventionella utbildningshopp
 - Antal SFU hopp, uppdelat på nivåer Tandem (instruktör + elev). Hopp 1–6, Hopp 7–15
 - Antal AFF utbildningshopp
 - Antal tävlingshopp
 - Antal tandemhopp (både tandeminstruktör och passagerare skall räknas)
 - Antal tandemvideohopp
 - Antal uppvisningshopp
 - Antal normalhopp vid daglig övningshoppning
 - Totalt antal hopp under året

3. ARKIVERING

- 3.1 Hopplistor arkiveras av den lokala klubben i minst 3 år.
- 3.2 De kvartalsvisa sammanställningarna arkiveras i SFF SkyNet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:03

Ärende: **MEDICINSK TJÄNSTBARHETSBEDÖMING**

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

Läkarundersökningen är en tjänstbarhetsbedömning inom ramen för Svensk luftfarts regelverk. Råder tveksamheter angående kravspecifikationerna skall i första hand Svenska Bestämmelser

Fallskärmsverksamhet (SBF) konsulteras och i andra hand SFF förbundsläkare som är auktoriserad flygläkare. Kontakt görs genom SFF kansli. www.sff.se.

2. ALLMÄNNA HÄLSOKRAV FÖR FALLSKÄRMSHOPPARE

Den som avser att hoppa fallskärm skall vara fri från sjukdom eller skada som kan utgöra risk. Fr.a.syn, rörelseapparat, hjärta/lungor och mental kapacitet/mognad är avgörande för säker hoppning.

Detta innebär t.ex. att en ej opererad axelluxation är absolut diskvalificerande, liksom vissa diagnoser inom NPS- och AST- grupperna. Med anledning av de speciella fysiska och fysiologiska förhållanden som gäller vid fallskärmshoppning är kraven strängare än för andra sporter och läkarundersökningen är av mycket stor vikt.

3. BLANKETT FÖR MEDICINSK TJÄNSTBARHETSBEDÖMING

Aktuell blankett för läkarundersökning – MEDICINSK TJÄNSTBARHETSBEDÖMING – finns på SFF:s hemsida att ladda ner under ”Fakta för hoppare/Läkarundersökning”:

<http://www.sff.se/index.php/lakarundersokning>

GODKÄND LÄKARUNDERSÖKNING KRÄVS FÖRE FÖRSTA HOPP

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:04

Ärende: TANDEMINSTRUKTÖRSTJÄNST HÄLSODEKLARATION

Datum: 2022-01-01

TANDEM PASSENGER HEALTH DECLARATION

I suffer from:

	No	Yes
✓ ear, nose, or throat problems	☐	☐
✓ any problems to pressure equilibrate	☐	☐
✓ heart or cardiovascular disease	☐	☐
✓ seizures or epilepsy	☐	☐
✓ fainting spells, vertigo or disorders of consciousness	☐	☐
✓ metabolic disease	☐	☐
✓ brain, spinal cord and nerve disorders or injury	☐	☐
✓ psychological disorders	☐	☐
✓ injury or illness involving the skeleton, muscles, ligaments or back	☐	☐
✓ any other serious injury or illness	☐	☐

➤ Are you completely sober? No Yes

or other serious illness or injury not accounted for here, you are strongly advised against participation in skydiving without having undergone a medical examination for skydivers.

- You MUST inform your tandem instructor of any current or previous injuries or discomfort in either or both shoulders. This helps insure a safe tandem jump with minimal risk for shoulder injuries.
- Tandem passengers who are not members in the Swedish Parachute Association are insured. The insurance covers accidents with benefits to cover medical and medicinal expenses. For more information (in Swedish) visit www.sff.se

Swedish civil registration number (Visitors without a number, please state your date of birth DDMMYYYY). _____ - _____

Name: _____

Address: _____

Postcode: _____ City: _____

Telephone: _____

E-mail: _____

I, the undersigned, understand that I voluntarily assume all risk of injury associated with skydiving activities. By signing I release the tandem instructor, the skydiving club and the skydiving association of any and all claims or obligations related to the tandem skydive activity.

Location _____ (DD)___ (MM)___ 20___(YY)

Printed Name & Signature: _____

Parent or Custodian of minor,

Printed Name & Signature: _____

HÄLSO- OCH ANSVARSFÖRKLARING FÖR TANDEMPASSAGERARE

Har du:

	NEJ	JA
✓ öron-, näsa-, halsproblem,	☐	☐
✓ Problem att tryckutjämna,	☐	☐
✓ hjärt-, kärlsjukdom,	☐	☐
✓ kramper eller epilepsi,	☐	☐
✓ svimningar, yrsel eller andra rubbningar av medvetandet,	☐	☐
✓ ämnesomsättningssjukdom,	☐	☐
✓ sjukdom eller skada på hjärna, ryggmärg eller nerver,	☐	☐
✓ psykiska besvär,	☐	☐
✓ sjukdom eller skada i skelett, muskler, leder eller rygg,	☐	☐
✓ någon övrig allvarlig sjukdom,	☐	☐
➤ Är du helt nykter?	☐	☐

eller annan allvarlig sjukdom eller skada avrådes Du bestämt från deltagande i fallskärms hoppning utan att ha genomgått läkarundersökning för fallskärms hoppare.

- Har du tidigare haft problem med axlar ska du upplysa din tandeminstruktör om detta för att ge möjlighet till hopp med minskad risk för axelskada.
- Som tandempassagerare utan medlemskap i Svenska Fallskärmsförbundet är du försäkrad. Försäkringen omfattar olycksfall där primär ersättning täcker vårdkostnader samt läkemedelskostnader. För mer info www.sff.se under fliken medlemservice.

Personnummer: _____ - _____

Namn: _____

Adress: _____

Postnr: _____ Postadress: _____

Telefon: _____

E-postadress _____

Genom att underteckna detta formulär medger Du att Du är helt införstådd med att fallskärms-hoppningen sker på egen risk och eget ansvar. Inga krav kan alltså i efterhand göras gällande mot instruktör, klubb eller förbund etc.

Ort _____ datum / 20____

Signatur & namnförtydligande: _____

Målsmans signatur & namnförtydligande: _____

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:05

Ärende: ANSÖKAN AVSTEG AAD KRAV

Datum: 2022-01-01

ANSÖKAN OM AVSTEG FRÅN AAD KRAV

Allmänt

Ansökan för hoppare som vid specificerad typ av verksamhetsutövning där AAD är en ökad risk, kan göra avsteg från kravet på användande av räddningsutlösare (AAD) enligt SBF 402:02 punkt 1.1.19.

Behörighet att avstå AAD i den specificerade verksamheten är giltig först efter skriftligt godkännande från SFF-RI.

Ansökan

Sökande hoppare redogör skriftligt i en bilaga till denna ansökan. Digital version är att föredra före handskrivet.

Bilagan skall innehålla:

- Kontaktuppgifter.
- Typ av verksamhet.
- Utrustning som används vid verksamheten.
- Beskrivning av vilka orsaker som gör användande av AAD en ökad risk i verksamheten

Sökande:

Licensnummer:	Klubb:
Namn:	Efternamn
Telefon:	E-post:

Signatur:

Ort/Datum

Beslut:	GODKÄND ☐	AVSLAG ☐
Noteringar:	
Befattning / Signatur:	Ort/Datum	

Ansökan skickas till SFF Riksinstruktör ri@sff.se.

Luftfartsstyrelsens författningssamling

Utgivare: Maria Melchersson TellISSN 1652-8956

LFS 2008:22

Serie OPS

Utkom från
trycket den 13
mars 2008

Omtryck

Luftfartsstyrelsens föreskrifter om ändring i Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2007:46) om fallskärmshoppning;

beslutade den 6 mars 2008.

Luftfartsstyrelsen föreskriver med stöd av 92 och 131 §§ luftfartsförordningen (1986:171) i fråga om Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2007:46) om fallskärmshoppning att 9 § ska ha följande lydelse.

Författningen kommer därför ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder ikraft.

Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas vid all fallskärmshoppning i Sverige, med undantag för fallskärmshopp som företas inom Försvarsmakten eller vid nödläge.

Dessa föreskrifter ska även tillämpas vid utbildning och när kompetensbevis utfärdas för sådan verksamhet i Sverige.

2 § Fällning av gods i fallskärm från luftfartyg omfattas inte av dessa föreskrifter.

Definitioner och förkortningar

3 § I dessa föreskrifter avses med

AFIS: (Aerodrome Flight Information Service)
flyginformationstjänst för flygplats;
verksamhet med uppgift att lämna
upplysningar av betydelse för luftfartyg
vid icke kontrollerad flygplats

fallskärm: skärm av textilmaterial eller liknande
med bärlinor och sele, vilken medförs
packad i hölje under flygning

flyghandbok: en handbok som innehåller
begränsningar, inom vilka ett luftfartyg
är att anse som luftvärdigt samt
tillverkarens anvisningar och
upplysningar för flygbesättningens
säkra handhavande av luftfartyget, och
som helt eller delvis godkänts av
Luftfartsstyrelsen eller annan
luftfartsmyndighet

hoppledare: den instruktör som från marken leder
och ansvarar för hoppverksamheten

hoppmästare: den person som i samarbete med
luftfartygets befälhavare svarar för att
vindvisering och uthopp från
luftfartyget sker vid rätt tid och position
enligt gällande instruktioner för
fallskärmshoppning

LFS 2008:22

kontrollerat luftrum:

ett avgränsat luftrum där flygkontrolltjänst utövas för IFR-flygningar och för VFR-flygningar i enlighet med de regler som följer av hur ATS-luftrummet är klassificerat.

Utbildning och kompetensbevis

4 § Fallskärmsinstruktören, hoppmästaren och hoppledaren ska inneha kompetensbevis utfärdat av en organisation till vilken Luftfartsstyrelsen har delegerat uppgifter och befogenheter för sådan flygverksamhet som omfattas av dessa föreskrifter.

5 § En fallskärms hoppare ska inneha elev- eller kompetensbevis utfärdat av en organisation till vilken Luftfartsstyrelsen har delegerat uppgifter och befogenheter för sådan flygverksamhet som omfattas av dessa föreskrifter.

6 § Om en organisation, som Luftfartsstyrelsen har delegerat uppgifter och befogenheter till, avser att inte utfärda ett kompetensbevis på grund av att kraven inte är uppfyllda, ska ärendet överlämnas till Luftfartsstyrelsen för beslut.

7 § Certifikat, kompetensbevis eller motsvarande handling som utfärdats av en utländsk myndighet eller auktoriserad organisation, ska godkännas av en organisation, till vilken Luftfartsstyrelsen har delegerat uppgifter och befogenheter, för fallskärms hoppning i Sverige, om utbildningen och färdigheten är likvärdiga med dem som krävs för ett svenskt kompetensbevis.

För en person som är stadigvarande bosatt i Sverige gäller dock detta godkännande under högst 12 månader, varefter utbyte till svenskt kompetensbevis ska ske.

8 § En skola för utbildning i fallskärms hoppning ska vara godkänd av en organisation till vilken Luftfartsstyrelsen har delegerat uppgifter och befogenheter för sådan flygverksamhet som omfattas av dessa föreskrifter.

Flygtjänst ombord på luftfartyg vid fallskärms hoppning

9 § En förare på ett luftfartyg från vilket fallskärms hopp utförs ska ha en total flygtid av minst 200 timmar. Föraren ska vara godkänd för uppdraget av ansvarig person för flygverksamheten inom en flygklubb eller en fallskärmsklubb eller av en flygchef inom ett flygföretag. Vidare ska föraren vara väl förtrogen med det underlag som avses i 18 §. Hoppledaren ska informera föraren om de planerade procedurerna för genomförandet av fallningen. (LFS 2008:22)

10 § Endast de personer som hoppledaren har bedömt nödvändiga för hoppets utförande får medfölja ombord på luftfartyget vid fallskärms hopp.

11 § Föreskrifter om begränsning avseende alkoholförtäring och dylikt i samband med flygning finns i BCL-D 1.15 del III (LFS 1980:6).

12 § Vid befördan av fallskärms hoppare i luftfartyg behöver föreskrifterna angående säkerhetsbälten i Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2007:16) om medförande av personer och last inte tillämpas.

Flygmateriel och flygbesättning

13 § Det luftfartyg som fallskärms hoppet ska utföras från ska vara godkänt för flygning med borttagen kabindörr. Godkännandet ska framgå av godkänd flyghandbok eller supplement till denna.

14 § Fast och lös utrustning i luftfartyg som används för fallskärmshoppning ska vara typgodkänd för detta enligt bilaga Del 21 till kommissionens förordning (EG) nr 1702/2003 av den 24 september 2003 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för luftvärdighets- och miljöcertifiering av luftfartyg och tillhörande produkter, delar och utrustningar samt för certifiering av konstruktions- och tillverkningsorganisationer¹.

**LFS
2008:22**

15 § Installationen av utrustning för fallskärmshoppning får inte innebära att skador på luftfartyget uppstår.

16 § Om det finns risk för upphakning av utlösningsslinan eller fallskärmshopparens utrustning, ska avbärar- eller skyddsutrustning installeras för sådana luftfartygsdelar.

17 § Om utrustning tas bort ur ett luftfartyg får det inte påverka luftfartygets flygegenskaper negativt. Föreskriven säkerhetsutrustning får inte tas bort.

18 § I en bilaga till flyghandboken eller i någon annan handbok som är godkänd av Luftfartsstyrelsen och som är tillgänglig för föraren ska följande uppgifter och instruktioner finnas:

1. utrustningsalternativ
2. uppgifter och instruktioner om nödutrustning och säkerhetsbälten
3. erforderliga tillägg till föreskrivet balansunderlag i BCL-M 1.8 (LFS 1984:4), med hänsyn till borttagen och tillförd utrustning samt förflyttning av fallskärmshoppare respektive last i luftfartyget
4. fartbegränsningar vid fallskärmshoppning
5. instruktion för samarbetet mellan förare, markpersonal och fallskärmshoppare
6. instruktion för nödförfaranden under olika faser av flygning med fallskärmshoppare.

Fallskärmsmateriel

19 § Fallskärmshopp får utföras endast om hopparen är utrustad med en lämplig kombination av två till samma sele anslutna skärmar, varav en ska vara reservfallskärm.

Särskilda föreskrifter om säkerhet

20 § Fallskärmshoppning ska utföras under överinseende av en hoppladare i enlighet med för denne gällande instruktion.

21 § Hoppladaren ska se till att fallskärmshopparen är försedd med sådan utrustning som är föreskriven för fallskärmshoppning. Hoppladaren ska även se till att det luftfartyg som avses användas för hoppningen är godkänt och lämpligt för ändamålet samt att föraren av luftfartyget innehar gällande flygcertifikat och klass- eller typbehörighet.

22 § Det område som är avsett för fallskärmshoppares landning ska ha den utformning som föreskrivs i 23 och 24 §§, samt vara rekognoscerat och godkänt för ändamålet av hoppladaren. Det ska också finnas tillstånd från markägaren.

23 § Landningsområdet ska utgöras av en så långt möjligt cirkulär yta med en radie av minst 200 m. Utanför landningsområdet ska det finnas en säkerhetszon av minst 200 m bredd, där det inte får finnas djupt vatten, kraftledningar, byggnader som är högre än en våning eller andra jämförbara hinder.

24 § Vid uppvisning i fallskärmshoppning får landningsområdet minskas till 50 x 50 m och säkerhetszonen ersättas av ett eller flera intilliggande och lämpligt belägna

LFS 2008:22

alternativa landningsområden, under förutsättning att deltagande hoppare innehar lägst C- licens och är försedda med styrbara reservfallskärmar. Markvinden får inte överstiga 6 m/s. Om det finns en alternativ landningsplats i lä om avsett landnings- område får markvinden uppgå till 11 meter/sekund.

25 § Vid landningsområdet ska minst följande räddningsutrustning finnas:

1. telefon eller annat sambandsmedel
2. bår
3. bil
4. båt (vid vattenhopp).

26 § Om fallskärmshoppning utförs på en plats där annan flygverksamhet bedrivs ska hoppledaren se till att det sker en erforderlig samordning av de olika verksamheterna.

27 § Lägsta höjd för utlösning av fallskärm är 700 meter.

28 § Vid hopp från höjder som överstiger 6 000 meter ska syrgasutrustning användas under hoppet.

Under flygning till uthoppshöjd ska syrgas användas i flygplanet i följande fall:

1. under varje tidsperiod som överskrider 30 minuter på flyghöjder mellan 10 000 fot (3 000 meter) och 13 000 fot (4 000 meter)
2. på flyghöjder som överstiger 13 000 fot (4 000 meter).

29 § Före varje fallskärmshopp ska fallskärmshopparen ha förvissat sig om rådande vindförhållanden. Fallskärmshoppning får inte äga rum om vindstyrkan vid marken överstiger åtta meter/sekund. Begränsningen får ökas till elva meter/sekund under förutsättning att hopparen är utrustad med en fallskärm vars egendrivning överstiger fem meter/sekund samt med en styrbar reservfallskärm. Vid vattenhoppning ska vindstyrkan vid marken vara minst två meter/sekund och högst 11 meter/sekund.

30 § Vid vattenhoppning ska hoppledaren förvissa sig om att vattendjupet och bottenbeskaffenheten är tillfredsställande.

31 § Vid hoppning ska fallskärmshopparen vara utrustad med flytväst i följandefall:

1. då avsikten är att landa i vatten
2. då risk finns för oavsiktlig landning i vatten.

32 § För att fallskärmshoppning inom kontrollerat luftrum ska få utföras ska följande tillstånd inhämtas:

1. hoppledaren ska dagligen inhämta förhandsbesked från den flygkontrollenhet som ansvarar för berört luftrum
2. föraren av luftfartyget ska före varje enskild fällning eller serie av fällningar av fallskärmshoppare eller materiel i fallskärm inhämta tillstånd från berörd flygkontrollenhet.

33 § Vid fallskärmshopp som genomförs helt eller delvis inom kontrollerat luftrum ska det luftfartyg från vilket fallskärmshopp utförs ta ut egen separation till hopparna, ligga kvar över samtliga hoppare och anmäla till berörd flygkontrollenhet när siste hoppare har landat eller lämnat kontrollerat luftrum.

34 § Anmälan om fallskärmshoppning i mörker utanför kontrollerat luftrum samt planerad fallskärmshoppning utanför kontrollerat luftrum som överstiger enstaka fällning av hoppare för längre perioder än 15 minuter ska lämnas till Flygbriefingtjänsten (AIS) senast tio dagar före avsett fallskärmshopp.

Kapitel: **409:01**

Ärende: **TRANSPORTSTYRELSENS FÖRESKRIFTER FSK.HOPPNING**

Datum: **2010-01-01**

35 § Fallskärms hoppning som berör verksamhet vid flygplats med AFIS-tjänst (med eller utan trafikinformationszon/trafikinformationsområde) ska anmälas av hoppladaren till berörd AFIS-enhet före fällning.

**LFS
2008:22**

36 § Om fallskärms hoppning sker i närheten av en flygplats utan öppen flygtrafiktjänst ska föraren av luftfartyget meddela detta på flygplatsens eller flygklubbens radiofrekvens.

Fallskärms hopp vid flyguppvisning

37 § Vid fallskärms hoppning som är att anse som flyguppvisning ska, oberoende av om uppvisningen är att anse som offentlig tillställning på allmän plats eller inte, även Luftfartsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (LFS 2007:28) om flyguppvisning iakttas.

Undantag

38 § Luftfartsstyrelsen kan medge undantag från dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning² träder i kraft den 1 september 2007.
2. Om det i föreskrifter hänvisas till Luftfartsverkets föreskrifter BCL-D 5.2 Fallskärms hoppning, som enligt Luftfartsstyrelsens föreskrifter (LFS 2007:36) om ändring i LFS 1979:1 upphävts, tillämpas i stället denna nya författning.

Denna författning³ träder i kraft den 1 april 2008. På Luftfartsstyrelsens vägnar

NILS GUNNAR BILLINGER

Magnus Axelsson

² LFS 2007:46

³ LFS 2008:22

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 410:01

Ärende: RIKTLINJER FÖR KVALITETSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB

Datum: 2022-01-01

RIKTLINJER FÖR KVALITETSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB

Kontroll av dokumentation och funktion av:

1. Hoppfältet.
2. Medlemsregister
3. Elevrutiner
4. Läkarundersökningar
5. Teoripro
6. Instruktörslistor
7. Förnyelserutiner
8. Fallskärmsrapporter
9. Mötesprotokoll Instruktörs möten
10. Instruktörsutbildning i klubben.
11. CI instruktion
12. Hoppledarinstruktion
13. Hoppmästar- och liftchefsinstruktion
14. Kursledarinstruktion
15. Materielinstruktion
16. Pilotinstruktion
17. Hopprapporter statistik.

1. Hoppfältet

Status, landningsytor, huvudlandningsplats, elevlandningsplats, vindvisering.

2. Medlemsregister

Fallskärmsklubbens medlemsregister där det framgår vilka som är medlemmar för året.

3. Elevrutiner

Klubbens uppdaterade funktioner för hur elevsynen skall vara i klubben.

4. Läkarundersökningar

Elever som påbörjar kurs lämnar in läkarundersökning. Dokumentation hur dessa skall förvaras för att säkerställa att ingen annan än berörd KL och CI kan ta del av dem.

Förvaringsplats.

5. Teoripro

Klubbens teoripro i original samt senaste uppdatering.

Rutiner hur teoripro som genomförts i samband med kurs eller repetition skall hanteras och förvaras för eventuell återkoppling.

6. Instruktörslistor

Uppdaterade listor på förnyade och aktiva instruktörer.

7. Förnyelserutiner

Uppdaterade förnyelserutiner som skall beskriva hur klubben genomför sina förnyelser, instruktion för säkerhetssamtal och hoppning efter uppehåll.

8. Fallskärmsrapporter

Rutiner för rapportering av avvikelser och skador, vidarerapportering till SFF och eventuell uppföljning.

9. Mötesprotokoll för Instruktörmöten

Dagordning för instruktörmöten samt mötesprotokoll.

10. Instruktörsutbildning i klubben.

Dokumentation hur instruktörsutbildning bedrivs i klubben. Vidareutbildning av befintliga instruktörer, rekrytering av nya instruktörer, instruktion förstegsutbildning för Hoppmästare, Hoppledare och Kursledare.

11. Chefsinstruktörens instruktion

Instruktion rörande CI:s uppdrag i klubben. Arbetsbeskrivning. Val av CI samt beskrivning för överlämning till efterträdare.

12. Hoppledarinstruktion

Uppdaterad instruktion för hur hoppledartjänsten skall bedrivas i klubben.

- ☐ HL-materiel.
- ☐ Lokala föreskrifter
- ☐ Åtgärd vid olycka.
- ☐ Checklista för daglig verksamhet.
- ☐ Tandemhantering

13. Hoppmästar- och liftchefsinstruktion.

Uppdaterad instruktion för hur hoppmästartjänsten skall bedrivas i klubben rörande elevhantering, utbildningsmetodik, för och efterarbete samt hoppmästares arbete i flygplan. En instruktion för liftchef skall vara upprättad om det ej är utbildad HM i flygplanet.

14. Kursledarinstruktion.

Instruktion till KL som verkar i klubben för att säkerställa likriktad utbildning.

Skall innehålla riktlinjer för vad elever i klubben skall informeras om vid kursstart. Exempel-PM för samtliga pass. Utbildningsmetodik, målsättningar och bedömningsgrunder för klubbens elevutbildning.

15. Instruktion och rutiner för klubbens utbildningsmateriel och verksamhetsmateriel

- ☐ Elevriggar underhållsrutiner.
- ☐ Elevriggar förvaringsrutiner.
- ☐ Elevriggar dokumentation.
- ☐ Status för kringmateriel: Lokaler, hjälmar, höjdmätare, overaller etc.

16. Pilotinstruktion

Instruktion i vilka parametrar piloter skall flyga vid fällning av hoppare. Utbildningsplan för inflygning av nya piloter.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **410:01**

Ärende: **RIKTLINJER FÖR KVALITETSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB**

Datum: **2022-01-01**

17. Hopprapporter och Statistik

Rutiner för rapportering av hoppning lokalt samt klubbens rapporteringsrutiner mot SFF.

Upprättande av statistik för klubbens hoppning.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **411:01**

Ärende: **HANDLÄGGNINGSPROCEDURER**

Datum: **2012-01-01**

1. ALLMÄNT OM HANDLÄGGNINGSPROCEDURER

1.1 SFF handläggningsprocedurer syftar till att beskriva handläggningsprocesser som går inom ramen för SFF myndighetsutövande delegat från Transportstyrelsen.

1.2 Processbeskrivningar som är listade i kapitel 411

- 411:02 DOKUMENTHANDLÄGGNING OCH ARKIVERING
- 411:03 LICENSER, KOMPETENSBEVIS
- 411:04 HÄNDELSERAPPORTER
- 411:05 UTREDNING AV HÄNDELSE
- 411:06 KORRIGERANDE ÅTGÄRDER
- 411:07 ANSVARFÖRHÅLLANDEN STYRANDE DOKUMENT
- 411:08 PROCEDUR KVALITETSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB
- 411:09 TYPGODKÄNNANDE AV FALLSKÄRMSMATERIEL
- 411:10 UTFÄRDANDE AV MATERIELVARNING & MATERIELMEDDELANDE

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:02

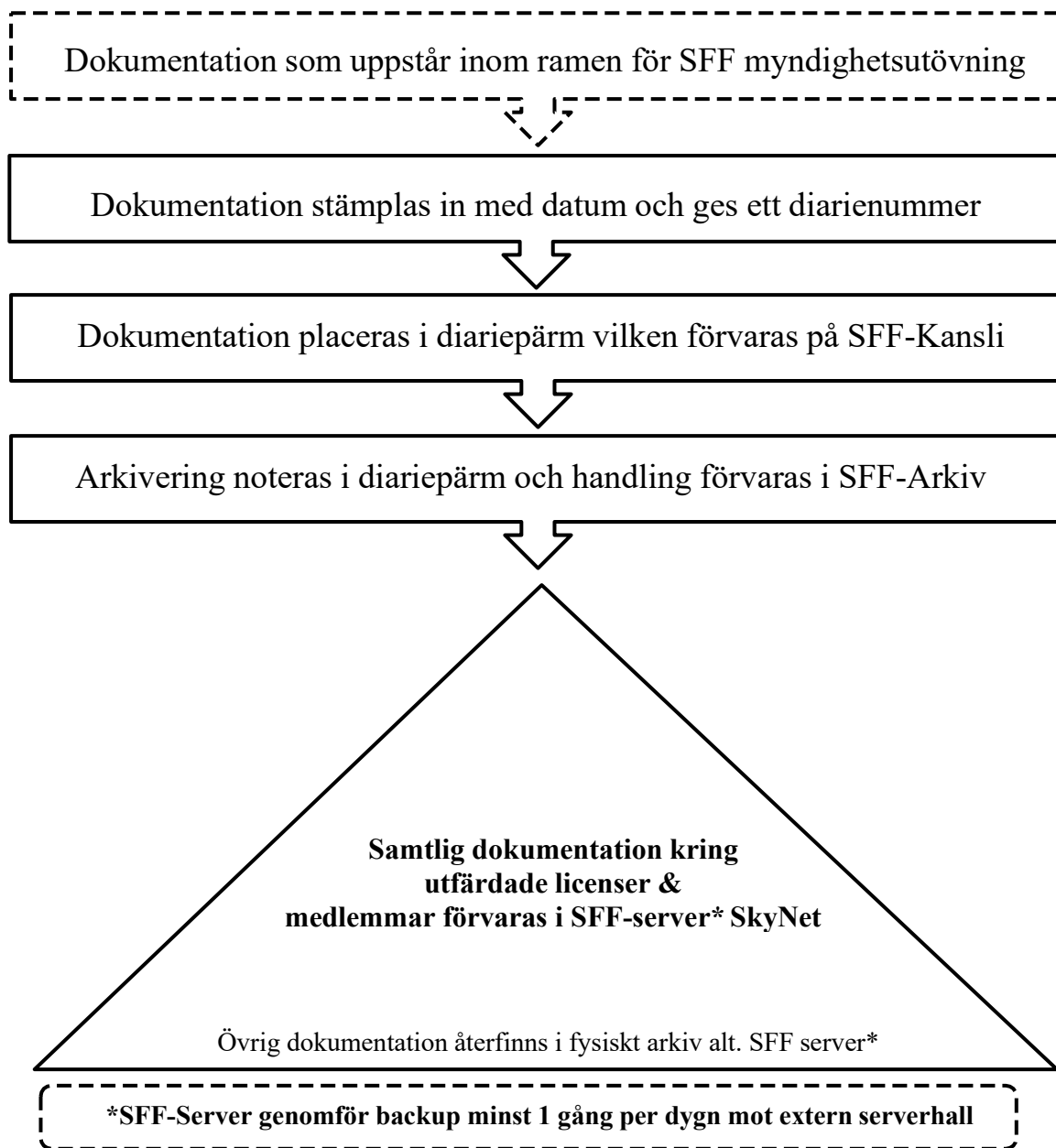
Ärende: DOKUMENTHANDLÄGGNING OCH ARKIVERING

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT OM DOKUMENTHANDLÄGGNING OCH ARKIVERING

1.1 Den här processbeskrivningen är begränsad till dokumenthandläggning som rör SFF som myndighetsutövare enligt Transportstyrelsens beslut TSA 2021-166.

1.2 Processbeskrivning dokumenthandläggning och arkivering bild 1.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:03

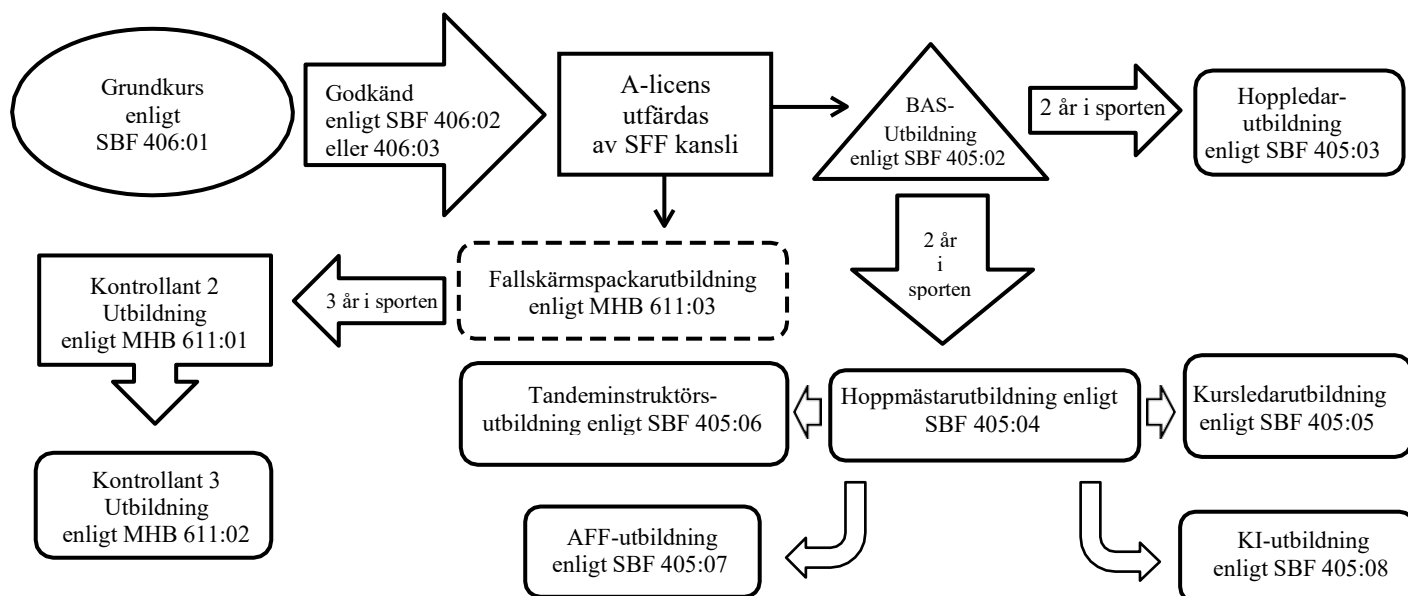
Ärende: LICENSER OCH KOMPETENSBEVIS

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT OM LICENSER OCH KOMPETENSBEVIS

1.1 Handläggningar av kompetensbevis sker av SFF kansli och i enlighet med SBF 402:01.1.3

1.2 Processbeskrivning för utfärdande av licens/kompetensbevis

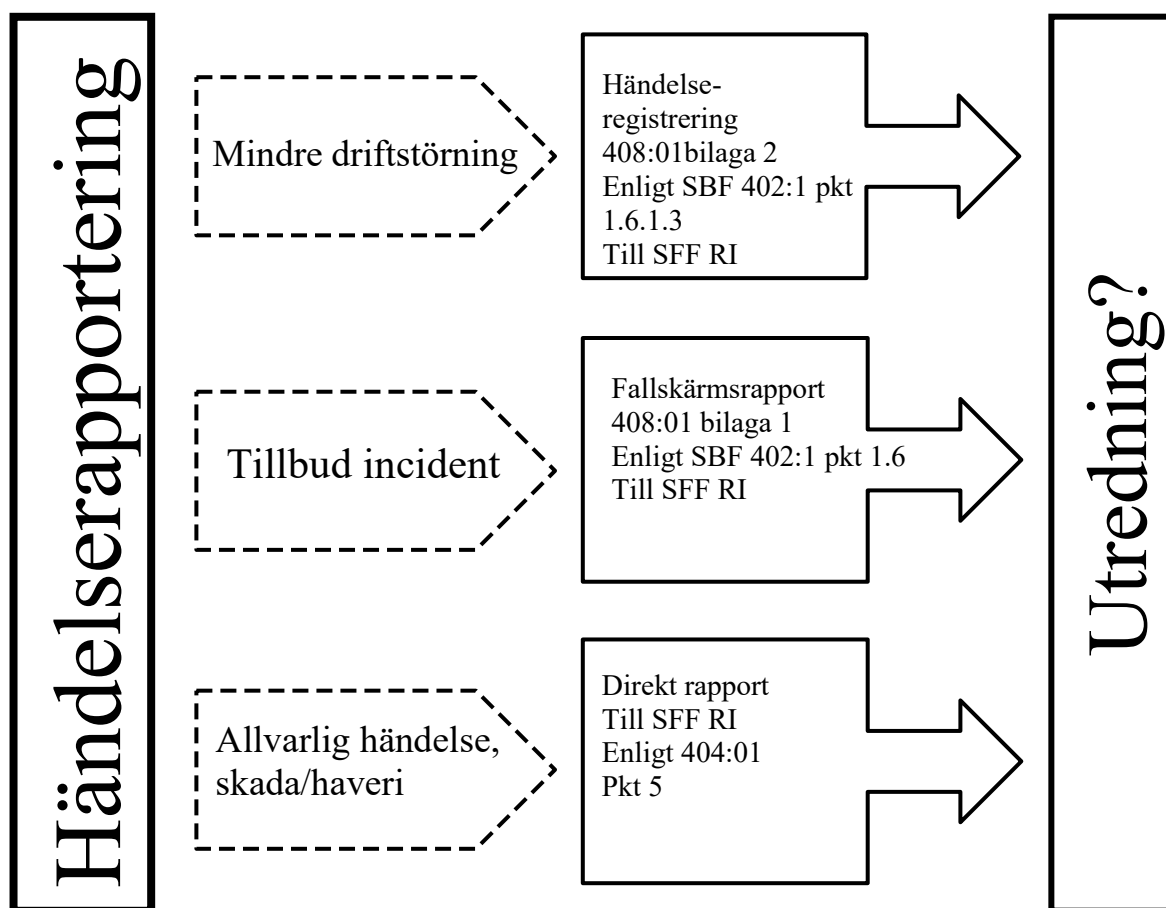
Not: förkunskapskrav för respektive instruktörsutbildning framgår av respektive kapitel.

1. ALLMÄNT OM HÄNDELSRAPPORTERING

1.1 Handläggning av händelserapporter som utfärdats enligt SBF 402:01.1.6

1.2 Processbeskrivning händelserapportering:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:05

Ärende: UTREDNING AV HÄNDELSE

Datum: 2012-01-01

1. ALLMÄNT

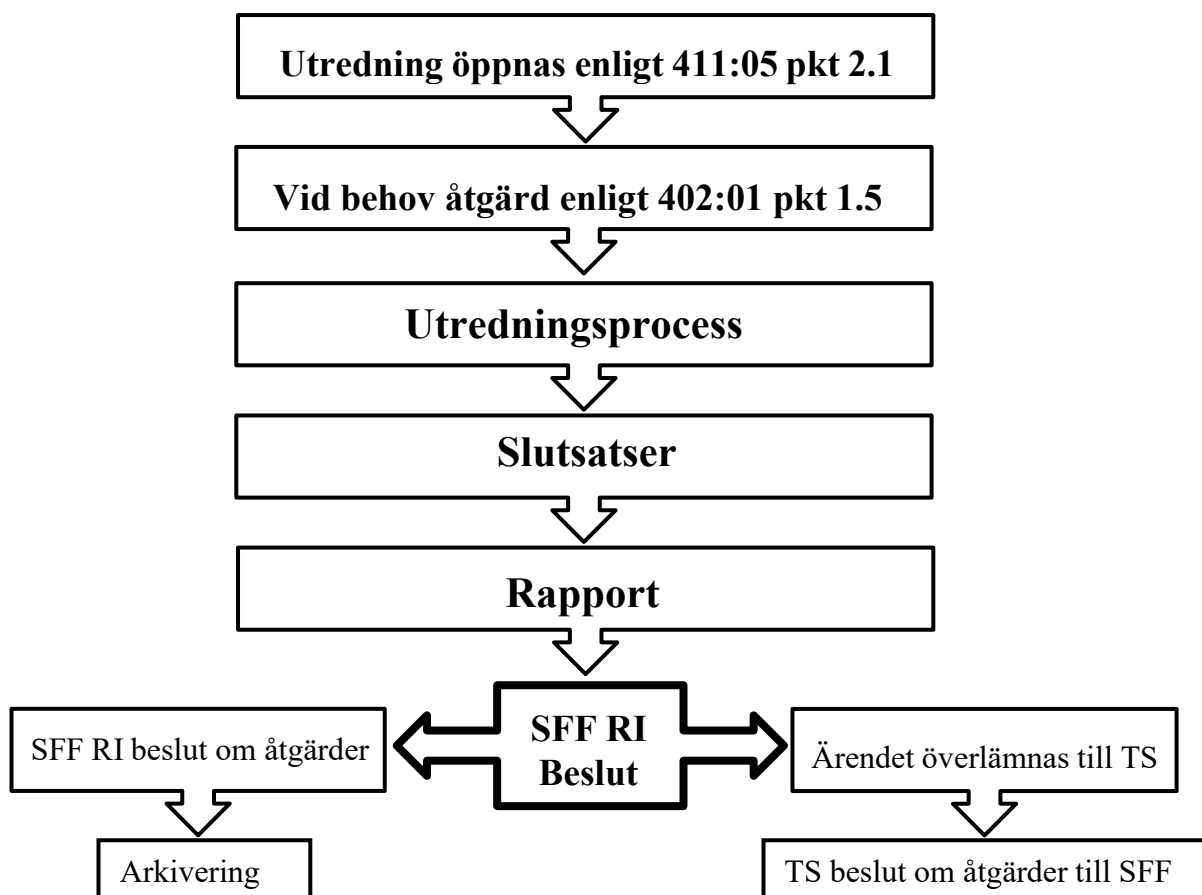
1.1 Utredning av händelse sker efter beslut av SFF RI.

2. ÖPPNANDE AV UTREDNING

2.1 Utredning som öppnats av SFF RI skall innehålla följande:

- Diarienummer
- Aktuellt datum för utredningens öppnande.
- Vem eller vad utredningen gäller.
- Vem eller vilka som genomför utredningen.
- Kontaktytor som används under utredningen.

2.2 Utredning av händelser vid sportfallskärmshoppning:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:06

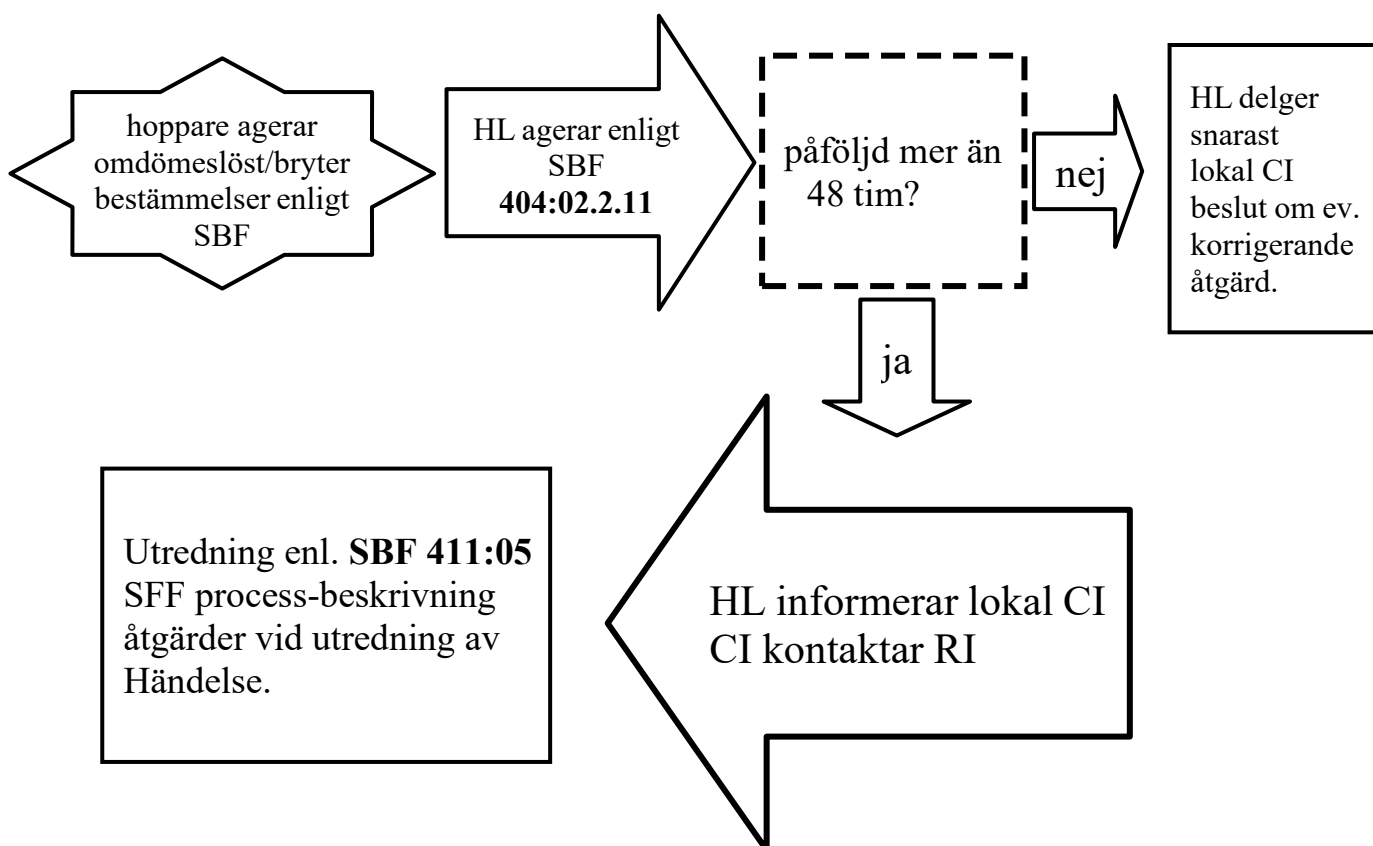
Ärende: **KORRIGERANDE ÅTGÄRDER**

Datum: 2012-01-01

1. ALLMÄNT OM KORRIGERANDE ÅTGÄRDER

1.1 Med syftet att ge utrymme för korrigerande åtgärder med målsättningen att skapa säkrare fallskärmshoppning, kan enskild hoppare eller verksamhet beläggas med tillfällig operativ avstängning. Vid ärende av allvarligare karaktär kan interimistisk tillsvidare avstängning från fallskärmsverksamhet ske i väntan på sammanställning av underlag, utredning och beslut från Transportstyrelsen.

1.2 Processbeskrivning vid korrigerande åtgärder:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:07

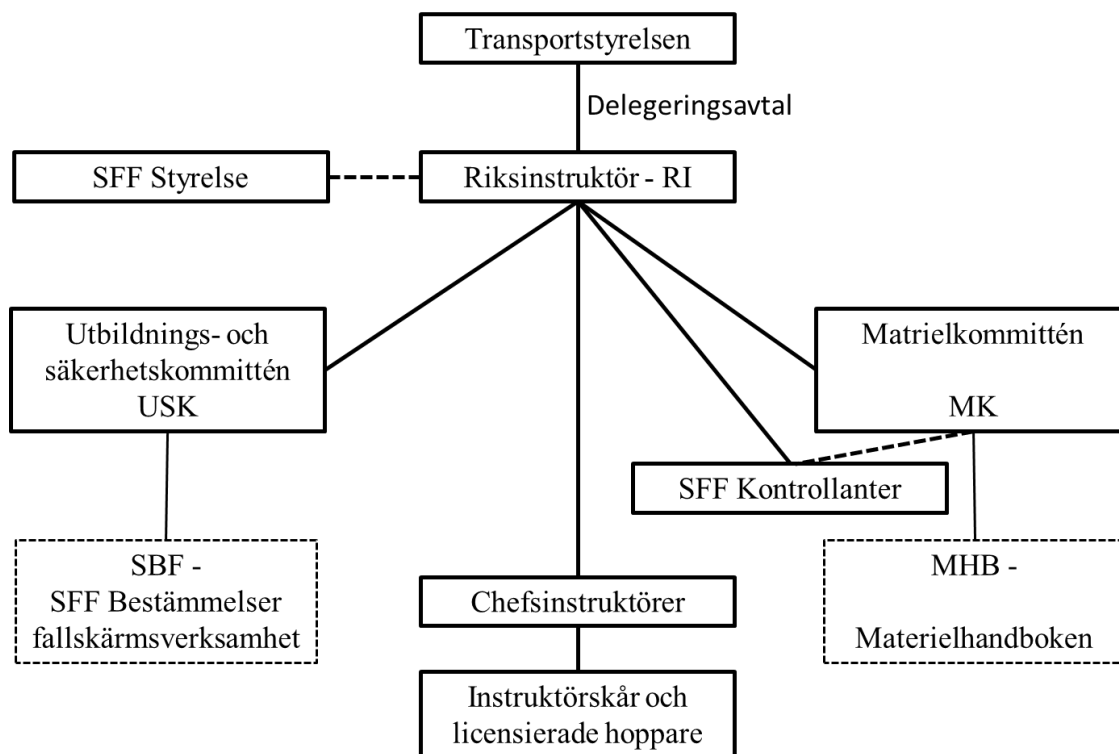
Ärende: ANSVARFÖRHÅLLANDEN STYRANDE STRUKTUR

Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Kapitlet syftar till att klargöra utifrån vilka kontaktytor organisationens ansvar är gentemot ledningsfunktioner och handböcker.

1.2 Ansvarförhållanden:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:08

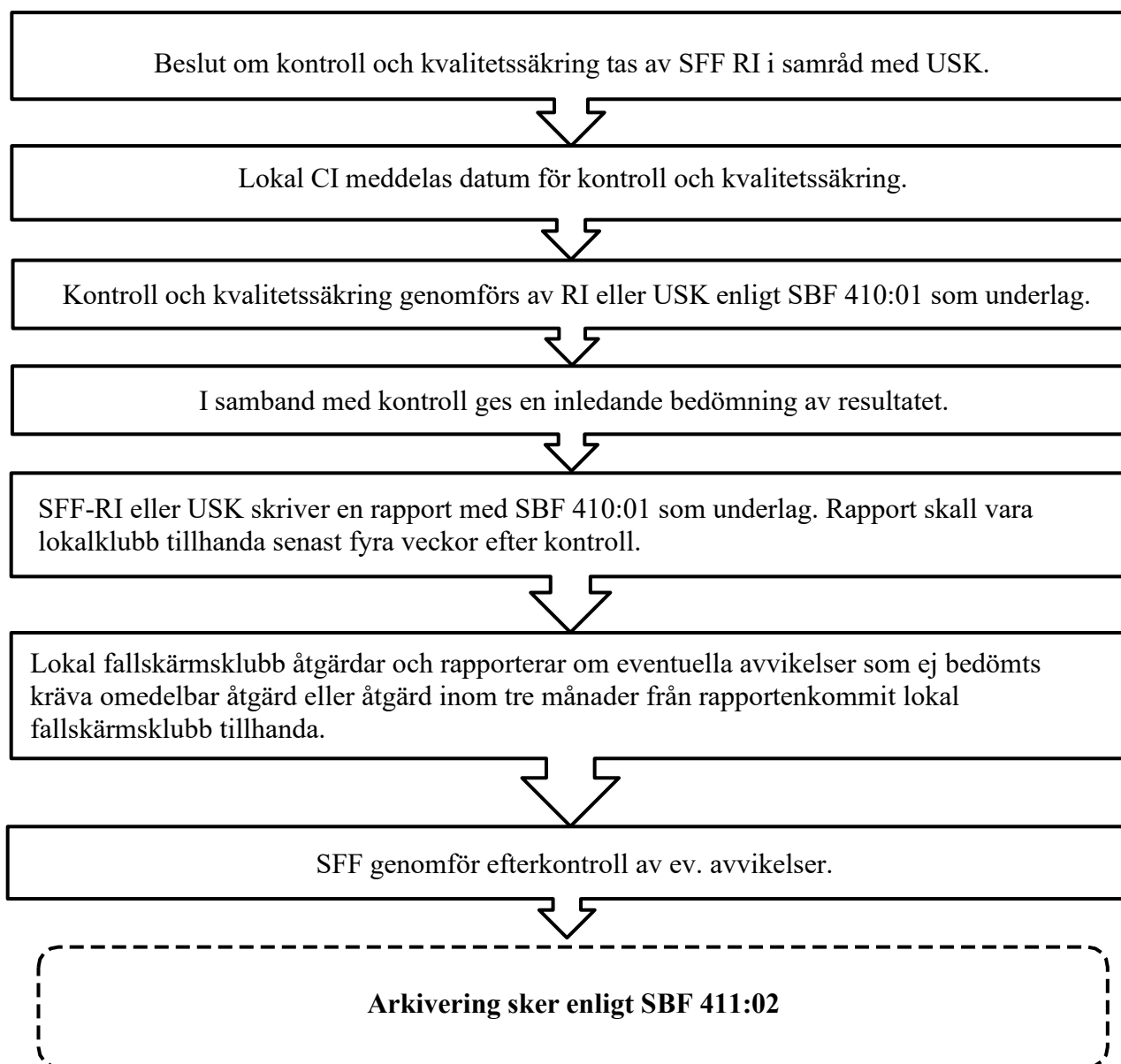
Ärende: **PROCEDUR KVALITETSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB** Datum: 2022-01-01

1. ALLMÄNT OM KVALITETSSÄKRING AV FALLSKÄRMSKLUBB

1.1 Vid kvalitetssäkring av Fallskärmklubb tillämpas lista enligt SBF kapitel 410:01.

Syftet med kvalitetssäkring av Fallskärmklubb är i linje med TSA 2021–166 där SFF skall svara för att all sporthoppning inom organisationen, inkluderat utbildnings och tävlingsverksamheten, sker i enlighet med gällande föreskrifter och SFF handböcker på ett flygsäkerhets- och miljövärldighetsmässigt sett.

1.2 Processbeskrivning kvalitetssäkring av Fallskärmklubb.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 411:09

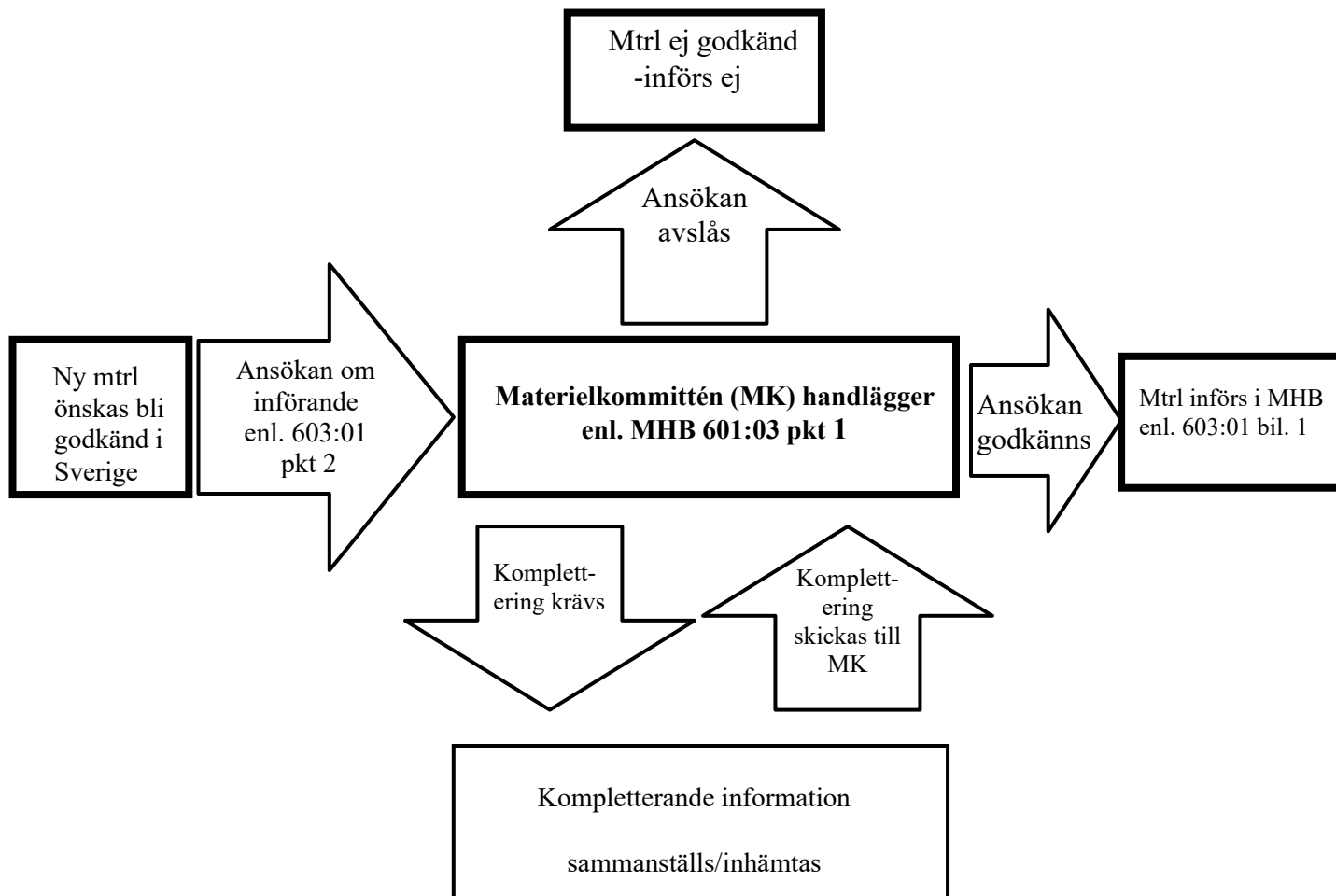
Ärende: TYPGODKÄNNANDE AV FALLSKÄRMSMATERIEL

Datum: 2012-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Den här beskrivningen av typgodkännande av fallskärmsmateriel är en referens mot SFF MHB materielhandbok kapitel 603: pkt1.

1.2 Processbeskrivning av typgodkännande av ny materiel:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

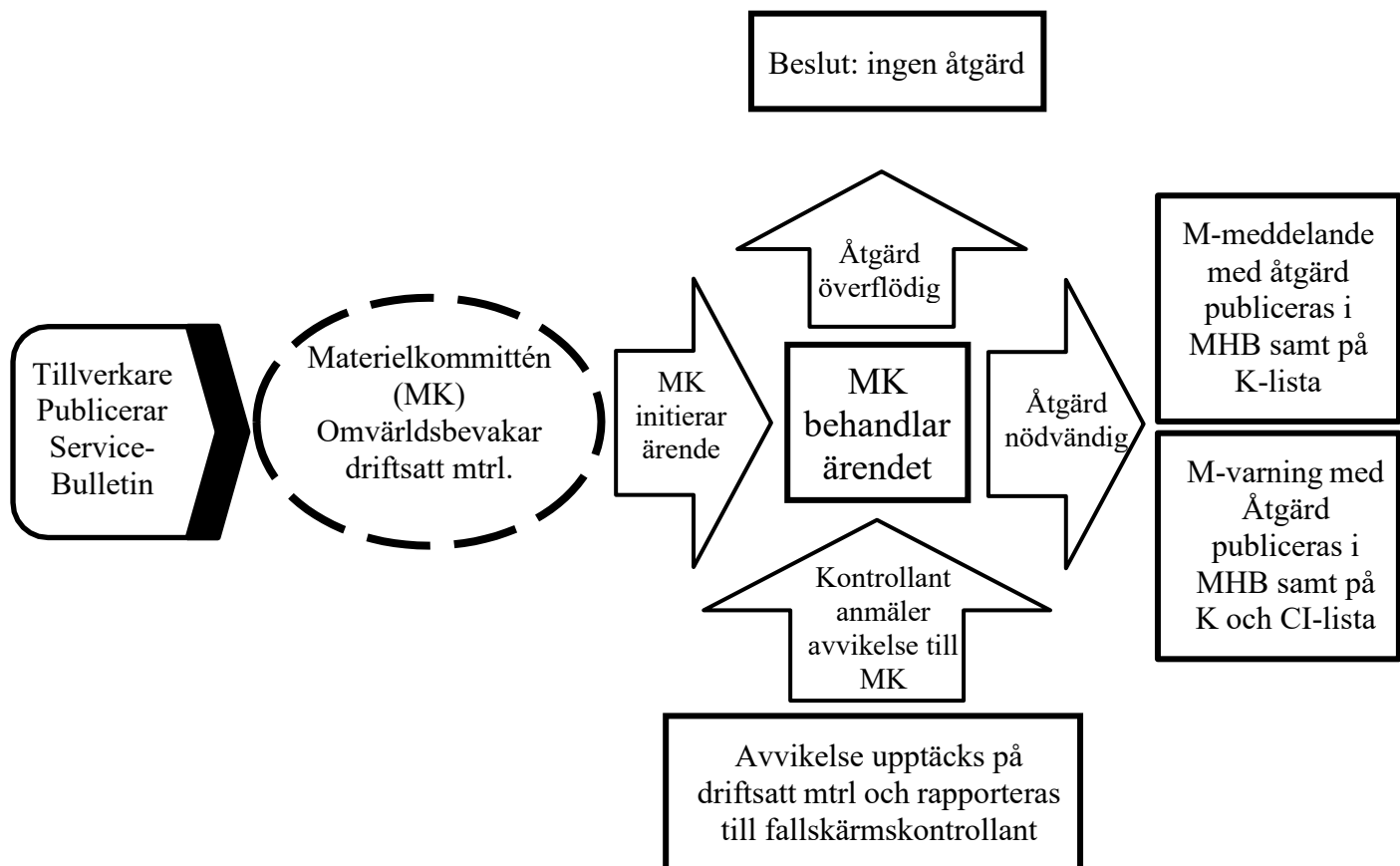
Kapitel: 411:10

Ärende: UTFÄRDANDE AV MATERIELVARNING OCH MEDDELANDE Datum: 2012-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 Den här beskrivningen av utfärdande av materielvarning och meddelanden är en referens mot SFF MHB kapitel 601:01 pkt 2.1

1.2 Processbeskrivning för utfärdande av materielvarning och materielmeddelanden:

BILAGOR

BILAGA 1 Till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka

LARMNING

Larmning av ambulans kan ske på följande sätt:

- A. Med telefon: SOS-alarmering telefon 112, alternativt direkt till akutmottagning på lokalt sjukhus, telefon _____
- B. Med mobiltelefon
- C. Med flygradio: Anropa flygplanet på _____ MHz och låt piloten kontakta flygtrafikledning.
- D. Med bil

Vid larmning av ambulans skall du kunna ge följande information:

- A. Plats: (vägbeskrivning) _____

- B. Eget namn, HL:s namn och hur du kan nås.
- C. Typ av skador och antal skadade.

Om olyckan inbegriper flygplanskrasch skall JRCC(Sjö och flygräddningscentralen) larmas.

JRCC nås på telefonnummer 112, begär Flygräddningen, eller direkt på tel. 031-64 80 60, alternativt faxa på 031-69 84 96. Var beredd på att ge JRCC

följande information:

- A. Plats
- B. Tid
- C. Eget namn, HL:s namn och hur du kan nås
- D. Typ av olycka
- E. Åtgärder HL vidtagit, t. ex. larmning av ambulans
- F. Begär instruktioner av JRCC

Rapportera till HL när larmningen är genomförd.

Var beredd att möta ambulans på lämplig plats för vägvisning till olycksplatsen.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 404:01

Ärende: ÅTGÄRD VID OLYCKA

Datum: 2015-06-20

BILAGA 2 Till HL:s instruktion vid fallskärmsolycka

OBS! Ge kort och koncis information om fakta, spekulera inte i orsaker. Hänvisa tillutredningen.

Kontakta lokal krishanteringsgrupp, telefon _____ och be dem komma till platsen snarast.

INFORMATION TILL HOPPARE OCH ANHÖRIGA

- A. Samla alla närvarande på lämplig plats.
- B. Redogör för händelsen. Betänk publikens varierande insikt i fallskärms hoppning d v sanpassa språk för den som är minst insatt.
- C. Redogör för vilka åtgärder som vidtagits.
- D. Förklara för de församlade vikten av att den information som kommer ut är korrekt.
- E. Om möjligt, ge även tidpunkt och sätt att få mer information efterhand som räddningsarbetet fortskrider.
- F. Om olyckan blivit känd, se till att alla närvarande tar kontakt med sina anhöriga.

INFORMATION TILL MEDIA

- A. Hänvisa alla journalister till den som utsetts till pressansvarig.
- B. Ta ansvar för händelsen genom att redovisa fakta på ett proffsigt sätt.
- C. Redogör för vilka åtgärder som vidtagits.
- D. Om möjligt, ge även tidpunkt och sätt att få mer information efterhand som räddningsarbetet fortskrider.
- E. Lämna aldrig ut, eller bekräfta, inblandades identitet.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:03 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - HOPPLEDARE

Datum: 2017-06-12

• STEG 1:

HL-elevs namn:	Medlemsnummer:
Gatuadress:	Klubb:
Postadress:	

• CHECKLISTA STEG 1:

Instruktioner för genomförandet av steg 1:

- Praktiken genomförs under handledning av en av CI utsedd, **erfaren HL**.
- Praktiken omfattar minst 20 timmars handledd hoppledartjänst, uppdelad på minst tre hoppdagar.
- Handledaren ansvarar för att aspiranten utbildas på och genomför samtliga nedanstående punkter under sin praktikperiod.
- **CI skickar färdigt och undertecknat kort till SFF kansli i samband med att aspiranten anmäls till steg 2-utbildningen.**

Uppgift	Målsättning	Textat namn & Signatur	Datum
• Teoretisk och praktisk genomgång av lokala hoppledarrutiner.	Att på egen hand kunna starta upp, genomföra och avsluta hoppdag enligt gällande regelverk		
• Instruktion gällande procedurer i och kring flygplanet samt principer för lastplanering.	I samarbete med pilot kunna planera och boka lift i enlighet med gällande regler		
• Teoretisk och praktisk genomgång av vindvisering och tolkande av lokal väderprognos.	Att utifrån tillgänglig data på egen hand bestämma finalriktning och uthoppspunkt för dagens första lift.		
• Teoretisk och praktisk utbildning i sambandstjänst.	Att på egen hand via flygradio kunna kommunicera med flygplansförare på ett adekvat sätt.		
• Teoretisk och praktisk genomgång av lokala rutiner vid allvarlig olycka.	Att ha faktakunskap nog för att kunna agera snabbt och adekvat vid ett eventuellt olyckstillbud.		
• Teoretisk och praktisk genomgång av administrativa rutiner.	Kunna fylla i SFF incidentrapport, samt veta när detta skall göras. Känna till lokala rutiner för hopprapportering etc.		

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:03 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - HOPPLEDARE

Datum: 2017-06-12

Uppgift	Målsättning	Textat namn & Signatur	Datum
• Genomgång och instruktion i användning av klubbens materiel för elevutbildning.	Få god kännedom om klubbens resurser för elevutbildning, samt kunna leda och delegera utbildningsverksamheten på fältet.		
• Teoretisk och praktisk genomgång av elevhantering.	Att kunna ta reda på elevs utbildningsståndpunkt, samt utifrån denna själv instruera eller delegera utbildningsansvar tillbehörig instruktör.		
• Genomförande av minst 20 timmars handledd HL-tjänst, Praktiken är uppdelat på minst 3 hoppdagar .	Att få praktisk erfarenhet av hoppledarens dagliga arbete.		

Ovanstående person har genomfört steg 1 enligt SBF 405:03 moment 2 och 5 med tillfredställande resultat. Jag rekommenderar därför vederbörande för deltagande på SFF:shoppleदारutbildning steg 2.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

• STEG 2:

Ovanstående person har genomfört steg 2 enligt SBF.

GODKÄND UNDERKÄND

Intygas av kursledare för steg 2:	Datum:
Intygas av SFF Riksinstruktör:	Datum:

SFF kansli noteringar:

HL behörighet utfärdad av	Datum:
---------------------------	--------

HOPPMÄSTARUTBILDNINGSKORT

HM-kandidats namn:	Medlemsnummer:
Gatuadress:	Klubb:
Postadress:	

STEG 1:

PRAKTISKA ÖVNINGSMOMENT OCH GENOMGÅNGAR ENLIGT LATHUND BILAGA 2

Uppgift	Målsättning	Signerat av CI
<ul style="list-style-type: none">Materielkunskap med genomgång och övning med fallskärmsystemets samtliga komponenter och funktion enligt Lathund bilaga 2	Förankrade kunskaper i fallskärmssystemets vitala komponenter och dess funktion.	
<ul style="list-style-type: none">Visitations övningar med prövning där 2st felfria visitationer genomförts i obruten följd.	Visa att kandidaten uppnått god kännedom om visitationens principer.	
<ul style="list-style-type: none">Instruktion gällande procedurer i och kring flygplanet samt principer för lastplanering.	Kunna värdera lokala instruktioner och regler i samband med flygdrift	
<ul style="list-style-type: none">Beräkning av uthoppunkten i teorin	Besitta teoretiska kunskaper för att beräkna en uthoppunkt utifrån vinduppgifter.	

Ovanstående person har genomfört steg 1 enligt SBF 405:04 Bilaga 2 med tillfredställande resultat. Jag rekommenderar därför vederbörande för deltagande på SFF:s hoppmästarutbildning steg 2.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - HOPPMÄSTARE

Datum: 2012-01-01

HM-kandidats namn:	Medlemsnummer:
--------------------	----------------

STEG 2:

Ovanstående person har genomfört steg 2 enligt SBF 405:04

HM-kandidat ovan är:

GODKÄND	EJ GODKÄND
---------	------------

PERSONLIGT OMDÖME:

Omdömet är skrivet av:	Datum:

Med godkänt resultat kan jag rekommendera ovanstående person till vidare hoppmästarutbildning enligt steg 3.

Bilagan återlämnas till kandidat efter påskrift gällande steg 2

Intygas av SFF-KL för steg 2:	Datum:
Intygas av SFF RI:	Datum:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - HOPPMÄSTARE

Datum: 2012-01-01

HM-kandidats namn:	Medlemsnummer:
--------------------	----------------

STEG 3:

Instruktioner för genomförandet av steg 3 är som följer:

- HM-kandidaten är ansvarig för att praktiken genomförs inom 3 mån från och med att steg 2 avslutats.
- Utbildningen under steg 3 skall genomföras enligt och med hjälp av SBF.
- CI får utse annan kursledare (KL) att leda utbildningspraktiken. Denne KL ska vara väl förtrogen och aktiv i hoppmästartjänst och utbildande i frifall.
- HM-kandidaten skall genomföra frifallshopp med erfarna och instruktörsutbildad hoppare som agerar elev (ej skarpa elever)
- CI skickar färdigt och undertecknat utbildningskort för utfärdande av HM-behörighet till SFF kansli, Svenska Fallskärmförbundet, Sjöhagsvägen 2, 72132 Västerås

PRAKTISKA ÖVNINGSMOMENT OCH GENOMGÅNGAR

Uppgift	Målsättning	Signerat av CI
<ul style="list-style-type: none"> • Visitationsövningar (klubbaktuellt konfigurerad elevutrustning) med erfaren elevspelare hoppare 	Självständigt kunna hantera och rätta till alla brister i handhavande	
<ul style="list-style-type: none"> • Genomgång och instruktion i användning av klubbens materiel för elevutbildning 	Få god kännedom om klubbens resurser för elevutbildning	
<ul style="list-style-type: none"> • Praktik gällande procedurer i och kring flygplanet samt principer för lastplanering 	Kunna tillämpa lokala instruktioner och regler i samband med flygdrift	
<ul style="list-style-type: none"> • Fälla och bedöma minst 9 elever vid 3 separata lifter. Se instruktion frifallshopp Steg 3 punkt 1–5 samt tabell. 	Kunna hantera procedurer, fällnings- frifallstekniker och bedömningsteknik.	
<ul style="list-style-type: none"> • Ett manuellt (3–4000 m) elevhopp med full elevutrustning med planerad kalottflygning enligt elevrutin. 	Få insikt i de utbildningsbetingelser elever upplever samt förståelse för elevutrustningens funktion och lokala fällningsrutiner	
<ul style="list-style-type: none"> • Klubbspecifikt för klubb med konventionell utb. plan: Göra ett automat (1000m). elevhopp med full elevutrustning. • Fälla 4 automat/JAD elever enligt klubb rutin 	Få insikt i de utbildningsbetingelser elever upplever samt förståelse för elevutrustningens funktion och lokala fällningsrutiner	

INSTRUKTION FRIFALLSHOPP OCH LIFTPLANERING VID EXAMINERINGSTEG-3 AV HOPPMÄSTARE

1. I samtliga hopp skall Kandidaten förbereda hela liften, avseende lastning och spottning.
2. HM kandidaten skall ansvara för minst tre ”elever” per lift varav kandidaten skall hoppa med en av dem per hopp.
3. Alla hopp skall spottas manuellt utan GPS-stöd. Endast fällningstillstånd ges från piloten. Spottning sker i längd och sida genom kandidats kommandon till pilot.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - HOPPMÄSTARE

Datum: 2012-01-01

4. Kandidat ger instruktioner före hopp till manuella konventionell "elever" enligt VIÖP och vidare förberedelser före hopp.

Not: De konventionella "eleverna" skall genomföra frifallshopp (ex dyk ut, delta, svängar) med bedömning från flygplanet. "Eleverna" som är erfarna instruktörer skall prestera som normala elever och få feedback på sitt hopp.

Syfte: Med dörr-bedömning skapar vi förutsättningar att spotta, och bedöma utifrån ettlängre avstånd och ge möjlighet att visa att korrekt feedback kan tillämpas utifrån "elevernas" prestation.

5. Kandidatens frifallshopp med "elev" är konventionell hopp 22-23-24 där kandidaten skall göra bedömning avseende säkerhet och prestation hos "eleven"

Syfte: Kandidaten skall visa färdighet att flyga med en elev som kan ha varierande fallställning och hastighet. Visa färdighet i att utbilda i frifall genom korrekta tecken, samt ge lämplig feedback och bedömning och avdömning.

Fyll i aktuellt fält. CI signerar godkänt resultat.

Uppgift	Lift 1	Lift 2	Lift 3	Signerat av CI
HM-tjänst med lastplanering och spotting utan GPS.				
Vid varje lift utbilda på marken, fälla och bedöma samt ge feedback och avdömning till minst 2 st. manuella frifallselever. Valbara konventionella utbildningshopp: 13,14,15,16,17,18,19,20	Utb. hopp? Elev 1: Elev 2: (Elev 3):	Utb. hopp? Elev 1: Elev 2: (Elev 3):	Utb. hopp? Elev 1: Elev 2: (Elev 3):	
Utbilda på marken, hoppa med, bedöma samt ge feedback och avdömning till en "elev" som genomför utbildningshopp nr 22,23,24 enligt konventionell utbildningsplan.	Utb. hopp 22	Utb. hopp 23	Utb. hopp 24	

HM-kandidaten har på ett tillfredställande sätt genomfört steg 3 och rekommenderas härmed som hoppmästare.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

SFF kansli noteringar:

HM behörighet utfärdad av:	Datum:
----------------------------	--------

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04 Bilaga 2

Ärende: HM UTBILDNING SINSTRUKTION STEG 1

Datum: 2011-01-01

1. ALLMÄNT

1.1 HM utbildningsinstruktion steg 1 syftar till att öka en hoppmästarkandidats kunskaper och färdigheter inför centralt anordnad hoppmästarutbildning enligt SBF 405:04, samt en garanti mot enskilda brister i kunskapskrav.

1.2 Steg 1 utförs under ledning av CI eller av CI utsedd KL.

2. MÅLSÄTTNING

2.1 Hoppmästarkandidaten skall efter genomgången steg 1 vara väl förtrogen med fallskärmsystems funktion och kontroll före hopp, samt kunna genomföra felfria visitationer av elevs utrustning inför hopp. Ytterligare har kandidaten övat och diskuterat nödhopp samt lokal klubbs last och fällningsprinciper. Teoretiska kunskaper för uträkning av uthoppspunkt besitts.

2.2 Krav.

- Förankrade kunskaper i fallskärmsystems vitala komponenter och dess funktion enligt SFF lathund för steg 1.
- Visitationsövningar med SBF som grund i lokal klubbs tillämpande. Visitationsövningarna syftar till att kandidaten får en verklig bild av hur man visiterar och vikten av ett noggrant flöde. Visitationsövningarna är kopplade materialkunskap. 2 st. i rad godkända provande visitationer under steg 1.
- Last och fällningsprinciper ur lokalt klubbs flygplan. Diskussion om metoder kring nödhopp.
- Spotting och beräkning av uthoppspunkt i olika vindstyrkor.

3. UTBILDNINGSMATERIEL

- Senaste upplagan av boken HOPPA FALLSKÄRM.
- SBF
- Komplet fallskärmsutrustning för elevhoppning, med fördel 1st per kandidat.
- Komplet korrekt kringutrustning. Hjälms, höjdmätare, kniv, glasögon, overall, kängor/stadiga skor, handskar, ev. flytväst.
- För klubben aktuella utbildningshjälpmedel.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:04 Bilaga 2

Ärende: HM UTBILDNINGSSINSTRUKTION STEG 1

Datum: 2011-01-01

4. LATHUND STEG 1.

Efter fullbordad instruktion och utbildningskontroll noteras det i HM-kandidats utbildningskort HOPPMÅSTARUTBILDNINGSKORT, med signatur av utbildande instruktör.

4.1 Materielkunskap

4.1 Genomgång av fallskärmssystemens samtliga komponenter och dess funktion.

- **Rigg med sele och hölje.**
- **Huvudfallskärm.** (Om möjligt reservfallskärm)
- **Utlösningssystem i detalj.** Automat, manuell, AFF konfigurerad, reserv (om möjligt öppna en reservcontainer).
- **Bärremmar och treringsystem.** Övning för fulländad färdighet i treringsystemets funktion skall ske med övningen ”isär och ihop”. Det inkluderar att trä cut-slang i cut-housing. Förevisa 3-ringssystem på både hoppklara utrustningar som på öppnade utrustningar, för att visa skillnaden i hur man ser systemet.
- **Backupsystem.** RSL och om möjligt RSL/Skyhook skall förevisas för full förståelse i systemets funktion, möjligheter och begränsningar. Övningar med korrekt återmontering av RSL på bärrem.
- **AAD.** Förevisa och öva med aktuella räddningsutlösare ex. CYPRES och FXC. på/av, kalibrering/ställa utlösningshöjder. Systemkännedom om möjligheter och begränsningar.
- **Kringutrustning.** Gå igenom övrig utrustningsbehov och funktion. Förklara t.ex. varför elevoveraller inte skall vara för bylsiga eller för tajta, eller varför skokravet är förtydligt i SBF, handskar, höjdmätare, hjälm, gogglar. Gå igenom klubbens principer för elevens övriga utrustning.

4.2 Visitation

- Förevisa en komplett visitation med SBF som grund. Använd det tillämplande som klubben har på sina elevutrustningar.
- Förklara stegvis visitation och vikten av att följa ett fast system där alla punkter berörs. Finner man något som behöver åtgärdas, åtgärdas det. Sedan börjar man om från början. Det handlar om att aktivt se vad man gör, förståelsen för vad som är rätt är en förutsättning för att finna fel.
- Öva visitation med fullutrustad ”elev” utan ”inlagda fel” tills ni ser att kandidaten har ett bra flöde.
- Öva visitation med ”inlagda fel” när er kandidat är redo.
- Pröva HM-kandidaten med minst 2 st. visitationer där samtliga inlagda fel åtgärdas.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: **405:04 Bilaga 2**

Ärende: **HM UTBILDNING SINSTRUKTION STEG 1**

Datum: **2011-01-01**

4.3 Last och fällningsprinciper.

- Teknisk hantering i flygplanet. Knivar, uppkrokningspunkter, automatlinor, dörrhantering och flygplansspecifika tips och trix.
- Gå igenom hur hoppmästare bör resonera vid placering av last i lokal klubbs flygplan. Vem sitter var och varför.
- Förevisa hur klubben utbildar i elevuthopp ur både flygplan och attrapp.
- Nödhop: Diskutera kring ämnet nödhopp. Hur är det tänkt att genomföras, vad är HM uppgift.

4.4 Beräkning av uthoppspunkt.

- Gå igenom grundligt hur man beräknar en uthoppspunkt. Ta hjälp av SBF 404:07. Beräkning av uthoppspunkt.
- Förklara hur vindens styrka påverkar hur långt det är mellan grupper på final.
- Ta ut vindriktningar och vindstyrkor på olika höjder. Gör beräkningar för att få fram korrekt uthoppspunkt.
- Pröva teoretiska kunskaperna med 3 st. olika vindsituationer.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:05 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - KURSLEDARE

Datum: 2022-01-01

• **STEG 1:**

KL-elevs namn:	Medlemsnummer:
Gatuadress:	Klubb:
Postadress:	

Ovanstående person har genomfört steg 1 enligt SBF 405:05 moment 2 och 4 med tillfredställande resultat. Jag rekommenderar därför vederbörande för deltagande på SFF:s kursledarutbildning steg 2.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

• **STEG 2:**

Ovanstående person har genomfört steg 2 enligt SBF med godkänt resultat. Jag rekommenderar därför person till vidare kursledarutbildning enligt steg 3.

Intygas av handledare för steg 2:	Datum:
Intygas av SFF Riksinstruktör:	Datum:

PERSONLIGT OMDÖME:

Omdömet är skrivet av:	Datum:

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:05 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - KURSLEDARE

Datum: 2022-01-01

STEG 3:

KL-elevs namn:	Medlemsnummer:
----------------	----------------

Instruktioner för genomförandet av steg 3 är som följer:

- KL-eleven repeterar lokal klubbs rutiner rörande grundutbildning med CI eller av denne utsedd KL.
- Repetitionen skall innefatta enligt mall.
- CI skickar färdigt och undertecknat utbildningskort för utfärdande av KL-behörighet till SFF kansli, Svenska Fallskärmförbundet, Sjöhagsvägen 2, 721 32 Västerås. info@sff.se

GENOMGÅNGAR:

Uppgift	Målsättning	Signerat av CI
<ul style="list-style-type: none">• Genomgång och instruktion i användning av klubbens utbildningsmateriel för grundutbildning	Få god kännedom om klubbens resurser för elevutbildning	
<ul style="list-style-type: none">• Förbereda, planera grundutbildningen	Självständigt kunna uppvisa en utbildningsplan	
<ul style="list-style-type: none">• Lokala rutiner kring anmälan av kurs samt övrig dokumentation	Tillse att all information kommer SFF och övriga berörda instanser tillhanda.	
<ul style="list-style-type: none">• Repetera praktisk utbildningsmoment	Likrikta klubbens utbildningsmetodik.	

KL-eleven har på ett tillfredställande sätt genomfört steg 3 och rekommenderas härmed som kursledare.

Intyg av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
---------------------------	--------	--------

SFF kansli noteringar:

KL behörighet utfärdad av:	Datum:
----------------------------	--------

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:06 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - TANDEMINSTRUKTÖR

Datum: 2016-05-01

• STEG 1:

Tandeminstruktörselev:	Medlemsnummer:
Gatuadress:	Klubb:
Postadress:	

Ovanstående person har genomfört tandeminstruktörsutbildning enligt SFF med tillfredställande resultat. Jag rekommenderar därför vederbörande till steg 2.

Intygas av SFF utsedd kursledare och SFF RI:	Datum:
--	--------

• STEG 2:

Tandeminstruktörselev skall genomföra totalt tre hopp. Passageraren är förnyad hoppare. Två av hoppen skall passageraren ha minst 100 hoppas erfarenhet, ett av hoppen är passageraren tandeminstruktör med minst 100 hoppas erfarenhet. Nedanstående hopp skall, enligt specifikation, genomföras inom en månad från SFF:s utbildningstillfälle innan vederbörande hoppar med sin första skarpa passagerare.

Markverksamhet	Hoppverksamhet
<ul style="list-style-type: none"> Kontrollera och visitera utrustningen. Förbereda, briefa och visitera passagerare. Säkerhetsgenomgång avseende lastplanering och nödförfarande i såväl flygplan som under hopp. Debrief av genomfört hopp. 	<p>Hopp ett, två och tre:</p> <ul style="list-style-type: none"> Uthoppshöjd 3–4000 m Stabilt drougekast 3–5 sek. efter uthopp. Komplett handtagskontroll enligt utbildning. Start/stopp svängar under drouge. Releasedrag på 1700 m. Komplett fallskärmskontroll, landningsträning och göra det bekvämt för passageraren. Bekväm landning med god precision.

Namn, längd och vikt på passagerare:	CI sign:	<u>Nödprocedur Passagerare</u> <ul style="list-style-type: none"> Kasta drouge >2000 m Drougerelease >1200 m Reservdrag >800 m
Namn, längd och vikt på passagerare:	CI sign:	
Namn, längd och vikt på passagerare med Tandemlicens:	CI sign:	

Ovan person har på ett tillfredställande sätt genomfört steg 2 och rekommenderas härmed som tandeminstruktör.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

SFF kansli noteringar:

T behörighet utfärdad av:	Datum:
---------------------------	--------

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 405:07 bilaga 1

Ärende: UTBILDNINGSKORT - AFF-INSTRUKTÖR

Datum: 2010-01-01

• **STEG 1:**

AFF instruktörselevs namn:	Medlemsnummer:
Gatuadress:	Klubb:
Postadress:	

Ovanstående person har genomfört AFF utbildning enligt SBF 405:07.

Intygas av kursledare för steg 1:	Datum:
Intygas av SFF Riksinstruktör:	Datum:

• **STEG 2:**

Ovanstående person bör träna med nedanstående inriktning för att öka möjligheterna till attklara examinering.

TRÄNING SINRIKTNING:

Omdömet är skrivet av:	Datum:

STEG 3:

AFF instruktörseleven har på ett tillfredställande sätt genomfört steg 3 och rekommenderas härmed som AFF instruktör.

Intygas av SFF Riksinstruktör:	Datum:
--------------------------------	--------

SFF kansli noteringar:

HM behörighet utfärdad av:	Datum:
----------------------------	--------

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:01 bilaga 1

Ärende: BEHÖRIGHETSBEVIS /HOPPJOURNAL ELEVHOPPARE

Datum: 2022-01-01

ELEVBEVIS – Behörighetsbevis för elevhoppare

Elevers namn:		Personnummer:
Gatuadress:		Telefon:
Postadress:		Telefon anhörig dagtid:
Närmast anhörig:		E-postadress:
Klubb:	Kursledare:	Kursdatum:

Utbildad på:	Utbildad på:	Utbildad för stegringsplan:
☐ Tvåhandtag	☐ Rund reserv ☐ Vingreserv	☐ Konventionell ☐ AFF ☐ SFU

Elevebeviset är giltigt från utfärdandet och året ut.

Intygas av chefsinstruktör:	Klubb:	Datum:
-----------------------------	--------	--------

HOPPJOURNAL ELEVHOPPARE

Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:01 bilaga 1

Ärende: BEHÖRIGHETSBEVIS /HOPPJOURNAL ELEVHOPPARE

Datum: 2022-01-01

HOPPJOURNAL ELEVHOPPARE (forts.)

Elevens namn:	Personnummer:
---------------	---------------

Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	
Hopp nr:	Utb.hopp nr:	Datum:	Plats:	Fallskärmstyp:	Flygplanstyp:	Uthoppshöjd:	Precision:
Hoppets utförande:				Feedback:		G eller U:	
						Instruktör:	

Under utbildning föreslås att du med kopia av denna sida fortsätter att bokföra dina hopp tills du är klar.
Alternativt skaffar en loggbok med plats för fler hopp.

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 407:03 bilaga 1

Ärende: ANSÖKNINGSBLANKETT NOTAM

Datum: 1996-12-16

Ansökan om upprättande av NOTAM för fallskärmshoppning

Datum: _____

Tid: _____

Flygplats: _____

Om hoppning sker utanför flygplats ange områdets mittpunkt i LAT/LONG:

_____ LAT _____ LONG med radie _____ KM

Flygplansbeteckning (-ar): _____

Planerad verksamhet: _____

Planerad maximal hopp höjd: _____ METER GND

Ansvarig hopp ledare: _____ Telnr: _____ - _____ arb
_____ - _____ hem

Ovanstående verksamhet kommer att ske i enlighet med av SFF och LFV utfärdade bestämmelser.

Ort och datum

Chefsinstruktör

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:01 bilaga 1

Ärende: FALLSKÄRMSRAPPORT

Datum: 2022-01-01

Vem det var:

Datum för händelsen (år-mån-dag):	Plats för händelsen:	Hopparens namn:
Klubbtillhörighet (i vilken hopparen löst licens aktuellt år):		Licensgrad och medlem/licensnummer:
Tid i sporten (hur många mån/år man haft licens):		

Under vilken typ av hoppling det hände:

Typ av hopp:

☐ Aut. utdragsrem	☐ JAD	☐ Manuell	☐ AFF	☐ Tandem	☐ Uppvisning	☐ Tävling	☐ Övning
--	------------------------------	----------------------------------	------------------------------	---------------------------------	-------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Vid övningshopp ovan typ av övn. hopp:

☐ FS mage	☐ Friflygning	☐ Wingsuit	☐ Vinkel/track	☐ Speed	☐ CP	☐ CF
----------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Fakta om erfarenhetsnivå, utrustningsinformation och väderförhållande:

Totalt antal hopp:	Antal hopp av den typ som utfördes:	Antal hopp med aktuell utrustning:	Antal hopp under de senaste 3 månaderna
--------------------	-------------------------------------	------------------------------------	---

Typ av rigg:	Typ av huvudfallskärm:	Typ av reservfallskärm:	Utlösningssystem samt placering:
--------------	------------------------	-------------------------	----------------------------------

Utrustad med RSL	Namn på packare av huvudfallskärm:	Namn och K:nr på packare av reservfallskärm:
☐ Ja ☐ Nej		

Reservfallskärmen giltig t o m:	Typ av räddningsutlösare:	Räddningsutlösares tillverkningsnummer:
---------------------------------	---------------------------	---

Räddningsutlösaren giltig t.o.m.:	Datum för utbytt batteri och/eller patron:	Räddningsutlösaren blev kalibrerad av:
-----------------------------------	--	--

Vindförhållanden:	Väderförhållande (byigt, molnigt, klart, etc.):	Hopparens kroppsvikt:
markvind: m/s höjdvind: m/s		kg

Fakta om händelsen:

Reservdrag: Ja Nej Typ av störning/felfunktion (om nedanstående alternativ inte beskriver vad som hänt, komplettera med text här):

FLYGNING	UTHOPP	FRIFALL	DRAG/HANDTAG	UTVECKLING	FALLSKÄRM	LINOR	ÖVRIGT
☐	☐	☐	☐ Ostabil	☐	☐	☐ Tensionknot	☐
☐	☐	☐	☐ Fastnat	☐	☐	☐ Styrliniebrott	☐
☐	☐	☐	☐ Lossnat	☐	☐ Slider/reefing	☐ Snodda	☐ Losskoppling
☐	☐	☐	☐ Ej funnit	☐ Långsam	☐ Delad	☐ Trasslade	☐ Chockbroms
☐	☐	☐	☐ Tappat	☐ Ofrivillig	☐ Vrängd	☐ Linbrott	☐ Hjälpskärm
☐ Nödhop	☐ Ostabil	☐ Kollision	☐ Lågt	☐ Utebliven	☐ Trasig	☐ Runt kropp	☐ Räddningsutl.
☐ Vådautlös	☐ Vådautlös	☐ Vådautlös	☐ Ej orkat	☐ Låg höjd	☐ Inblåsning		

Beskriv den uppfattade bedömda orsaken till störningen/felfunktionen:

Fakta om olyckan:

Personskada: Ja Nej Egendomsskada: Ja Nej Typ av personskada (om nedanstående alternativ inte beskriver vad som hänt, komplettera med text):

HUVUD	HALS/NACKE	AXEL/ARM/HAND	RYGG	HÖFT/BÄCKEN	LÄRBEN	UNDERBEN	FOT
☐ Slag	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐ Sår	☐ Sträckning	☐ Stukning	☐	☐ Stukning	☐	☐	☐ Stukning
☐ Hjärnskakning	☐ Sår	☐ Vrickning	☐ Stukning	☐ Vrickning	☐	☐	☐ Vrickning
☐ Fraktur	☐ Slag	☐ Sträckning	☐ Vrickning	☐ Sträckning	☐ Utgjutning	☐ Utgjutning	☐ Sträckning
☐ Blödning	☐ Fraktur	☐ Fraktur	☐ Sträckning	☐ Sträckning	☐ Sträckning	☐ Sträckning	☐ Fraktur
☐ Svimning	☐ Spricka	☐ Spricka	☐ Fraktur	☐ Fraktur	☐ Fraktur	☐ Fraktur	☐ Spricka
☐ Medvetslös	☐ Whiplash	☐ Ur led	☐ Spricka	☐ Spricka	☐ Spricka	☐ Spricka	☐ Ur led

Faktorer som kan ha orsakat/bidragit till skadans uppkomst (om nedanstående alternativ inte beskriver vad som hänt, komplettera med text här):

LANDNINGSTEKNIK	LANDNINGSPLOTS	VÄDER- OCH VINDFÖRHÅLLANDE	FALLSKÄRMSTEKNIK
☐ Medvind	☐ Ledning	☐ Termik	☐
☐ Sidvind	☐ Hinder	☐ Torrt	☐
☐ Ojämn flär	☐ Vatten	☐ Fuktigt	☐
☐ Ingen flär	☐ Kalhygge	☐ Vindsjövning	☐
☐ Stall	☐ Skog	☐ Byigt	☐ Låg vinglast
☐ Låg flär	☐ Hård mark	☐ Kyttigt	☐ Hög vinglast
☐ Hög flär	☐ Ojämn mark		☐ Ovana

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:01 bilaga 1

Ärende: FALLSKÄRMSRAPPORT

Datum: 2022-01-01

Redogörelse för händelseförlopp, typ av hopp, orsak, vidtagna åtgärder, vittnen etc.:

		Datum för händelsen och hopparens namn:
Hopparens signatur och namnförtydligande:	Ort och datum:	Hopparens telefon:
Hoppledarens signatur och namnförtydligande:	Ort och datum:	Hoppledarens telefon:

Chefsinstruktörens sammanfattning om orsak, vidtagna åtgärder etc.:

Särskild undersökning:		
☐ Nej ☐ Ja, av vem		
Chefsinstruktörens signatur och namnförtydligande:	Ort och datum:	Chefsinstruktörens telefon dagtid:

Rapporten skickas i original senast tre veckor efter händelsen till SFF RI:
Svenska Fallskärmsförbundet
Sjöhagsvägen 2, 721 32 VÄSTERÅS

SFF BESTÄMMELSER FALLSKÄRMSVERKSAMHET

Kapitel: 408:01 bilaga 2

Ärende: HÄNDELSEREGISTRERING

Datum: 2022-01-01

Händelseregistrering sida: 2 forts.

Hopparens underskrift och namnförtydligande (ej obligatoriskt)	Tel. (ej obligatoriskt):

Hoppladarens kommentarer (orsak, ev. vidtagna åtg. etc.):

Hoppladarens underskrift och namnförtydligande	Tel:

CI:s kommentarer (analys, ev. vidtagna åtgärder etc.):

CI:s underskrift och namnförtydligande	Tel: